

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Poznaniu Statistical Office in Poznań

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Poznań, Centre for Regional Surveys of Wielkopolska

Zespół autorski

Editorial team

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Poznań, Centre for Regional Surveys of Wielkopolska

Kierujący

Supervisor

Artur Owczarkowski

Tłumaczenie (przedmowa, synteza)

Translation (preface, executive summary)

Grzegorz Grygiel

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Magdalena Bryza, Wanda Nowara, Arleta Olbrot

ISSN 2084-7112

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://poznan.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

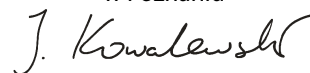
Urząd Statystyczny w Poznaniu przekazuje Państwu kolejną, 15. już edycję Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego. Publikację, jak zawsze, wypełnia szeroki zestaw najbardziej aktualnych informacji statystycznych charakteryzujących poziom rozwoju naszego województwa, obejmujący problematykę z zakresu środowiska, społeczeństwa, gospodarki oraz zarządzania rozwojem.

W tegorocznej edycji publikacji po raz pierwszy uwzględniono dane obrazujące wykorzystanie funduszy europejskich w perspektywie 2021–2027, a dotyczących zarówno wartości umów, jak i zrealizowanych płatności w podziale na programy, wraz z określeniem udziału zaangażowanych środków europejskich. Analiza pozwala ocenić nie tylko stopień zaawansowania prac w województwie, ale także na tle kraju.

Zagadnienia zostały przedstawione w retrospekcji od 2015 r., co umożliwia analizę i ocenę zmian zachodzących w ostatniej dekadzie. Wybrane dane statystyczne zaprezentowano także na tle Polski i innych województw. Tekst analityczny opracowania wzbogacono tablicami oraz prezentacją graficzną w postaci map i wykresów ułatwiających percepcję informacji statystycznych i ich relacji przestrzennych.

Mam nadzieję, że tegoroczne opracowanie będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy o poziomie i zróżnicowaniu zjawisk zachodzących w województwie wielkopolskim w dekadzie lat 2015–2024, a także stanowić będzie wsparcie przy monitorowaniu procesów gospodarczych i społecznych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Poznaniu

Jacek Kowalewski

Poznań, kwiecień 2026 r.

Preface

The Statistical Office in Poznań presents the 15th edition of the *Report on the socio-economic situation of the Wielkopolskie Voivodship*, which, as always, includes a wide range of the latest statistics about the level of development of our voivodship in the areas of environment, society, economy and development management.

The current edition for the first time features data on the use of EU funding programmes from 2021–2027 long-term EU budget, including contract values and realized payments by development programme, along with information about the percentage of UE funds allocated in each case. The data can be used to assess programme implementation progress not only in the voivodship but relative to the whole country.

The topics in this report are based on data covering a period since 2015, enabling readers to observe the intensity and directions of the changes that have taken place over the years. Moreover, to provide a broader context for analysis and evaluation, selected statistical data are also compared with corresponding figures for the country and the other voivodships. The analytical commentary is accompanied by statistical tables, charts and choropleth maps, which help to capture spatial relationships between statistical information.

I hope that the current edition of the report will be a valuable source of knowledge about the level and diversity of economic and social trends in the Wielkopolskie voivodship over the decade of 2015–2024 and will support the monitoring of social and economic processes.

Director
of the Statistical Office
in Poznań

Jacek Kowalewski

Poznań, April 2026

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis treści	5
Contents	5
Objaśnienia znaków umownych	8
Symbols	8
Skróty	9
Abbreviations	9
Synteza	10
Executive summary	14
Województwo na tle kraju	18
Voivodship against the background of the country	18
Wielkopolskie na tle pozostałych województw	21
Wielkopolskie against the background of other voivodships	21
Powierzchnia i podział terytorialny województwa	29
Area and territorial division of Voivodship	29
Środowisko	32
Environment	32
4.1. Powierzchnia ziemi	32
4.1. Ground surface	32
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	34
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	34
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	39
4.3. Pollution and protection of air	39
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	40
4.4. Nature protection. Forests	40
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	44
4.5. Industrial and municipal waste	44
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	49
4.6. Economic aspects of environmental protection	49
Spółczeństwo	51
Society	51
5.1. Kapitał ludzki	51
5.1. Human capital	51
Demografia	51
Demography	51

Edukacja	60
Education	60
Zasoby pracy	71
Labour resources	71
5.2. Jakość życia.	80
5.2. Quality of life.	80
Zamożność mieszkańców	80
Inhabitant's wealth	80
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny.	86
Social welfare and family support.	86
Warunki mieszkaniowe.	94
Housing conditions	94
Ochrona zdrowia	102
Health care	102
Kultura	108
Culture	108
Bezpieczeństwo publiczne	112
Public safety	112
Spółeczeństwo informacyjne.	116
Information society	116
Aktywność społeczna	117
Social activity.	117
Gospodarka	119
Economy	119
6.1. Produkt krajowy brutto	119
6.1. Gross domestic product.	119
6.2. Przedsiębiorczość.	124
6.2. Entrepreneurship	124
Podmioty gospodarki narodowej	124
Entities of the national economy	124
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	128
Research and development as well as innovation activity	128
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	133
Using of information and communication technologies in enterprises	133
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	135
Financial results of non-financial enterprises.	135
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	139
Investment outlays of enterprises.	139
6.3. Produkcja i usługi	143
6.3. Production and services.	143
Rolnictwo	143
Agriculture	143

Przemysł	149
Industry	149
Budownictwo	155
Construction	155
Rynek wewnętrzny	162
Internal market.	162
Transport	164
Transport	164
Energia.	171
Energy	171
Zarządzanie rozwojem	174
Development management.	174
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	174
7.1. Revenue of local government units.	174
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego.	178
7.2. Expenditure of local government units	178
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	182
7.3. Result of budgets of local government units.	182
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	185
7.4. Projects co-financed by the European funds	185
7.5. Planowanie przestrzenne	187
7.5. Spatial planning	187
Wybrane dane o województwie wielkopolskim	192
Selected data on wielkopolskie voivodship	192
Wybrane dane o Poznaniu.	196
Selected data on Poznań	196
Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	198
Selected data on cities with powiat status	198
ANEKS.	200
APPENDIX	200

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

W Raporcie zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych – skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach i na wykresach „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some classification levels used in the Report are abbreviated; those abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007

POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES – PKD 2007

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
Sekcje Sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy Divisions	
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowym
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł PLN	złoty zloty
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
kg	kilogram kilogram
t	tona tonne
dt	decytona deciton
hl	hektolitr hectolitre
ha	hektar hectare
m	metr metre
mm	milimetr millimetre
m ²	metr kwadratowy square metre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hektometre
km	kilometr kilometre
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
°C	stopień Celsjusza centigrade
szt. pcs	sztuka piece
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
BAEL LFS	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Labour Force Survey
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności NACE classification

Synteza

Środowisko

Prawie 65% gruntów w województwie wielkopolskim to użytki rolne, a ponad ¼ – grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Od 2015 r. notowano zmniejszenie powierzchni użytków rolnych, a wzrost gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. W 2024 r. grunty wymagające rekultywacji w województwie wielkopolskim stanowiły 15,3% takich gruntów w Polsce. Rekultywacją i zagospodarowaniem objęto 10,1% gruntów zdegradowanych i zdewastowanych w województwie.

W 2024 r. zużycie wody w województwie wielkopolskim stanowiło 11,8% zużycia w Polsce. Dominowało zużycie na cele przemysłu, 4,7 razy wyższe niż zużycie przez gospodarstwa domowe. W latach 2015–2023 zmniejszyło się zużycie wody i emisja ścieków przez przemysł, natomiast odwrotna tendencja dotyczyła gospodarstw domowych.

Województwo wielkopolskie w 2024 r. odpowiadało za 3,7% zanieczyszczeń gazowych i 6,2% zanieczyszczeń pyłowych w kraju. W emisji gazów 99,7% udziału miał dwutlenek węgla, a emisję pyłów w ponad 50% powodowało spalanie paliw. Od 2015 r. istotnie zmniejszyły się wielkości zanieczyszczeń powietrza emitowanych w województwie.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim ochroną objętych było 883,6 tys. ha, z czego 77,7% to obszary chronionego krajobrazu, a 20,2% – parki krajobrazowe. Powierzchnia parków narodowych, wynosząca prawie 8 tys. ha, stanowiła 2,5% obszaru parków narodowych w kraju. Od 2015 r. powierzchnia chroniona w województwie spadła o 6,4%. Odnotowano wzrost populacji żubrów (o 16) oraz wilków (o 828).

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wytworzono 2189,0 tys. ton odpadów przemysłowych, a ich masa spadła od 2015 r. o ponad 60%. Natomiast wzrastała wielkość zebranych odpadów komunalnych, osiągając niecałe 1,4 mln ton. Zwiększał się również udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w relacji do odpadów ogółem. W odniesieniu do 2015 r. znacząco zmniejszyła się liczba i powierzchnia składowisk komunalnych.

W latach 2015–2024 w województwie wielkopolskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wyniosły łącznie 15098,2 mln zł, przy czym nakłady w poszczególnych latach wykazywały znaczną zmienność. Głównym źródłem finansowania inwestycji były środki własne, wspomagane środkami z budżetu centralnego. Nakłady w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosły 664,52 zł, tj. o 165,13 zł więcej niż w kraju.

Spółeczeństwo

W województwie wielkopolskim w 2025 r. zanotowano dalszy spadek liczby ludności. W większości powiatów województwa odnotowano ujemny przyrost naturalny. Saldo migracji, zarówno wewnętrznych jak i zagranicznych, ludności na pobyt stały było dodatnie. W województwie wielkopolskim, podobnie jak w całej Polsce, postępuje proces starzenia się ludności.

W województwie wielkopolskim, w roku szkolnym 2024/25 w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Natomiast wzrosła liczba uczniów szkół podstawowych, policealnych i dla dorosłych oraz osób, które przystąpiły do egzaminu maturalnego lub studiowały na wielkopolskich uczelniach.

Populacja bezrobotnych w ciągu 2025 r. zwiększyła się o 1/5 do poziomu 56,1 tys. osób. Wciąż istotny problem stanowiło zjawisko długotrwałego bezrobocia. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim na koniec grudnia 2025 r. wyniosła 3,5% i zwiększyła się o 0,6 p.proc. wobec roku poprzedniego. Wskaźnik ten nadal pozostaje najniższy w kraju, kształtując się o 2,2 p.proc. poniżej wskaźnika ogólnopolskiego. Współczynnik aktywności zawodowej wzrósł w ciągu roku o 0,7 p.proc., a wskaź-

nik zatrudnienia wzrósł o 0,3 p.proc. Oba wskaźniki nadal przekraczały wartości w kraju. W październiku 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 1531,9 tys. osób i była o 0,1% niższa niż rok wcześniej.

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wielkopolskim było niższe niż średnio w kraju o 10,1%. Jedynie w 3 powiatach przeciętne wynagrodzenie było wyższe od notowanego dla województwa. W odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów oraz przeciętna emerytura i renta brutto. Wzrósł zarówno przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny jak i dochód do dyspozycji na 1 mieszkańca. Polepszył się również wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Także w subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych wzrósł odsetek osób określających ją jako dobrą i raczej dobrą, a ich udział przekroczył 52%.

Łączna kwota świadczeń wypłaconych w 2024 r. w ramach programu „Rodzina 800 plus” stanowiła 10,0% puli wypłaconej w kraju, a pod względem liczby rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny województwo plasowało się na 3. miejscu. Rok 2024 był kolejnym rokiem spadku liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Uległa poprawie sytuacja w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. Wzrosła liczba placówek, jak i oferowanych przez nie miejsc, a także przebywających w nich dzieci.

W 2024 r., podobnie jak rok wcześniej, wzrosła liczba mieszkań (głównie w Poznaniu i powiecie poznańskim). Pod względem wielkości zasobów województwo wielkopolskie zajmowało 3. miejsce w kraju, jednak po odniesieniu tej wielkości do liczby mieszkańców lokowało się na 13. miejscu. Długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zwiększyły się, podobnie jak ilość odprowadzonych ścieków oraz zużycie gazu i wody przez gospodarstwa domowe.

W 2024 r. w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, a także liczba udzielonych w nich porad. Wskaźnik określający liczbę ludności przypadającą na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej był nieco powyżej średniej krajowej. Natomiast pod względem dostępności lekarzy wielkopolskie zajmowało 12. miejsce w kraju, a pielęgniarek – 13. Wzrosła liczba szpitali ogólnych oraz wykorzystanie łóżek, choć wskaźnik liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. ludności należał do najniższych w Polsce. W ujęciu rocznym przybyło hospitalizowanych pacjentów, skrócił się natomiast przeciętny pobyt chorego w szpitalu. Odnotowano wzrost liczby wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, ale wskaźnik osób, którym udzielono świadczeń zdrowotnych w miejscu zdarzenia na 1000 ludności był najniższy w kraju. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z województwa na ochronę zdrowia w 2024 r. zmniejszyły się w skali roku.

W 2025 r., w porównaniu z 2024 r., odnotowano zwiększenie liczby zwiedzających muzea, a także widzów i słuchaczy w teatrach, instytucjach muzycznych oraz kinach. W 2024 r. placówki kulturalne zorganizowały więcej imprez niż rok wcześniej i w roku 2015, z większą liczbą uczestników niż w 2023 r., choć nadal niekiedy mniejszą niż w roku 2015. Wartość wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego plasowała województwo na 4. miejscu w kraju. Podobnie jak w roku poprzednim pod względem wydatków na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca wielkopolskie znalazło się na 15. miejscu w Polsce.

W 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była o 3,6% niższa niż przed rokiem, a wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw uległ poprawie wobec roku poprzedniego. Mniej było wypadków drogowych, rannych oraz ofiar śmiertelnych.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim dostęp do Internetu w domu miało więcej gospodarstw domowych niż przeciętnie w kraju. Odsetek osób korzystających z Internetu oraz osób zamawiających przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego nie uległ znaczącym zmianom, rośnie natomiast udział osób korzystających z narzędzi sztucznej inteligencji.

Gospodarka

Według wstępnego szacunku za 2024 r., wartość wytworzonego produktu krajowego brutto (PKB) w wielkopolskim stanowiła 9,8% wartości wytworzonej w kraju. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca lokował województwo na 3. miejscu w Polsce, ale wskaźnik ten w podregionach był mocno zróżnicowany – najwyższy w Poznaniu, najniższy w podregionie pilskim. Najwięcej wartości dodanej brutto (WDB) w 2023 r. wypracowały podmioty prowadzące działalność w usługach obejmujących: handel; naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację. Rosła wydajność pracy ogółem mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego, ale dla województwa była nadal niższa od średniej w kraju. Wyższą od średniej krajowej wydajność uzyskano jedynie w Poznaniu.

W województwie wielkopolskim z roku na rok wzrasta liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Występuje duże zróżnicowanie przestrzenne. Podobnie jak w latach poprzednich w strukturze podmiotów wg sekcji PKD najwięcej było związanych z handlem (18,7%) oraz budownictwem (15,9%). Najliczniejszą grupę podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (77,3%).

W województwie nakłady na działalność badawczą i rozwojową spadły w porównaniu do poprzedniego roku, a na 1 mieszkańca były o ponad 1/3 niższe niż w kraju. Również mniej niż w kraju o 1/3 przypadało pracujących w B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo. Nakłady na działalność B+R były finansowane przede wszystkim ze środków zewnętrznych, w tym głównie instytucji rządowych i samorządowych.

W 2025 r. dostęp do Internetu szerokopasmowego posiadało 93,0% przedsiębiorstw, w tym niemal 2/3 o prędkości przynajmniej 100 Mb/s. Udział przedsiębiorstw otrzymujących w 2024 r. zamówienia przez Internet nie zmienił się w ciągu roku i wyniósł 19,1%. Z otwartych danych publicznych korzystało 1 na 7 przedsiębiorstw.

W województwie w 2025 r. poprawiły się wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw. Korzystnie kształtowała się również większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wzrosły przychody z eksportu oraz ich udział w przychodach ze sprzedaży.

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie wielkopolskim w 2025 r. były wyższe niż rok wcześniej. Większe były zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Spadła natomiast liczba inwestycji nowo rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim uzyskano mniejszą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi. W porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost dostaw do skupu podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych, ziemniaków, a także produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem żywca wołowego. Czerwcowe badanie pogłowia zwierząt gospodarskich wykazało wzrost liczebności stada bydła oraz owiec, natomiast zmniejszeniu uległo pogłowie świń.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu była (w cenach stałych) wyższa niż w roku poprzednim. Zanotowano także wzrost wydajności pracy w cenach stałych przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa oraz wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w odniesieniu do roku poprzedniego. Nastąpiło też zwiększenie wydajności pracy w budownictwie. Mieszkań oddanych do użytkowania w województwie w 2025 r. było więcej niż rok wcześniej. Nieznacznie zwiększyła się też liczba mieszkań na budowę których wydano pozwolenia. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim odnotowano, jak w latach poprzednich, ogólny wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Sprzedaż hurtowa towarów również wzrosła, po okresie dwuletniego spadku.

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, nie odnotowano istotnych zmian w strukturze dróg publicznych. O 8,7% zwiększyła się długość ścieżek rowerowych w województwie. Znacznie wzrosła liczba podmiejskich linii regularnej komunikacji autobusowej oraz linii komunikacji regionalnej, choć w tym przypadku wzrost był niewielki. Wskaźnik gęstości linii kolejowych eksploatowanych na obszarze województwa wielkopolskiego był nieznacznie wyższy niż w kraju. Zaobserwowano wzrost liczby pasażerów wszystkich rodzajów komunikacji zbiorowej, w tym dalszy znaczny wzrost liczby pasażerów w komunikacji samolotowej.

Głównym źródłem pozyskiwania energii w województwie były w 2024 r. elektrownie wodne i niekonwencjonalne ogółem, a udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej wyniósł 72,2%. Za zużycie energii elektrycznej w ponad 1/5 odpowiadają gospodarstwa domowe, a liczba odbiorców zwiększa się. Gospodarstwa domowe na wsi zużywają przeciętnie o ponad 50% więcej energii niż gospodarstwa w miastach.

Zarządzanie rozwojem

W przeliczeniu na 1 mieszkańca łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie wielkopolskim w 2024 r. były o 1/5 wyższe niż w roku poprzednim. Najwyższy udział w dochodach łącznych miały gminy. Dochody własne stanowiły średnio w JST ponad połowę dochodów ogółem. Istotnym elementem budżetu wszystkich szczebli samorządu były dotacje.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. były wyższe niż przed rokiem. Średni udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 18,8%. Najwięcej środków z budżetów rozdysponowano na wydatki w działach: oświata i wychowanie oraz transport i łączność.

W 2024 r. łączny wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego był dodatni. Relacja nadwyżki do dochodów ogółem ukształtowała się na poziomie 0,9. W porównaniu do roku poprzedniego znacznie zmalała liczba jednostek z deficytem budżetowym na korzyść tych z nadwyżką.

Wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa wielkopolskiego do końca 2025 r. stanowiła 5,3% wartości całkowitej dla Polski. Najwięcej, bo ponad 57%, zaplanowano w ramach projektów Regionalnych Funduszy Europejskich.

W 2024 r. w wielkopolskim obowiązywało 10426 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmowały 22,9% powierzchni województwa. Powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosiła 114058 ha i zamieszkiwało go 15,7% ludności województwa. Działania rewitalizacyjne były prowadzone w 35 gminach. Ponad 1/3 obszaru rewitalizacji stanowiły tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi.

Executive summary

Environment

Almost 65% of all land in the voivodship is agricultural land, while forest land, wooded and shrub land accounts for over 25%. Since 2015, the area of agricultural land has decreased while the area of built-up land and non built-up land allocated for development has increased. In 2024, land in need of restoration accounted for 15.3% of all such land in Poland. 10.1% of degraded land in the voivodship was subject to restoration and rehabilitation measures.

In 2024, water consumption in the voivodship accounted for 11.8% of the national water use. Industrial water use was almost 4.7 times as high as that of households. In the years 2015-2023, water use and wastewater discharge by industry decreased, while an opposite trend was observed for households.

In 2024, Wielkopolskie was responsible for 3.7% of gaseous pollutants and 6.2% of particulate pollutants in the country. Carbon dioxide accounted for 99.7% of gas emissions, and almost 50% of dust emissions were generated by fuel combustion. Since 2015, the volume of air pollutants emitted in the voivodship has decreased considerably.

In 2024, 883.6 thousand hectares in the voivodship were designated as protected areas, with protected landscapes accounted for almost 77.7% and landscape parks – 20.2%. National parks, covering an area of almost 8000 hectares, accounted for 2.5% of all national park areas in the country. Since 2015, the size of protected areas in Wielkopolskie has decreased by 6.4%. There has been a rise in the populations of bison (by 16 individuals) and wolves (by 828 individuals).

Compared to 2015, the amount of industrial waste generated in 2024 (2,189 thousand tonnes) has decreasing by over 60%. However, the amount of collected municipal waste had been rising to reach nearly 1.4 million in 2024. The share of municipal waste collected selectively in relation to total waste also increased. Compared to 2015, the number and area of municipal landfills decreased considerably.

In 2015–2024, expenditures on fixed assets used for environmental protection and water management totalled PLN 15098.2 million, and varied considerably over the period. Own funds were the main source of investment financing, supported by financing from the central budget. Per capita expenditure in 2024 amounted to PLN 664.52, i.e. PLN 165.13 more than the national average.

Society

In 2025, the population of the voivodship saw a continuing decline. Most powiats registered natural decrease. The balance of migration of permanent residents, both internal and foreign, was positive. Like in the rest of Poland, the process of population aging continues.

Compared to the previous year, in the school year 2024/25 the number of children in pre-school education and the number of students in post-primary schools decreased. In contrast, there was a rise in the number of students in primary schools, post-secondary schools and schools for adults as well as students who took maturity exams and studied at universities in the voivodship.

The unemployed population in 2025 increased by 20% to 56.1 thousand. Long-term unemployment was still a significant problem. At the end of December 2025, the registered unemployment rate in the voivodship stood at 3.5%, a year-on-year incline by 0.6 percentage point. This rate remained the lowest in the country and was 2.2 percentage points below the national average. Compared to the previous year, both the economic activity rate and the employment rate were higher, by 0.7 and 0.3 percentage point, respectively, both exceeding the corresponding national values. At the end of October 2025, 1,531.96 thousand people in the voivodship worked in the national economy, down by 0.1% from the previous year.

In 2025, the average gross monthly salary in Wielkopolskie was lower than the national average by 10.1%. Only 3 powiaty recorded average wages higher than the average for the voivodship. Compared to the previous year, the number of retirees and pensioners and the average monthly gross retirement and other pension increased. There was also a rise in the average monthly disposable income and disposable income per capita, which was accompanied by a decline in the at-risk-of-poverty rate after social transfers. Similarly, there was a rise in the percentage of people describing the financial situation of their household as good or rather good, which exceeded 52%.

In 2024, the total amount of benefits paid under the “Family 800 plus” program accounted for 10.0% of the total amount paid in the whole country. Taking into account the number of families covered by the Large Family Card, the voivodship was ranked 3rd in the country. 2024 was another year that saw a decline in the number of people who benefited from social assistance provided at the place of residence. The provision of institutional care for children aged 0–3 improved thanks to a higher number of day-care centres offering more places.

In 2024, like a year earlier, the number of dwellings increased (mainly in the city of Poznań and Poznański powiat). In terms of its housing stock, the voivodship ranked 3rd in the country, but relative to the number of inhabitants, it ranked 13th. The length of the water supply and sewage networks increased, as did gas consumption, water use and the amount of discharged sewage.

Compared to the previous year, 2024 saw a rise in the number of outpatient health care entities and the number of medical consultations provided. The number of people per 1 outpatient health care entity was slightly above the national average while the voivodship ranked 12th in the country in terms of the number of available doctors, and 13th as regards the availability of nurses. The number of general hospitals and bed occupancy increased although the number of hospital beds per 10,000 population remained one of the lowest in Poland. While the number of hospitalised patients increased, the average stay in hospital was shorter. There was an increase in the number of medical rescue team deployments and the number of people who received medical assistance, but the number of people who received medical assistance at the scene of the incident per 1000 population was the lowest in the country. Compared to the previous year, health care expenditures of local government units in 2024 decreased.

Compared to the previous year, there was a rise in museum, cinema, theatre and concert attendance in 2025. In addition, in 2024 cultural institutions organised more events than a year earlier and in 2015, with higher attendance than that recorded in 2023, though lower than in 2015. Taking into account the amount of money spent by local government units on culture and the protection of national cultural heritage, the voivodship ranked 4th in Poland. Like a year earlier, the voivodship was placed 15th place in terms of spending on culture per capita.

In 2025, the number of crimes ascertained by the police in completed preparatory proceedings was 3.6% lower than in the previous year and the crime detection rate increased. There were fewer road accidents, injuries and fatalities.

In 2025 the number of households with Internet access was above the national average. While the percentage of Internet users and those ordering goods and services online remained more or less unchanged compared to the previous year, the number of users of AI tools increased.

Economy

According to preliminary estimates for 2024, the value of the gross domestic product (GDP) generated in the voivodship accounted for 9.8% of the value generated in the country. In terms of GDP per capita, Wielkopolskie ranked 3rd in Poland, but this indicator varied considerably across subregions – it was the highest in Poznań and the lowest in Pilecki. The highest gross value added (GVA) in 2023 was generated by service companies operating in wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles, accommodation and food service activities, information and communication. Labour productivity measured by gross value added per 1 employee continued to increase, but it was still lower than the national average, with the exception of the city of Poznań, where it was higher.

The number of business entities listed in the REGON register keeps increasing every year, though there is considerable spatial variation across powiats in this respect. In terms of NACE sections, as was the case in the previous years, the majority of entities were involved in trade (18.7%) and construction (15.9%). By far the most numerous category included sole proprietors (77.3%).

Compared to the previous year, research and development expenditure in 2024 decreased, and in terms of per-capita spending, were over a third lower than the national average. The number of people employed in the R&D sector per 1000 economically active people was also lower by a third than the national average. R&D investments were mainly financed from external funds, mainly provided by government agencies and local government.

In 2025, 93.0% of enterprises had broadband Internet connections, of which nearly two thirds had speeds of at least 100 Mb/s. The share of firms receiving online orders remained the same throughout 2024 and was equal to 19.1%. Only 1 in 7 enterprises used open public data.

The financial results and basic economic and financial indicators of enterprises surveyed in 2025 improved, including export revenues and their share in sales revenues.

In 2025, there was an increase in investment outlays of non-financial enterprises: not only investment outlays on buildings and construction but also purchases. In contrast, the number of newly started investments decreased, as did their estimated value.

In 2025, the production of basic cereals with mixed cereals in the voivodship was lower than in the previous year. Compared to 2024, there was a rise in the amount of crops delivered to purchasing centres, including grain for human consumption and cattle feed, potatoes and animal-derived products, with the exception of cattle for slaughter. According to the June livestock survey, the cattle and sheep herd size increased, while the number of pigs decreased.

The value of sold production of industry (at fixed prices) in 2025 was higher than a year earlier. There was also an increase in labour productivity at fixed prices, which was accompanied by a decrease in average employment in industry.

Compared to 2024, the value of sold production in the construction industry and the value of sales of construction and assembly production increased, as did labour productivity in the construction sector. The number of dwellings completed in 2025 was higher than in a year earlier. There was also a light increase in the number of building permits issued while the number of new build dwelling starts declined compared to 2024.

In 2025, as in previous years, the total value of retail sales in the voivodship increased, as did the volume of wholesale sales, following a two-year decline.

Compared to the previous year, 2024 was another year in which not much changed regarding public roads in the voivodship. However, the length of bicycle paths increased by 8.7%. There was also a considerable rise in the number of suburban bus lines and a slight increase in the number of regular regional bus services. The density of railway lines in the voivodship was slightly higher than the national average. The number of passengers of all types of public transport kept growing, especially as regards air transport, where the increase was significant.

Water power plants and unconventional power plants in general were the main source of energy in 2024, with renewable energy accounting for 72.2% of electricity production. More than a fifth of total electricity was consumed by households, with the number of recipients continuing to rise. On average rural households consume almost 50% more energy than urban households.

Development management

In 2024, per capita revenue of local government units (LGUs) in the voivodship was 20% higher than in the previous year. Gminas had the highest share in total revenues of LGUs. On average, own revenues accounted for over half of total revenues in LGUs, with subsidies continuing to be an important component of budgets of all levels of local government.

Total expenditures of LGUs in 2024 were higher than in the previous year. The average share of investment expenditure in total expenditure was 18.8%. The biggest shares of budgets were allocated to finance activities in education, transport and communications.

In 2024, the overall balance of local government budgets was positive. The relation between budget surpluses and total revenues equalling 0.9. Compared to 2023, the number of LGUs with budget deficits declined considerably compared to those with a budget surplus.

The value of agreements signed and co-financing decisions issued under the 2021–2027 Partnership Agreement until the end of 2025 accounted for 5.3% of the total amount of co-financing received by Poland. The largest amount, more than 57%, was spent on projects from the Regional Operational Programme.

In 2024, 22.9% of the voivodship area was included in 10,426 local spatial development plans. Degraded land covered an area of 114.058 hectares and was inhabited by 15.7% of the voivodship's population. Revitalisation measures were under way in 35 gminas. More than a third of all areas subject to revitalization were rural residential areas along with adjacent land used for community services and transport.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie

Table 1. Selected data for voivodship and Poland

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Wielkopolskie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31 December) in %	0,2	0,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2024 in hm ³	8042,3	946,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6921,8	795,7
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2024 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2024 in dam ³	1421608	131532
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gases	168201440	6255689
pyłowych particulates	15345	950
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total area under legal protection in total area in 2024 in %	32,2	29,6
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	25,8
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	116
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-3,2
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	0,8
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. (w latach) Life expectancy in 2024 (in years)		
mężczyźni males	74,9	74,9
kobiety females	82,3	82,0

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
Table 1. Selected data for voivodship and Poland (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Wielkopolskie
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/2025 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2024/2025 school year	971	982
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	56,8	58,6
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	58,6	60,3
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS ^b in 2025 in % (annual averages)	3,1	2,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons per 1 job offer in 2025 (As of 31 December)	34	28
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^c in 2025 in PLN	8934,98	8013,38
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	3989,39
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3167,17	3066,87
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^d w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^d in 2023 in %	13,8	13,3
Współczynnik Giniego ^d w 2024 r. w % Gini coefficient ^d in 2023 in %	26,0	23,4
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2024 in %	3,1	3,0
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	428361
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)	219	202
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Population per out-patient health care unit in 2024	1375	1362
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r.:		
lekarze doctors	37,7	31,5
pielęgniarki nurses	58,7	48,1
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024	42,6	38,8

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. d Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC).

a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year. b The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Based on the results of the European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC).

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)

Table 1. Selected data for voivodship and Poland (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Wielkopolskie
Produkt krajowy brutto ^a (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^a (current prices) per capita in 2024 in PLN	97357	102129
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy ^b per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	1458	1529
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ^b na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital ^b participation per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	25	18
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^c w 2024 r. Internal R&D personnel per 1000 economically active ^c persons in 2024	9,4	6,2
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw ^d niefinansowych w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises ^d surveyed in 2025 in %	78,2	79,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^d niefinansowych w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^d in 2025 in %	95,4	94,8
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^d w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^d in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	107,4
Obsada bydła ^e na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Cattle density ^e per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	41,8	68,2
Obsada trzody chlewnej ^e na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. w szt. Pigs density ^e per 100 ha of agricultural land in 2025 in heads	62,0	134,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2025 r. w zł Sold production of industry ^f (current prices) per 1 average employed person in industry in 2025 in PLN	866960	790423
Produkcja sprzedana budownictwa ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2025 r. w zł Sold production of construction ^f (current prices) per 1 average employed person in construction in 2025 in PLN	1025043	1232844
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	6,2
Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^g na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Public roads with hard surface ^g per 100 km ² of total area in 2024	101,4	104,9
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024	6,3	6,4
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	72,2

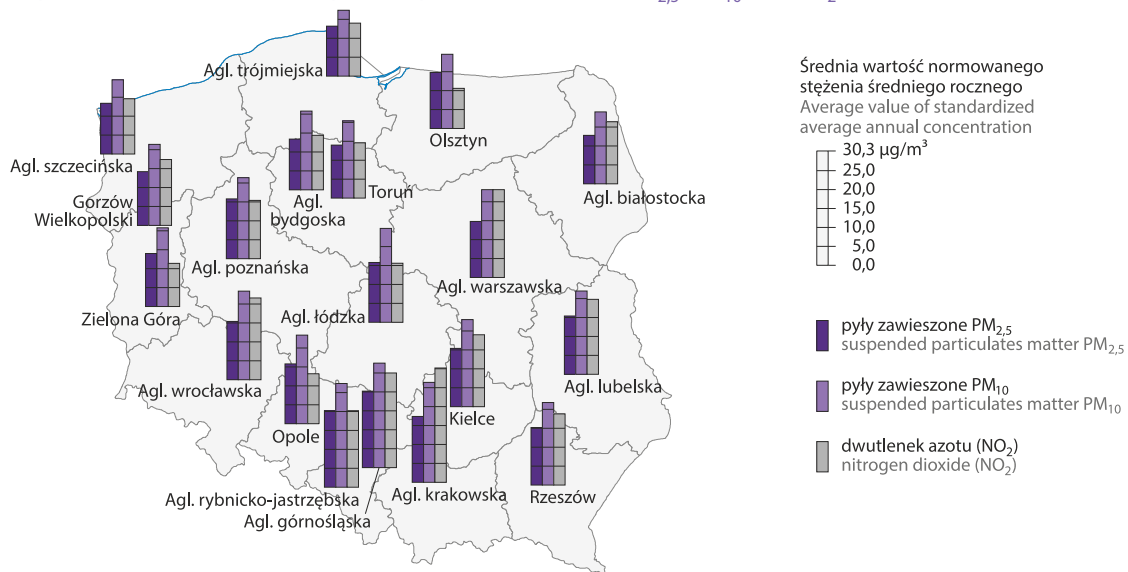
a Wstępny szacunek. b Dla województwa bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności – dane średnioroczne. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. e Stan w dniu 1 czerwca; Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2025 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w 2023 r. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. g Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a Preliminary estimate. b For voivodship excluding entities, for which the information about business address or place of residence does not exist in the REGON register. c Economically active persons (employed and unemployed persons) – based on LFS – annual average. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49. e As of June 1; The data on agricultural land in 2023 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2025. f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. g Data exclude gminas that did not submit reports.

Rozdział 2 Chapter 2

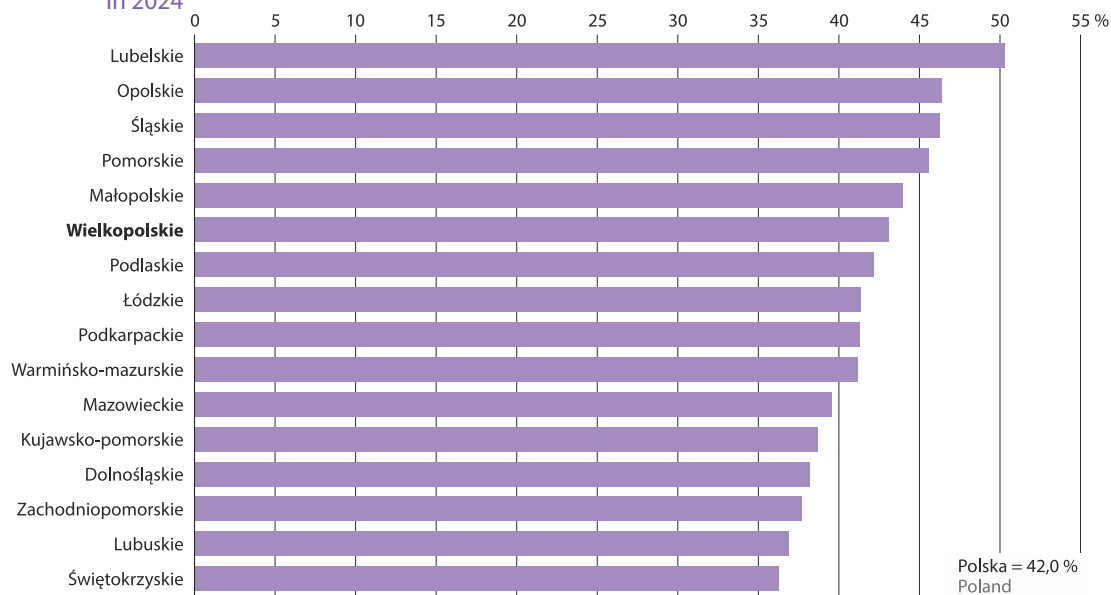
Wielkopolskie na tle pozostałych województw Wielkopolskie against the background of other voivodships

Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

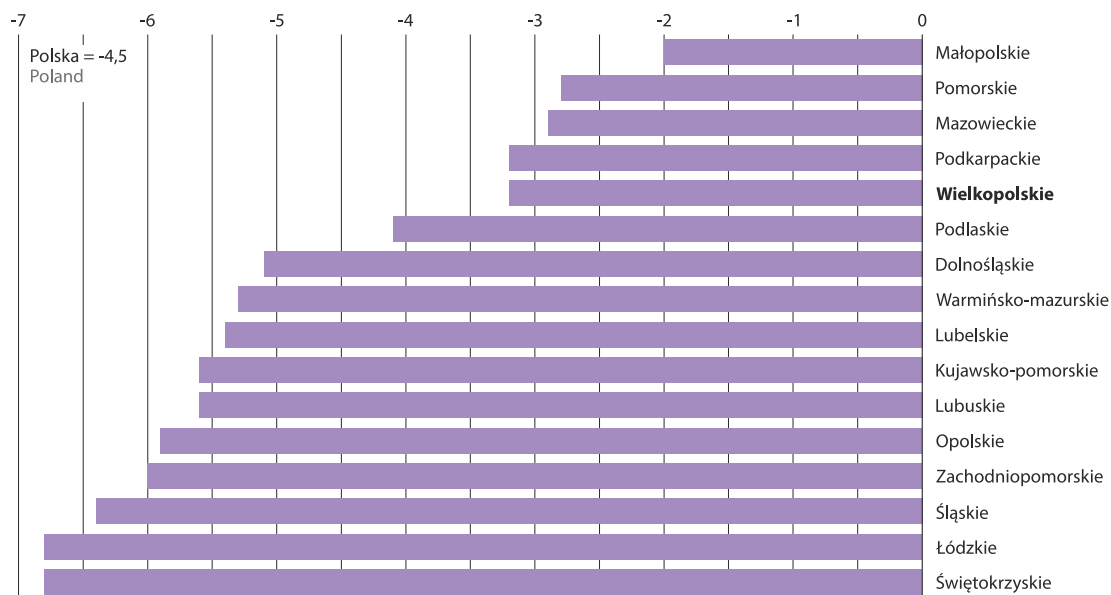

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2024 r.

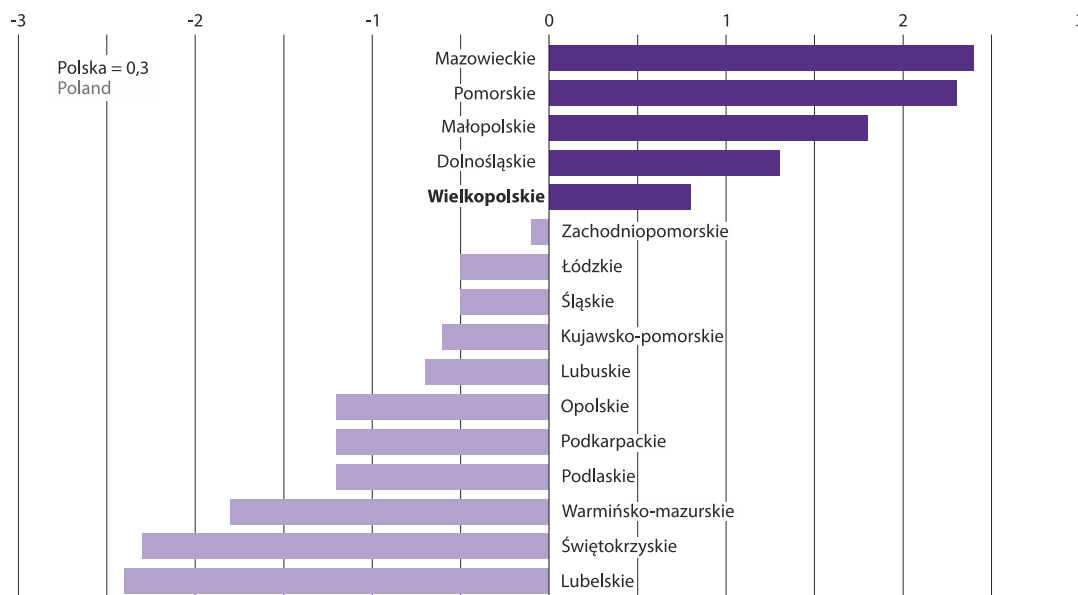
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2024

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

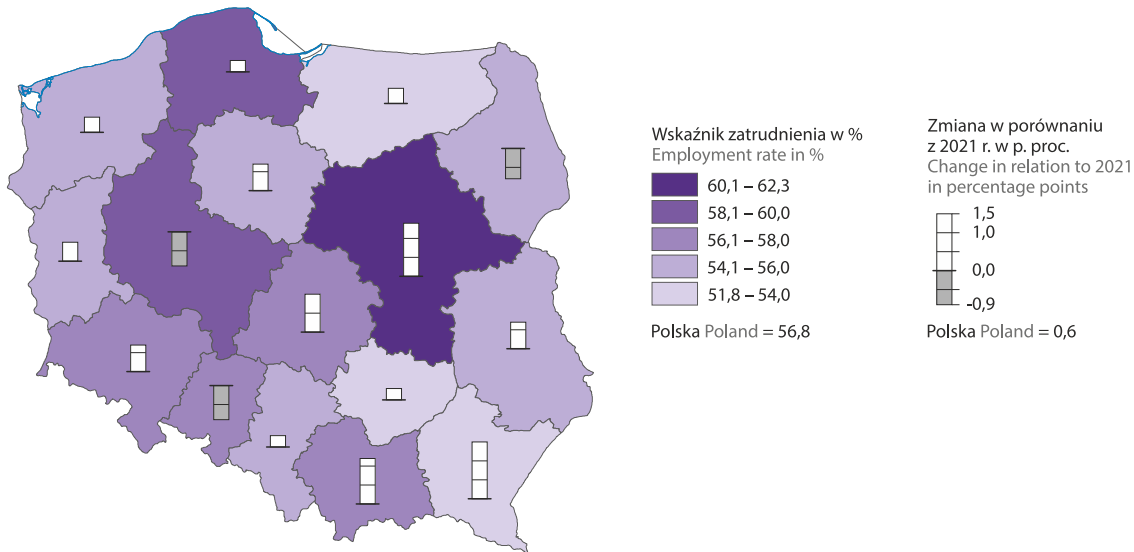

Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

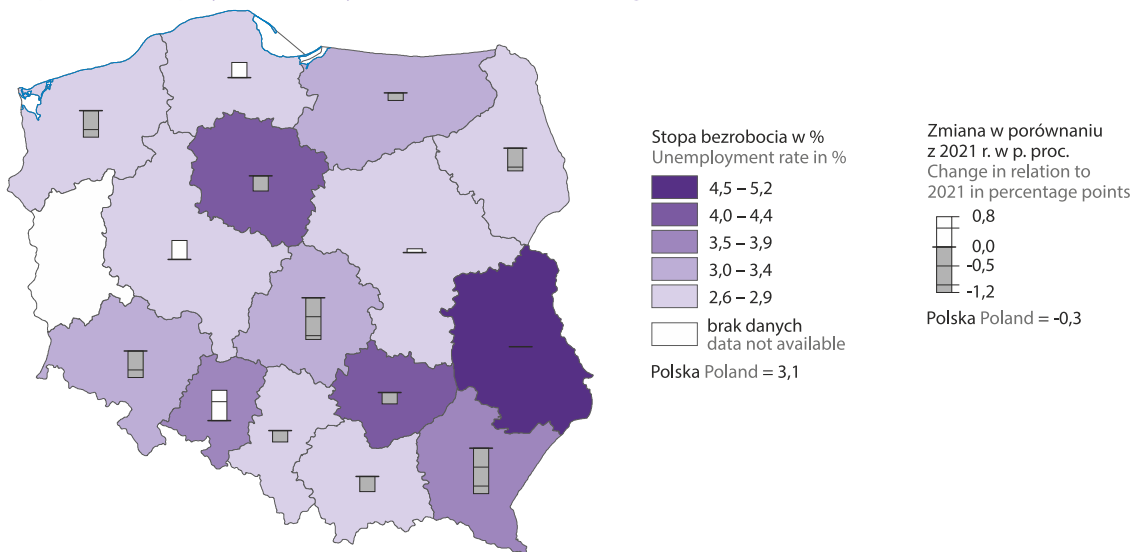
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)

Map 2. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

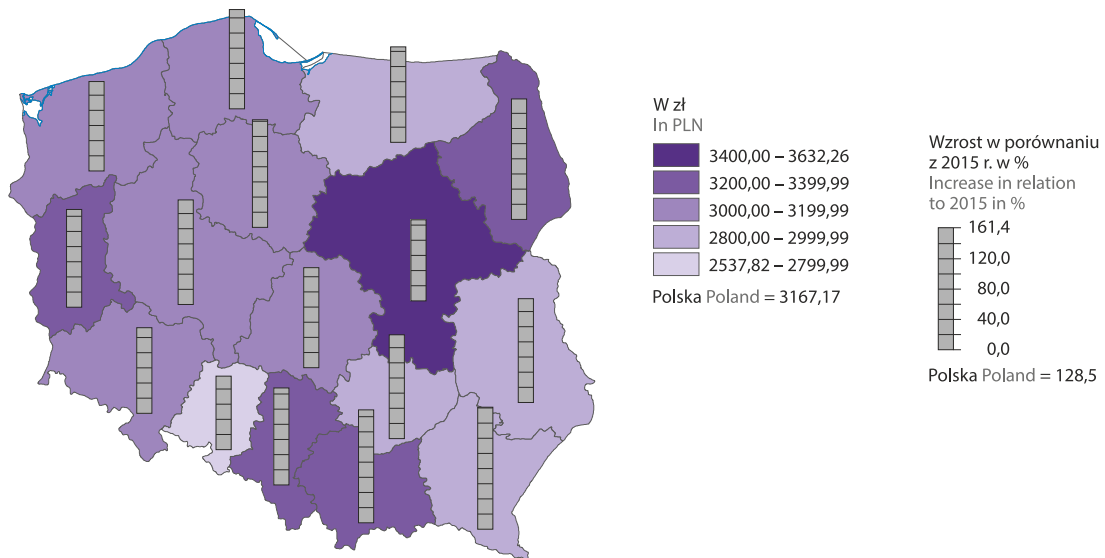
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)

Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

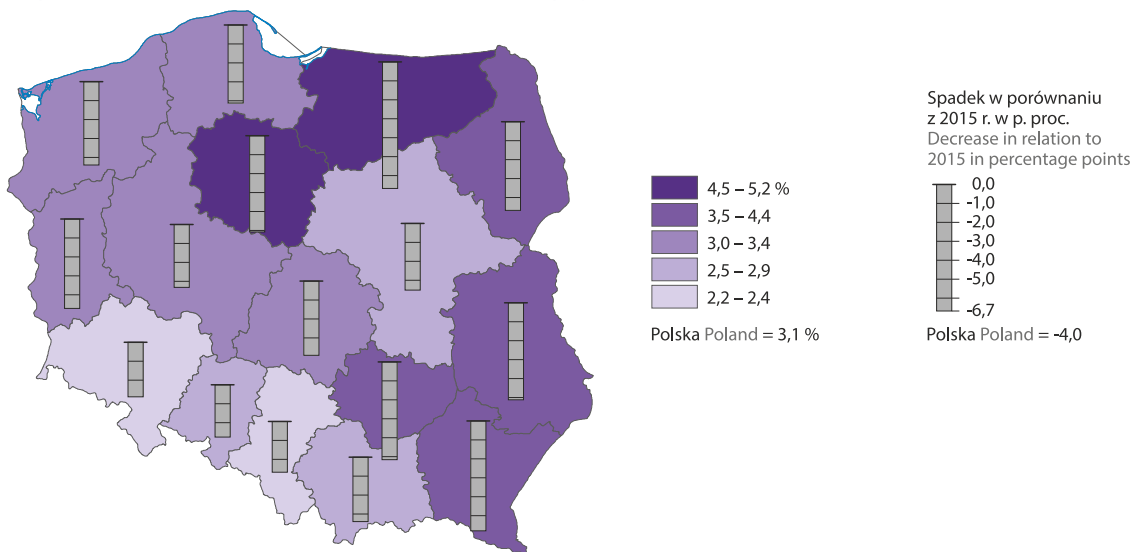
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.

Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.

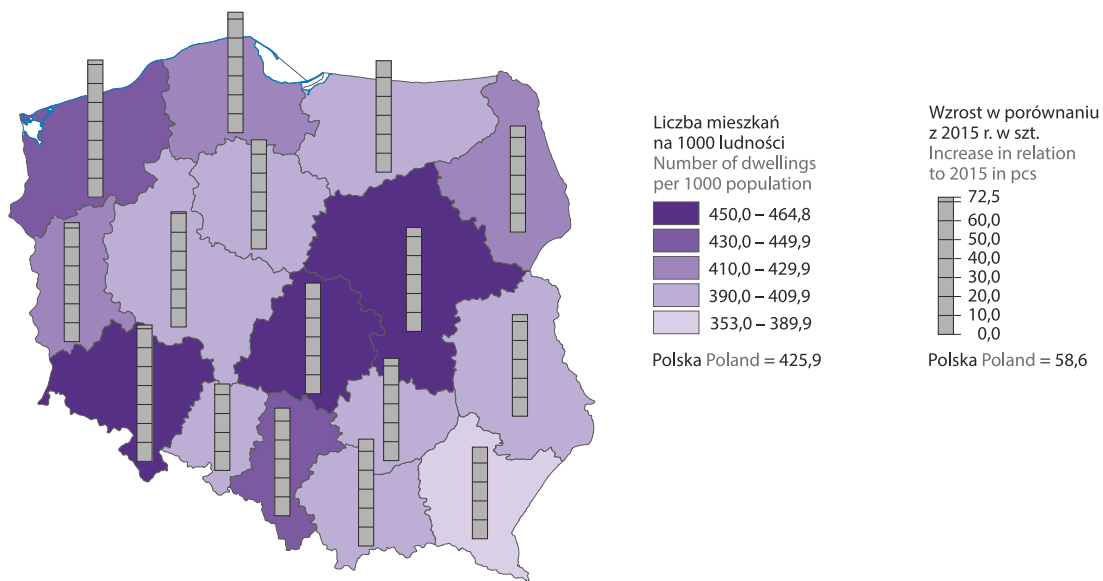
Map 5. Social assistance beneficiaries in the total population in 2024

Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.

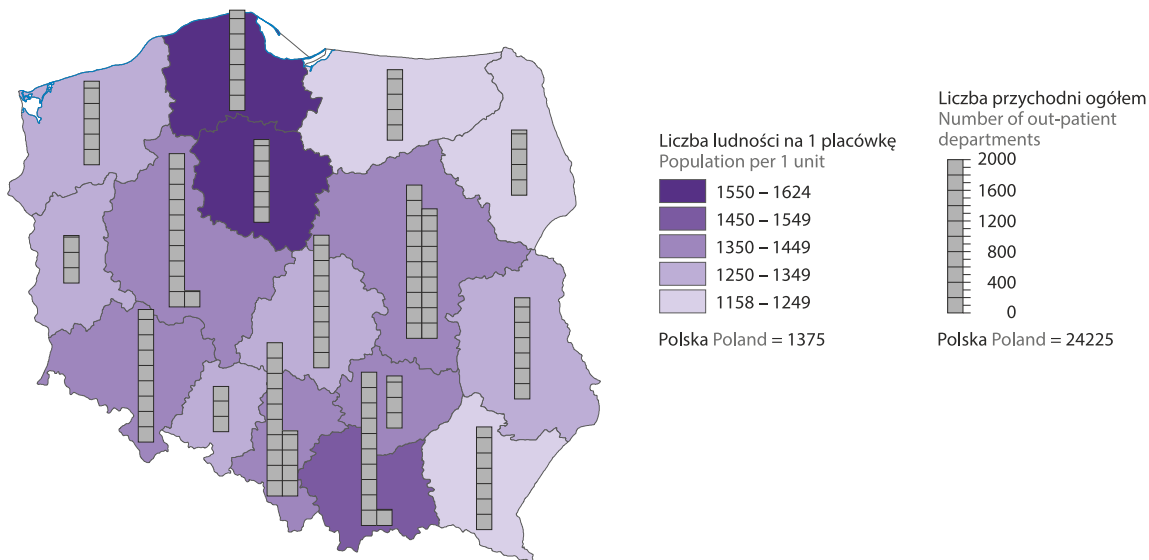
Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

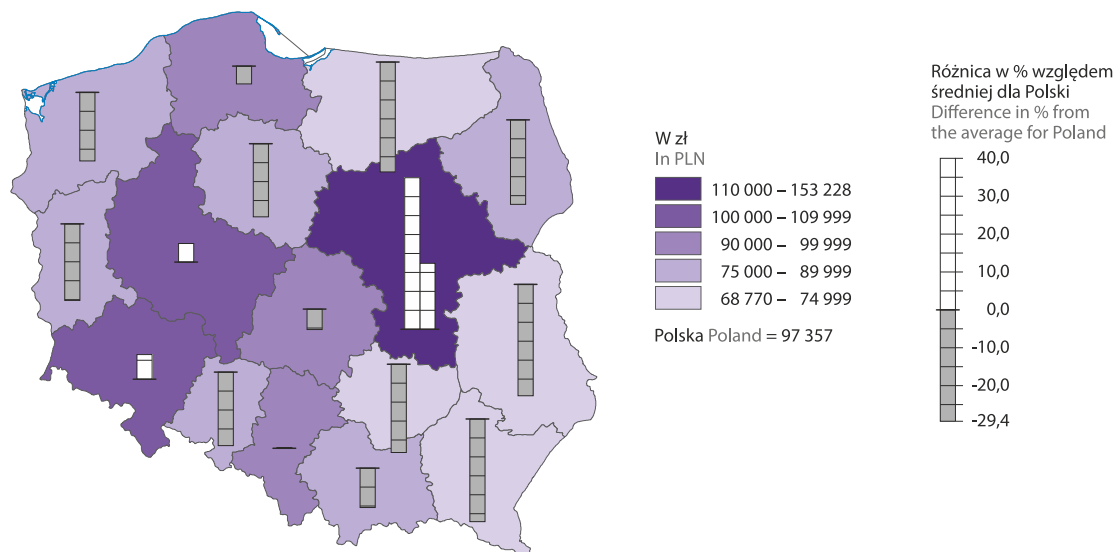

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.

Map 7. Outpatient health care units in 2024

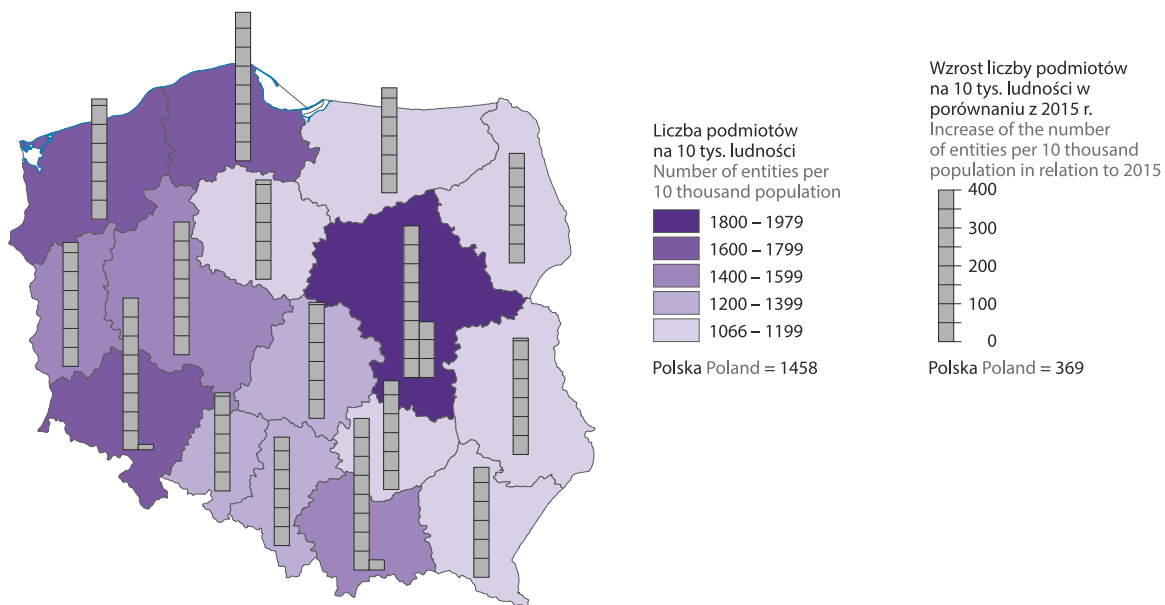

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

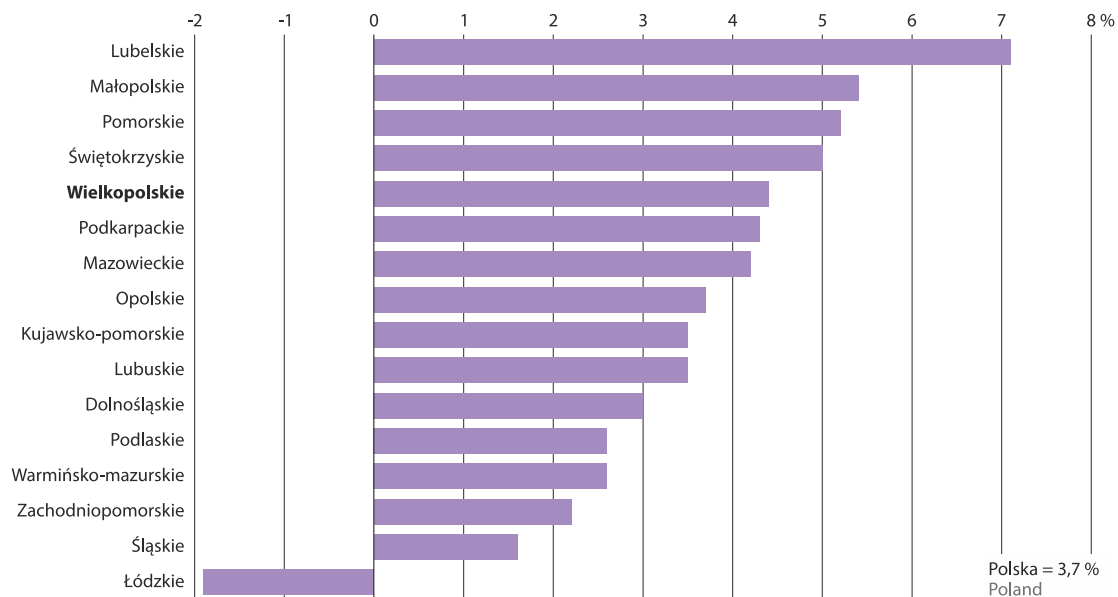

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

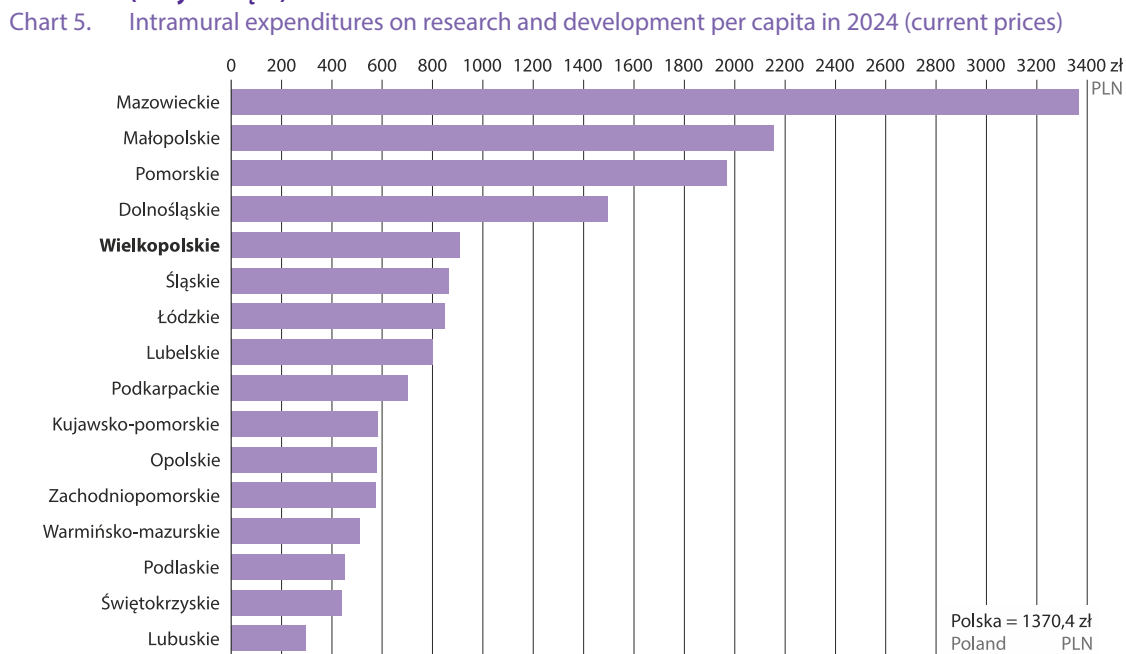
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
 As of 31 December

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

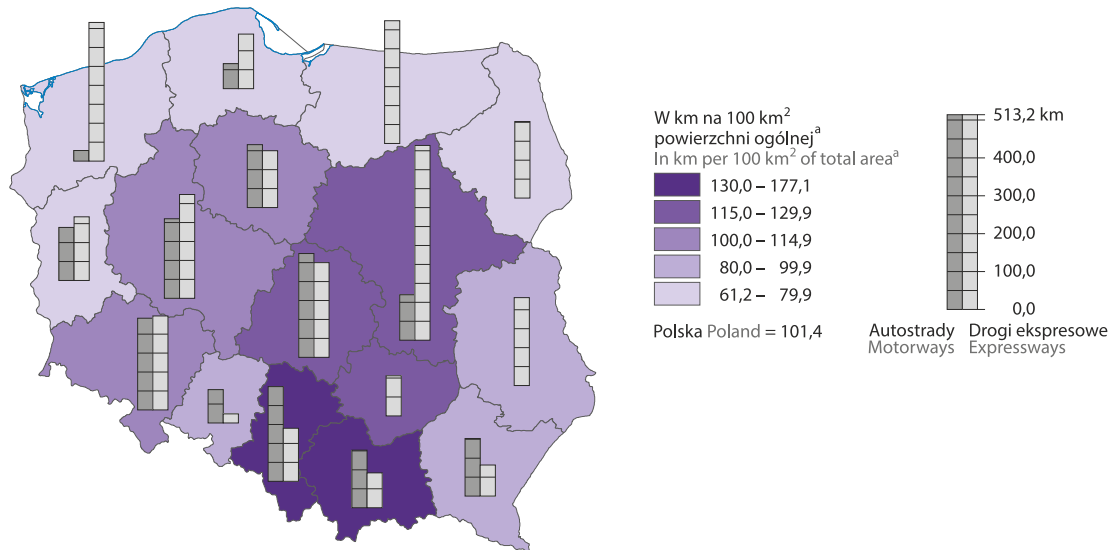

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.

Map 10. Hard surface public road in 2024

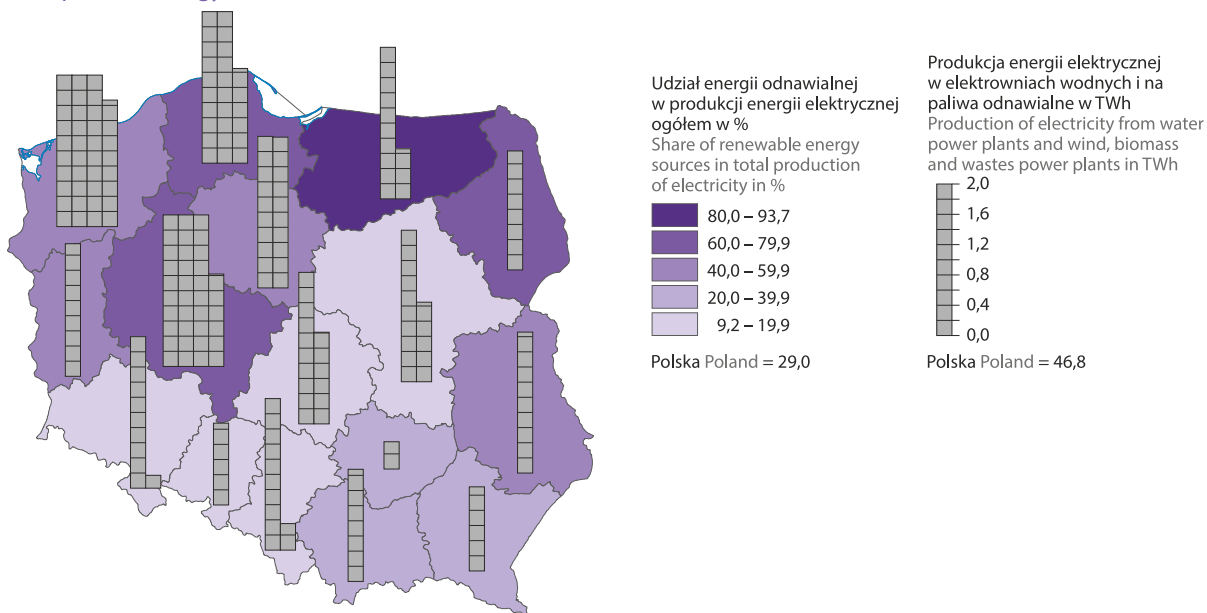

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; w wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.

a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

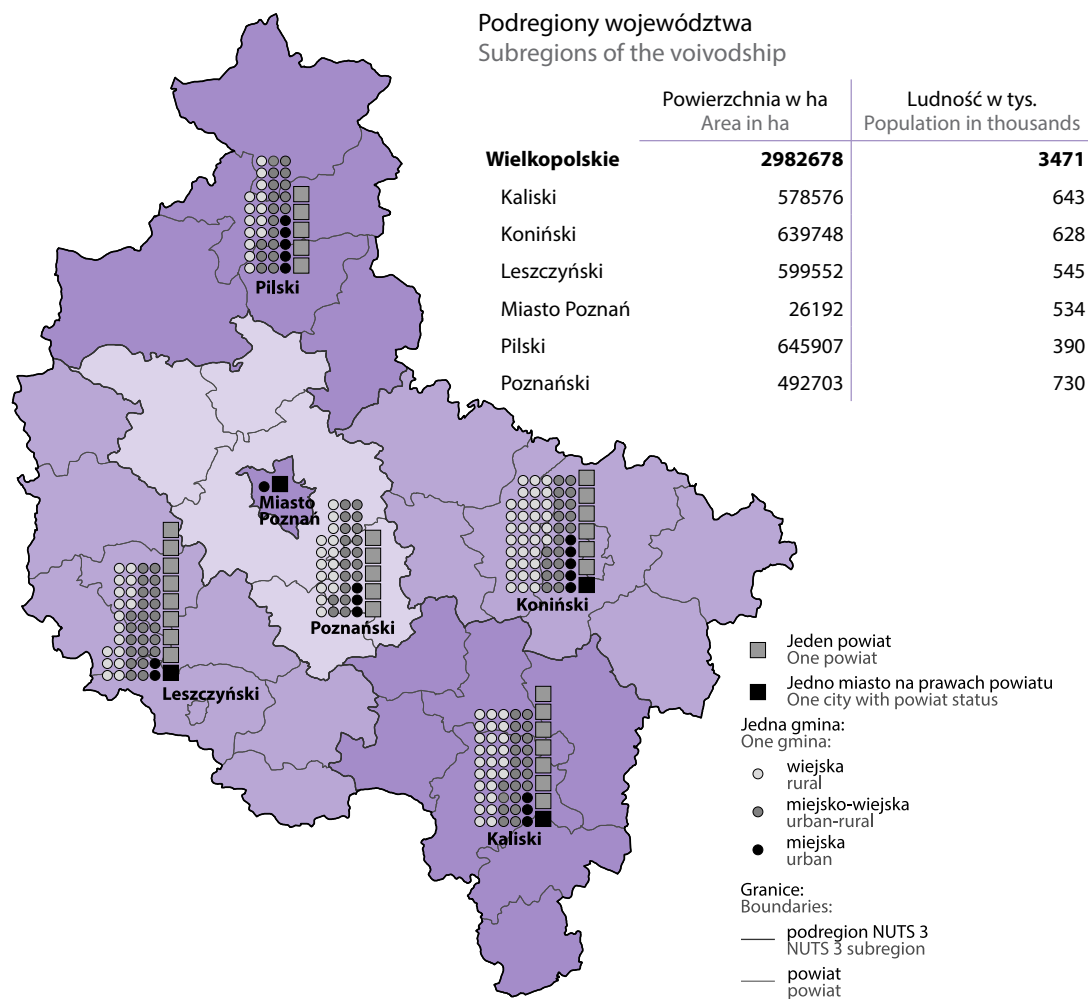
Area and territorial division of Voivodship

Mapa 12. Podział województwa wielkopolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Division of the Wielkopolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025

As of 31 December

Mapa 13. Podział administracyjny województwa wielkopolskiego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Administrative division of the Wielkopolskie Voivodship in 2025

As of 31 December

Tabela 2. Powiaty województwa
Table 2. Powiats of the voivodship

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population
Chodzieski	68508	44507
Czarnkowsko-trzcianecki	180777	82191
Gnieźnieński	125496	139882
Gostyński	81029	72504
Grodziski	64389	51358
Jarociński	58847	69365
Kaliski	116006	81689
Kępiński	60831	55598
Kolski	101072	80042
Koniński	157823	128238
Kościański	72240	76478
Krotoszyński	71353	73985
Leszczyński	80584	61121
Międzychodzki	73643	35303
Nowotomyski	101163	74955
Obornicki	71103	58471
Ostrowski	116010	157102
Ostrzeszowski	77269	54046
Piłski	126602	128650
Pleszewski	71322	60536
Poznański	189991	459392
Rawicki	55344	58042
Słupecki	83802	56688
Szamotulski	111926	91642
Średzki	62272	60144
Śremski	57411	60745
Turecki	92978	79971
Wągrowiecki	103967	68670
Wolsztyński	67974	56260
Wrzesiński	70347	77999
Złotowski	166053	66431
M. Kalisz	6938	91059
M. Konin	8230	65233
M. Leszno	3186	58766
M. Poznań	26192	534239

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. województwo wielkopolskie zajmowało powierzchnię 29827 km², co stanowi 9,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 3471 tys. osób, tj. 9,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 116 osób. W miastach mieszkało 52,7% ludności województwa.

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia ziemi

4.1. Ground surface

Prawie 65% gruntów w województwie wielkopolskim to użytki rolne, a ponad ¼ – grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Od 2015 r. notowano zmniejszenie powierzchni użytków rolnych, a wzrost gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. W 2024 r. grunty wymagające rekultywacji w województwie wielkopolskim stanowiły 15,30% takich gruntów w Polsce. Rekultywacją i zagospodarowaniem objęto 10,07% gruntów zdegradowanych i zdewastowanych w województwie.

Województwo wielkopolskie położone jest w środkowo-zachodniej części Polski, pomiędzy 53°39' a 51°06' szerokości geograficznej północnej oraz 15°46' a 19°06' długości geograficznej wschodniej. Graniczy od północy z województwem zachodniopomorskim i pomorskim, od wschodu z kujawsko-pomorskim i łódzkim, od południa z opolskim i dolnośląskim oraz od zachodu z lubuskim. Powierzchnia województwa stanowi 9,5% powierzchni Polski.

W 2025 r. największą część wielkopolskiego obejmowały użytki rolne (64,16%) i grunty leśne wraz z zadrzewionymi i zakrzewionymi (26,62%). Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmowały 6,14% powierzchni, natomiast obszary wykorzystywane w innych celach – 3,08%.

W odniesieniu do 2015 r. odnotowano zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o 21850 ha, a zwiększenie powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 26252 ha. W porównaniu z 2024 r. powierzchnia użytków rolnych zmalała o 2812 ha, a gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wzrosła o 2482 ha.

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Tabela 3. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania

Stan w dniu 1 stycznia

Table 3. Geodetic area by land use

As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	2982650	2982650	2982675	2982678	9,50
w tym: of which:					
Użytki rolne ^a Agricultural land ^a	1935675	1925690	1916637	1913825	10,27
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	797138	791998	793508	793883	8,31
Grunty pod wodami powierzchniowymi Lands under surface waters	43555	44151	45175	45384	5,77
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized areas	156842	170695 ^b	180612	183094	9,77
Nieużytki Wasteland	35077	36063	36393	36272	7,79

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "Forest land as well as woodland and shrubland" until 2016.

b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

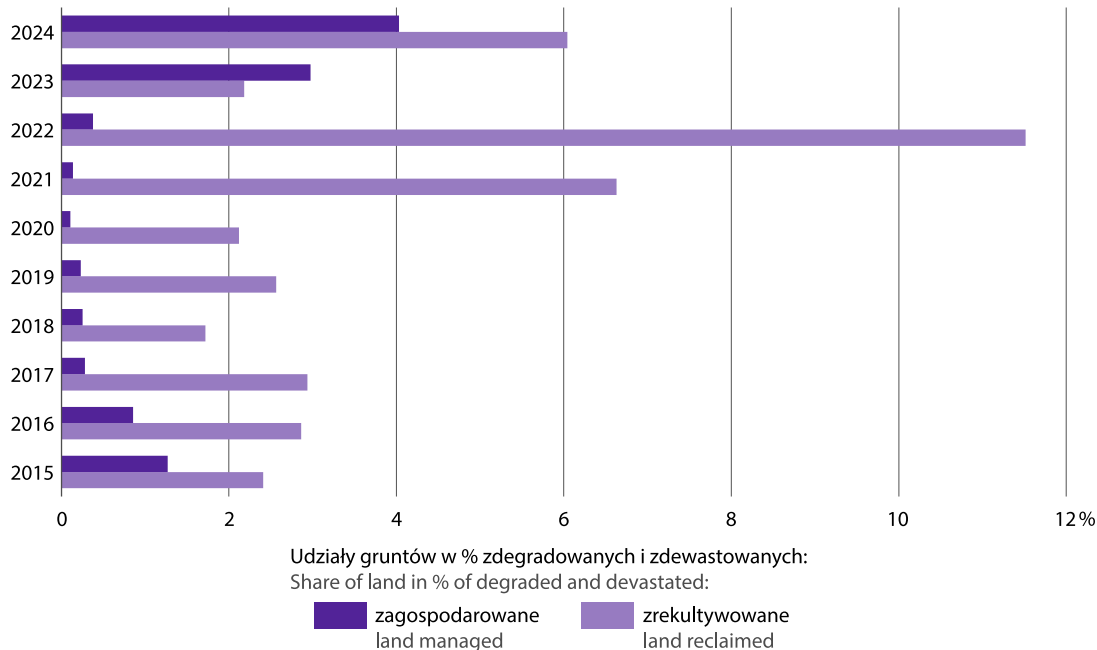
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim grunty wymagające rekultywacji zajmowały 9203 ha, tj. 0,31% powierzchni województwa, i stanowiły 15,30% gruntów tej kategorii w kraju.

W porównaniu z poprzednim rokiem w wielkopolskim powierzchnia łączna gruntów zdegradowanych i zdewastowanych zmniejszyła się o 139 ha (1,49%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. o 1043 ha (10,18%). Prawie wszystkie grunty wymagające rekultywacji to grunty zdewastowane (98,53%) i udział ten był wyższy o 0,29 p.proc. niż w 2023 r. i o 0,71 p.proc. niż w 2015 r.

W 2024 r. zrekultywowano 556 ha gruntów, tj. o 172,55% więcej niż w 2023 r. i o 125,10% niż w 2015 r. Powierzchnia gruntów zagospodarowanych wyniosła 371 ha i była 33,45% większa niż w roku ubiegłym, a w odniesieniu do 2015 r. o 185,38%. Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów stanowił w 2024 r. odpowiednio 6,04% i 4,03% ogólnej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych. W 2024 r. stopień rekultywacji był większy o 3,63 p.proc. niż w 2015 r., a stopień zagospodarowania o 2,76 p.proc. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w województwie stanowiły w 2024 r. 33,87% powierzchni tej kategorii w kraju.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W 2024 r. zużycie wody w województwie wielkopolskim stanowiło 11,8% zużycia w Polsce. Dominowało zużycie na cele przemysłu, 4,7 razy wyższe niż zużycie przez gospodarstwa domowe. W latach 2015–2023 zmniejszyło się zużycie wody i emisja ścieków przez przemysł, natomiast odwrotna tendencja dotyczyła gospodarstw domowych.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim na potrzeby przemysłu zużyto 669,7 hm³ wody, a zużycie przez gospodarstwa domowe osiągnęło 141,1 hm³. Pobór wody przez przemysł w 2024 r. wyniósł 668,8 hm³, w tym wód powierzchniowych – 644,0 hm³, a wód podziemnych – 24,5 hm³.

Zużycie wody przez przemysł zwiększyło się w porównaniu z 2023 r. o 10,9%, ale zmniejszyło w stosunku do 2015 r. o 46,1%. Wykorzystanie wody przez gospodarstwa domowe wzrosło w odniesieniu do 2023 r. o 0,5%, natomiast w stosunku do 2015 r. o 10,0%.

W województwie wielkopolskim w 2024 r. zużycie wody stanowiło 11,8% zużycia w kraju, przy czym dla przemysłu wskaźnik ten wyniósł 12,2% (o 1,0 p.proc. więcej niż rok wcześniej), a dla gospodarstw domowych – 10,6% (o 0,2 p.proc. mniej niż w 2023 r.).

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.
 Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

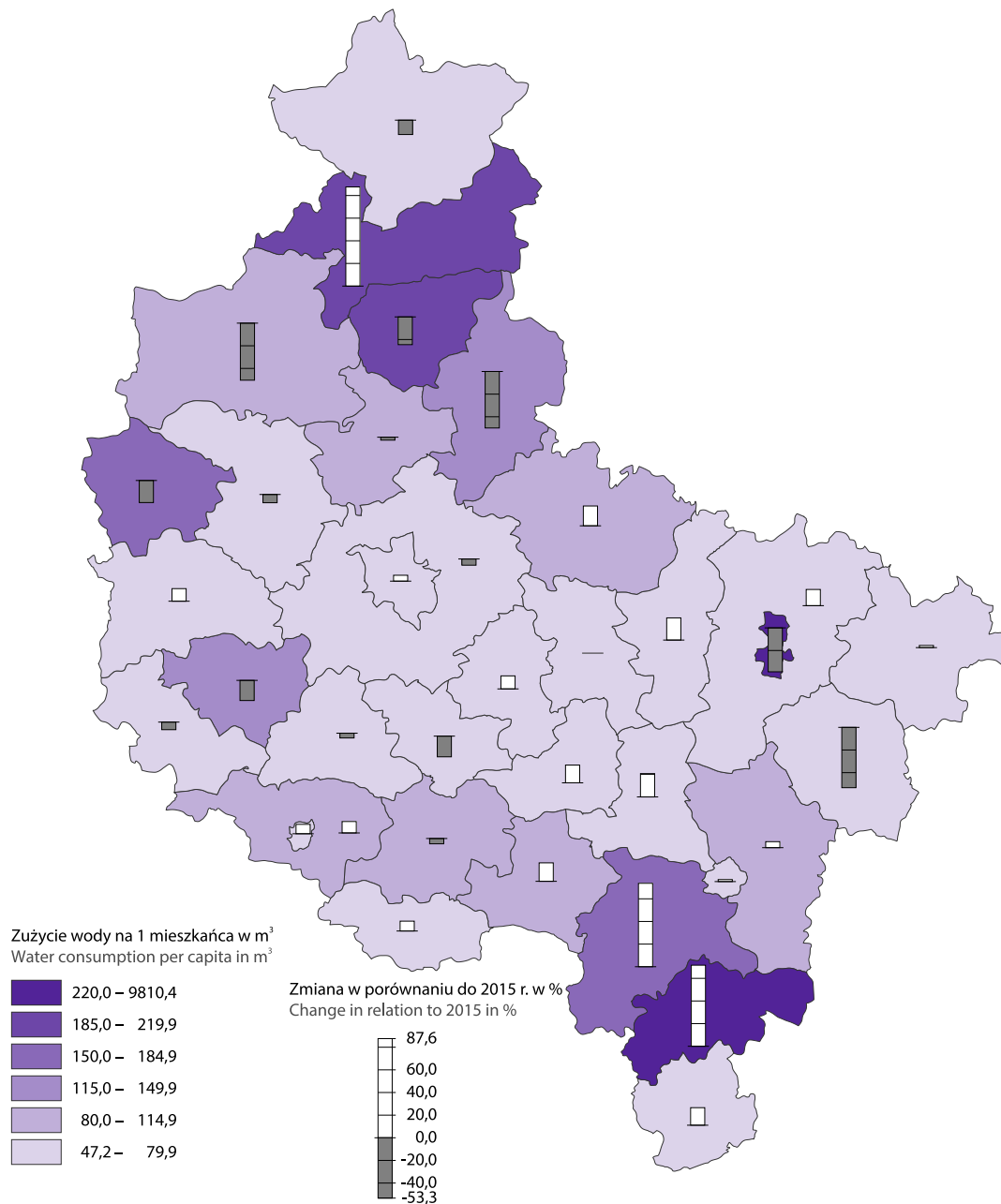

Tabela 4. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Table 4. Water consumption by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total^a w tym of which	1505,7	1280,1	874,8	946,8	11,8
Przemysł Industry	1243,2	1016,4	604,1	669,7	12,2
Rybactwo ^b Fishing ^b	95,5	84,1	87,5	91,5	11,0
Gospodarstwa domowe Households	128,2	139,2	140,4	141,1	10,6

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Until 2018, includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim odprowadzono 672074 dam³ ścieków przemysłowych oraz 131940 dam³ ścieków komunalnych.

W poprzednich latach zmalała ilość odprowadzanych ścieków przemysłowych (o 49,4% od 2015 r.), przy ciągłym wzroście ilości ścieków komunalnych (o 20,0% od 2015 r.). W 2024 r. w wielkopolskim oczyszczono 99,4% wszystkich ścieków wymagających oczyszczenia wobec 93,3% w kraju. Wskaźnik ten dla województwa zmniejszył się o niecałe 0,5 p.proc. od 2015 r.

Tabela 5. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 5. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	436	414	399	394
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	109982	122046	128165	131940
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	112682	71295	48916	21939
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	71,9	73,3	73,6	74,2

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

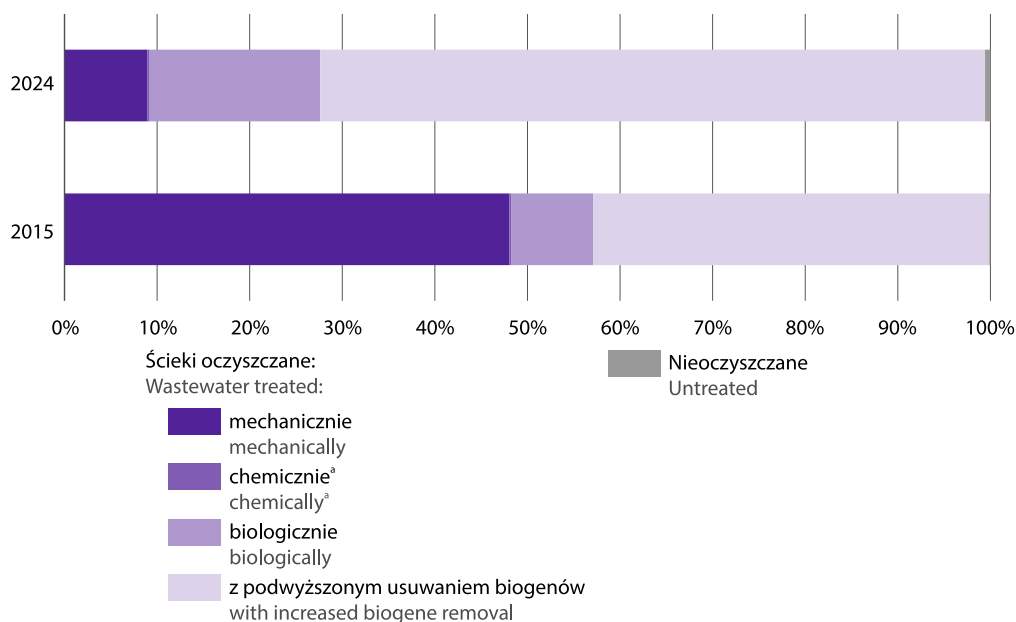
W województwie wielkopolskim w 2024 r. istniały łącznie 394 oczyszczalnie ścieków, w tym 11 mechanicznych, 4 chemiczne, 292 biologiczne i 87 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ogólna liczba oczyszczalni zmniejszyła się o 42, tj. 9,6%, od 2015 r., a największy spadek dotyczył oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 18, tj. 17,1%).

Łączna przepustowość oczyszczalni w 2024 r. wyniosła 978893 m³ na dobę, co stanowiło 7,1% przepustowości oczyszczalni w kraju. Nastąpił spadek przepustowości w odniesieniu do 2023 r. o 18,6%, a w stosunku do 2015 r. o 29,7% wynikający z redukcji przepustowości oczyszczalni przemysłowych o odpowiednio 53,8% i 69,0%. Oczyszczalnie komunalne nieznacznie zwiększyły swoją przepustowość od 2023 r. o 0,6%, a od 2015 r. o 3,1%.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim 74,2% ludności korzystało z oczyszczalni ścieków wobec 76,2% w kraju. Wartość wskaźnika wzrosła o 0,6 p.proc. w odniesieniu do 2023 r., a o 2,3 p.proc. do 2015 r.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

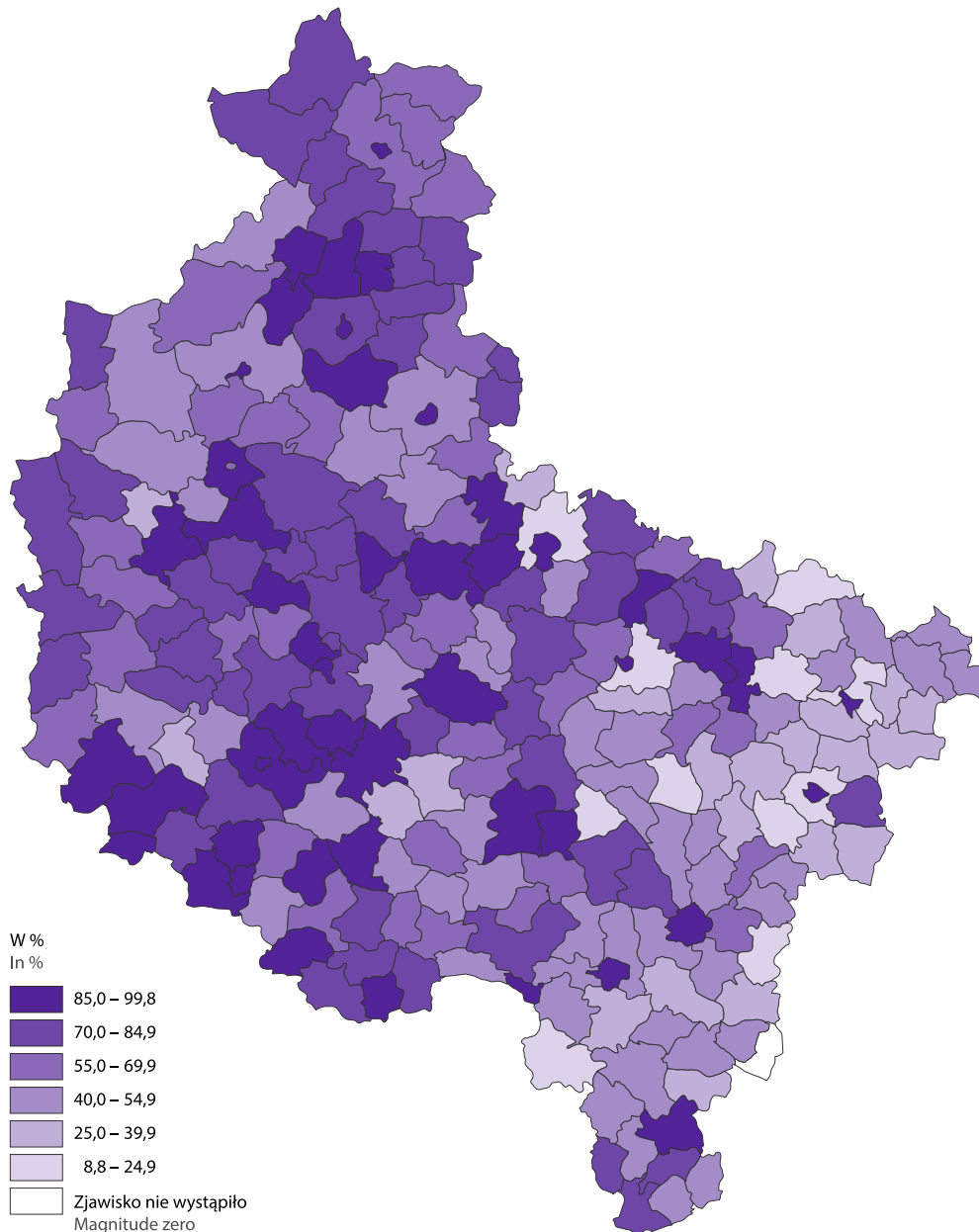
Wykres 7. Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Chart 7. Wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

^a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
^a Data concern only industrial wastewater.

Większy odsetek osób korzystających z oczyszczalni zanotowano w gminach miejskich (ponad 99% w Turku, Gnieźnie i Sulmierzycach; minimum w Obrzycku – 69,5%), mniejszy – w gminach wiejskich (poniżej 15% w Wierzbinku, Czerminie i Czajkowie; maksimum w Powidzu – 99,6%). Wskaźnik osiągał przeciętnie mniejszą wartość w południowej i wschodniej części województwa niż w zachodniej, północnej i centralnej.

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
 Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

Województwo wielkopolskie w 2024 r. odpowiadało za 3,7% zanieczyszczeń gazowych i 6,2% zanieczyszczeń pyłowych w kraju. W emisji gazów 99,7% udziału miał dwutlenek węgla, a emisję pyłów w ponad 50% powodowało spalanie paliw. Od 2015 r. istotnie zmniejszyły się wielkości zanieczyszczeń powietrza emitowanych w województwie.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wyemitowane zostało 6255,7 tys. ton zanieczyszczeń gazowych i 1,0 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło odpowiednio 3,7% i 6,2% ich emisji w kraju. Wśród gazów dominował dwutlenek węgla, którego do atmosfery przedostało się 6238,7 tys. ton, tj. 99,7% zanieczyszczeń. Wyemitowanych zostało także 6,3 tys. ton tlenków azotu, 4,6 tys. ton dwutlenku siarki, 3,3 tys. ton tlenku węgla oraz 0,9 tys. ton metanu. Źródłem emisji pyłów było w 52,3% spalanie paliw.

W 2024 r. odnotowano nieznaczne zwiększenie emisji zanieczyszczeń gazowych o 2,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, ale istotne zmniejszenie o 61,6% w odniesieniu do 2015 r. Emisja zanieczyszczeń pyłowych stale malała w latach 2015-2024 (odpowiednio o 4,0% wobec 2023 r. i o 80,6% od 2015 r.).

Tabela 6. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza

Table 6. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year				Polka=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	16306,0	9665,4	6127,1	6255,7	3,7
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	28,2	8,3	5,0	4,6	3,7
Metan Methane	14,5	5,4	5,7	0,9	0,2
Tlenki azotu Nitrogen oxides	23,0	10,2	6,1	6,3	4,5
Tlenek węgla Carbon monoxide	8,2	5,6	3,1	3,3	1,5
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	16229,5	9631,6	6105,0	6238,7	3,7
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	4,9	1,7	1,0	1,0	6,2
Ze spalania paliw From fuel combustion	4,1	1,1	0,5	0,5	7,5
Niezorganizowana Non-organised	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku, obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku, obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń w województwie wielkopolskim w 2024 r. zatrzymały lub zneutralizowały 60,5% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) i 99,7% pyłowych, wobec odpowiednio 74,0% i 99,9% w kraju. W porównaniu z 2015 r. redukcja zanieczyszczeń gazowych spadła o 2,9 p.proc., natomiast pyłowych była na tym samym poziomie.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W 2024 r. w województwie wielkopolskim ochroną objętych było 883,6 tys. ha, z czego 77,7% to obszary chronionego krajobrazu, a 20,2% – parki krajobrazowe. Powierzchnia parków narodowych, wynosząca prawie 8 tys. ha, stanowiła 2,5% obszaru parków narodowych w kraju. Od 2015 r. powierzchnia chroniona w województwie spadła o 6,4%. Odnotowano wzrost populacji żubrów (o 16) oraz wilków (o 828).

W 2024 r. na terenie województwa wielkopolskiego ulokowany był Wielkopolski Park Narodowy, część Drawieńskiego Parku Narodowego, 14 parków krajobrazowych, 99 rezerwatów przyrody oraz 3788 pomników przyrody. Łącznie objęto ochroną prawną 883,6 tys. ha, tj. 29,6% powierzchni województwa (w kraju – 32,2%). Na 1 mieszkańca przypadało 2539 m² powierzchni chronionej.

W wielkopolskim obszarze chronionego krajobrazu zajmowały 686,4 tys. ha, tj. 77,7% obszarów prawnie chronionych, a parki krajobrazowe 178,6 tys. ha, tj. 20,2%. Parki narodowe, rezerваты przyrody i pozostałe obejmowały 18,7 tys. ha (2,1% terenów chronionych).

W latach 2015–2024 powierzchnia podlegająca ochronie w wielkopolskim zmniejszyła się o 6,4%. Obszary objęte ochroną w województwie wyniosły 8,7% takich terenów w Polsce. Najwięcej w powierzchni krajowych stanowiły udziały obszarów chronionego krajobrazu i parków krajobrazowych (odpowiednio 9,9% i 7,1%). Najmniejsze – rezerваты przyrody (2,6%), parki narodowe (2,5%) i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (2,3%).

Województwo wielkopolskie, położone na Niżu Polskim, charakteryzuje krajobraz młodoglacjalny, stąd obszary chronione w województwie obejmują przede wszystkim wzniesienia moren czołowych, płaskie bądź faliste moreny denne, rynny polodowcowe, równiny sandrowe, a także liczne jeziora. Objęte ochroną są także fragmenty dolin rzek: Warty, Baryczy, Lutyni, Obry, kompleksy leśne (Puszcza Notecka, Puszcza Zielonka i in.), jak również krajobraz rolniczy o tradycyjnym charakterze (Park Krajobrazowy im. gen. D. Chłapowskiego). Krajobraz kulturowy, z reliktnymi z czasów początków państwa polskiego, chroniony jest m.in. nad jeziorem Lednica.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano 17 żubrów (wzrost o 16 w porównaniu z 2015 r.), 7959 bobrów europejskich (spadek o 2528) oraz 917 wilków (wzrost o 828).

Rozmieszczenie obszarów chronionych w wielkopolskim jest nierównomierne. We wschodniej i północnej części województwa terenów objętych ochroną jest wyraźnie mniej niż w części środkowej i w dolinie Warty.

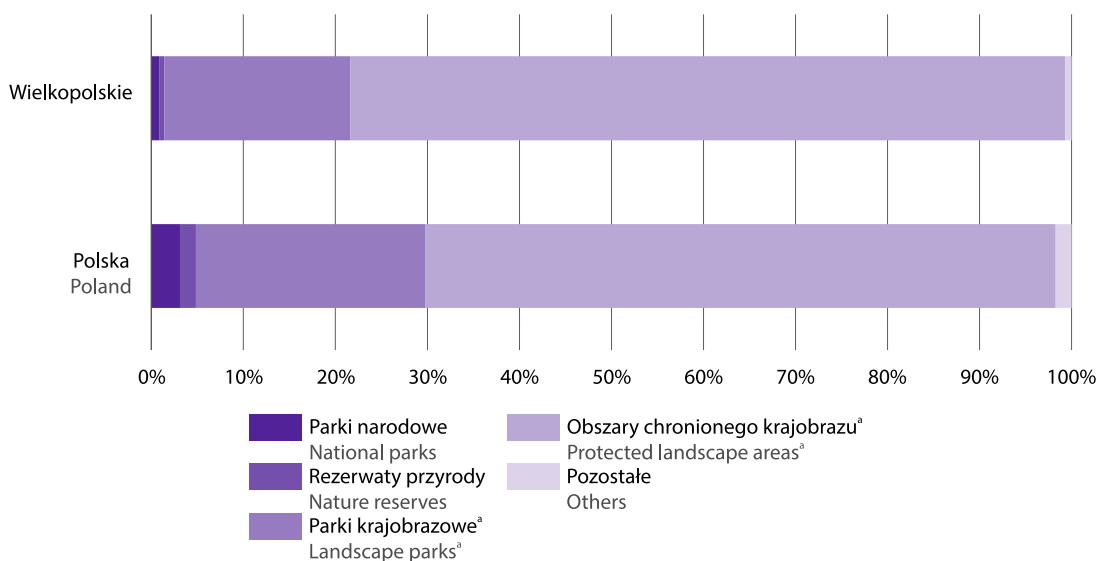
W 2024 r. w wielkopolskim tereny zieleni, obejmującej parki, zieleńce, zieleń uliczną, cmentarze i lasy gminne, zajmowały 14270,5 ha, tj. 0,5% powierzchni województwa.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024

As of 31 December

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

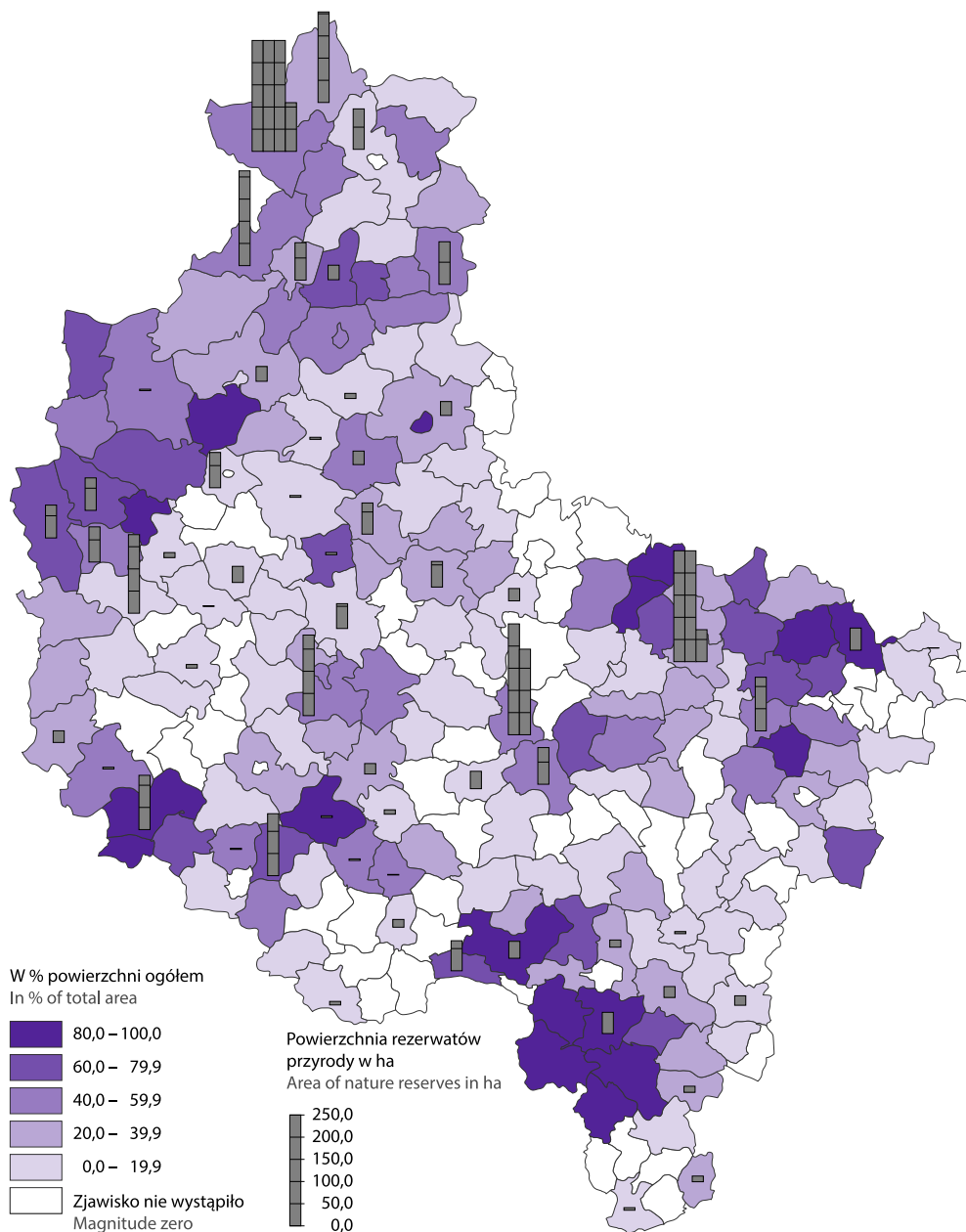
a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024

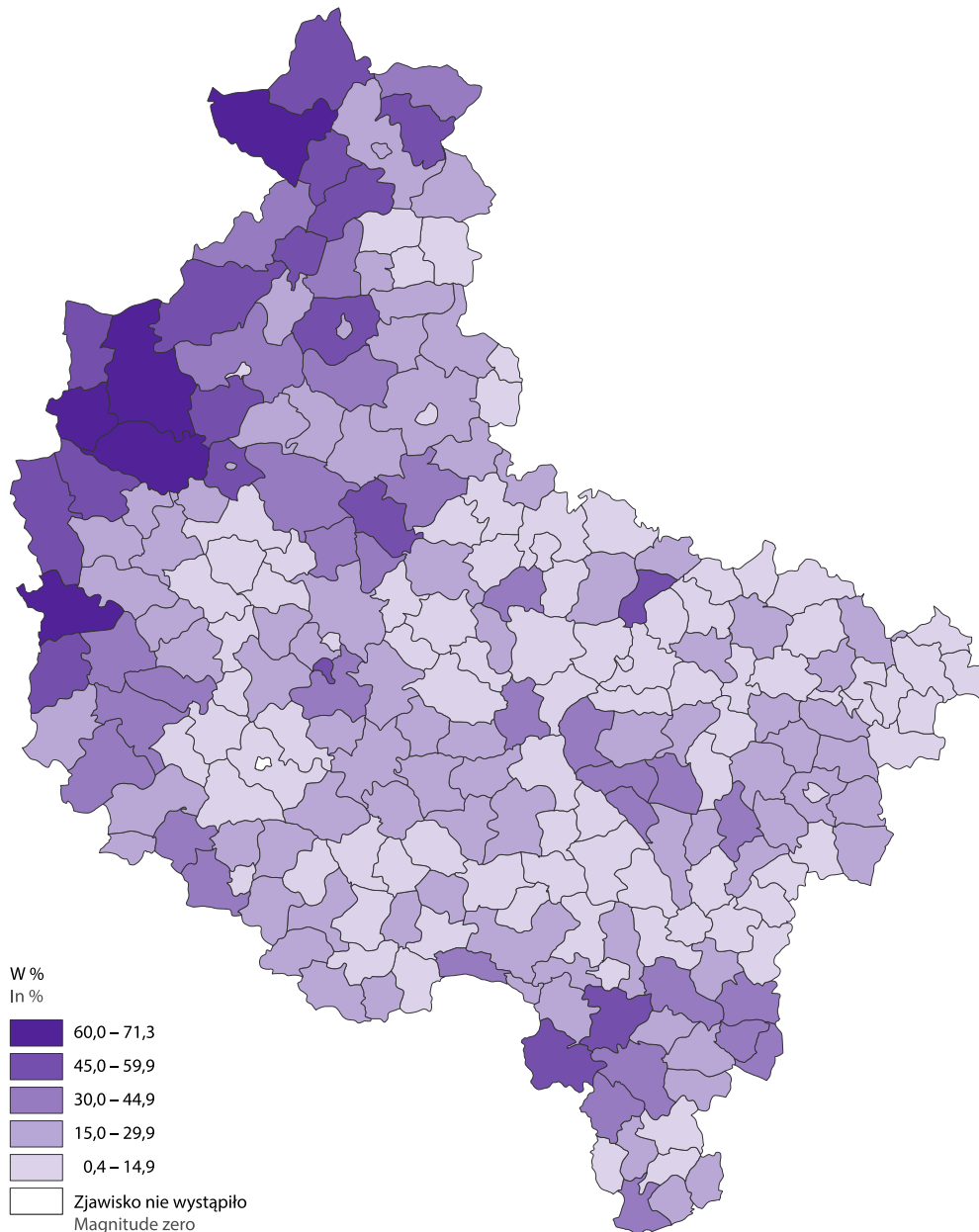
As of 31 December

W 2024 r. w województwie wielkopolskim grunty leśne zajmowały 789506,6 ha, w tym lasy – 770519,5 ha. W porównaniu z 2015 r. powierzchnia obu kategorii pozostała na podobnym poziomie.

Wskaźnik lesistości w wielkopolskim w 2024 r. wyniósł 25,8% i był niższy niż w kraju o 3,8 p.proc. Udział gruntów leśnych w powierzchni województwa osiągnął 26,5% i także był mniejszy niż w Polsce o 3,8 p.proc.

Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
Map 17. Forest cover in 2024

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wytworzono 2189,0 tys. ton odpadów przemysłowych a ich masa spadła od 2015 r. o ponad 60%. Natomiast wzrastała wielkość zebranych odpadów komunalnych, osiągając niecałe 1,4 mln ton. Zwiększał się również udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w relacji do odpadów ogółem. W odniesieniu do 2015 r. znacząco zmniejszyła się liczba i powierzchnia składowisk komunalnych.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wytworzono 2189,0 tys. ton odpadów przemysłowych (2,1% wytworzonych w kraju), a składowano 62400,3 tys. ton (3,4% składowanych w kraju). Największą część odpadów, tj. 83,1%, przekazano innym odbiorcom. We własnym zakresie odzyskowi poddano 12,7% odpadów, unieszkodliwieniu – 2,4%, a czasowo magazynowano – 1,7%. W 2024 r. w wielkopolskim wytworzono o 6,2% mniej odpadów niż w roku poprzednim i o 62,0% mniej niż w 2015 r.

Tabela 7. Odpady przemysłowe

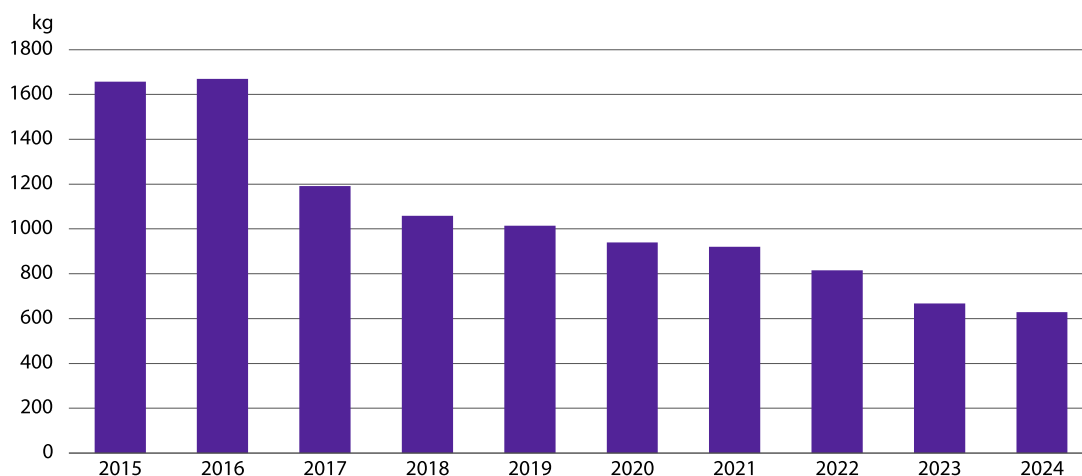
Table 7. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	tys. ton thousands of tonnes	Polska=100 Poland=100	tys. ton thousands of tonnes		Polska=100 Poland=100	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total w tym: of which:	5758,0	4,4	3299,1	2332,5	2189,0	2,1
Unieszkodliwione we własnym zakresie Conditioned by waste producers on site	1793,8	6,8	356,1	73,8	52,5	0,3
Przekazane innym odbiorcom Transferred to other recipients	3460,5	4,7	2231,9	2089,6	1820,0	3,0
Magazynowane czasowo Temporarily stored	135,6	7,4	36,9	24,1	38,3	5,0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled (accumulated) ^a ; (as of the end of the year) – total	59145,2	3,5	62488,1	61782,3	62400,3	3,4

^a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.

^a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tabela 8. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 8. Municipal waste collected separately during the year

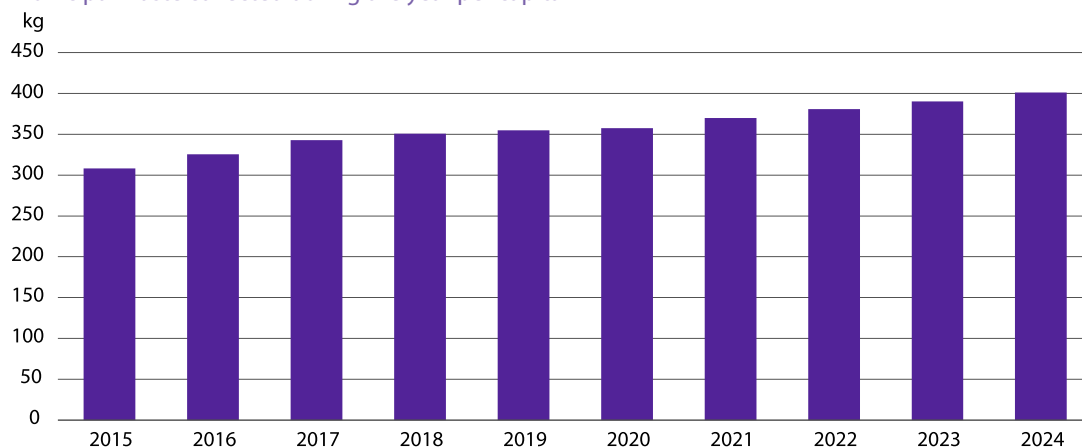
Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	Ogółem Total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	Ogółem Total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes			Polska=100 Poland=100	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total w tym: of which:	197330,4	169652,8	437920,7	555903,4	602625,3	10,1	569932,7	10,4
Papier i tektura Paper and cardboard	29476,2	21330,0	43973,3	57850,3	57354,7	9,1	51333,5	9,9
Szkło Glass	50695,8	41912,5	71137,1	82716,8	80015,7	10,5	74635,0	10,5
Tworzywa sztuczne Plastics	37022,8	32932,0	60519,3	80589,4	82511,9	13,5	77247,1	13,9
Metale Metals	430,5	351,8	146,4	188,9	142,9	2,7	142,8	3,5
Tekstylnia Textiles	46,5	43,8	204,9	413,8	506,3	7,5	506,3	7,8
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	2022,0	1953,2	4876,1	3731,8	4287,0	9,6	4223,3	9,6

W wielkopolskim w 2024 r. zebrano łącznie 1397,3 tys. ton odpadów komunalnych (9,9% wartości krajowej), w tym 602,6 tys. ton selektywnie (10,1% zebranych w kraju). W 2024 r. wzrosła zarówno ilość odpadów komunalnych ogółem (o 2,6% do 2023 r. i o 30,5% do 2015 r.), jak i zebranych selektywnie (odpowiednio o 8,4% i 205,4%). Wśród zebranych 13,7% stanowiły tworzywa sztuczne, 13,3% szkło, a 9,5% papier i tektura. Udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów wyniósł w 2024 r. 43,1%, wobec 40,8% w roku poprzednim i 18,4% w 2015 r.

W 2024 r. wśród odpadów zebranych selektywnie największy udział szkła zanotowano w podregionach: pilskim (15,8%, spadek o 1,0 p.proc. w odniesieniu do 2023 r.) i miasto Poznań (14,8%, spadek o 1,8 p.proc.), a najmniejszy w poznańskim (11,4%, spadek o 1,0 p.proc.). Tworzywa sztuczne stanowiły w podregionie pilskim 22,4% odpadów zebranych selektywnie (spadek o 0,2 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego), a w kaliskim 8,6% (spadek o 0,4 p.proc.). Największy udział papieru i tektury odnotowano w Poznaniu (17,1%, wzrost o 0,5 p.proc.), zaś najmniejszy w podregionie kaliskim (5,5%, spadek o 0,3 p.proc.).

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

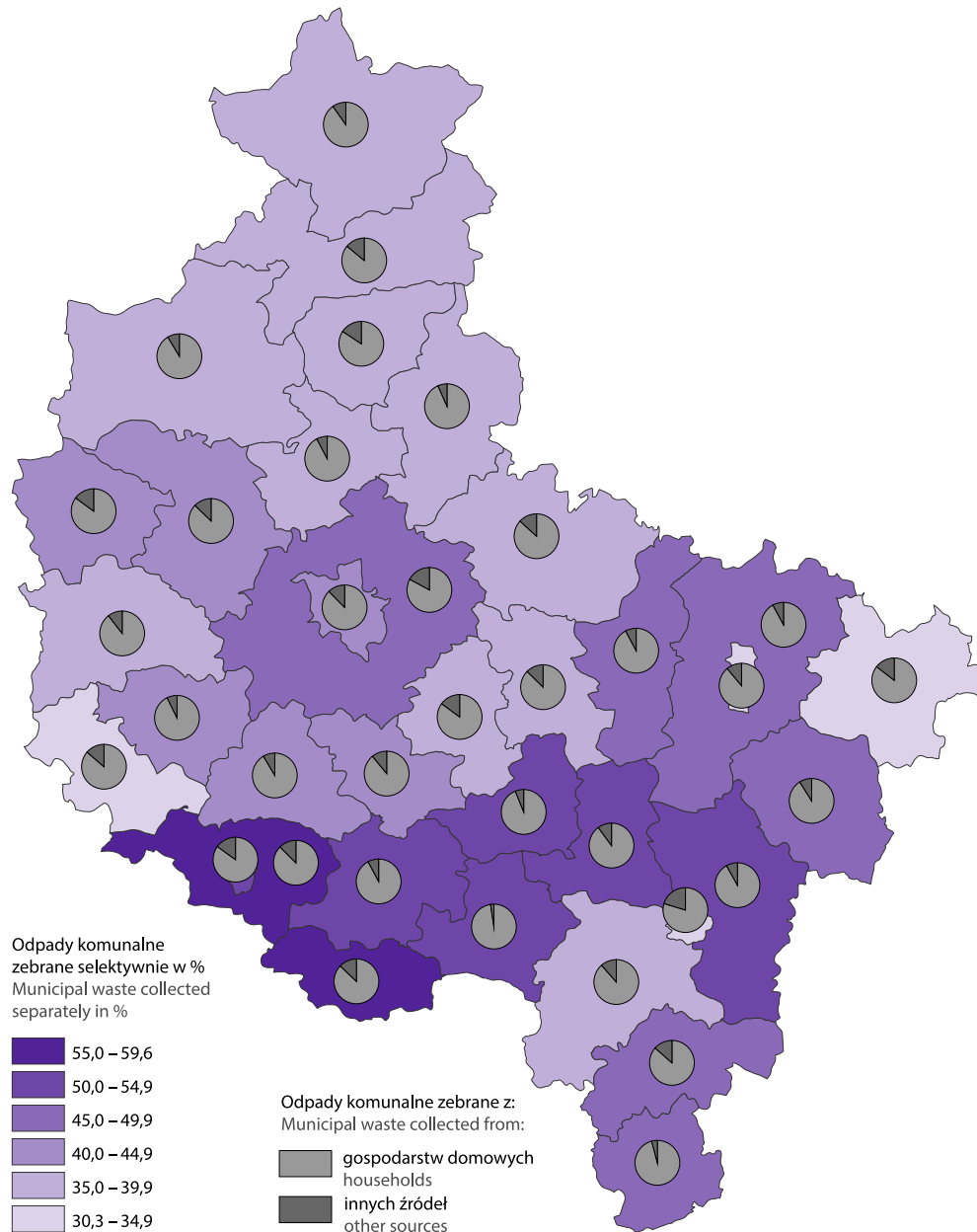
Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

W 2024 r. funkcjonowały 22 składowiska komunalne o łącznej powierzchni 146,9 ha wobec 247 zajmujących 1627,4 ha w Polsce. W odniesieniu do 2023 r. powierzchnia składowisk zmniejszyła się o 18,2 ha, a ich liczba o 4, natomiast w stosunku do 2015 r. zarówno liczba jak i powierzchnia składowisk spadły odpowiednio o 14 oraz 60,4 ha.

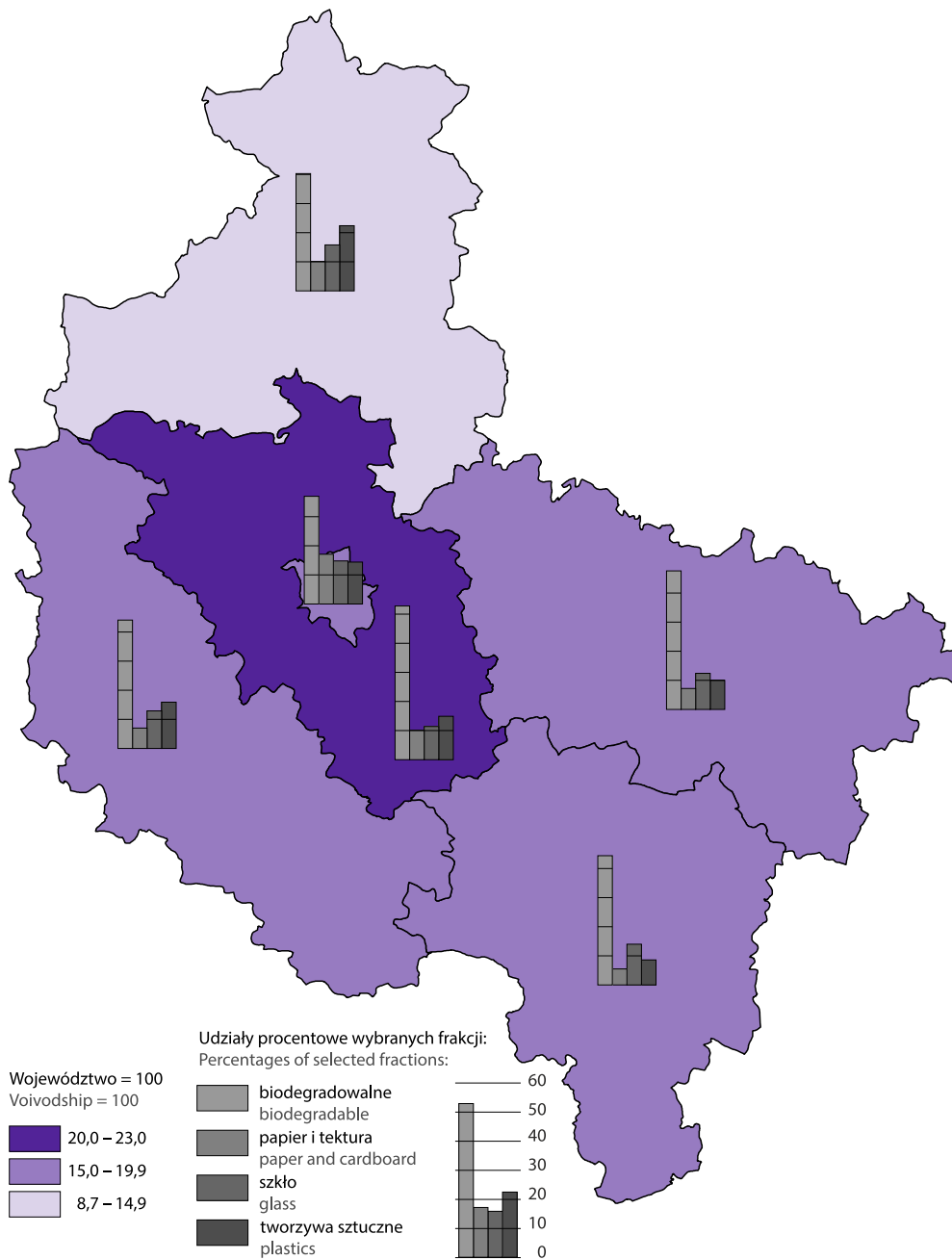
W końcu 2024 r. istniały 62 dzikie wysypiska zajmujące 31281 m², tj. 105 m² przypadło na 100 km² powierzchni województwa (576 m² na 100 km² w kraju). Liczba dzikich wysypisk spadła o 37 w porównaniu z 2015 r., natomiast ich powierzchnia zwiększyła się o 8,3%. W stosunku do 2023 r. liczba i powierzchnia dzikich wysypisk zmniejszyły się odpowiednio o 11 i 70,1%.

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2024 r.
 Map 18. Municipal waste collected in 2024

Mapa 19. Udział odpadów zebranych selektywnie w podregionie do ogółu tych odpadów w województwie w 2024 r.

Map 19. Share of waste collected selectively in the subregion to the total of this waste in the voivodship in 2024

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

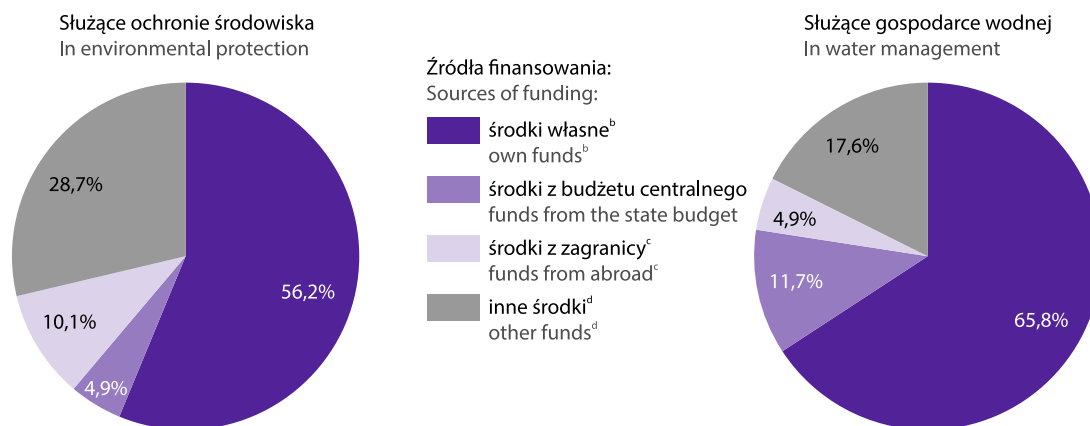
W latach 2015–2024 w województwie wielkopolskim nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej wyniosły łącznie 15098,2 mln zł, przy czym nakłady w poszczególnych latach wykazywały znaczną zmienność. Głównym źródłem finansowania inwestycji były środki własne, wspomagane środkami z budżetu centralnego. Nakłady w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosły 664,52 zł, tj. o 165,13 zł więcej niż w kraju.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie wielkopolskim wyniosły w 2024 r. 1995628,0 tys. zł, a na gospodarkę wodną 319661,2 tys. zł, tj. odpowiednio 13,2 % i 8,8% nakładów w kraju. Nakłady na ochronę środowiska były niższe w porównaniu z 2023 r. o 7,3% i w odniesieniu do 2015 r. o 1,3%. Nakłady na gospodarkę wodną zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego roku o 17,7%, ale wzrosły od 2015 r. o 129,2%.

W 2024 r. fundusze inwestowane zarówno w ochronę środowiska jak i gospodarkę wodną pochodziły w największej części ze środków własnych jednostek (odpowiednio 56,4% i 56,8%), ale także ze środków z budżetu centralnego (12,9% i 29,7%) oraz zagranicy (4,5% i 4,6%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wyniosły w 2024 r. 664,52 zł, tj. więcej niż w kraju (499,39 zł), a także więcej niż przeciętne nakłady na 1 mieszkańca w województwie w latach 2015–2024 (432,60 zł).

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2024
 Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2024

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d W tym pożyczki, kredyty, dotacje i nakłady niefinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Of which loans, credits, grants and non-financed outlays.

Tabela 9. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2024 (ceny bieżące)

Table 9. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management in 2015–2024 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	13000096,3	10,62	372,51
w tym: of which:			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu Protection of air and climate	4473328,9	11,41	128,09
Gospodarka ściekowa i ochrona wód Wastewater management and protection of waters	5966482,2	10,52	170,93
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	2098088,3	6,86	60,09
w tym: of which:			
Ujęcia i doprowadzenia wody Water intakes and systems	1230445,1	8,52	35,23
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody Construction and modernisation of water treatment plants	718116,4	13,32	20,58

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W województwie wielkopolskim w 2025 r. zanotowano spadek liczby ludności. W większości powiatów województwa odnotowano ujemny przyrost naturalny. Saldo migracji, zarówno wewnętrznych jak i zagranicznych, ludności na pobyt stały było dodatnie. W województwie wielkopolskim, podobnie jak w całej Polsce, postępuje proces starzenia się ludności.

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta.

Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2025 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3471,3 tys. osób, tj. o 8,7 tys. osób mniej niż przed rokiem i o 4,0 tys. osób mniej niż w 2015 r. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2025 r. w województwie wyniosła 116 (w Polsce – 119). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne – nadal najniższą jego wartość notowano w powiatach: złotowskim (40), czarnkowsko-trzcianeckim (45) i międzychodzkiem (48), najwyższą zaś w miastach na prawach powiatu (Poznań – 2040, Leszno – 1845, Kalisz – 1312, Konin – 793) oraz powiatach: poznańskim (242), ostrowskim (135) i jarocińskim (118). Ludność miejska w 2025 r. stanowiła 52,7% ogółu mieszkańców województwa, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż przed rokiem i o 2,2 p.proc. mniej niż w 2015 r.

Mapa 20. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025

Stan w dniu 31 grudnia

Map 20. Population changes in 2015–2025

As of 31 December

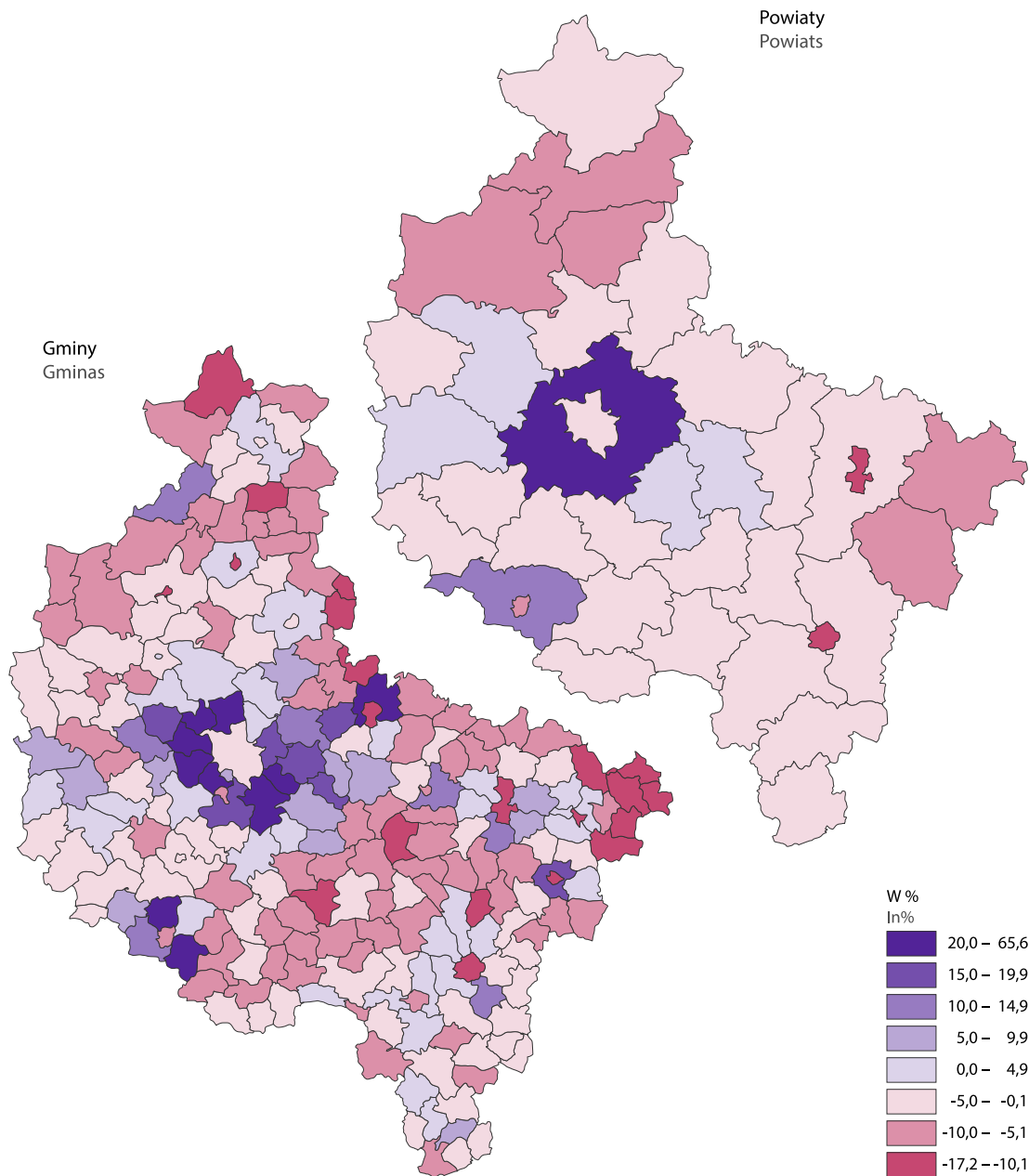

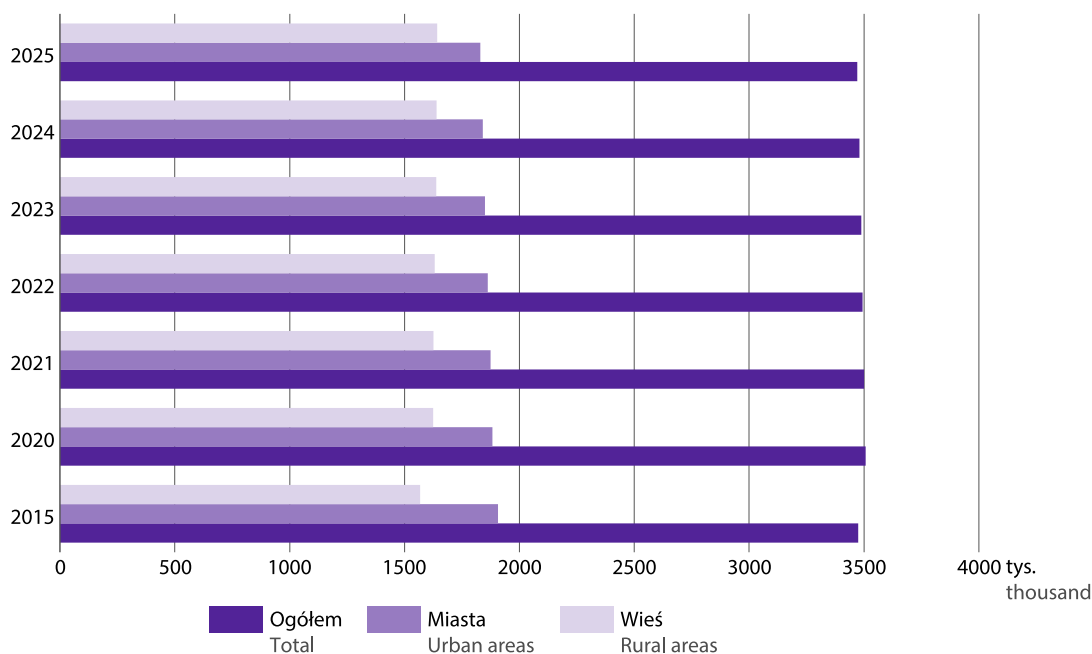
Tabela 10. Ludność
Table 10. Population

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Total (as of 31 December) in thousands	3475,3	3507,0	3480,0	3471,3
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	9,0	9,2	9,3	9,3
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	105,5	105,7	105,9	106,0
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	54,9	53,7	52,9	52,7
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	45,1	46,3	47,1	47,3
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	116,5	117,6	116,7	116,4

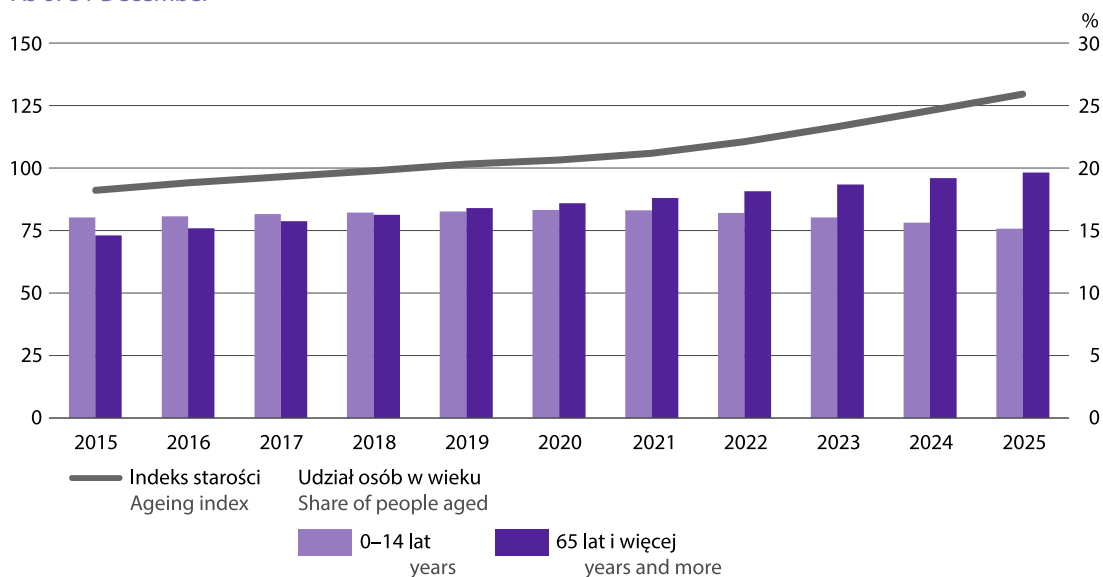
W województwie wielkopolskim od 2015 r. struktura ludności według płci nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których udział w końcu 2025 r. kształtował się na poziomie 51,5%. W Polsce tendencja jest podobna – kobiety w 2025 r. stanowiły 51,7%. Tak jak w latach wcześniejszych współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie wyniósł 106, a w Polsce – 107.

Wykres 12. Liczba ludności w latach 2015–2025

Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population in 2015–2025
As of 31 December

Wykres 13. Indeks starości
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 13. Ageing index
 As of 31 December

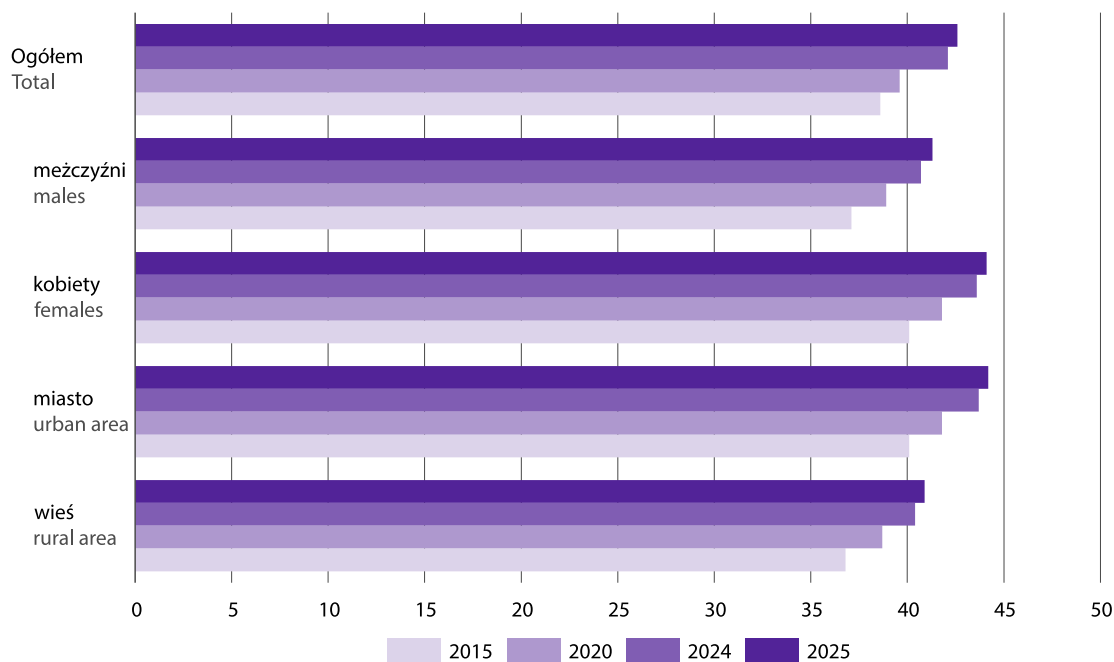

Obserwacja zmian w strukturze ludności według biologicznych grup wieku potwierdza postępowanie procesu starzenia się mieszkańców województwa. W 2025 r. udział ludności z przedziału wiekowego 0–14 lat w ciągu roku zmniejszył się o 0,5 p.proc. (do 14,6%). Udział ludności w wieku 65 lat i więcej, określanej jako współczynnik starości demograficznej, wzrósł o 0,4 p.proc. (do 19,6%), natomiast odsetek ludności w wieku 15–64 lata wyniósł 65,2%. Indeks starości czyli relacja pokoleniowa dziadków i wnuków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat, zwiększył się w ciągu roku o 6,6 do 129,6. W 2015 r. współczynnik starości demograficznej w województwie wynosił 14,6%, a indeks starości 91,1.

W 2025 r. w wielkopolskim współczynnik obciążenia demograficznego, określającego liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 70,4 (wobec 70,5 w poprzednim roku i 59,7 w 2015 r.) i kształtował się o 1,4 p.proc. niżej niż przeciętnie w kraju (71,8).

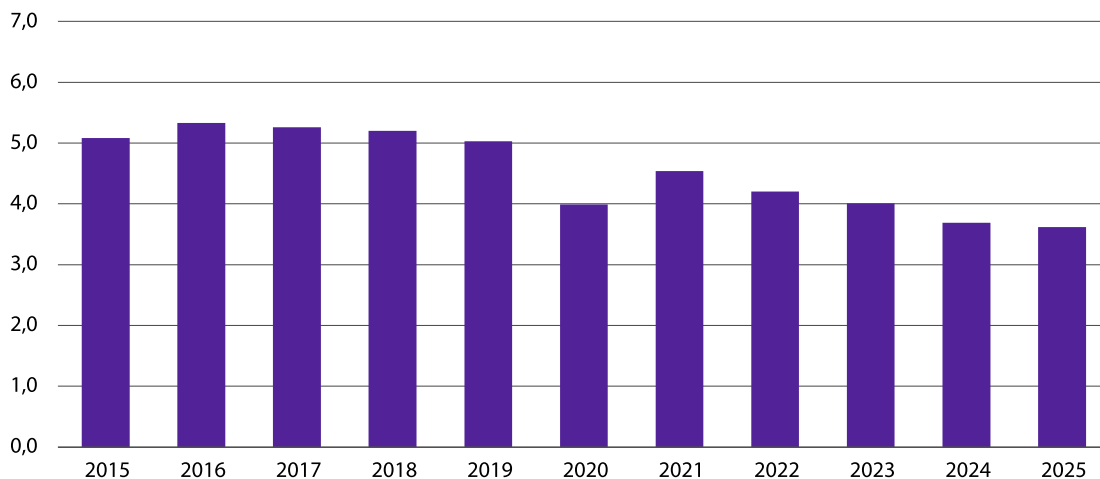
Mediana wieku, wyznaczająca granicę, którą połowa populacji już osiągnęła, a druga połowa jeszcze nie przekroczyła, przesunęła się z 38,6 lat w 2015 r. do 42,1 lat w 2024 r. i do 42,6 w 2025 r. Kobiety w wielkopolskim były średnio o 3 lata starsze od mężczyzn (w 2025 r. wiek środkowy kobiet wyniósł 44,1 lat, a mężczyzn 41,3). Wyższa mediana wieku charakteryzowała też mieszkańców miast (44,2 lat wobec 40,9 lat na wsi).

Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

W 2025 r. w urzędach stanu cywilnego zarejestrowano 12576 nowo zawartych małżeństw, tj. o 266 mniej niż przed rokiem i o 5057 mniej niż w 2015 r. Niższy niż przed rokiem był też współczynnik małżeństw na 1000 ludności, który w 2025 r. osiągnął poziom 3,6 (wobec 3,7 w 2024 r. i 5,1 w 2015 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnio w Polsce.

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

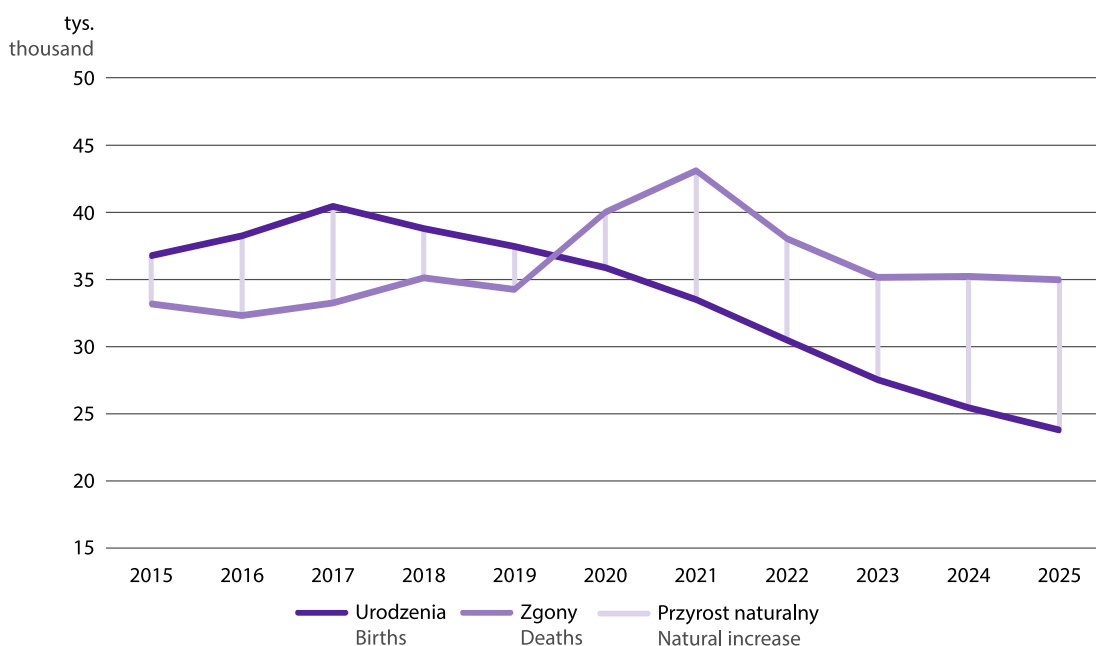
W 2025 r. w wielkopolskim zarejestrowano 23803 urodzenia żywe, tj. o 1650 mniej niż przed rokiem i o 12957 mniej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych na 1000 ludności osiągnął 6,85 w 2025 r. wobec 7,31 w 2024 r. i 10,58 w 2015 r. Dla porównania w 2025 r. wartość tego współczynnika w Polsce była niższa i wносиła 6,37.

W 2025 r. w województwie zmarło 34967 osób, tj. o 245 osób mniej niż przed rokiem, ale o 1798 osób więcej niż w 2015 r. Ogólny współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 10,06 natomiast rok wcześniej 10,11, a w 2015 r. 9,55. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2025 r. przyjął wartość 3,32, wobec 3,22 w 2024 r. i 4,46 w 2015 r. W kraju w 2025 r. oba współczynniki wyniosły odpowiednio 10,85 i 3,26.

W 2024 r. najczęstsze przyczyny zgonów w województwie były takie same jak w kraju. Choroby układu krążenia odpowiadały za 29,7% zgonów w województwie (w Polsce 36,8%), nowotwory za 28,4% (w Polsce 27,0%), a choroby układu oddechowego za 8,0% (w Polsce 7,8%).

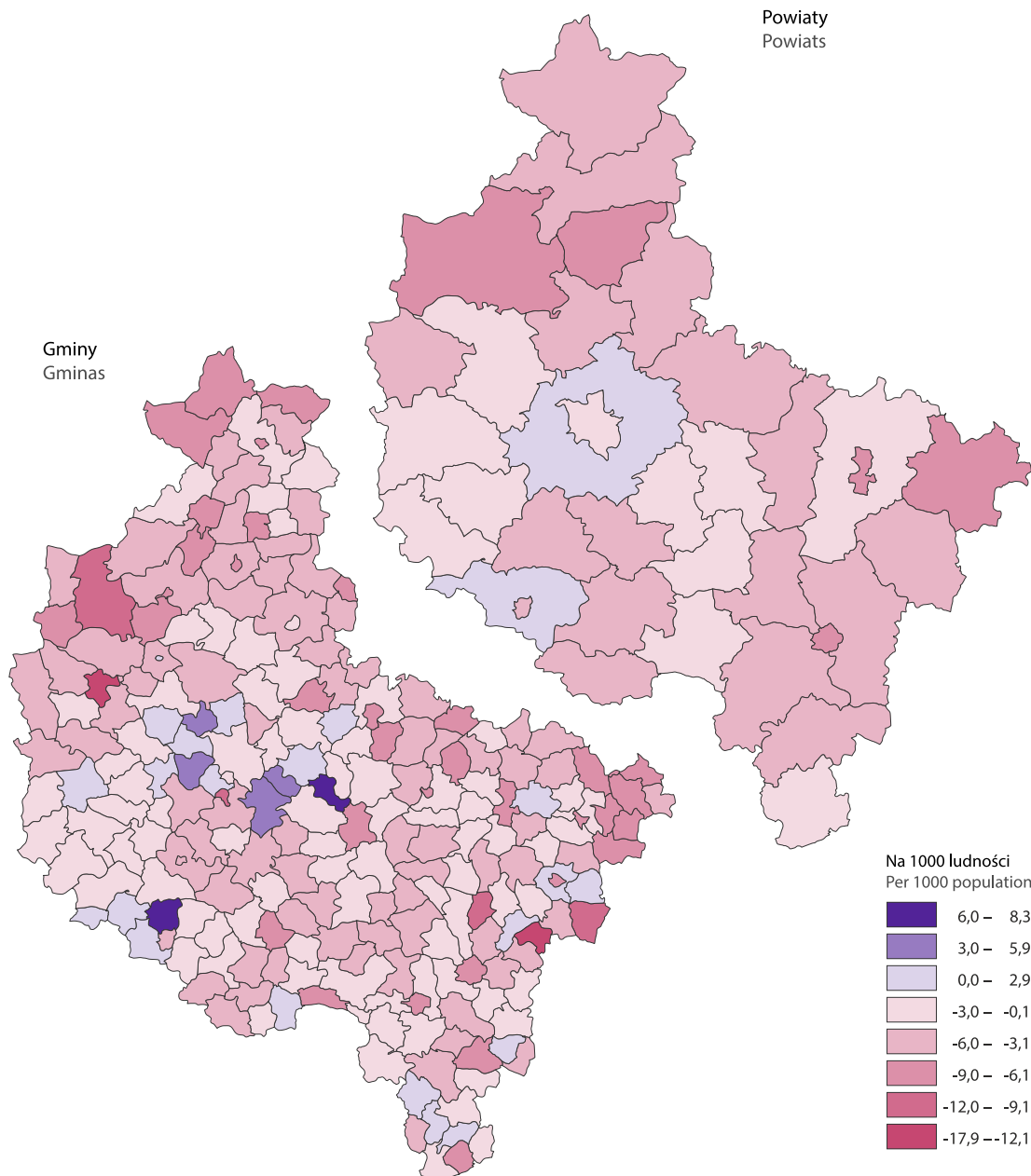
W 2025 r. w województwie wielkopolskim zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie -11164, rok wcześniej wyniosła -9759, a w 2015 r. – +3591. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość -3,21 i był niższy niż w 2024 r. (-2,80) oraz niższy niż w 2015 r. (+1,03). Omawiany wskaźnik dla Polski przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2025 r. ukształtował się na poziomie -4,48.

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

W województwie współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności przyjmował wartości dodatnie tylko w 2 z 35 powiatów. Najwyższe wartości tego miernika występowały w powiecie leszczyńskim (+1,07) i poznańskim (+0,15), a najniższe w Koninie (-7,44), Kaliszu (-6,47) i powiecie czarnkowsko-trzcianeckim (-6,41).

Mapa 21. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Map 21. Natural increase/decrease in 2025

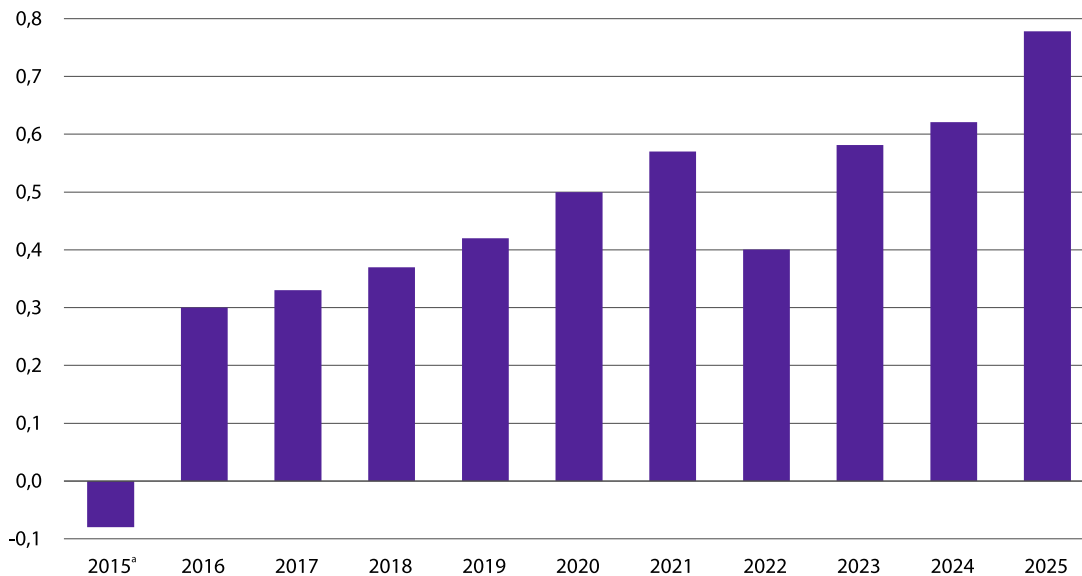

Wielkopolskie jest województwem o stosunkowo dużym natężeniu migracji. W 2025 r. odpływ w ruchu wewnętrznym dotyczył tu 41,6 tys. osób, natomiast napływ migracyjny objął 43,3 tys. osób. Większą liczebność migrantów (przybywających i emigrujących łącznie) zanotowano jedynie w województwie mazowieckim.

Odpływ migracyjny w miastach dotyczył 24,3 tys. osób. Ze wsi wymeldowało się w tym czasie 17,2 tys. osób. Różnica między napływem a odpływem migracyjnym w ruchu wewnętrznym w wielkopolskim wyniosła +1760 osób (wobec +1383 w 2024 r.), przy czym w miastach – ze względu na większy odpływ ludności – saldo miało wartość ujemną (-5143). Pod względem salda migracji wewnętrznej wielkopolskie

lokowało się na 5. miejscu po województwach: mazowieckim, pomorskim, małopolskim i dolnośląskim. W pozostałych województwach odpływ migracyjny przewyższał napływ, co oznacza ujemne saldo migracji wewnętrznej.

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Net migration for permanent residence per 1000 population

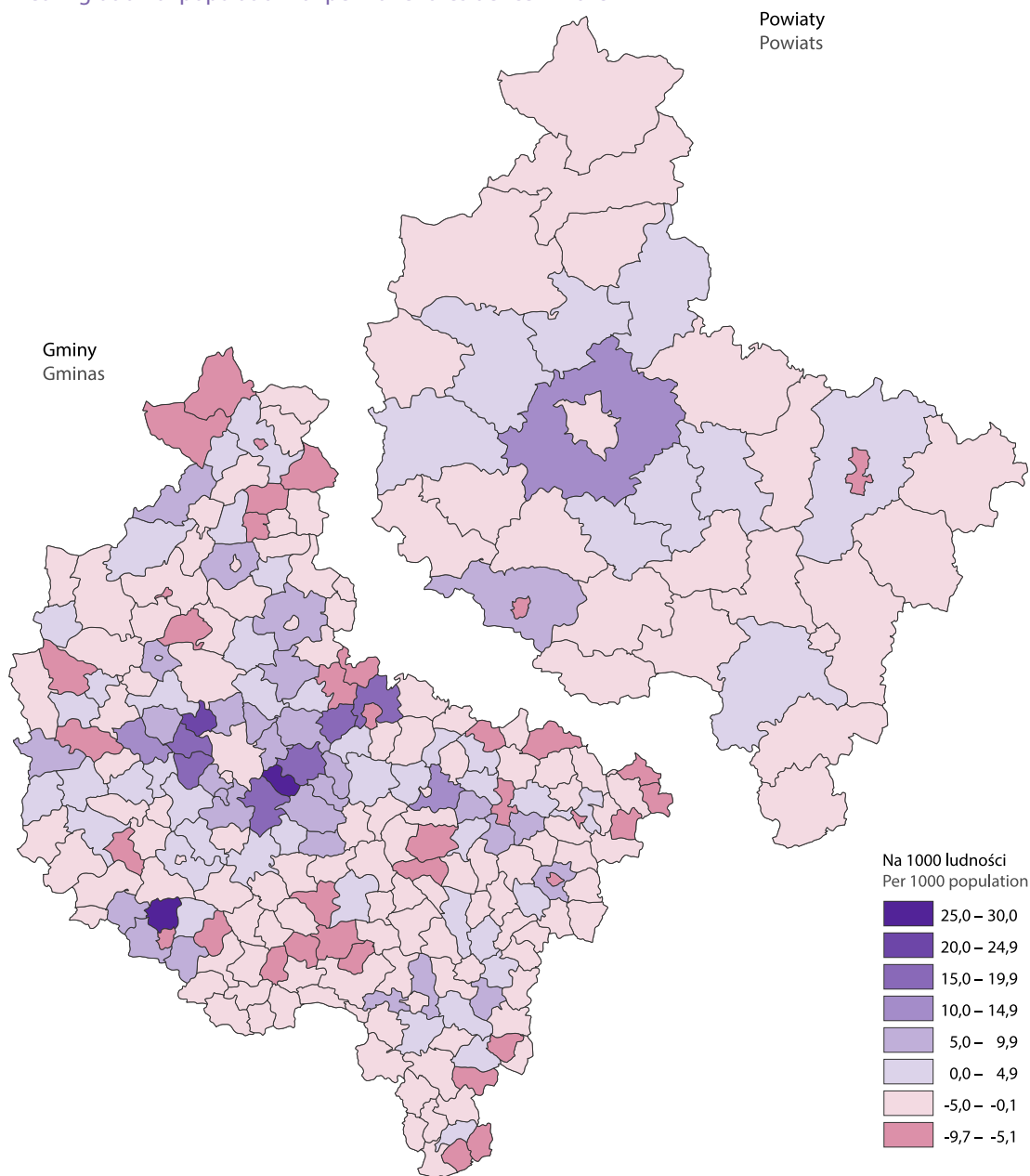
^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Z zagranicy w celach migracyjnych do województwa wielkopolskiego w 2025 r. przybyło 1677 osób, natomiast za granicą osiedliło się na stałe 734 mieszkańców regionu.

W 2025 r. saldo migracji stałej (wewnętrznej i zewnętrznej) liczone na 1000 ludności wyniosło +0,78 wobec +0,62 przed rokiem. W miastach, gdzie odpływ ludności był większy od napływu, saldo migracji było ujemne, a współczynnik wyniósł -2,49 (wobec +4,44 na wsi). W kraju saldo migracji stałej kształtowało się na poziomie +0,29 wobec +0,25 w 2024 r.

Dodatknie saldo migracji stałej odnotowano tylko w 11 spośród 35 powiatów. W pozostałych odpływ migracyjny przewyższał napływ. Najwyższe wartości współczynnika migracji stałej na 1000 mieszkańców zanotowano w powiatach: poznańskim (+11,24), leszczyńskim (+8,18) i średzkim (+3,71), a najniższe w Koninie (-7,26), Lesznie (-6,36) oraz powiecie krotoszyńskim (-3,81).

Mapa 22. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
Map 22. Net migration of population for permanent residence in 2025

Edukacja

Education

W województwie wielkopolskim, w roku szkolnym 2024/25 w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Natomiast wzrosła liczba uczniów szkół podstawowych, policealnych i dla dorosłych oraz osób, które przystąpiły do egzaminu maturalnego lub studiowały na wielkopolskich uczelniach (łącznie z filiami).

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POLon administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tabela 11. Wychowanie przedszkolne
Table 11. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki ^a Establishments ^a	2026	2006	1 990
miasta urban areas	1007	986	983
wieś rural areas	1019	1020	1 007
w tym przedszkola of which nursery schools	1379	1436	1 439
w tym specjalne of which special	25	28	29
Dzieci ^b Children ^b	143787	152944	146 390
miasta urban areas	86698	91076	87 040
wieś rural areas	57089	61868	59 350
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6	37247	42217	39807

a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b Including children staying in units performing health care activity.

Według stanu na koniec września 2024 r., w województwie wielkopolskim działalność edukacyjną prowadziło 1990 placówek wychowania przedszkolnego, tj. o 16 mniej niż w poprzednim roku szkolnym i o 36 mniej niż w 2020 r. Liczba ta obejmowała: 1439 przedszkoli (więcej o 3 niż przed rokiem i o 60 niż w 2020 r.), 54 punkty przedszkolne oraz 497 oddziałów przy szkołach podstawowych.

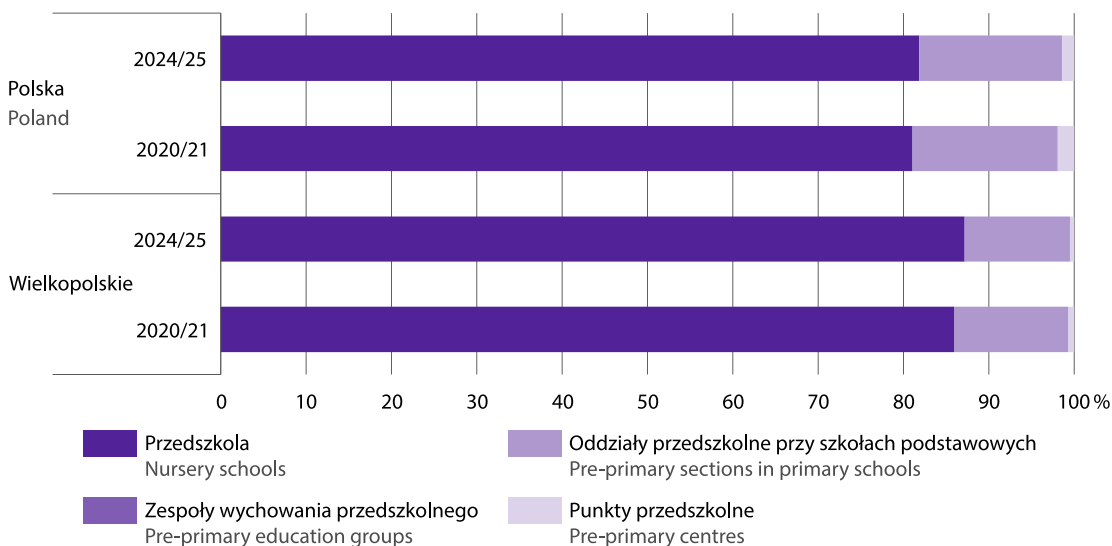
Wychowaniem przedszkolnym objęto 146,4 tys. dzieci (o 4,3% mniej niż w poprzednim roku, ale o 1,8% więcej niż w 2020 r.), w tym 142,6 tys. w wieku 3–6 lat. Na 1000 dzieci z tej grupy wiekowej w zajęciach placówek wychowania przedszkolnego uczestniczyło 982 dzieci w województwie (977 rok wcześniej) i 971 w kraju (961 rok wcześniej).

Udział 6-latków w placówkach ogółem kształtował się na poziomie 27,2%, w przedszkolach wyniósł 24,8%, a w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych – 44,6%. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to spadek udziałów odpowiednio: o 0,4 p.proc., 0,3 p.proc. i 0,7 p.proc.

Ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego była zlokalizowana na wsi (50,6%, w kraju 46,6%), ale udział dzieci z terenów wiejskich w ogólnej liczbie objętych edukacją przedszkolną był mniejszy niż w miastach i w 2024 r. wyniósł 40,5% (tak jak przed rokiem, w kraju 34,1%). Większość (82,5%) oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w województwie mieściła się na wsi, gdzie stanowiły 40,7% wszystkich placówek edukacji przedszkolnej.

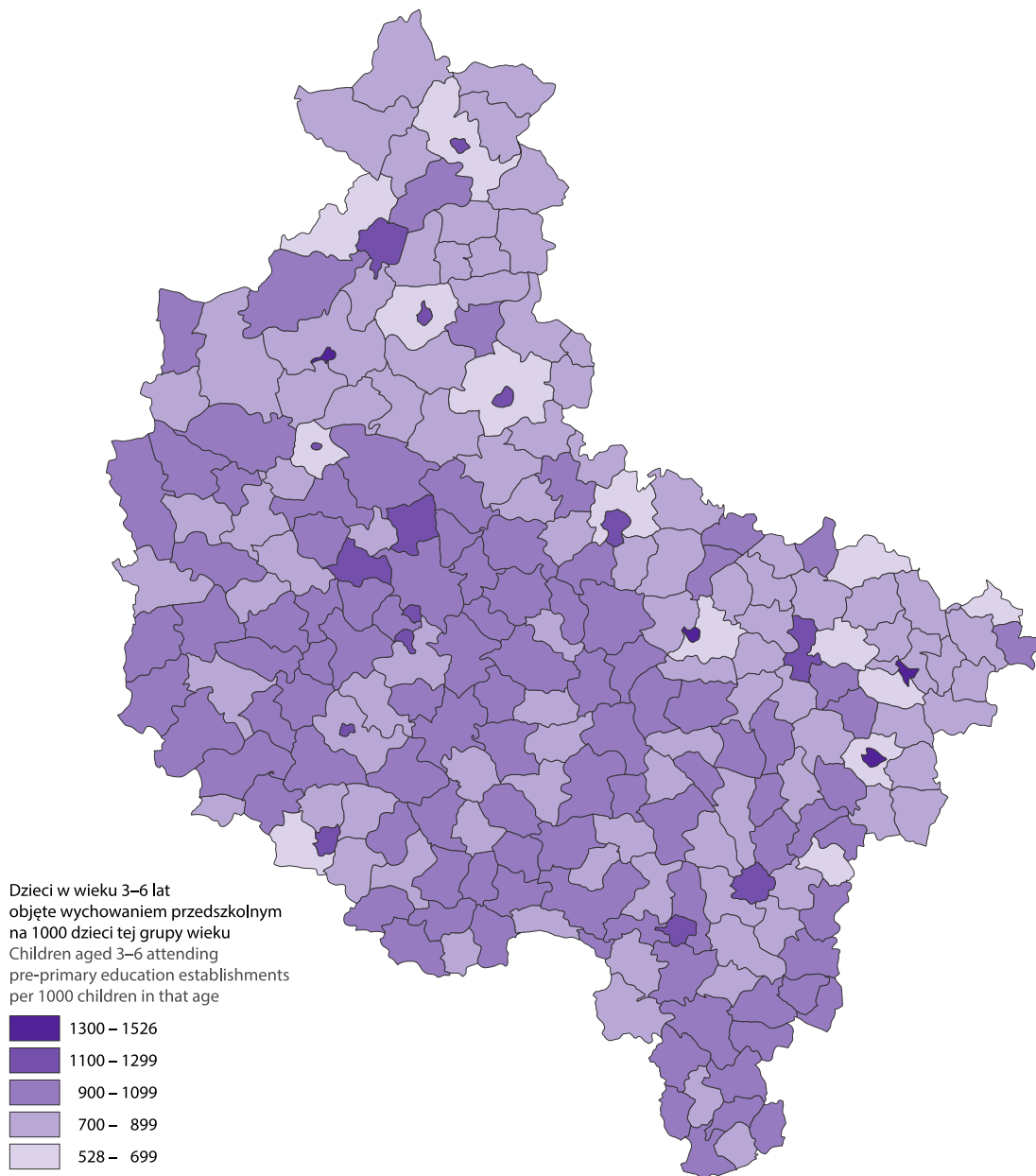
W roku szkolnym 2024/25 do 1 placówki wychowania przedszkolnego uczęszczało średnio 74 dzieci (w miastach 89; na wsi 59), w tym w przedszkolach – 89 dzieci (w miastach 96, na wsi 77). W kraju wskaźniki te były nieco niższe i wyniosły 65 dzieci w placówkach ogółem i 85 w przedszkolach. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci przypadających na 1 placówkę w województwie spadła o 1 (w kraju spadek o 2). W przekroju powiatowym największe obciążenie zanotowano w Koninie (106 dzieci na placówkę), a także w powiecie grodziskim (94) i w Lesznie (91). Najmniejsza obsada charakteryzowała natomiast powiaty kolski (51 dzieci na placówkę) oraz kaliski (56) i pleszewski (58).

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
Chart 18. Children in pre-primary education establishments^a by type of establishments

^a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in units performing health care activity.

Mapa 23. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25
 Map 23. Pre-primary education in the 2024/25 school year

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

We wrześniu 2024 r. nowy rok szkolny rozpoczęło 1298 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (o 3 więcej niż przed rokiem, ale o 5 mniej niż w 2020 r.), w tym 81 szkół specjalnych (tak jak w 2020 r. i o 2 więcej niż przed rokiem). W zdecydowanej większości były to szkoły publiczne (83,2%, w porównaniu z poprzednim rokiem spadek udziału o 0,4 p.proc.).

Nauczanie w zakresie szkoły podstawowej objęło łącznie 322,4 tys. uczniów (o 8,1% więcej niż przed rokiem i o 4,8% więcej niż w 2020 r.), w tym 5,4 tys. w szkołach specjalnych (wzrost odpowiednio o 6,0% i o 19,8%). W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 192,7 tys. dzieci i młodzieży (o 8,0% więcej niż w poprzednim roku szkolnym), natomiast na wsi uczyło się 129,7 tys. osób (o 8,2% więcej).

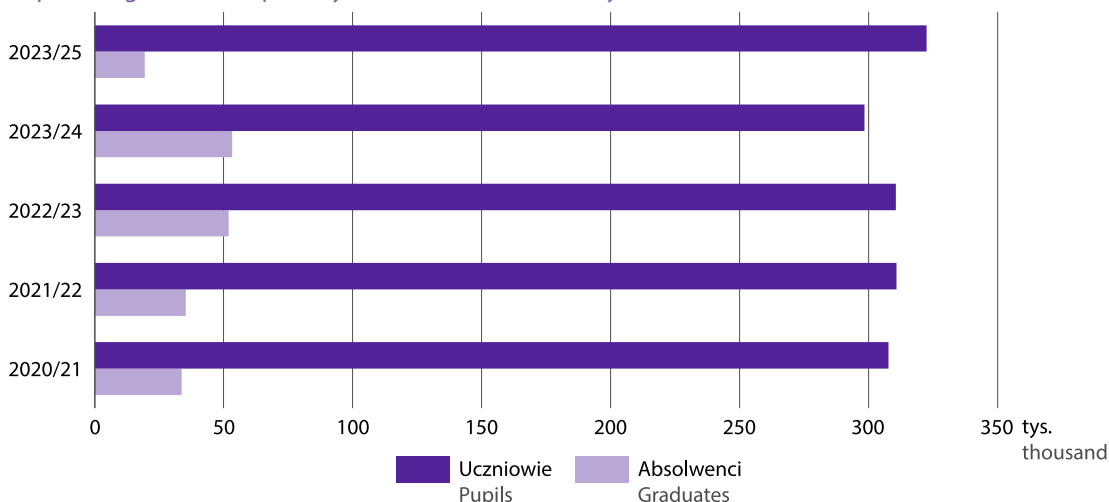
Naukę w klasie pierwszej we wrześniu 2024 r. rozpoczęło 43,4 tys. uczniów, tj. o 5,6% więcej niż przed rokiem, a pierwszoklasiści stanowili 13,5% ogółu uczniów szkół podstawowych (wobec 13,8% w roku szkolnym 2023/2024). Po kumulacji w 2 poprzednich latach, kiedy naukę w szkole podstawowej kończyło każdorazowo półtora rocznika ósmoklasistów, w czerwcu 2024 r. w wielkopolskich szkołach podstawowych było 19,4 tys. absolwentów klas ósmych, tj. o 63,6% mniej niż rok wcześniej.

Na 1 szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) w roku szkolnym 2024/25 w wielkopolskim przypadało średnio 261 uczniów (przed rokiem 241), tj. o 19 więcej niż przeciętnie w kraju. Wyższy wskaźnik notowano w miastach, gdzie wyniósł on 412 uczniów na szkołę wobec 170 na wsi (przed rokiem 390 wobec 155). Największe obciążenie obserwowano w Koninie (443 uczniów na szkołę) i Lesznie (428), a także w powiatach: poznańskim (414), Poznaniu (365), międzychodzkiem (350), szamotulskim (333), Kaliszu (328), pільskim (320) oraz kościańskim (304). Najmniej uczniów na szkołę przypadało w powiatach kaliskim (150), konińskim (152) oraz kolskim (157). W szkołach podstawowych specjalnych przeciętna liczba uczniów na szkołę wyniosła 66 wobec 64 w poprzednim roku (w kraju 60).

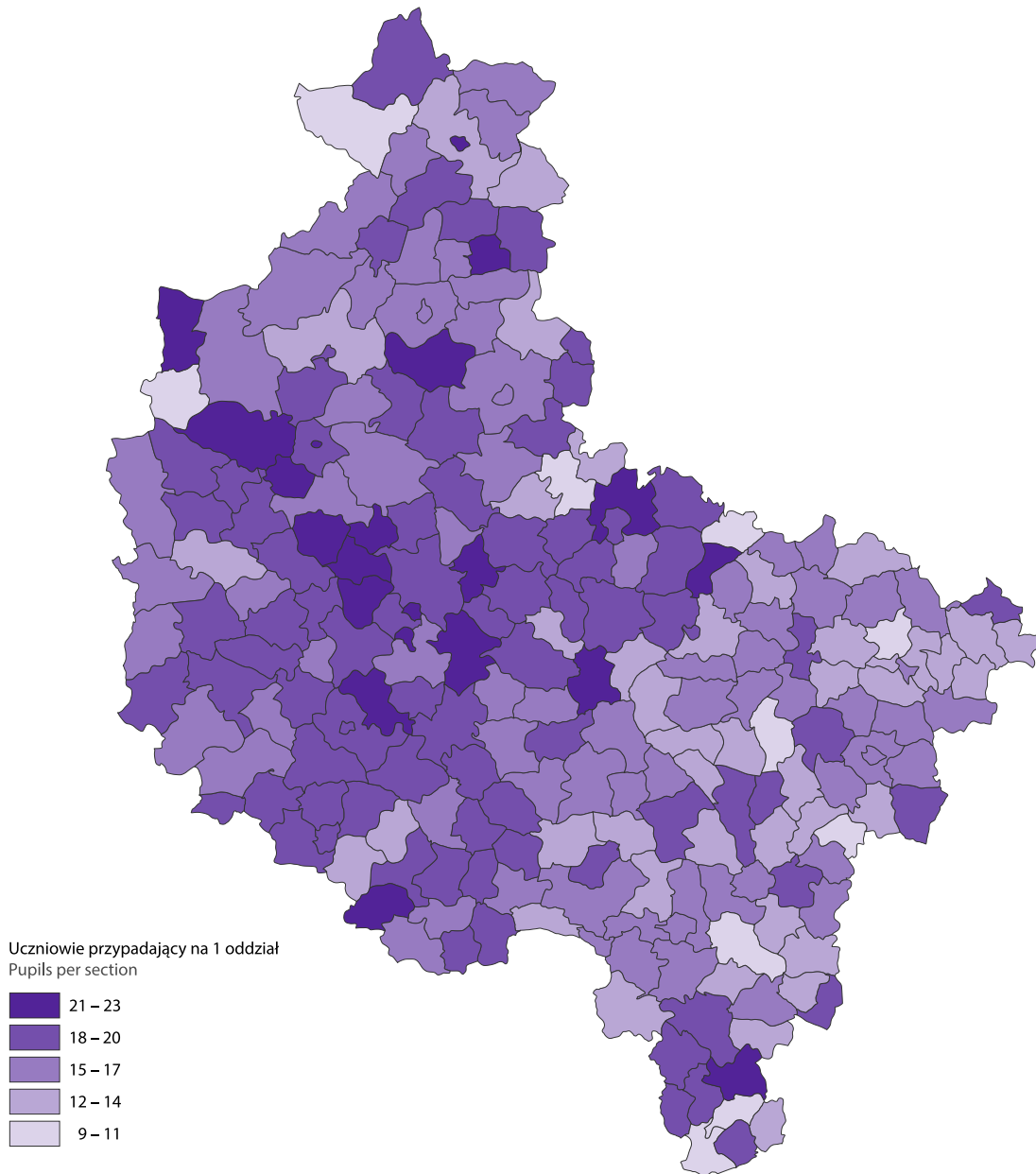
Na 1 oddział szkół podstawowych w roku szkolnym 2024/25 w wielkopolskim przypadało średnio 17 uczniów (podobnie jak w kraju). Najliczniejsze klasy występowały w gminie miejskiej Obrzycko oraz miejsko-wiejskich Krzyż Wielkopolski, Czempin i Ostroróg (po 23 uczniów na oddział). Najmniej liczne klasy odnotowano w gminach: Kłecko (9 uczniów na oddział) oraz Baranów i Rychwał (po 10 uczniów).

Wykres 19. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży

Chart 19. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

Mapa 24. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25
 Map 24. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

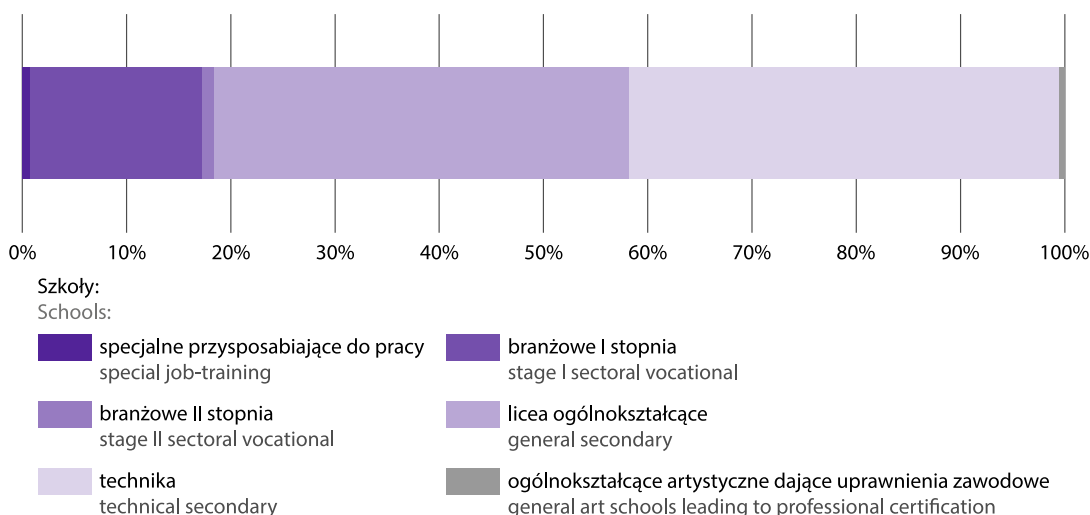

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

W roku szkolnym 2023/24 działalność oświatową w województwie wielkopolskim prowadziły 634 szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży (o 7 więcej niż przed rokiem), w tym 99 szkół specjalnych. Liczba ta obejmowała 167 szkół branżowych I stopnia, 29 branżowych II stopnia, 220 liceów ogólnokształcących, 159 techników, 52 specjalne szkoły przysposabiające do pracy i 7 szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe. Łącznie w tych szkołach kształciło się 172,5 tys. uczniów, tj. o 8,0% mniej niż przed rokiem. Po zakończeniu okresu zwiększonego naboru uczniów (1,5 rocznika), średni spadek liczby uczniów w klasach pierwszych szkół ponadpodstawowych w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 56,1%, a w przypadku kobiet – 57,8%. Najbardziej populacja uczniów zmniejszyła się w technikach – o 9,8%, przy czym w klasach pierwszych liczebność spadła tam o 63,4%, a także w liceach ogólnokształcących – spadek odpowiednio o 7,4% i o 59,9%. Spadek liczby uczniów odnotowały również szkoły branżowe I stopnia – o 6,1% i o 44,7% oraz artystyczne ogólnokształcące – o 0,8% i o 12,5%. Więcej uczniów niż przed rokiem miały szkoły branżowe II stopnia – o 0,9% i o 22,1% oraz specjalne szkoły przysposabiające do pracy – o 1,4%, choć w tym wypadku mniej uczniów przyjęto do klas pierwszych – o 10,8%.

Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej uczniów skupiały technika (71,1 tys. osób, tj. 41,2% ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży). Drugą pozycję zajęły licea, do których uczęszczało 68,8 tys. uczniów, tj. 39,9%. Następnymi w kolejności były szkoły branżowe, których uczniowie (łącznie ze szkół I i II stopnia) stanowili 17,6% (30,4 tys. uczniów). Do specjalnych szkół przysposabiających do pracy uczęszczało 1,3 tys. uczniów (tj. 0,7%), a w szkołach artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe uczyło się 0,9 tys. uczniów (tj. 0,5%).

Wykres 20. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2024/25
Chart 20. Students of post-primary schools by types in the 2024/25 school year

W szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży, zgodnie ze strukturą demograficzną, nieznacznie przeważali mężczyźni (50,9% ogółu uczniów, a w grupie wieku 15–19 lat odpowiadającej temu poziomowi nauczania ich odsetek wyniósł 51,2%), przy czym udział ten kształtował się różnie w zależności od typu szkoły. W szkołach branżowych I stopnia mężczyźni stanowili 65,5% ogółu uczniów, a w szkołach II stopnia ich udział sięgał 68,4%. W specjalnych szkołach przysposabiających do pracy udział mężczyzn wynosił 62,4%, a w technikach kształtował się na poziomie 59,0%. Kobiety dominowały w szkołach artystycznych ogólnokształcących, gdzie stanowiły 83,2% oraz w liceach ogólnokształcących – 63,8%.

W czerwcu 2024 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadpodstawowych dla młodzieży zakończyło 32,4 tys. uczniów, tj. o 1,3% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (13,5 tys., tj. 41,7%).

Naukę w szkołach branżowych I stopnia w czerwcu 2024 r. zakończyło 6,3 tys. uczniów, w tym 175 osób uczących się w szkołach specjalnych. Najwięcej absolwentów (nie wliczając szkół specjalnych) kształciło się na kierunkach z podgrupy inżynieryjno-technicznej (39,5% ogółu absolwentów szkół branżowych) oraz usług dla ludności (20,8%). Wśród kobiet dominowały kierunki z podgrupy usług dla ludności (49,9%) oraz biznesu i administracji (33,2%).

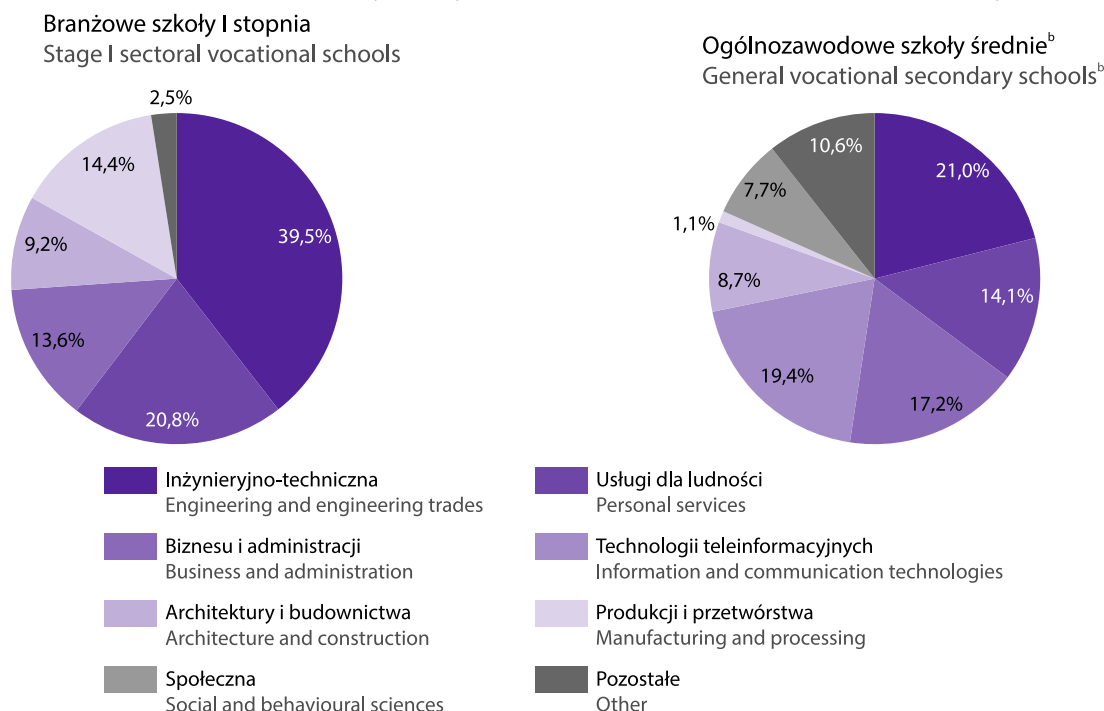
W szkołach branżowych II stopnia w czerwcu 2024 r. absolutorium uzyskało 806 uczniów. W trakcie nauki największym zainteresowaniem absolwentów cieszyły się kierunki z podgrupy inżynieryjno-technicznej (47,6% absolwentów), usług dla ludności (22,2%) oraz biznesu i administracji (15,9%). Kobiety najczęściej wybierały specjalizację w zakresie usług dla ludności (54,3%) oraz biznesu i administracji (35,0%).

Naukę w technikach dla młodzieży w czerwcu 2024 r. zakończyło 11,5 tys. uczniów. Absolwenci techników (wyłączając szkoły specjalne) najczęściej kończyli naukę w zakresie kierunków inżynieryjno-technicznych (21,3%), technologii teleinformatycznych (19,6%), biznesu i administracji (17,4%) oraz usług dla ludności (14,3%). Kobiety specjalizowały się szczególnie w kierunkach z podgrupy usług dla ludności (27,9% absolwentek), biznesu i administracji (22,2%) oraz społecznej (13,8%).

W 7 szkołach artystycznych ogólnokształcących w roku szkolnym 2024/43 uczyło się 922 uczniów (o 7 osób mniej niż rok wcześniej). W czerwcu 2024 r. szkoły te opuściło 132 absolwentów (o 23 mniej niż przed rokiem). Uprawnienia zawodowe uzyskało ponadto 74 słuchaczy 7 szkół artystycznych kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym, którzy na co dzień uczęszczali do innych szkół.

Wykres 21. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24

Chart 21. Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

W roku szkolnym 2024/25 w 109 szkołach policealnych (o 4 mniej niż w poprzednim roku szkolnym) naukę kontynuowało 22,8 tys. uczniów (tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem). Na 1 szkołę policealną w wielkopolskim przypadało średnio 209 uczniów wobec 202 w kraju (przed rokiem 201 wobec 182).

W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 7,3 tys. uczniów, tj. o 6,8% więcej niż przed rokiem. Największym zainteresowaniem słuchaczy szkół policealnych cieszyły się kierunki medyczne, których absolwenci stanowili 41,2% ogółu kończących naukę na poziomie policealnym (w przypadku kobiet 42,9%, a mężczyzn 35,8%). Liczna grupa słuchaczy uzyskała absolutorium w zakresie kierunków artystycznych – 15,4% (w przypadku mężczyzn 15,9%, a kobiet 15,2%) oraz biznesu i administracji – 13,2% (mężczyzn 19,5%, kobiet 11,3%). Wśród kobiet popularne były także kierunki z zakresu usług dla ludności (16,7% wobec 12,7% dla absolwentów ogółem), natomiast wśród mężczyzn – z zakresu higieny i bezpieczeństwa pracy (21,5%, przy 9,9% dla ogółem).

W roku szkolnym 2024/25 sieć szkół dla dorosłych zmniejszyła się o kolejne 4 placówki i obejmowała 1 szkołę podstawową oraz 86 liceów ogólnokształcących. Naukę w szkołach dla dorosłych kontynuowało łącznie 9,8 tys. uczniów, tj. o 3,3% więcej niż przed rokiem. W szkołach dla dorosłych przeważali mężczyźni, którzy stanowili 53,6% wszystkich uczniów. W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach dla dorosłych zakończyły 1843 osoby (wobec 603 rok wcześniej).

Tabela 12. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny
Table 12. Persons who took or passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025
Kobiety Females			
przystąpiło took	14073	12979	12790
zdało passed	10533	10785	10149
Mężczyźni Males			
przystąpiło took	11325	10622	10974
zdało passed	8322	8814	8584

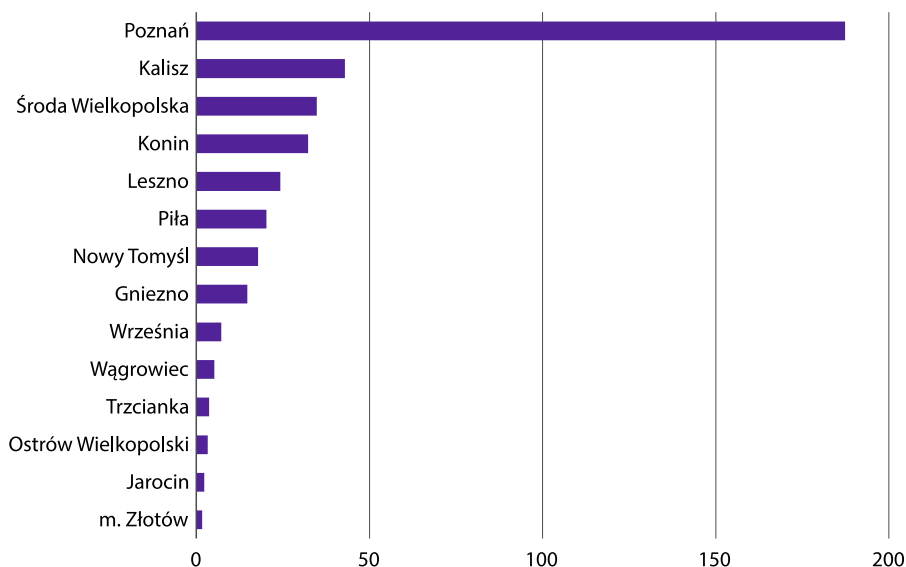
W 2025 r. do egzaminu maturalnego w województwie wielkopolskim przystąpiło 23,8 tys. osób, tj. o 0,2 tys. więcej niż w roku poprzednim, ale o 1,6 tys. osób mniej niż w roku 2021. Tak jak w poprzednich latach, większość przystępujących do egzaminu dojrzałości stanowiły kobiety (53,8% w 2025 r. oraz 55,4% w 2021 r.), a ich udział w ogólnej liczbie maturzystów w województwie był nieco większy niż w kraju (o 0,4 p.proc. w 2024 r. oraz o 1,4 p.proc. w 2021r.).

Zdawalność egzaminu maturalnego w województwie kształtowała się na poziomie 78,8%, tj. o 1,1 p.proc. mniej niż przeciętnie w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek osób, które otrzymały pozytywny wynik egzaminu dojrzałości zmalał o 4,2 p.proc., ale pozycja wielkopolskiego wśród innych województw wzrosła z 11. na 7. miejsce.

Według stanu w końcu grudnia 2024 r., podobnie jak przed rokiem, na terenie województwa wielkopolskiego swoją siedzibę miały 32 uczelnie, w tym 13 publicznych. Poza jednostką macierzystą uczelnie te miały 24 filie, z których 15 było zlokalizowanych w innych województwach. Ofertę edukacyjną na poziomie wyższym w województwie w roku akademickim 2024/25 uzupełniały również filie i wydziały zamiejscowe 8 uczelni spoza województwa wielkopolskiego.

Centrum akademickie stanowi Poznań, gdzie koncentruje się najwięcej szkół wyższych. W roku akademickim 2024/25 siedzibę miały tu 22 spośród 32 wielkopolskich uczelni. Poza Poznaniem siedzibami szkół wyższych są również pozostałe miasta na prawach powiatu, tj. Kalisz (1 uczelnia), Konin (3) i Leszno (2), a także Gniezno (2), Piła (1) i Środa Wielkopolska (1).

Wykres 22. Studenci uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
Chart 22. Students in academic towns per 1000 population

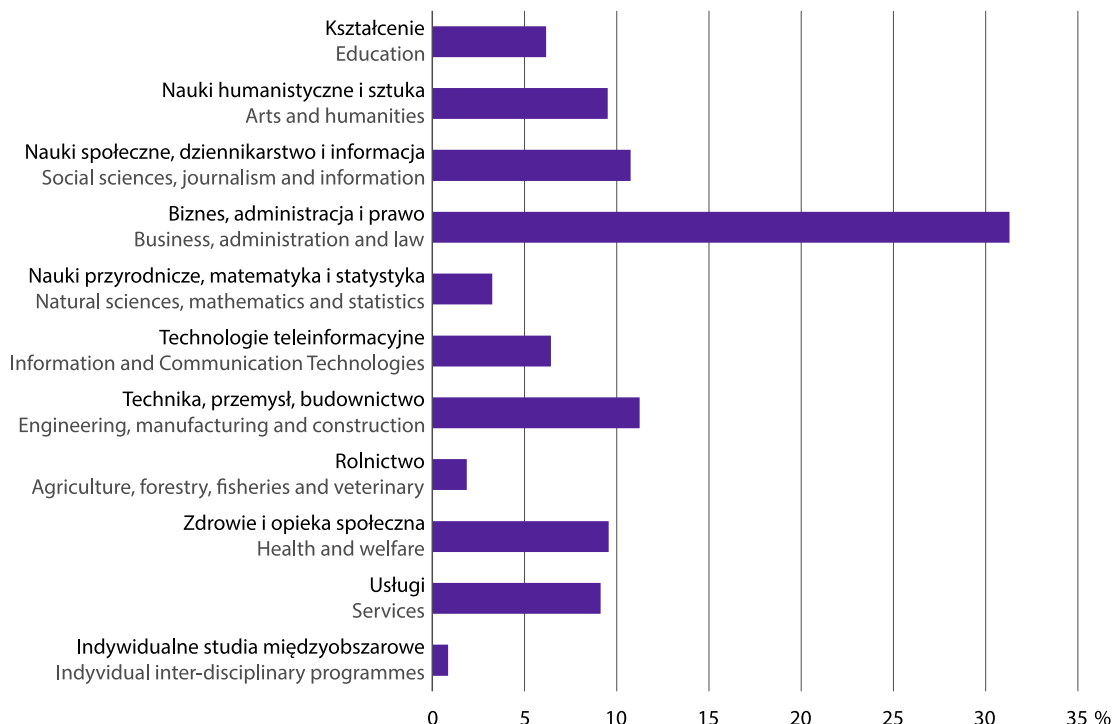
W roku akademickim 2024/25 na uczelniach, których jednostka macierzysta znajdowała się w województwie wielkopolskim, kształciło się łącznie 134,2 tys. studentów, co stanowiło 10,5% ogółu studiujących w Polsce i wśród województw lokowało wielkopolskie na 3. miejscu za mazowieckim i małopolskim. Poza jednostką macierzystą studiowało łącznie 27,2 tys. osób (wliczonych do liczby studentów ogółem), w tym 25,0 tys. w filiach znajdujących się na terenie innych województw. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba studentów wzrosła o 2,4%, przy przeciętnym wzroście w kraju o 2,8%. Liczba studentów na uczelniach niepublicznych zwiększyła się średnio o 4,0% w skali roku, a na uczelniach publicznych o 1,3%.

Większość studentów uczyła się w trybie stacjonarnym (73,8 tys., tj. 55,0%; w kraju 62,8%), zwłaszcza na uczelniach publicznych. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych większość studentów stanowiły kobiety. Mężczyźni przeważali liczebnie tylko w 6 wielkopolskich uczelniach, tj. w Wyższej Szkole Komunikacji i Zarządzania, na Politechnice Poznańskiej, w Wyższej Szkole Logistyki, w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu, Wyższej Szkole Pedagogiczno-Technicznej w Koninie oraz w Collegium Da Vinci.

W aktualnie obowiązującym systemie szkolnictwa wyższego dominują studia dwustopniowe. W roku akademickim 2024/25 dwie trzecie studentów kształciło się na studiach pierwszego stopnia (licencjackich bądź inżynierskich) – 66,1%, a 20,5% stanowili studenci kontynuujący naukę na drugim stopniu (magisterskim). Studia magisterskie jednolite skupiały 13,4% ogółu studiujących. Na studiach licencjackich przeważały kobiety, zaś na inżynierskich – mężczyźni (odpowiednio 64,0% do 36,0% i 29,4% do 70,6%).

W roku akademickim 2024/25 uczelnie mające siedzibę w województwie wielkopolskim oferowały możliwość kształcenia na 364 kierunkach sklasyfikowanych w 11 grupach kierunków kształcenia. Wciąż największym zainteresowaniem cieszyły się kierunki z grupy biznes, administracja i prawo (27,4% ogółu studentów kształcących się na wielkopolskich uczelniach), a w tej grupie przede wszystkim zarządzanie oraz logistyka.

Wykres 23. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24^a
Chart 23. Graduates of higher education institutions by broad fields of education in the 2023/2024 academic year^a

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

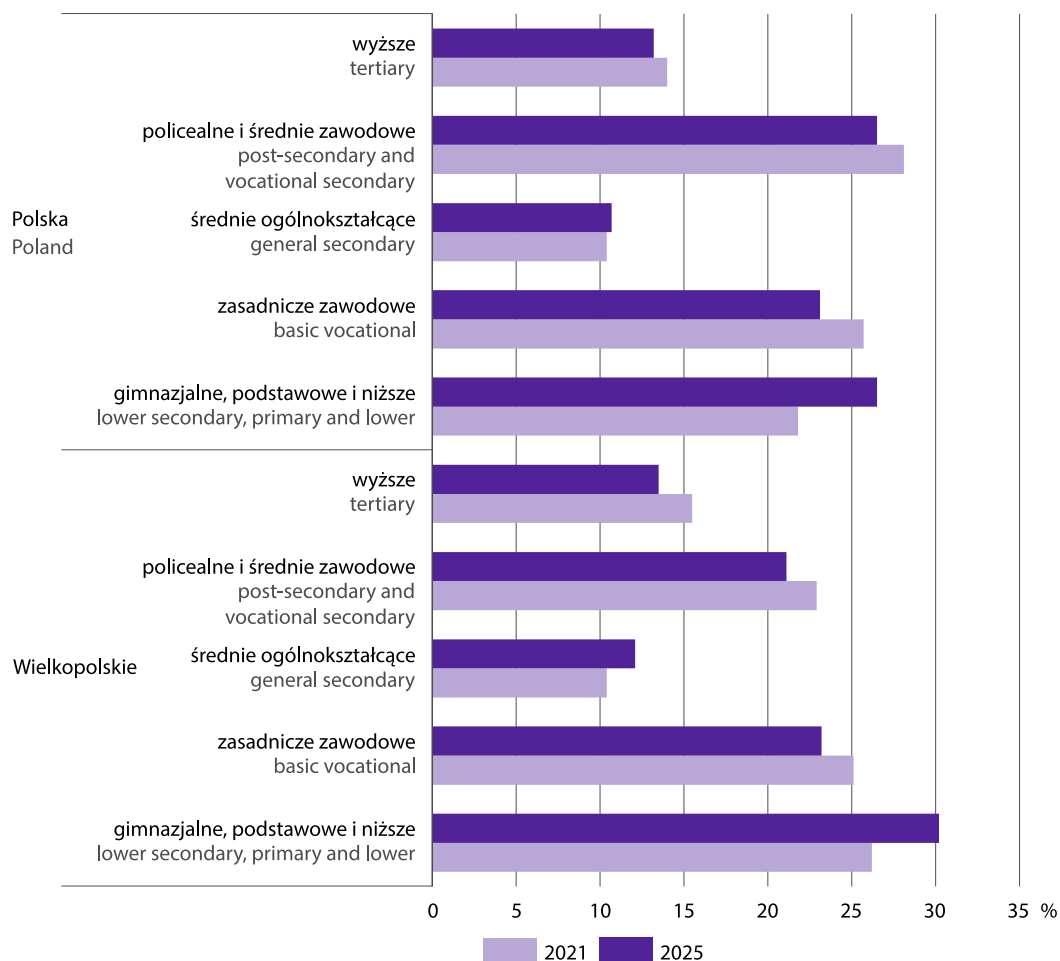
^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

W 2024 r. dyplomy ukończenia studiów wyższych (pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich) uzyskało łącznie 32,1 tys. absolwentów, tj. o 6,5% więcej niż przed rokiem (przy niezmienionej znacząco ich liczbie w skali kraju). Podobnie jak przy liczebności studentów, pod względem liczby absolwentów wielkopolskie zajęło 3. miejsce wśród województw (za mazowieckim i małopolskim). Wśród absolwentów więcej było kobiet (19,5 tys., tj. 60,9%), a także osób, które studiowały w trybie stacjonarnym (17,0 tys., tj. 52,8%).

Najwięcej absolwentów uzyskało dyplom na kierunkach studiów z grup: biznes, administracja i prawo (10,0 tys., tj. 31,3%), technika, przemysł, budownictwo (3,6 tys., tj. 11,2%), nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja (3,4 tys., tj. 10,7%), zdrowie i opieka społeczna (3,1 tys., tj. 9,6%), nauki humanistyczne i sztuka (3,1 tys., tj. 9,5%) oraz usługi (2,9 tys., tj. 9,1%).

W końcu 2024 r. w ogólnej liczbie studentów kształcących się na uczelniach, których jednostka macierzysta znajduje się w województwie wielkopolskim, było 9,9 tys. obcokrajowców, o 2,6% więcej niż w poprzednim roku (przy wzroście ogólnej liczby studentów o 2,4%). Reprezentowali oni 125 krajów, ale najczęściej studentów-cudzoziemców pochodziło z Ukrainy (4,6 tys., tj. 46,5%) oraz z Białorusi (16,0%). Stosunkowo liczne były też grupy studentów pochodzących z Turcji (4,3%), Indii (2,9%), Chin (2,7%), Hiszpanii (2,0%), Azerbejdżanu (1,6%), Rwandy (1,4%), Nigerii (1,3%) oraz Etiopii, Rosji i Algierii (po 1,1%).

Wykres 24. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL
 Chart 24. Structure of population^a by level of educational attainment by LFS

a W wieku 15–89 lat.
 a Aged 15–89.

W wielkopolskim w 2025 r. największy odsetek ludności w wieku 15–89 lat miał wykształcenie wyższe lub zasadnicze zawodowe – po 26,5% (w porównaniu z 2021 r. odpowiednio wzrost o 4,7 p.proc. i spadek o 1,6 p.proc.), a najniższy średnie ogólnokształcące – 10,7% (wzrost o 0,3 p.proc.). Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowiły 23,1% (tj. o 2,6 p.proc. mniej niż w 2021 r.), a udział osób z najniższym wykształceniem wyniósł 13,2% (spadek o 0,8 p.proc.).

W 2024 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale oświata i wychowanie wyniosły w województwie wielkopolskim 13812,8 mln zł, 23,3% więcej niż w roku poprzednim oraz o 66,4% więcej niż w 2021 r. (w kraju wzrost odpowiednio o 23,5% i o 63,0%). Zdecydowana większość wydatków (84,4%) była poniesiona przez gminy i miasta na prawach powiatu (w kraju 86,5%).

Zasoby pracy

Labour resources

Populacja bezrobotnych w ciągu 2025 r. zwiększyła się o 1/5 do poziomu 56,1 tys. osób. Wciąż istotny problem stanowiło zjawisko długotrwałego bezrobocia.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim na koniec grudnia 2025 r. wyniosła 3,5% i zwiększyła się o 0,6 p.proc. wobec roku poprzedniego. Wskaźnik ten nadal pozostaje najniższy w kraju, kształtując się o 2,2 p.proc. poniżej wskaźnika ogólnopolskiego.

Współczynnik aktywności zawodowej wzrósł w ciągu roku o 0,7 p.proc., a wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 0,3 p.proc. Oba wskaźniki nadal przekraczały wartości w kraju.

W październiku 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 1531,9 tys. osób i była o 0,1% niższa niż rok wcześniej.

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

W październiku 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 1531,9 tys. osób, tj. o 0,1% niższym w stosunku do października 2024 r. (tak samo jak w kraju). Wielkopolskie zajmowało 3. miejsce w kraju pod względem liczby pracujących (za mazowieckim i śląskim). Kobiety stanowiły 46,1% pracujących w gospodarce narodowej w wielkopolskim, mniejszy udział miało jedynie województwo podkarpackie (w kraju przeciętnie 47,4%).

W październiku 2025 r. pracownicy najemni stanowili 79,0% pracujących w gospodarce narodowej w województwie wielkopolskim, przy czym 48,5% z nich to kobiety (w kraju odpowiednio 78,9% i 50,1%). Udział pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodziny w pracujących w gospodarce narodowej wyniósł 20,8%, przy czym jedynie 37,0% z nich to kobiety (w kraju 20,9% przy 37,7% udziale kobiet).

W województwie wielkopolskim, w październiku 2025 r. najwięcej osób pracowało w przemyśle – 381,5 tys. osób (tj. 24,9% ogółu pracujących w gospodarce narodowej w województwie, wobec 20,8% w kraju) oraz w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 238,4 tys. osób (15,6%, w kraju 14,2%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 120,2 tys. osób (7,8%, w kraju 7,6%), budownictwo – 116,6 tys. osób (7,6%, w kraju 7,0%), edukacja – 115,9 tys. osób (7,6%, w kraju 8,3%) oraz transport i gospodarka magazynowa – 107,3 tys. osób (7,0%, w kraju 6,0%).

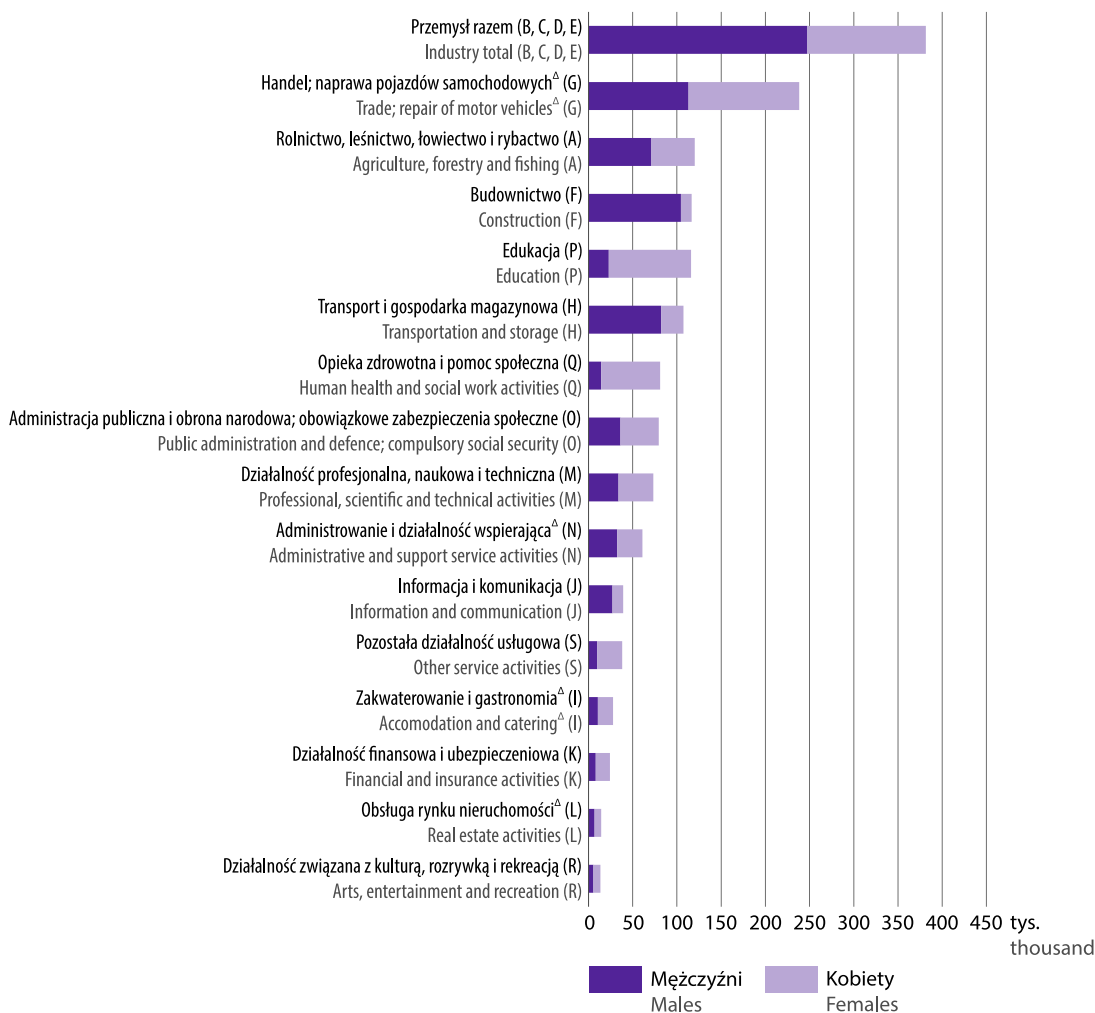
W porównaniu z październikiem 2024 r. liczba pracujących wzrosła w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 2,5%, w kraju o 2,4%), edukacja oraz administrowanie i działalność wspierająca (po 2,4%, w kraju odpowiednio o 2,2% i o 1,9%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 2,0%, w kraju o 2,2%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 1,7%, tak samo jak w kraju), informacja i komunikacja, zakwaterowanie i gastronomia, działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz pozostała działalność usługowa (po 1,5%, w kraju odpowiednio: o 0,7%, o 1,4%, o 2,3% oraz o 2,8%), a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 0,8%, w kraju o 1,2%).

Spadek liczby pracujących w odniesieniu do października 2024 r. odnotowano w sekcjach: budownictwo (o 0,1%, w kraju wzrost o 0,6%), grupie sekcji przemysł (o 0,6%, w kraju o 1,6%), obsługa rynku nieruchomości (o 0,7%, w kraju wzrost o 0,4%), transport i gospodarka magazynowa (o 1,2%, w kraju o 0,6%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 1,6%, w kraju o 2,0%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 3,6%, w kraju o 4,0%).

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025
As of 31 October

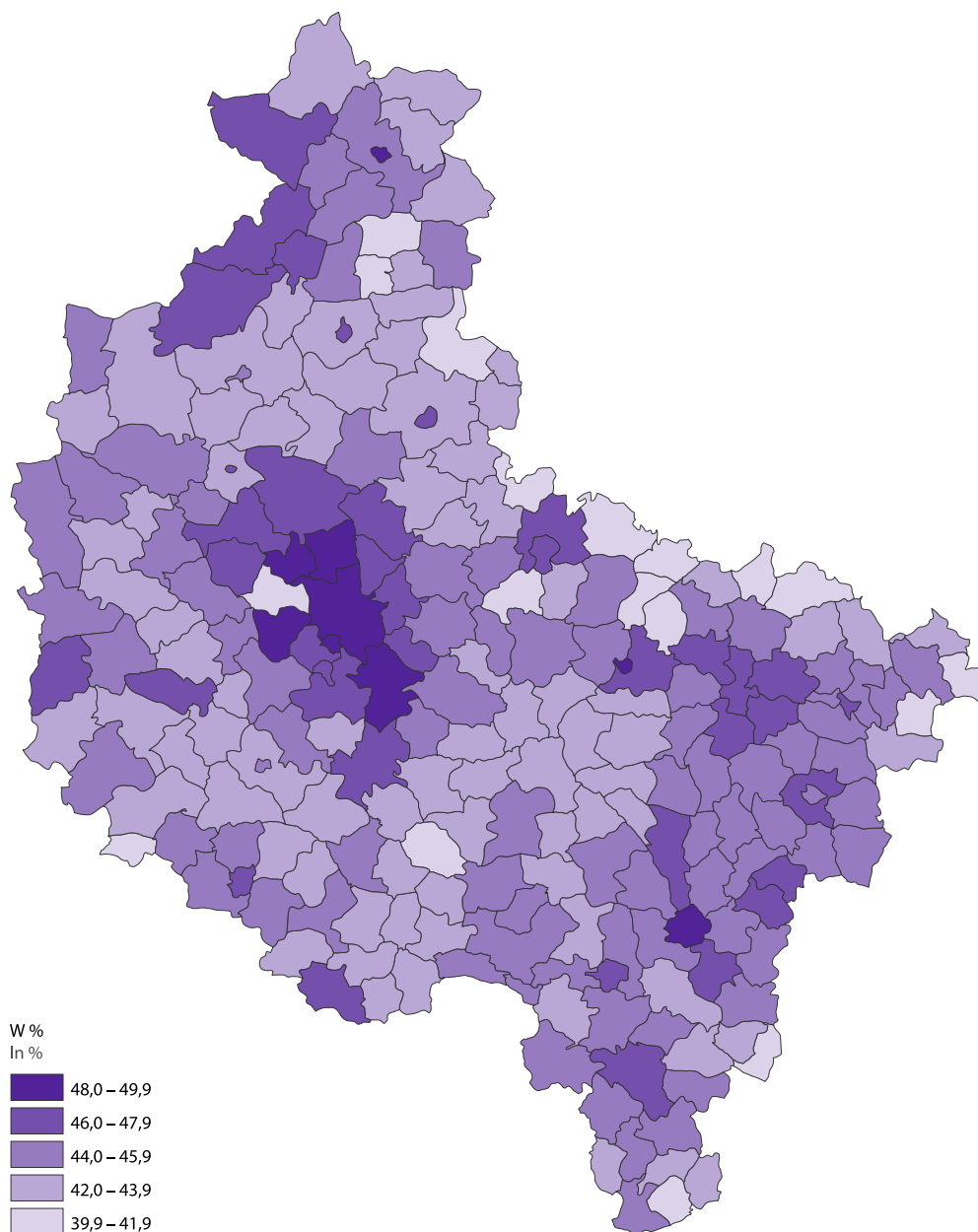

Mapa 25. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025r.

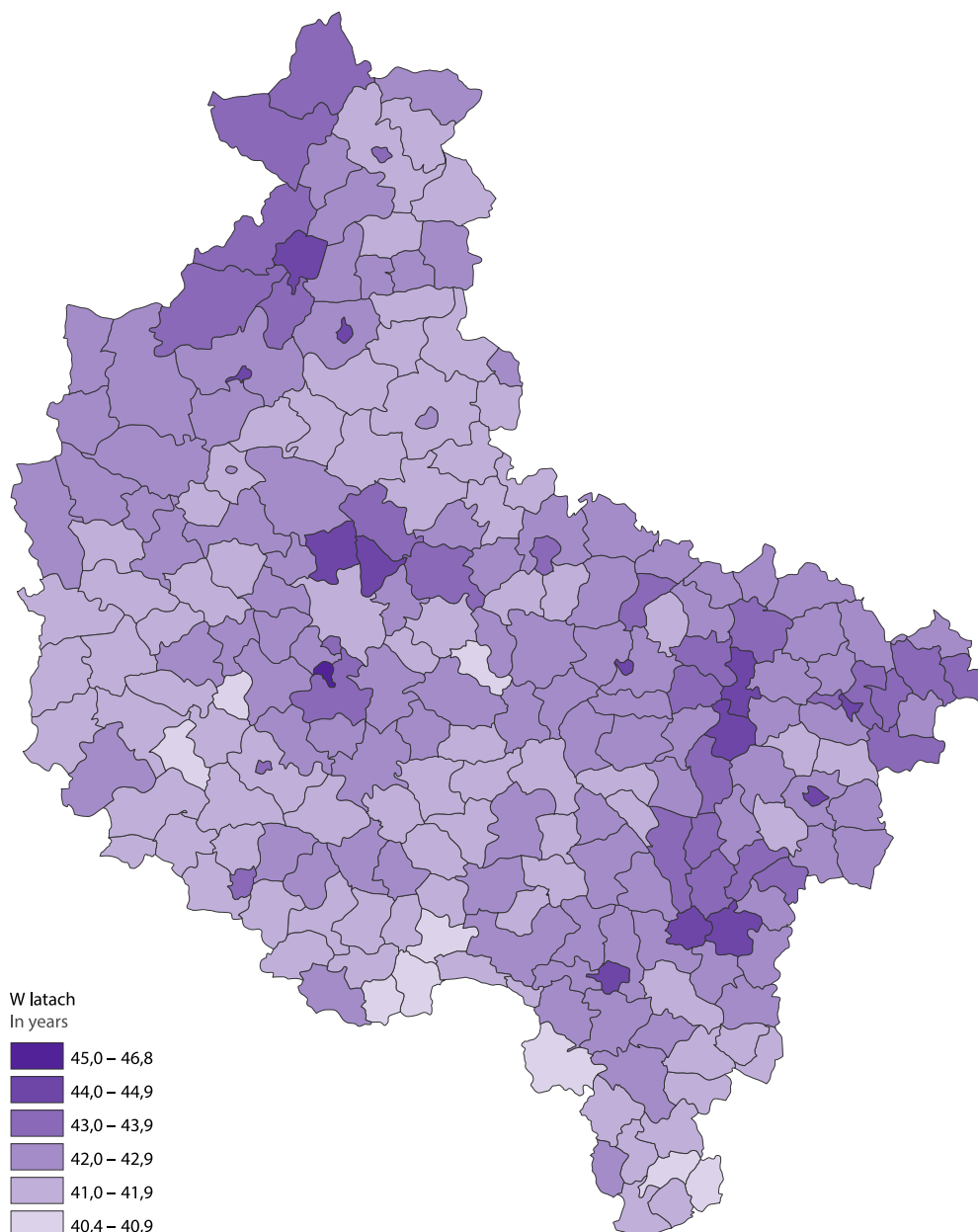
Stan w dniu 31 października

Map 25. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025

As of 31 October

Mapa 26. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.
 Stan w dniu 31 października
 Map 26. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
 As of 31 October

W październiku 2025 r. województwo wielkopolskie miało drugą najniższą średnią wieku pracujących ogółem – 42,4 roku (za województwem pomorskim, w kraju – 43,1 roku), również na drugim miejscu (za pomorskim) był przeciętny wiek pracujących kobiet – 42,3 roku (w kraju – 43,0 lata), natomiast wielkopolskie zajmowało pierwsze miejsce (na równi z pomorskim i małopolskim) pod względem wieku pracujących mężczyzn – 42,5 roku (w kraju 43,1 roku). Gminą województwa wielkopolskiego z przeciętnie najmłodszymi pracującymi był Pakość (średnia wieku 40,4 roku), a z najstarszymi – Puszczykowo (46,8 roku).

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

W końcu grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła 56,1 tys., co stanowiło 6,3% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Polsce. Populacja bezrobotnych w ciągu roku zwiększyła się o 9,4 tys., tj. o 20,2%. W skali kraju na koniec 2025 r. liczba bezrobotnych była o 12,9% większa niż rok wcześniej.

W województwie wielkopolskim w końcu 2025 r. wzrost liczby bezrobotnych, w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano we wszystkich powiatach, najwyższy w powiatach: wolsztyńskim (o 59,2%), leszczyńskim (o 35,2%), oraz tureckim (o 35,0%), najniższy w powiatach: gostyńskim (o 1,0%), chodzieskim (o 3,6%) oraz słupeckim (o 8,0%).

W końcu grudnia 2025 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim wyniosła 3,5%, a w kraju 5,7% (zarówno w kraju jak i województwie, wzrost o 0,6 p.proc. w stosunku do grudnia 2024 r.). Wskaźnik ten nadal pozostaje najniższy w kraju, kształtując się o 2,2 p.proc. poniżej wskaźnika ogólnopolskiego.

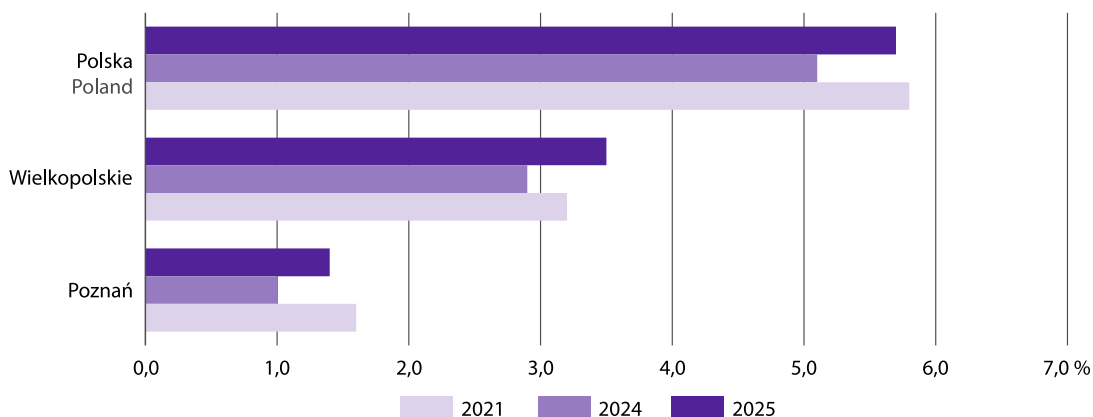
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną — na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Registered unemployment rate
As of 31 December

We wszystkich powiatach stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2025 r. wzrosła w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Najwyższy wzrost odnotowano w powiatach: czarnkowsko-trzcianeckim (o 1,4 p.proc.), tureckim (o 1,3 p.proc.) oraz jarocińskim, konińskim i Koninie (po 1,1 p.proc.). Najniższy wzrost odnotowano w powiatach: gostyńskim i kępińskim (po 0,1 p.proc.) oraz poznańskim (o 0,2 p.proc.).

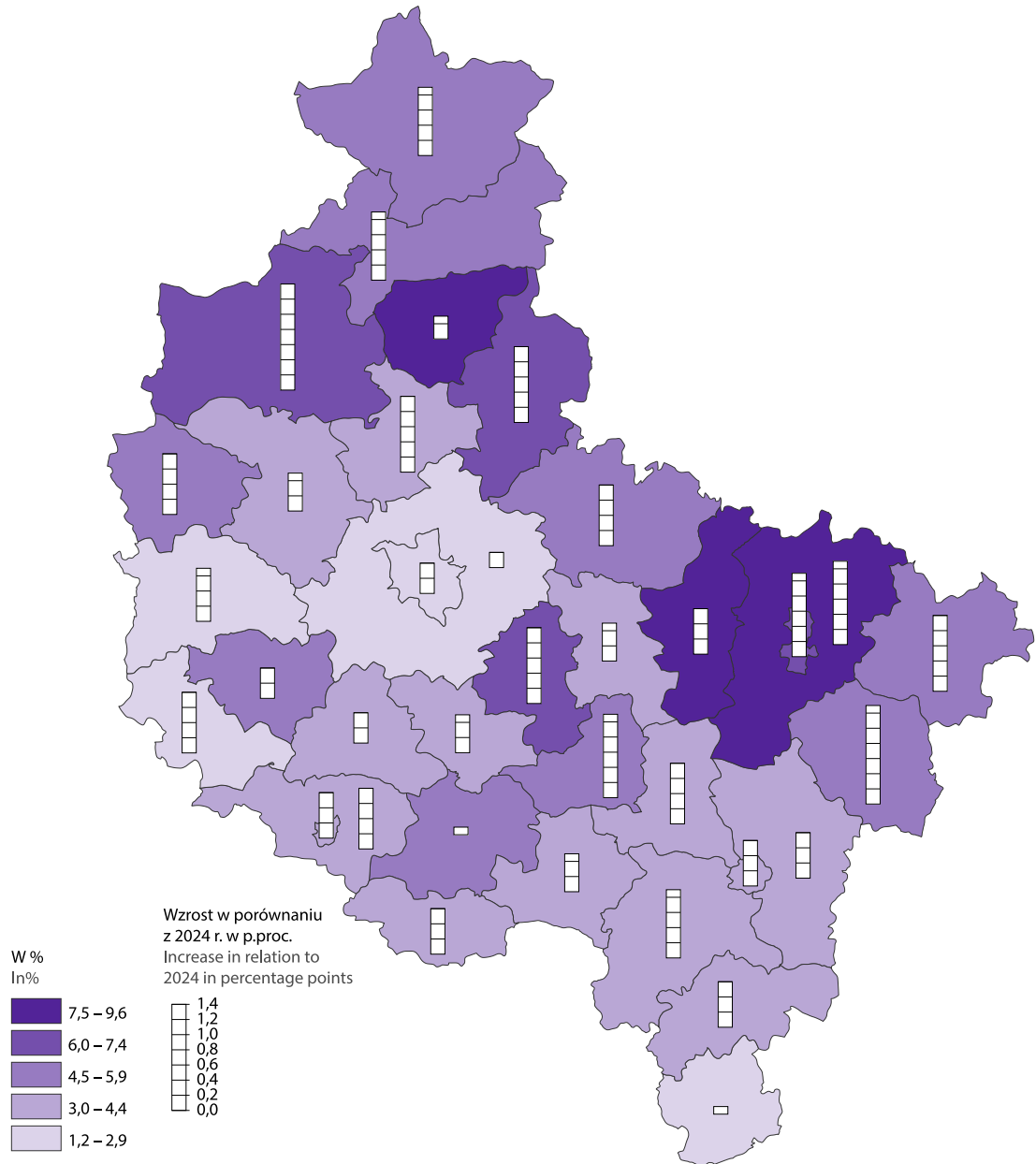
Natężenie bezrobocia nie jest jednakowe w całym województwie; największe obserwuje się w jego wschodniej i północnej części. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: konińskim (9,6% wobec 8,5% w grudniu 2024 r.) oraz chodzieskim i słupeckim (po 7,9%, wobec odpowiednio 7,6% i 7,3% rok wcześniej), a najniższą w poznańskim (1,2%, wobec 1,0% w grudniu 2024 r.), Poznaniu (1,4% wobec 1,0%) oraz kępińskim (1,6% wobec 1,5%). Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 8,4 p.proc. i w skali roku zwiększyła się o 0,9 p.proc.

Mapa 27. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 27. Registered unemployment rate in 2025

As of 31 December

Bezrobocie dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, którzy nie przekroczyli 35 roku życia. W końcu grudnia 2025 r. stanowili oni 38,6% bezrobotnych zarejestrowanych (osoby poniżej 25 roku życia – 16,2%, a w wieku 25–34 lata – 22,4%). Jednak najliczniejszą grupą bezrobotnych były osoby w wieku 35–44 lata, które stanowiły 25,2% bezrobotnych zarejestrowanych. W porównaniu z 2024 r. liczebność bezrobotnych zwiększyła się we wszystkich grupach wiekowych, najbardziej w grupach: 24 lata i mniej (o 25,4%), 45–54 (o 22,5%) oraz 35–44 (o 22,0%), w pozostałych grupach wzrost nie osiągnął poziomu 20% (25–34 lata – o 17,9%, a 55 lat i więcej – o 12,5%). W 2025 r. najtrudniejszą sytuację na rynku pracy mieli młodzi ludzie z powiatu pleszewskiego, gdzie osoby w wieku poniżej 35 roku życia stanowiły 46,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a także leszczyńskiego (45,5%) oraz konińskiego (45,3%).

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe (28,4% ogółu bezrobotnych) oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (24,0%). Najmniej liczną zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (11,7%) oraz wyższym (13,8%).

Pod względem czasu pozostawania bez pracy w końcu grudnia 2025 r. najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych tworzyły osoby niepracujące stosunkowo krótko, tj. do 3 miesięcy – 31,6% (przed rokiem 35,4%) lub przez ponad 1 rok – 30,1% (przed rokiem 29,8%), przy czym 15,1% stanowili pozostający bez pracy dłużej niż 24 miesiące (przed rokiem 15,7%).

Biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe, najbardziej zagrożone bezrobociem są osoby o krótkim stażu pracy lub bez niego. W 2025 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych osoby bez stażu oraz ze stażem do 1 roku stanowiły 28,5% (26,7% przed rokiem), a od 1 roku do 5 lat – 26,4% (26,2% rok wcześniej).

W końcu grudnia 2025 r. połowę bezrobotnych stanowiły kobiety (54,4%, wobec 57,3% przed rokiem i 49,6% w kraju), a 22,9% z nich nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka (wobec 23,9% przed rokiem i 24,7% w kraju). Liczba bezrobotnych mieszkających na wsi wyniosła 26,0 tys., tj. o 17,5% więcej niż w 2024 r., w zbiorowości bezrobotnych ogółem ich udział wyniósł 46,3% (wobec 47,4% przed rokiem i 44,1% w kraju).

Długotrwale bezrobotni stanowili 39,0% bezrobotnych w województwie wielkopolskim (wobec 39,4% przed rokiem), osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 13,9% (wobec 16,0%), posiadający dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 lat – 0,3% (wobec 0,2%), niepełnosprawni – 7,6% (wobec 7,8%), a korzystający ze świadczeń pomocy społecznej – 1,8% (wobec 2,2%).

Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

W końcu grudnia 2025 r. powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim dysponowały 2,0 tys. ofert pracy (tj. 7,7% ofert w kraju), a na 1 ofertę pracy przypadało 28 bezrobotnych (wobec 34 w kraju).

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

W 4 kwartale 2025 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 1716 tys. osób, biernych zawodowo – 1114 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1668 tys. osób) i bezrobotni (48 tys.).

Liczba aktywnych zawodowo w 4 kwartale 2025 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 1,5%. W omawianym okresie współczynnik aktywności zawodowej w wielkopolskim ukształtował się na poziomie 60,6% (w kraju 59,0%). W województwie zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej wobec roku poprzedniego o 0,7 p.proc. (w kraju wzrost o 0,5 p.proc.).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie wielkopolskim w 4 kwartale 2025 r. wyniósł 58,9% (w kraju 57,1%) i wzrósł o 0,3 p.proc. w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego (tak samo jak w kraju).

Tabela 13. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL

Table 13. Economic activity of the population aged 15–89 in the 4th quarter by LFS

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1703	1690	1716	17912
pracujący employed persons	1659	1652	1668	17346
bezrobotni unemployed persons	45	37	48	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	1107	1131	1114	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	60,6	59,9	60,6	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	59,0	58,6	58,9	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	2,6	2,2	2,8	3,2

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/institucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

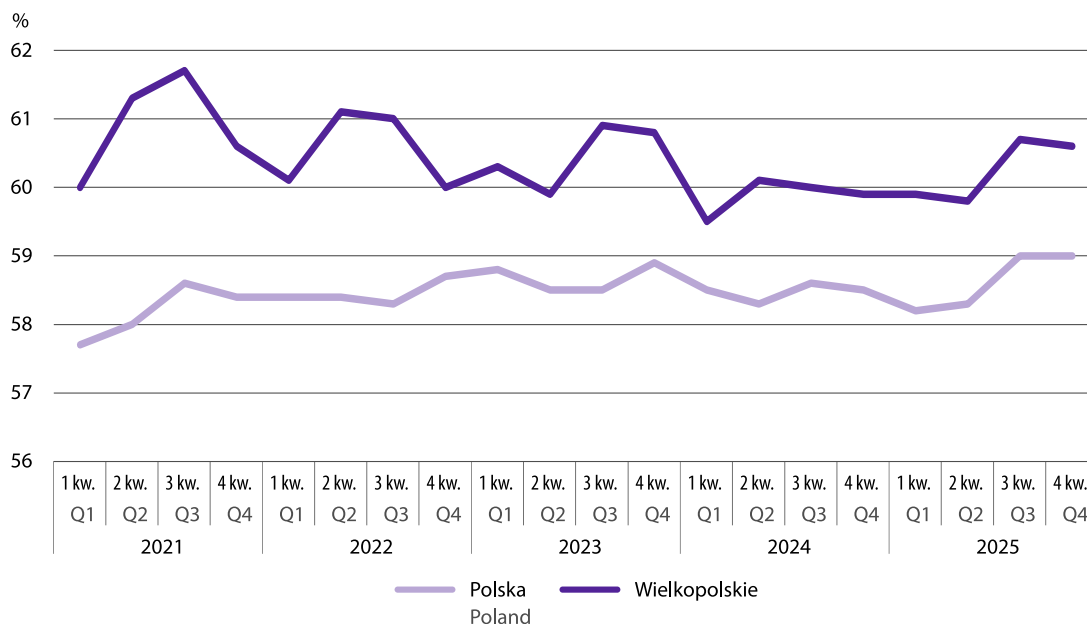
- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

W 4 kwartale 2025 r. zbiorowość biernych zawodowo stanowiła 39,4% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15–89 lat. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 41,0%. W ciągu roku liczba biernych zawodowo w wielkopolskim zmniejszyła się o 1,5% (w skali kraju spadek o 1,2%).

W 4 kwartale 2025 r. bierni zawodowo w wieku 15-74 lata jako główne przyczyny bierności wskazywali: emeryturę (49,7% badanej zbiorowości, w kraju 51,2%), naukę i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych (23,1%, w kraju 24,2%), chorobę i niepełnosprawność (11,5%, w kraju 10,3%) oraz obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (8,1%, w kraju 6,8%). Odsetek osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy, tj. brakiem szans na otrzymanie odpowiedniego zatrudnienia lub wyczerpaniem możliwości znalezienia pracy, wyniósł 0,7% (w kraju 0,5%).

W porównaniu z analogicznym kwartałem roku poprzedniego struktura przyczyn bierności zawodowej w wielkopolskim nie zmieniła się znacząco. Nieco częściej jako przyczynę bierności wskazywano naukę i uzupełnienie kwalifikacji zawodowych (wzrost udziału o 0,7 p.proc.) oraz zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy (wzrost o 0,5 p.proc.). Natomiast rzadziej wskazywano obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (spadek udziału o 1,2 p.proc.) oraz chorobę i niepełnosprawność (spadek o 1,0 p.proc.).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitant's wealth

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wielkopolskim było niższe niż średnio w kraju o 10,1%. Jedynie w 3 powiatach przeciętne wynagrodzenie było wyższe od notowanego dla województwa. W odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów oraz przeciętna emerytura i renta brutto. Wzrósł zarówno przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny jak również dochód do dyspozycji na 1 mieszkańca. Polepszył się również wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Także w subiektywnej ocenie sytuacji materialnej gospodarstw domowych wzrósł odsetek osób określających ją jako dobrą i raczej dobrą, a ich udział przekroczył 52%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów – realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

W październiku 2024 r. przeciętne wynagrodzenie w województwie wielkopolskim, ustalone na podstawie badania struktury wynagrodzeń według zawodów, wyniosło 8127,82 zł i było wyższe niż w poprzednich edycjach badania (o 24,6% większe niż w 2022 r.), ale nadal niższe niż przeciętnie w kraju (o 9,1%).

Podobnie jak w poprzednich badaniach, wśród 9 tzw. wielkich grup zawodów tylko w 3 poziom przeciętnego wynagrodzenia przekraczał średnią płacę w województwie. Najwyżej wynagradzani byli przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 53,7% powyżej przeciętnej w województwie), specjaliści (o 23,5%) oraz technicy i inny średni personel (o 3,4%).

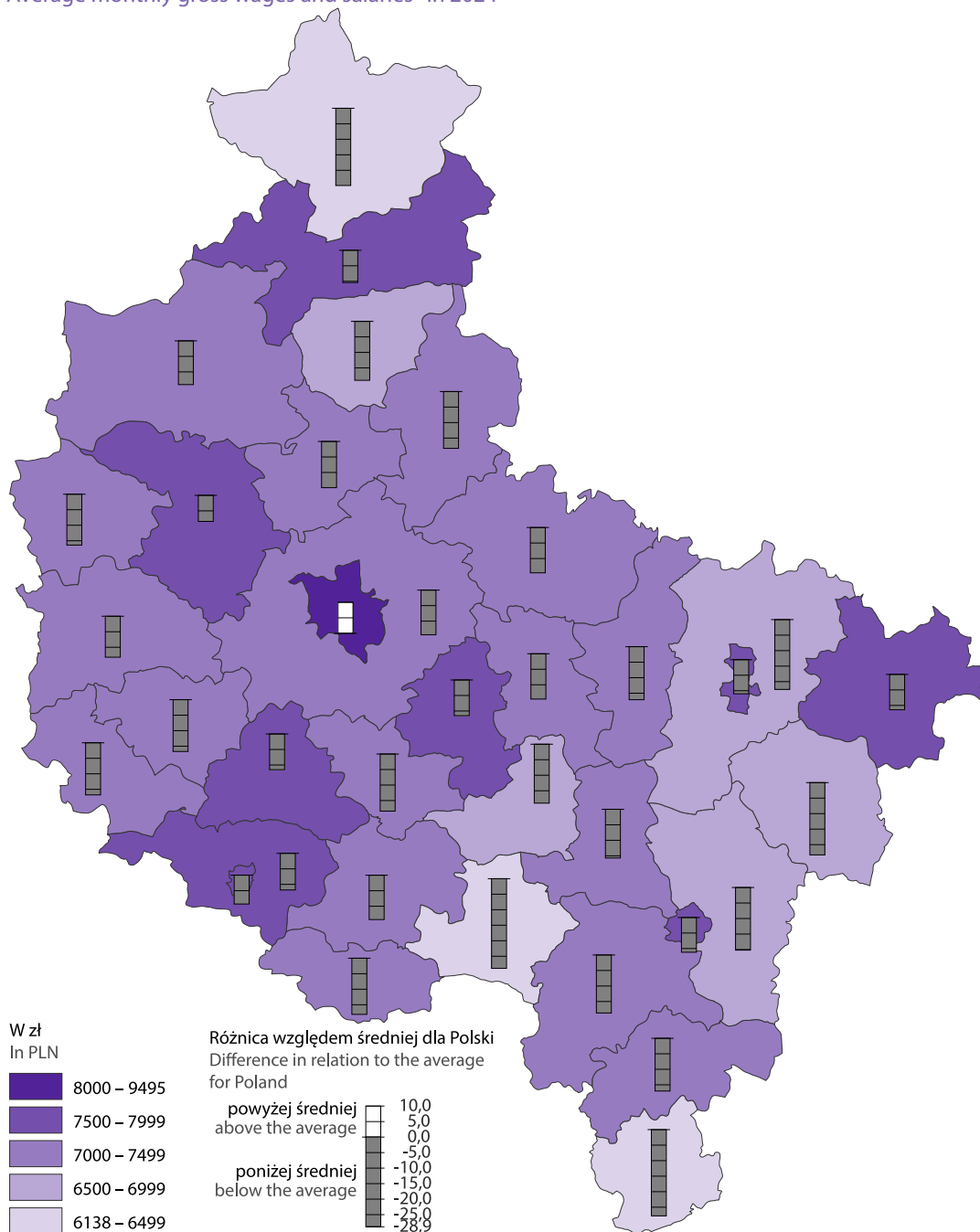
Również grupy zawodów o najniższym wynagrodzeniu nie zmieniły się w stosunku do poprzednich badań. Warto jednak zaznaczyć, że 3 z niżej wynagradzanych grup w województwie otrzymywały wynagrodzenia wyższe niż przeciętne dla tej grupy w kraju. Najniżej wynagradzani byli pracownicy usług i sprzedawcy (o 30,1% niżej niż przeciętnie w województwie) oraz pracownicy przy pracach prostych (o 27,9% poniżej średniej wojewódzkiej, ale o 2,5% więcej niż w kraju). Lepiej niż przeciętnie w kraju wynagradzani byli ponadto: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 8,3%) i pracownicy biurowi (o 0,5%).

Indywidualne wynagrodzenia brutto zatrudnionych objętych badaniem struktury wynagrodzeń w październiku 2024 r. charakteryzowały się znacznym zróżnicowaniem. Prawie dwie trzecie ogółu pracowników (65,1%) otrzymywało wynagrodzenie nie wyższe niż przeciętne wynagrodzenie w województwie (8127,82 zł). Wynagrodzenie poniżej minimalnego (4300 zł) uzyskało 6,1% (w kraju 6,7%) pracowników. Powyżej dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto otrzymało 4,2% ogółu zatrudnionych. Mediana wynagrodzeń wyniosła 6908,33 zł.

Informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) - na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

Mapa 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.

Map 28. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

^a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9.
^a Concern economic entities employing more than 9 persons.

Biorąc pod uwagę jednostki gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9, przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie wielkopolskim w 2024 r. osiągnęło 7759,22 zł, czyli było o 14,6% wyższe niż przed rokiem i o 108,4% wyższe niż w 2015 r., ale o 10,1% niższe niż przeciętnie w kraju.

Jedynie w 3 powiatach przeciętne wynagrodzenie było wyższe od notowanego dla województwa: Poznaniu (o 22,4%), szamotulskim (o 1,8%) oraz Lesznie (o 0,8%). Najniższe przeciętne wynagrodzenie kształtowało się w powiatach: krotoszyńskim (o 20,9% niżej niż średnio w województwie), kępińskim (o 19,7%) oraz złotowskim (o 16,5%).

Dane dla sektora przedsiębiorstw zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim kształtowało się na poziomie 8013,38 zł, tj. o 7,6% wyżej niż przed rokiem, ale nadal było o 10,3% niższe niż średnio w kraju (8934,98 zł, tj. wzrost o 8,1%). Przeciętne wynagrodzenie zwiększało się we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw. Największy wzrost odnotowały jednostki związane z obsługą rynku nieruchomości (o 16,5%), budownictwem (o 12,2%) oraz administrowaniem i działalnością wspierającą (o 11,4%).

W odniesieniu do kraju w niemal wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w wielkopolskim przeciętne wynagrodzenia brutto kształtowały się na niższym poziomie, jedynie w sekcjach budownictwo oraz administrowanie i działalność wspierająca było nieco wyższe niż w kraju (odpowiednio o 0,7% i 1,0%). Poza tym różnice w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w kraju kształtowały się od 1,0% w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja do 16,7% w jednostkach związanych z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną.

Tabela 14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 14. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3676,42	4922,32	7446,51	8013,38
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the average domestic (Poland=100)	89,2	91,0	90,1	89,7

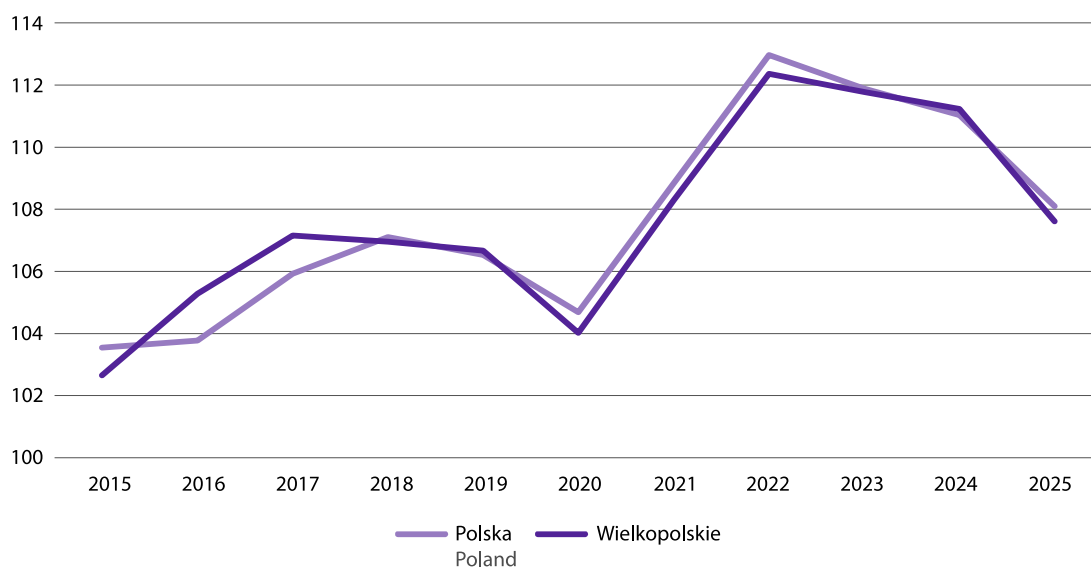
Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

Wykres 28. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Rok poprzedni=100

Chart 28. Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Previous year=100

W 2025 r. w województwie wielkopolskim było 816,1 tys. emerytów i rencistów pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) lub z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Emeryci i renciści z województwa wielkopolskiego, tak jak rok wcześniej, stanowili 8,6% w ogólnej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych w kraju.

W stosunku do poprzedniego roku, liczba emerytów i rencistów w województwie zwiększyła się o 0,9%, przy przeciętnym wzroście w Polsce o 0,7%. Liczba osób pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zwiększyła się o 0,7% (w kraju o 0,6%). Liczba korzystających z KRUS zwiększyła się o 2,3% (w kraju o 1,7%).

Tabela 15. Świadczenia społeczne

Table 15. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	744,8	794,9	809,1	816,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1897,51	2320,35	3663,58	3989,39
w tym emerytura of which retirement pension	2040,13	2428,30	3819,57	4136,50
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1167,02	1348,26	2060,68	2187,92

W 2025 r. w województwie wielkopolskim przeciętna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 3989,39 zł, a rolników indywidualnych – 2187,92 zł i w porównaniu z 2024 r. świadczenia te wzrosły odpowiednio o 8,9% (w kraju o 8,3%) i 6,2% (w kraju o 5,9%). W województwie wielkopolskim zarówno świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych jak i z KRUS nadal były niższe niż przeciętnie w kraju (odpowiednio o 4,3% i 1,8%).

Tabela 16. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny

Table 16. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in household	1287,79	1789,13	2495,02	3066,87	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1259,24	1753,29	2450,22	3007,67	3103,06

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne - wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 3066,87 zł i był o 3,2% niższy niż przeciętnie w kraju. Wśród województw wielkopolskie plasowało się pod tym względem na 10. miejscu (o 1 niżej niż w roku poprzednim). W porównaniu z 2023 r. kwota dochodów rozporządzalnych na osobę zwiększyła się o 22,9% (wobec wzrostu w kraju o 18,3%).

W strukturze dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych dominowały dochody z pracy najemnej. Stanowiły one 55,1% ogółu dochodów (spadek o 1,3 p.proc. względem roku poprzedniego). Drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych były dochody osiągnięte ze świadczeń społecznych – 28,8% (wzrost o 0,4 p.proc.). W mniejszym stopniu dochód rozporządzalny tworzyły dochody z pracy na własny rachunek – 11,6% (wzrost o 0,7 p.proc.).

Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. wyniósł 3007,67 zł, tj. o 22,8% więcej niż przed rokiem, ale nadal był niższy niż przeciętnie w Polsce (o 3,1%).

Wyniki badania EU-SILC 2024 r. wskazują, że – biorąc pod uwagę sytuację dochodową gospodarstw domowych – wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wyniósł w wielkopolskim 13,3%, tj. o 1,6 p.proc. mniej niż rok wcześniej (w kraju 13,8%, o 0,2 p.proc. mniej niż przed rokiem).

Zróżnicowanie i koncentracja dochodu w porównaniu do roku wcześniejszego spadły zarówno w województwie, jak i w kraju. Współczynnik Giniego osiągnął dla wielkopolskiego poziom 23,4 (tj. o 2,0 mniej niż w badaniu EU-SILC z 2023 r.) i 26,0 dla kraju (tj. o 0,8 mniej niż rok wcześniej).

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

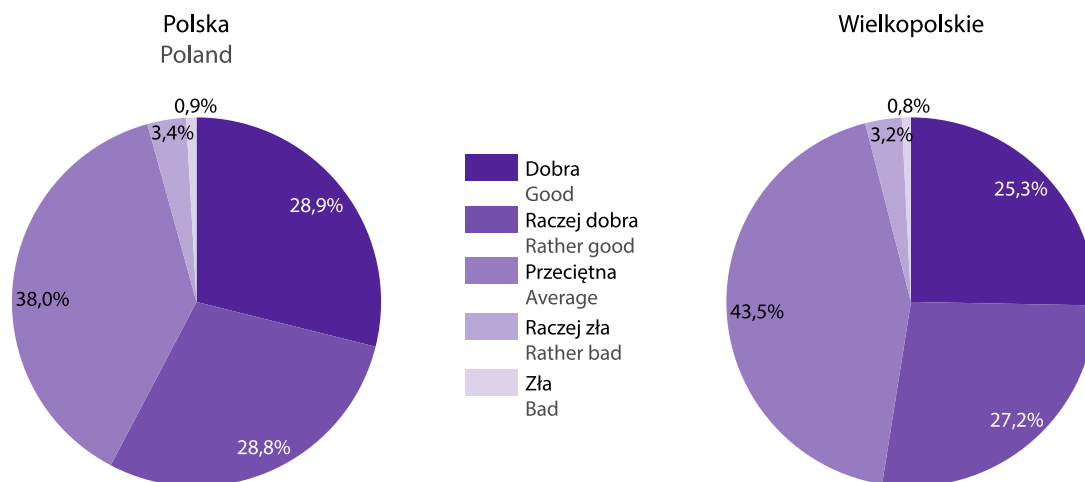
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych jest to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Transfery społeczne to bieżące przelewy otrzymywane przez gospodarstwa domowe podczas okresu odniesienia dochodu, przeznaczone do zmniejszenia ciężarów finansowych związanych z wieloma nieprzewidywalnymi sytuacjami lub potrzebami, dokonywane w ramach wspólnie organizowanych systemów lub poza tymi systemami przez organy rządowe lub instytucje typu non-profit świadczące usługi na rzecz gospodarstw domowych (NPISH).

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów. Przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2024 r. w kraju subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych uległa dalszej poprawie – odsetek oceniających sytuację swego gospodarstwa negatywnie zmniejszył się, a pozytywnie wzrósł. W województwie wielkopolskim sytuacja wyglądała podobnie. Ponad połowa gospodarstw domowych oceniała swoją sytuację materialną jako raczej dobrą lub dobrą (52,5%, o 5,5 p.proc. więcej niż w 2023r., w kraju 57,7%, o 3,7 p.proc. więcej), w tym jako dobrą – 25,3% (o 4,4 p.proc. więcej, w kraju 28,9%, wzrost o 3,2 p.proc.). 43,5% gospodarstw domowych oceniała ją jako przeciętną (spadek w porównaniu z 2023 r. o 3,8 p.proc., w kraju 38,0% - spadek o 3,1 p.proc.). Zmniejszył się także udział gospodarstw domowych postrzegających swoją sytuację materialną jako raczej złą albo złą (o kolejne 1,6 p.proc. do 4,0%; w kraju o 0,6 p.proc. do 4,3%).

Wykres 29. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.
Chart 29. Subjective evaluation of material situation of household in 2024

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social welfare and family support

Łączna kwota świadczeń wypłaconych w 2024 r. w ramach programu „Rodzina 800 plus” stanowiła 10,0% puli wypłaconej w kraju, a pod względem liczby rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny województwo plasowało się na 3. miejscu. Rok 2024 był kolejnym rokiem spadku liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Uległa poprawie sytuacja w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. Wzrosła liczba placówek, jak i oferowanych przez nie miejsc, a także przebywających w nich dzieci.

W 2024 r. świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim przyznano dla 76,8 tys. osób, tj. o 5,6% mniej niż w poprzednim roku i o 45,4% mniej niż w 2015 r. W skali kraju beneficjenci pomocy społecznej z wielkopolskiego stanowili 9,2%, a więcej osób z tego typu pomocy skorzystało tylko w województwie mazowieckim (12,6%). Na każde 10 tys. ludności przypadało 221 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (w 2023 r. – 233, w 2015 r. – 405), tj. o 1 osobę mniej niż średnio w kraju.

Tabela 17. Świadczenia pomocy społecznej
Table 17. Social assistance benefits

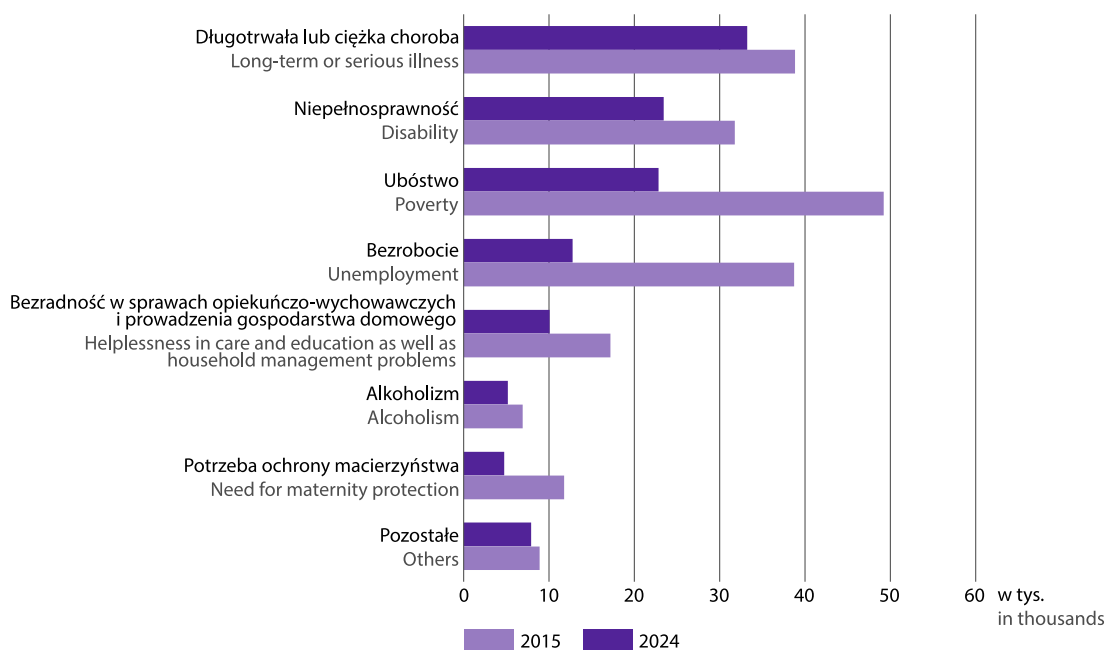
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of person)	140720	95330	81427	76829
Udzielone świadczenie w mln zł Benefits granted in million PLN	292,7	321,4	376,3	428,4
pomoc pieniężna financial assistance	194,8	177,7	175,2	197,3
pomoc niepieniężna non-financial assistance	97,9	143,6	201,1	231,1
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	405,1	271,5	233,3	220,5

Pomoc w formie pieniężnej w województwie otrzymało 79,1% beneficjentów, a niepieniężnej – 54,6% (w kraju odpowiednio 91,3% i 51,0%). Kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej w 2024 r. wyniosła 428,4 mln zł (o 13,8% więcej niż w 2023 r.), co stanowiło 9,2% całkowitej kwoty świadczeń w Polsce.

W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy. W 2024 r. w województwie wielkopolskim, tak jak w kraju, najczęstszymi powodami przyznania świadczenia były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo (odpowiednio 33,2 tys., 23,4 tys. i 22,8 tys. rodzin).

W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z przyznanej pomocy w większości kategorii, a największy dotyczył: ubóstwa (o 26,4 tys. rodzin mniej), bezrobocia (o 26,0 tys.) oraz niepełnosprawności (o 8,3 tys.). Wzrosła liczba rodzin, którym pomoc przyznano z powodu trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy (o 0,2 tys. rodzin więcej) oraz z powodu narkomanii (o 0,2 tys. rodzin).

Wykres 30. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg przyczyn
Chart 30. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

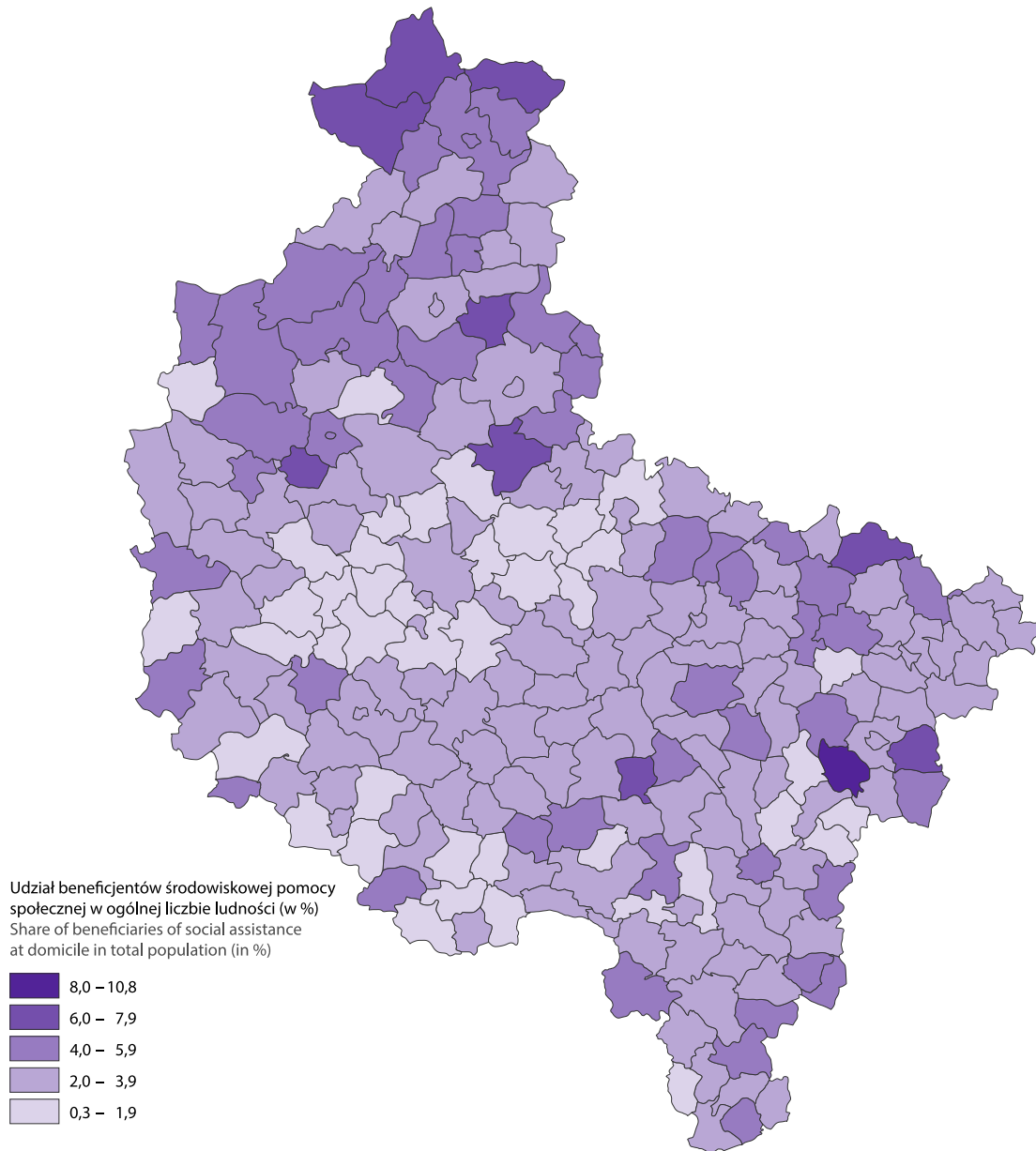
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz 2268).

W 2024 r. w województwie z różnych form środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 54,9 tys. gospodarstw domowych (o 3,8% mniej niż przed rokiem i o 37,2% mniej niż w 2015 r.), a jej beneficjentami było 105,7 tys. osób (o 7,2% mniej niż przed rokiem i o 52,1% mniej niż w 2015 r.), tj. 9,0% ogólnej liczby w kraju.

Tabela 18. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 18. Beneficiaries of community social assistance

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from community social assistance at domicile	87370	66519	57036	54857
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	220729	136023	113892	105652
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	635	387	326	303

Mapa 29. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.
 Map 29. Scope of use of social assistance at domicile in 2024

Przeciętnie na 10 tys. ludności w wielkopolskim przypadało 303 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (wobec 313 w kraju). Ich udział w liczbie ludności województwa wielkopolskiego w 2024 r. wyniósł 3,0% (w kraju 3,1%) i w porównaniu z 2023 r. nie zmienił się, a w odniesieniu do 2015 r. spadł o 3,1 p.proc. W województwie występuje terytorialne zróżnicowanie zasięgu korzystania z pomocy społecznej osób i gospodarstw domowych. W 2024 r. wartość omawianego wskaźnika była najwyższa w gminach: Malanów – 10,8% ogólnej liczby mieszkańców, Okonek – 7,6% i Jastrowie – 7,0%. Najmniejszy udział korzystających odnotowano w Komornikach – 0,3%, Dopiewie – 0,8% i Żelazkowie – 1,0%.

W 2024 r. w wielkopolskim Kartę Dużej Rodziny posiadało 192,0 tys. rodzin (10,3% w skali kraju; 3. miejsce wśród województw). Rok wcześniej kartę posiadało 182,8 tys., co oznacza wzrost o 5,0% (w kraju o 5,6%). Najwięcej rodzin korzystało z tego programu w powiecie poznańskim (20,1 tys.) i Poznaniu (16,6 tys.), a także w powiatach: gnieźnieńskim (9,9 tys.), ostrowskim (9,6 tys.) i konińskim (8,2 tys.).

Tabela 19. Świadczenia wychowawcze "RODZINA 500+/RODZINA 800+"
Table 19. "FAMILY 500+/FAMILY 800+" child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1694870,3	3976355,3	4149038,8	6588420,5
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for which families received child-raising benefit	377794	648162	683195	679371

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 800 zł - Program "Rodzina 800+"

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. From 1 January 2024, the amount of the child benefit is PLN 800 - "Family 800+" program.

W ramach programu „Rodzina 800+” w województwie wielkopolskim w 2024 r. łączna kwota wypłaconych świadczeń w rodzinach naturalnych wyniosła 6588,4,0 mln zł, co w skali kraju stanowiło 10,0%.

W 2024 r. w wielkopolskim wypłacono 162,2 mln zł zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami), tj. o 22,6% mniej niż rok wcześniej. Dotyczyły one 76,0 tys. dzieci (spadek o 23,4% wobec roku poprzedniego), co stanowi 10,8% ogółu dzieci w wieku poniżej 18 lat (podobnie jak w kraju – 10,9%). W ciągu roku udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku zmniejszył się o 3,0 p.proc. (podobnie jak w kraju).

W 2024 r. w porównaniu do roku wcześniejszego spadły kwoty wypłacone zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, jak również zmniejszyła się liczba dzieci, których one dotyczyły, wzrosły natomiast zarówno wypłacona wartość świadczeń, jak i liczba dzieci objętych programem Dobry Start. W przypadku ulgi prorodzinnej w zeznaniach podatkowych PIT w 2023 r., w ciągu roku wzrosła kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej (o 11,3%), przy spadku liczby dzieci których dotyczyła (o 0,3%).

Tabela 20. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 20. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start ^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	131218,1	138518,7	140468,1
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	437621	462128	468227
Rodzinny kapitał opiekuńczy Family care capital				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of capital paid (during a year) in thousand PLN	.	.	220 860,0	186811,0
liczba wypłaconych kapitałów number of capital paid	.	.	240 386	204055
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	427813	344956	209565	162196
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	212642	166254	99114	75962
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	29,5	22,7	13,8	10,8
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	102208,2	90335,0	76173,4	75145,2
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	253984	218389	178984	165457
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej amount of tax deductions for family tax relief	554074,7	553058,6	433255,3	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	650530	667576	703513	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the "Good Start" program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje na dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca. Świadczenie to nie zależy od dochodu rodziny i wynosi w sumie do 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko. Świadczenie to dostępne jest w dwóch wariantach: 1000 zł miesięcznie wypłacane przez 12 miesięcy albo 500 zł miesięcznie wypłacane przez 24 miesiące, decyzja o wyborze wariantu należy do rodzica.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz 1324, z późn. zm.). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Tabela 21. Żłobki i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
Table 21. Nurseries and children's clubs
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	199	407	493	508
w tym publiczne of which public	38	69	93	104
Oddziały żłobkowe Nursery sections	1	2	-	-
Kluby dziecięce Children's clubs	32	54	76	81
Miejsca ^a w tys.: Places ^a in thousands:	7,7	16,4	19,6	20,8
w żłobkach in nurseries	7,1	15,4	18,2	19,1
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,5	1,0	1,5	1,7
Dzieci przebywające ^{ab} w tys.: Children staying ^{ab} in thousands:	10,3	20,6	16,5	16,7
w żłobkach in nurseries	9,6	19,4	15,3	15,5
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,6	1,2	1,1	1,2

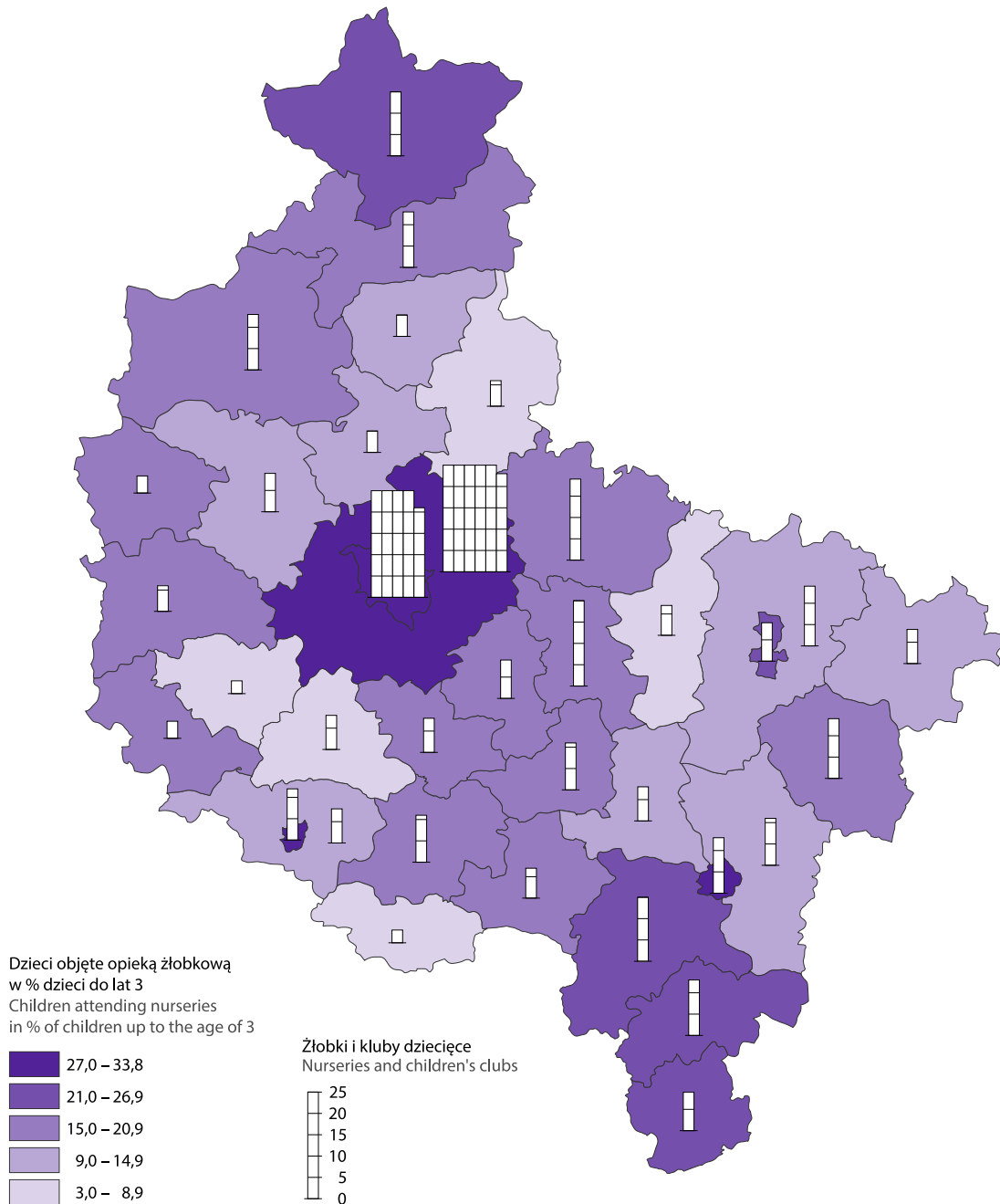
a łącznie z oddziałami żłobkowymi, b W roku 2015 i 2020 - w ciągu roku, w latach 2023-2024 – stan w dniu 31 grudnia.

a Including nursery sections, b In years 2015 and 2020 - within a year, in years 2023-2024 - as of 31 December.

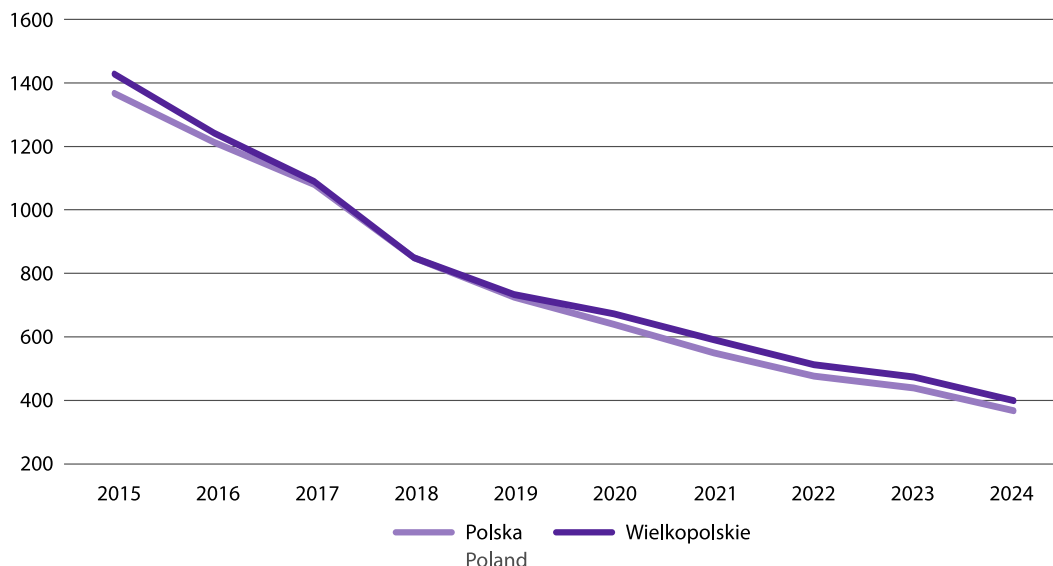
W 2024 r. w województwie wielkopolskim funkcjonowało 508 żłobków oraz 81 klubów dziecięcych. Zdecydowaną większość stanowiły placówki niepubliczne. W porównaniu z 2023 r. przybyło 15 żłobków (tj. wzrost o 3,0%, wobec wzrostu w kraju o 4,3%) oraz 5 klubów dziecięcych (tj. wzrost o 6,6%, w kraju o 1,6%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. zarówno liczba żłobków jak i klubów dziecięcych wzrosła ponad 2,5-krotnie (o odpowiednio 155,3% i 153,1%).

W 2024 r. w żłobkach i klubach dziecięcych było łącznie 20781 miejsc (o 1166, tj. o 5,9% więcej niż przed rokiem). Według stanu na koniec roku opieką żłobkową objęto tam 16711 dzieci, tj. o 1,5% więcej niż w 2023 r. Nieco ponad 1/3 żłobków i klubów dziecięcych przystosowana była do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością (36,2%, o 1,9 p.proc. więcej niż w 2023 r.).

Mapa 30. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
 Map 30. Nurseries and children clubs in 2024

Wykres 31. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych
Chart 31. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a Including nursery sections.

Na każde 100 miejsc oferowanych przez żłobki i kluby dziecięce przypadało 399 dzieci do lat 3 zamieszkałych w województwie wielkopolskim, tj. o 31 więcej niż średnio w kraju. Wskaźnik ten był niższy w stosunku do poprzedniego roku i niższy niż w 2015 r. (odpowiednio o 74 i o 1029 na każde 100 miejsc).

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych w województwie wielkopolskim w 2024 r. ukształtował się na poziomie 20,2% (w 2023 r. 18,1%, a w 2015 r. 6,1%), dla Polski wskaźnik był wyższy i wynosił 21,9%. Wśród powiatów województwa najwyższy odsetek odnotowano w Lesznie (33,8%), Kaliszu (33,1%) i Poznaniu (30,3%), a najniższy w powiecie rawickim (3,0%) oraz grodziskim (5,8%).

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W 2024 r., podobnie jak rok wcześniej, wzrosła liczba mieszkań (głównie w Poznaniu i powiecie poznańskim). Pod względem wielkości zasobów województwo wielkopolskie zajmowało 3. miejsce w kraju, natomiast po odniesieniu tej wielkości do liczby mieszkańców lokowało się na 13. miejscu. Długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zwiększyły się, podobnie jak ilość odprowadzonych ścieków oraz zużycie gazu i wody przez gospodarstwa domowe.

Tabela 22. Zasoby mieszkaniowe^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 Dwelling stocks^a
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020 ^b	2023	2024
Mieszkania Dwellings	1178080	1307312	1372859	1391197
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	339,0	372,8	393,6	399,8
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4,05	4,07	4,06	4,06
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	80,9	81,6	82,0	82,1
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,95	2,68	2,54	2,50

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
 a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans Zasobów Mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakozwozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W końcu 2024 r. w województwie było 1391,2 tys. mieszkań, tj. o 1,3% więcej niż przed rokiem. Podobnie jak w poprzednich latach, pod względem wielkości zasobów województwo wielkopolskie zajmowało 3. miejsce w kraju, natomiast po odniesieniu tej wielkości do liczby mieszkańców lokowało się na 13. miejscu (tak jak rok wcześniej). Największą liczbą mieszkań dysponują Poznań i powiat poznański, gdzie również odnotowano rekordowe w skali roku (w liczbach bezwzględnych) przyrosty zasobów mieszkaniowych (w Poznaniu o 4,9 tys. mieszkań, a w powiecie poznańskim o 3,7 tys.).

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wskaźnik określający liczbę mieszkań przypadających na 1000 ludności wyniósł 399,8 mieszkań, tj. o 26,1 mniej niż przeciętnie w kraju (w 2023 r. przypadały tu 393,6 mieszkania wobec 419,3 w kraju). Tak jak w poprzednich latach, pod względem wielkości tego wskaźnika przodowały miasta na prawach powiatu (od 453 mieszkań w Lesznie do 572 w Poznaniu). Największy przyrost zasobów w stosunku do poprzedniego roku obserwowano w Kaliszu, gdzie na 1000 mieszkańców przypadało ok. 13 mieszkań więcej niż w 2023 r. Stosunkowo wysoki wzrost wskaźnika zasobów mieszkaniowych

wych wystąpił ponadto w Poznaniu (o 12 mieszkań więcej) oraz w Koninie (9 mieszkań) i Lesznie (8 mieszkań). Relatywnie małe były zasoby mieszkaniowe powiatów: kaliskiego (305 mieszkań na 1000 ludności), konińskiego (316 mieszkań) oraz wolsztyńskiego (325 mieszkań) i grodzkiego (326 mieszkań).

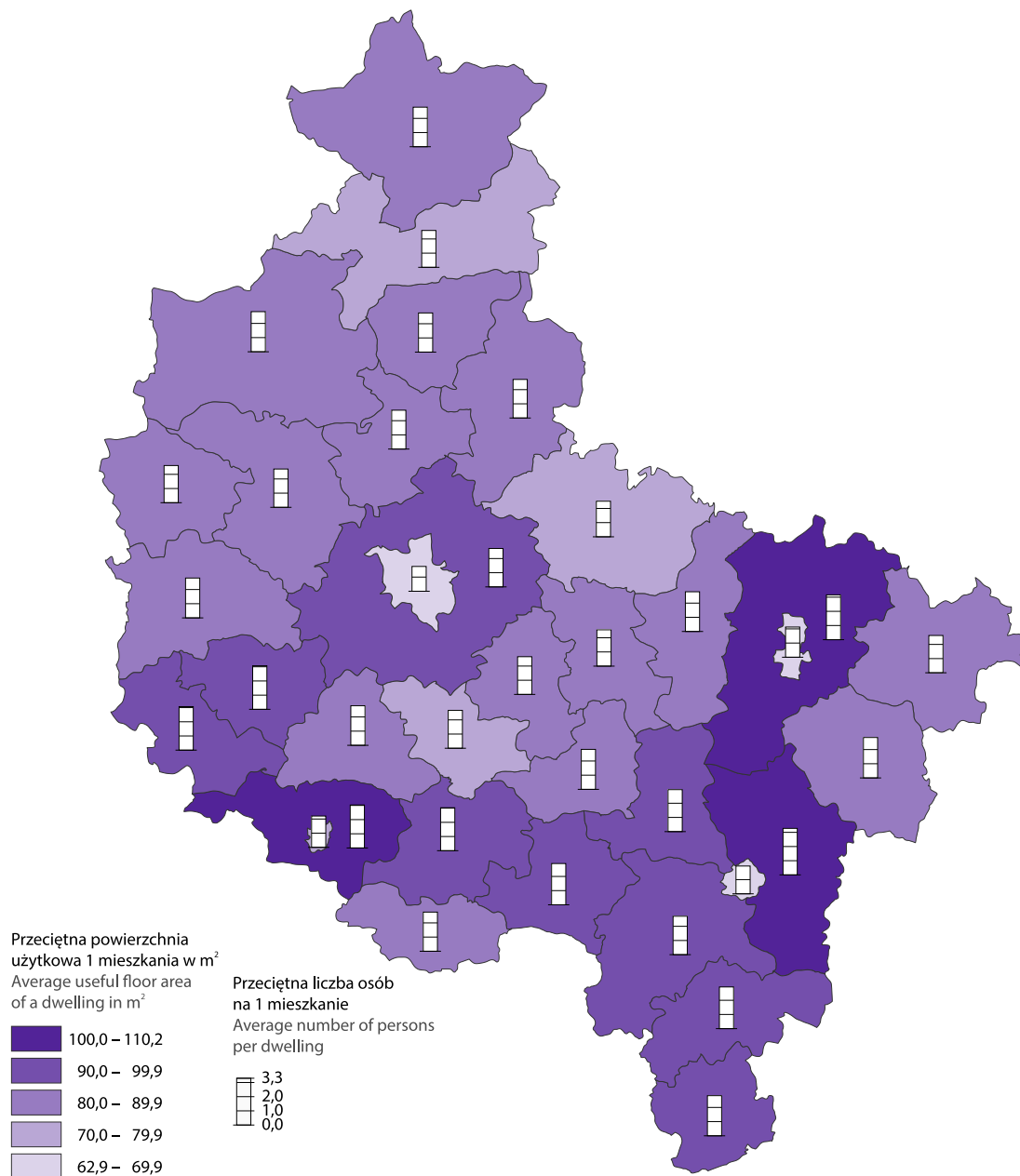
W województwie wielkopolskim w 2024 r. na 1 osobę przypadało przeciętnie 32,8 m² powierzchni użytkowej mieszkania, podczas gdy w kraju było to 32,2 m² (przed rokiem 32,3 m² wobec 31,6 m² w kraju).

Mapa 31. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 31. Housing conditions of population in 2024

As of 31 December

W 1 mieszkaniu mieszkało średnio 2,50 osoby, natomiast na 1 izbę przypadało przeciętnie 0,62 osoby (w kraju 2,35 i 0,61 osób). Mieszkania na wsi miały więcej izb i większą przeciętną powierzchnię użytkową niż w miastach (odpowiednio: 4,65 izby i 101,4 m² wobec 3,69 izby i 70,2 m² w miastach), ale były gęściej zaludnione (3,09 osoby na mieszkanie wobec 2,14).

Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej przedstawiono na podstawie bilansów opartych o dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W 2024 r. długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w województwie wielkopolskim wyniosła 35,3 tys. km i w ciągu roku zwiększyła się o 0,7% (w kraju o 0,8%). Wskaźnik gęstości sieci na 100 km² osiągnął wartość 118,3 km i był o 0,9 km wyższy niż rok wcześniej oraz o 8,3 km wyższy niż średnio w kraju. Do budynków mieszkalnych doprowadzono w tym czasie 11,4 tys. nowych przyłączy wodociągowych, tym samym ich całkowita liczba zwiększyła się o 1,7% (podobnie jak w kraju).

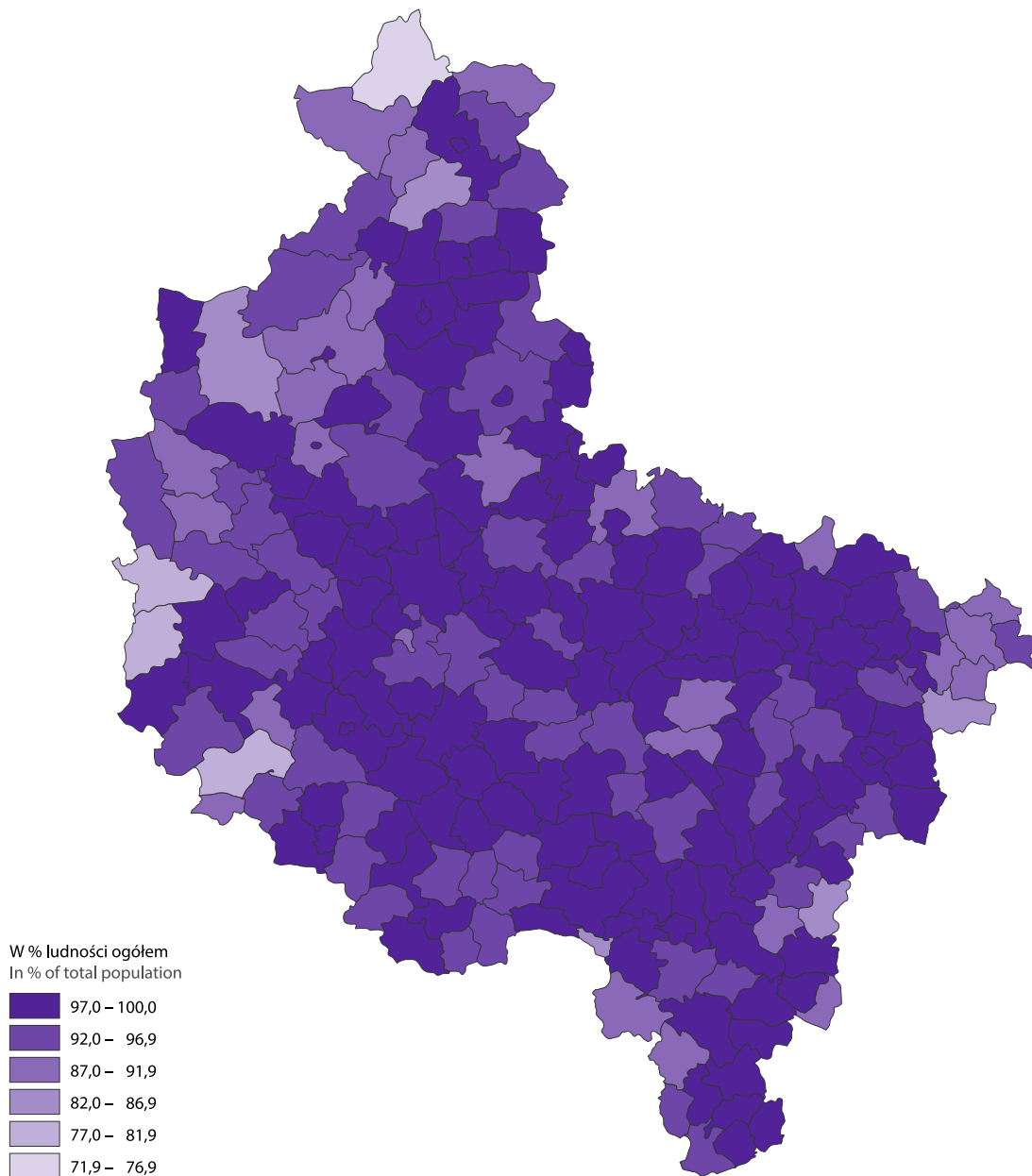
Tabela 23. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Eksploatowana sieć rozdzielcza i przesyłowa w km Exploited distribution and transmission network in km	.	34398,2	35012,4	35274,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	567550	618131	682259	693685
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	128,2	139,2	140,4	141,1

W porównaniu z 2023 r. zużycie wody w gospodarstwach domowych w województwie wielkopolskim zwiększyło się o 0,5% (w kraju o 3,0%). Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie 40,5 m³ (38,8 m³ w miastach; 42,4 m³ na wsi) i było większe o 0,3 m³ niż przed rokiem oraz o 5,0 m³ w stosunku do średniej krajowej. Wzrost zużycia wody zanotowano zarówno na wsi (o 0,1 m³ w Wielkopolsce i 1,3 m³ w kraju), jak i w miastach (o 0,4 m³ w Wielkopolsce i o 1,0 m³ w kraju).

Z sieci wodociągowej korzystało 3376752 osób czyli 97,0% ogółu mieszkańców województwa (tak jak rok wcześniej), przy czym w miastach 98,2%, a na wsi 95,8%. W skali kraju z wodociągów korzystało 92,7% mieszkańców (96,8% w miastach i 86,6% na wsi). Dla porównania, w 2015 r. odsetek korzystających w województwie kształtował się na poziomie 96,4%.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.
Map 32. Population connected to the water supply system in 2024

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Mapa 33. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Map 33. Population connected to the sewage system in 2024

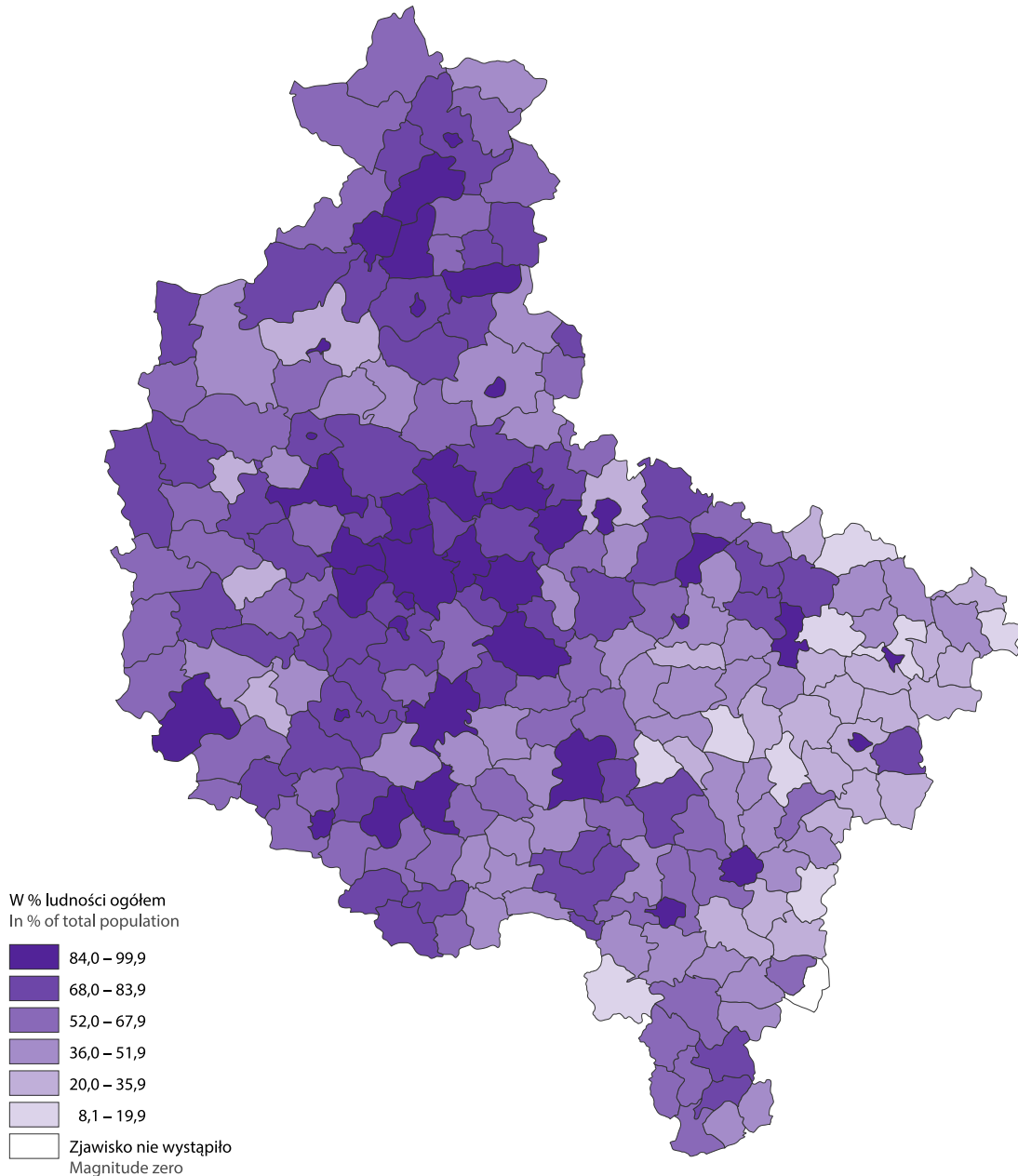

Tabela 24. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia
Table 24. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	13114,9	15413,4	16646,7	17002,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	326241	383843	439477	449181
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	110,0	122,1	128,5	132,3
w tym oczyszczane of which treated	109,9	122,0	128,2	131,9

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim sieć kanalizacyjna osiągnęła długość 17,0 tys. km i w ciągu roku wydłużyła się o 0,4 tys. km, tj. o 2,1% (w kraju o 2,4%). Wskaźnik gęstości sieci na 100 km² osiągnął wartość 57,0 km i był o 1,2 km wyższy niż rok wcześniej i o 2,0 km niższy niż średnio w kraju. Przybyło w tym czasie 9,7 tys. nowych przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych, co oznacza wzrost średnio o 2,2% (w kraju liczba przyłączy kanalizacyjnych zwiększyła się o 2,8%).

W 2024 r. z sieci kanalizacyjnej w województwie wielkopolskim korzystało 2601809 osób co stanowiło 74,8% ogółu mieszkańców, przy czym w miastach z kanalizacji sieciowej korzystało 92,9% ludności, a na wsi 54,4% (w kraju odpowiednio: 72,9%, 91,2% i 46,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek osób korzystających z sieci w województwie wzrósł o 0,3 p.proc. (podobnie jak w kraju), a w porównaniu z 2015 r. o 4,2 p.proc. (w kraju o 3,2 p.proc.).

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów różni się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Na obszarze województwa wielkopolskiego w 2024 r. długość sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej łącznie) wyniosła 17,1 tys. km, tj. o 225,9 km więcej niż w roku poprzednim. Względny wzrost w porównaniu z 2023 r. wyniósł 1,3% (podobnie jak w kraju). Wskaźnik gęstości sieci czynnej na 100 km² osiągnął wartość 57,3 km i był o 0,8 km wyższy niż rok wcześniej oraz o 1,0 km wyższy niż średnio w kraju.

W porównaniu z rokiem 2023 liczba odbiorców gazu sieciowego zmniejszyła się średnio o 0,3%, a jego zużycie wzrosło o 1,0%, przy czym na wsi liczba odbiorców wzrosła o 3,5%, a zużycie o 3,8%, podczas gdy w miastach obserwowano odpowiednio spadek o 1,4% i o 0,4%.

Tabela 25. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	14803,9	16521,0	16864,6	17090,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs	242797	314517	342884	346978
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	570,8	683,1	758793	756529
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	4179,4	5201,8	5624,4	5681,3
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1203,1	1483,2	1611,4	1630,6

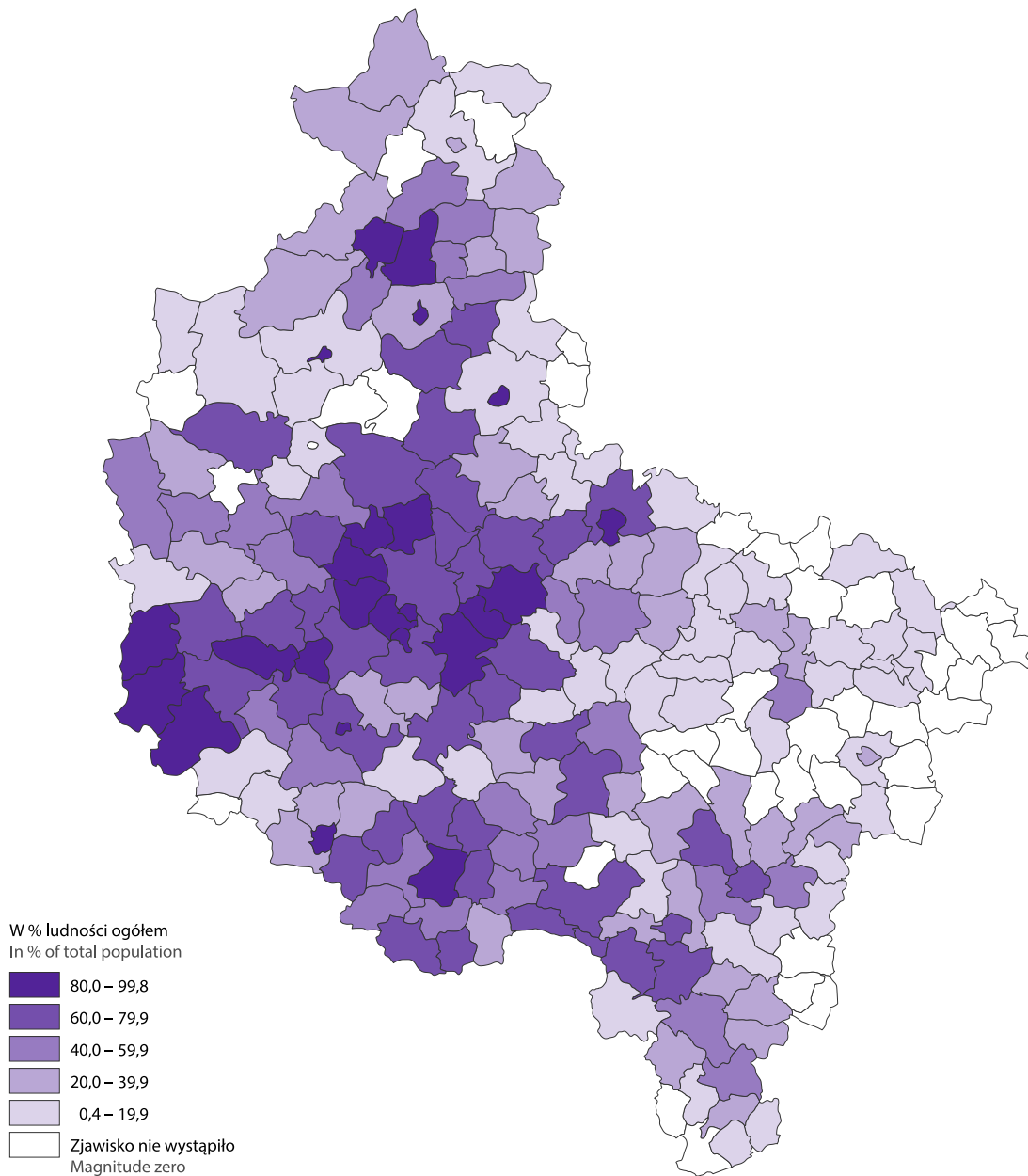
a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

W 2024 r. z sieci gazowej w województwie wielkopolskim korzystało 1898703 osób, a odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wyniósł 54,6%, przy czym w miastach był większy niż na wsi (71,2% wobec 35,9%). W skali kraju z sieci gazowej korzystało 56,6% mieszkańców (72,2% w miastach i 33,8% na wsi). Udział osób korzystających z sieci gazowej w ludności ogółem w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. wzrósł w województwie o 0,5 p.proc., natomiast do 2015 r. o 7,2 p.proc.

Zużycie gazu z sieci przez gospodarstwa domowe w przeliczeniu na odbiorcę w województwie wielkopolskim w 2024 r. wyniosło 7509,7 kWh (przy średniej ogólnopolskiej 6161,5 kWh) i w ciągu roku zwiększyło się o 97,4 kWh (o 1,3%). Pod względem wskaźnika zużycia gazu na odbiorcę województwo lokowało się na 1. miejscu w kraju. Na wsi zużycie gazu było większe niż w mieście i kształtowało się na poziomie 10701,4kWh na odbiorcę wobec 6483,8 kWh i w obu przypadkach wskaźnik był wyższy aniżeli w 2023 r. (odpowiednio o 0,3% na wsi i o 1,1% w miastach).

W kontekście rozwoju sieci gazowej warto odnotować wzrost liczby gospodarstw domowych ogrzewających mieszkania gazem. W porównaniu z poprzednim rokiem, w 2024 r. w województwie liczba takich odbiorców zwiększyła się o 1,4%, przy średnim wzroście w kraju o 0,9%. Jednocześnie, po dużym spadku w roku 2023 r., zużycie gazu na ogrzewanie w 2024 r. wzrosło o 0,8% w województwie, a w kraju nieznacznie – o 0,1%.

Mapa 34. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
Map 34. Population connected to the gas supply system in 2024

Ochrona zdrowia

Health care

W 2024 r. w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, a także liczba udzielonych w nich porad. Wskaźnik określający liczbę ludności przypadającą na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej był nieco powyżej średniej krajowej. Natomiast pod względem dostępności lekarzy wielkopolskie zajmowało 12. miejsce w kraju, a pielęgniarek – 13. Wzrosła liczba szpitali ogólnych oraz wykorzystanie łóżek, choć wskaźnik liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. ludności należał do najniższych w Polsce. W ujęciu rocznym przybyło hospitalizowanych pacjentów, skrócił się natomiast przeciętny pobyt chorego w szpitalu. Odnotowano wzrost liczby wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, ale wskaźnik osób, którym udzielono świadczeń zdrowotnych w miejscu zdarzenia na 1000 ludności był najniższy w kraju. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z województwa na ochronę zdrowia w 2024 r. zmniejszyły się w skali roku.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Tabela 26. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 26. Health care facilities

As of 31 December

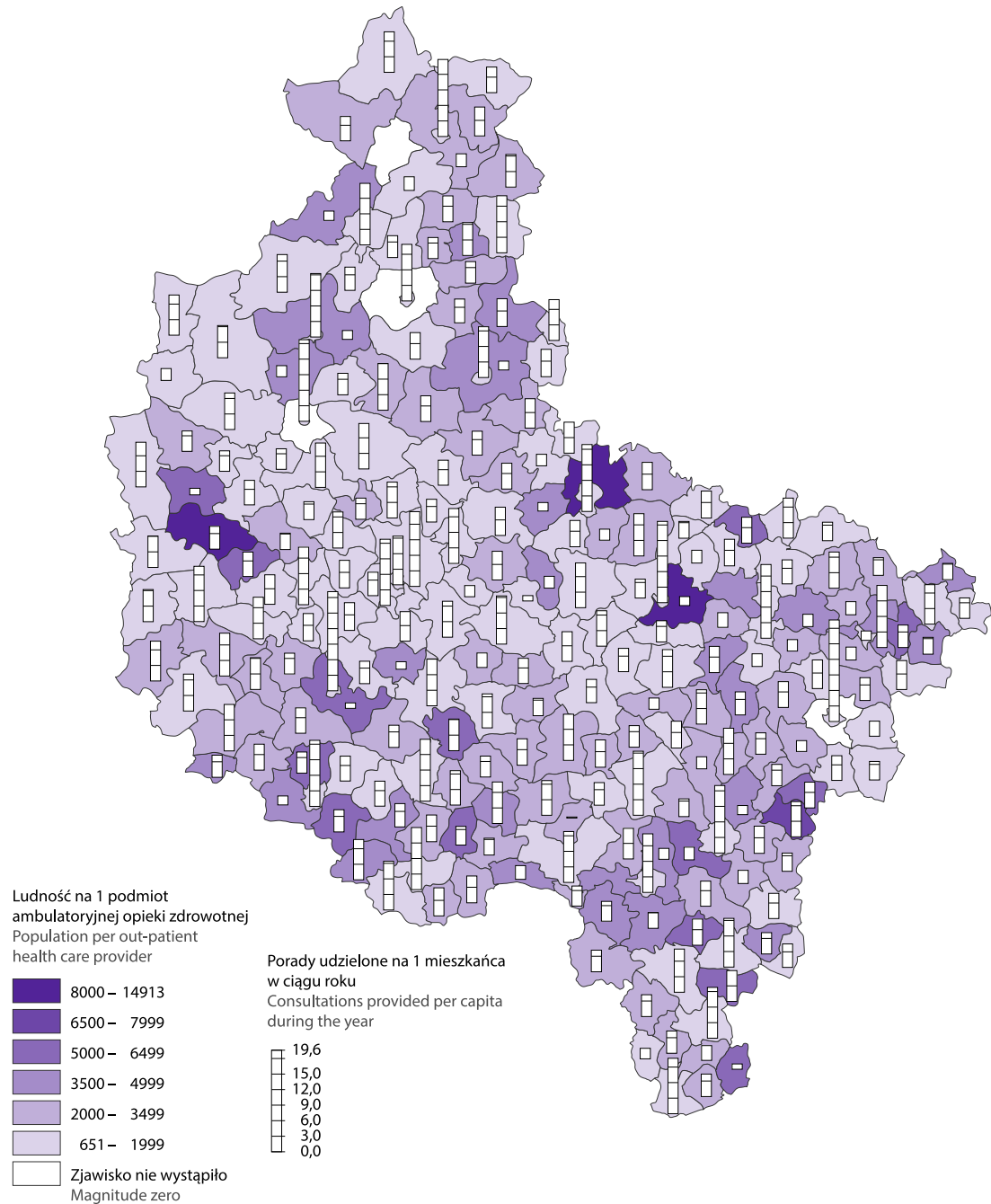
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	1851	1898	2056	2208
Praktyki lekarskie ^a Medical and dental practices ^a	712	528	369	347
Porady udzielone ^{bc} w tys: Consultations provided ^{bc} in thousands:	27520,1	25020	30779,7	32531,3
lekarskie ^d medical ^d	25055,5	23190,4	28262,7	29813,6
stomatologiczne dental	2464,6	1829,6	2517,0	2717,6
Szpitale ogólne General hospitals	65	54	57	61
łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	15756	13008	13309	13511
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	45,3	37,1	38,2	38,8
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,8	55,3	67,1	68,4
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	4,7	4,3	4,5	4,0

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

W 2024 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w województwie wielkopolskim działało 2208 przychodni (tj. o 152 więcej niż rok wcześniej), zarejestrowano także 347 praktyk lekarskich prowadzonych w ramach kontraktu z NFZ (o 22 mniej). W 2024 r. w województwie wielkopolskim na jeden podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadały 1362 osoby (w kraju 1375).

Mapa 35. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.
Map 35. Out-patient health care in 2024

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w wielkopolskim udzielono łącznie 32531,3 tys. porad, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca oznaczało 8,4 porad – w przypadku porad lekarskich i 0,8 – dla porad stomatologicznych (w kraju odpowiednio 8,6 i 1,0).

W województwie wielkopolskim na koniec 2024 r. funkcjonowało 61 szpitali ogólnych (o 4 więcej niż w 2023 r.), tj. 6,9% ogólnej liczby w kraju. Dysponowały one 13,5 tys. łóżek (o 1,5% więcej niż rok wcześniej), co stanowiło 8,5% ogólnej liczby łóżek w kraju. Na 10 tys. ludności w województwie przypadało 38,8 łóżek (średnio 258 osób na 1 łóżko) wobec 42,8 w Polsce (234 osób na 1 łóżko). Wskaźnik w wielkopolskim należał do najniższych w kraju (13. miejsce).

W 2024 r. hospitalizowanych było 750,5 tys. osób, tj. o 10,1% więcej niż rok wcześniej, co stanowiło 9,9% ogólnej liczby leczonych w kraju (wobec 9,5% w 2023 r.). W Polsce liczba osób hospitalizowanych w porównaniu z rokiem poprzednim uległa zwiększeniu o 5,8%.

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

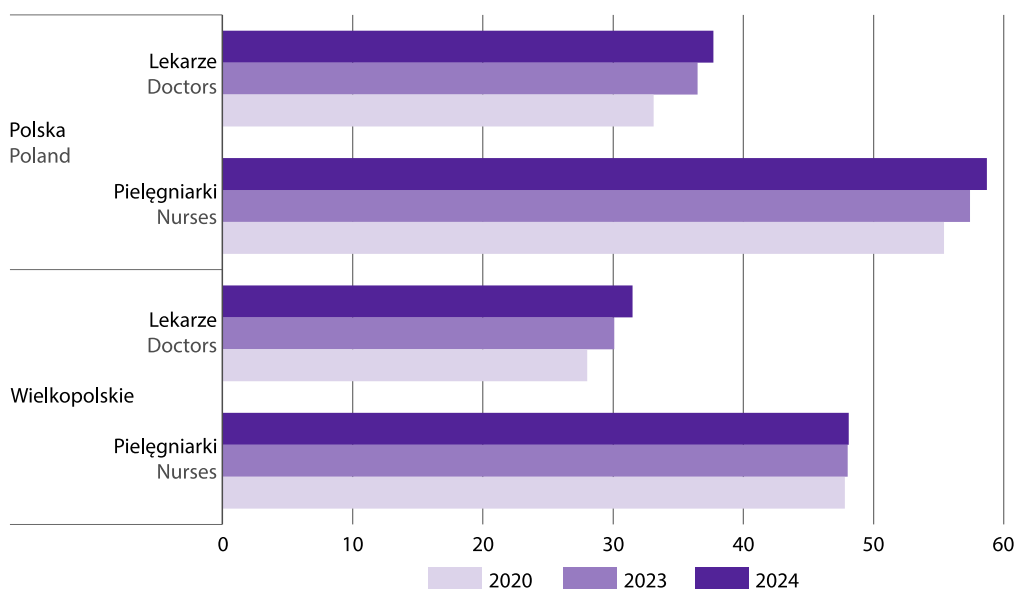
Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

Dane dla **fizjoterapeutów** od 2023 r. obliczenia na podstawie źródeł administracyjnych, dane nieporównywalne z publikowanymi za lata wcześniejsze.

Wykres 32. Lekarze i pielęgniarki^a na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32. Doctors and nurses^a per 10 thousand population
As of 31 December

^a Personel pracujący wg podstawowego miejsca pracy.

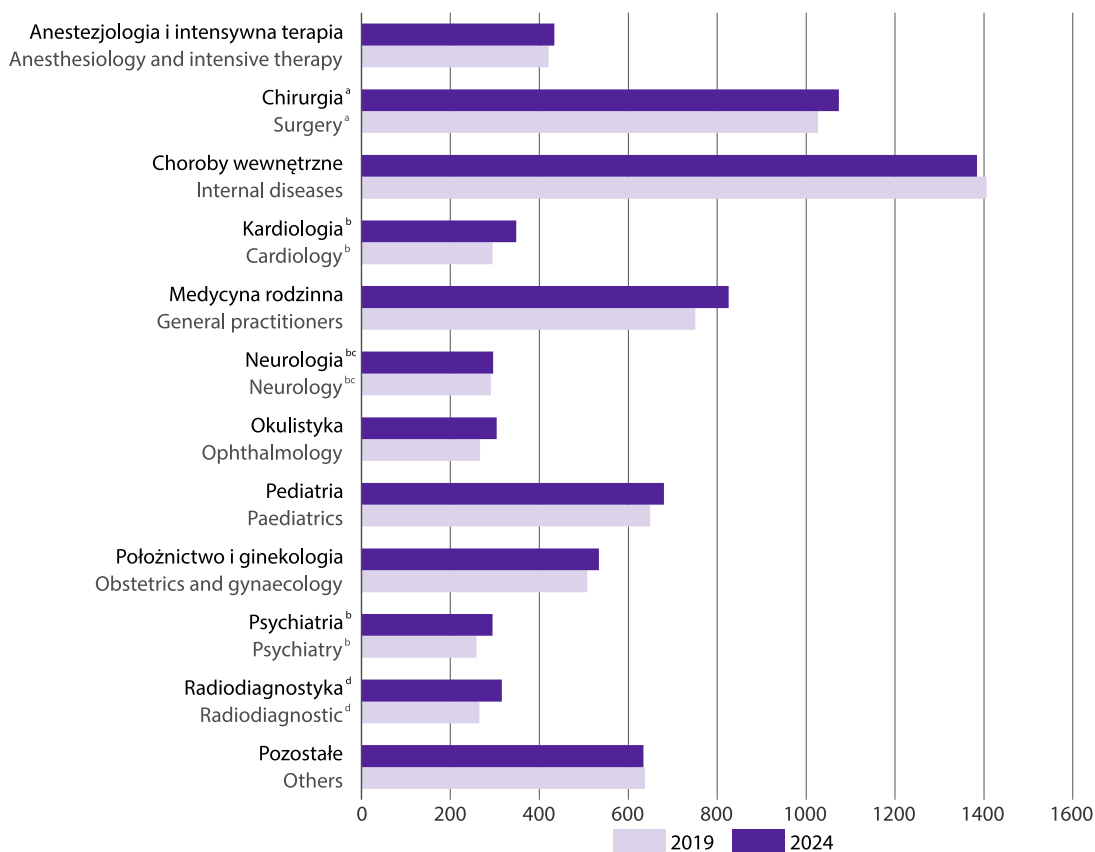
^a Personnel - employed persons in the main place of work.

Podstawowym zadaniem sprawnie działającego systemu ochrony zdrowia jest zapewnienie dostępu do kadry medycznej, a także dbanie o jakość oferowanych usług. W końcu 2024 r. w województwie wielkopolskim uprawnienia do wykonywania zawodów medycznych posiadało 12896 lekarzy, 3883 lekarzy

dentystów, 24778 pielęgniarek, 4036 położnych, 3855 farmaceutów i 1598 diagnostów. Kadra medyczna pracująca bezpośrednio z pacjentem obejmowała m.in. 10973 lekarzy, 3096 lekarzy dentystów, 16748 pielęgniarek, 2759 położnych, 2809 farmaceutów, 5214 fizjoterapeutów, 873 diagnostów laboratoryjnych oraz 1405 ratowników medycznych.

W 2024 r. w wielkopolskim, biorąc pod uwagę personel pracujący według podstawowego miejsca pracy, na 10 tys. mieszkańców przypadło 31,5 lekarzy (o 6,2 mniej niż przeciętnie w kraju) oraz 48,1 pielęgniarek (o 10,6 mniej niż w kraju). W 2024 r. wielkopolskie pod względem dostępności lekarzy zajmowało 12. miejsce w kraju, a pielęgniarek – 13.

Wykres 33. Lekarze specjaliści
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 33. Doctors specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. c, d Także: c – neuropatologii, d – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiothoracic surgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. c, d Also: c – neuropathology, d – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim funkcjonowało 131 zespołów ratownictwa medycznego (7,9% jednostek tego typu w Polsce), w tym 110 podstawowych i 21 specjalistycznych (odpowiednio 8,5% i 7,8% jednostek w kraju). W województwie działały również 2 lotnicze zespoły ratownictwa medycznego posiadające śmigłowiec (9,5% jednostek w kraju), 27 szpitalnych oddziałów ratunkowych (10,8%) i 13 izb przyjęć (8,6%). Względem roku poprzedniego wzrosła liczba szpitalnych oddziałów ratunkowych o 1 oraz jednostek podstawowych ratownictwa medycznego o 16, natomiast spadła liczba jednostek spe-

cialistycznych o 11. W porównaniu z 2015 r. zwiększyła się liczba szpitalnych oddziałów ratunkowych o 3 (12,5%), podstawowych zespołów ratownictwa medycznego o 37 (tj. 50,7%), a zmniejszyła się liczba jednostek specjalistycznych o 21 (tj. 50,0%).

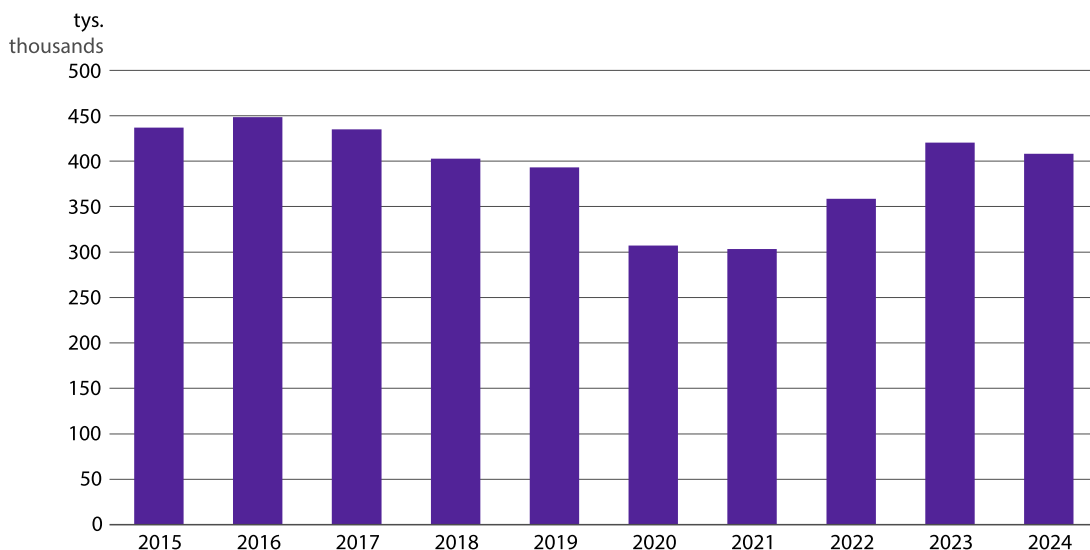
W 2024 r. zespoły ratownictwa medycznego wyjeżdżały na miejsce zdarzenia 212,5 tys. razy (6,8% w skali kraju) i udzieliły pomocy 213,6 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost wyjazdów o 9,3%, a w porównaniu do 2015 r. wzrost o 16,8%. Wskaźnik osób, którym udzielono świadczeń zdrowotnych w miejscu zdarzenia na 1000 ludności w 2024 r. w województwie był najniższy w kraju i wyniósł 61,3 (rok wcześniej 56,0), podczas gdy średnia wyniosła 84,0 (rok wcześniej 74,0).

W większości przypadków miejscem zdarzenia był dom (76,4%, w kraju 76,7%). Interwencje w ruchu uliczno-drogowym stanowiły 4,2% zdarzeń (w kraju 3,3%), w pracy 2,7% (w kraju 2,2%), a w szkole 1,0% (w kraju 0,8%). Pomocy częściej udzielano kobietom (50,1%, w kraju tak samo). Dzieci i młodzież do 18 lat stanowiły 6,2% poszkodowanych (w kraju 5,9%), a 49,1% osób, którym udzielono pomocy, miały 65 lat lub więcej (w kraju 50,5%).

W 2024 r. w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć udzielono 408,1 tys. świadczeń w trybie ambulatoryjnym (tj. 10,0% świadczeń tego typu w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie wielkopolskim ich liczba spadła o 2,9%, a w skali kraju wzrosła o 2,9% (w porównaniu do 2015 r., zarówno w województwie jak i w kraju, odnotowano spadki odpowiednio o 6,6% i 10,5%).

Wykres 34. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 34. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

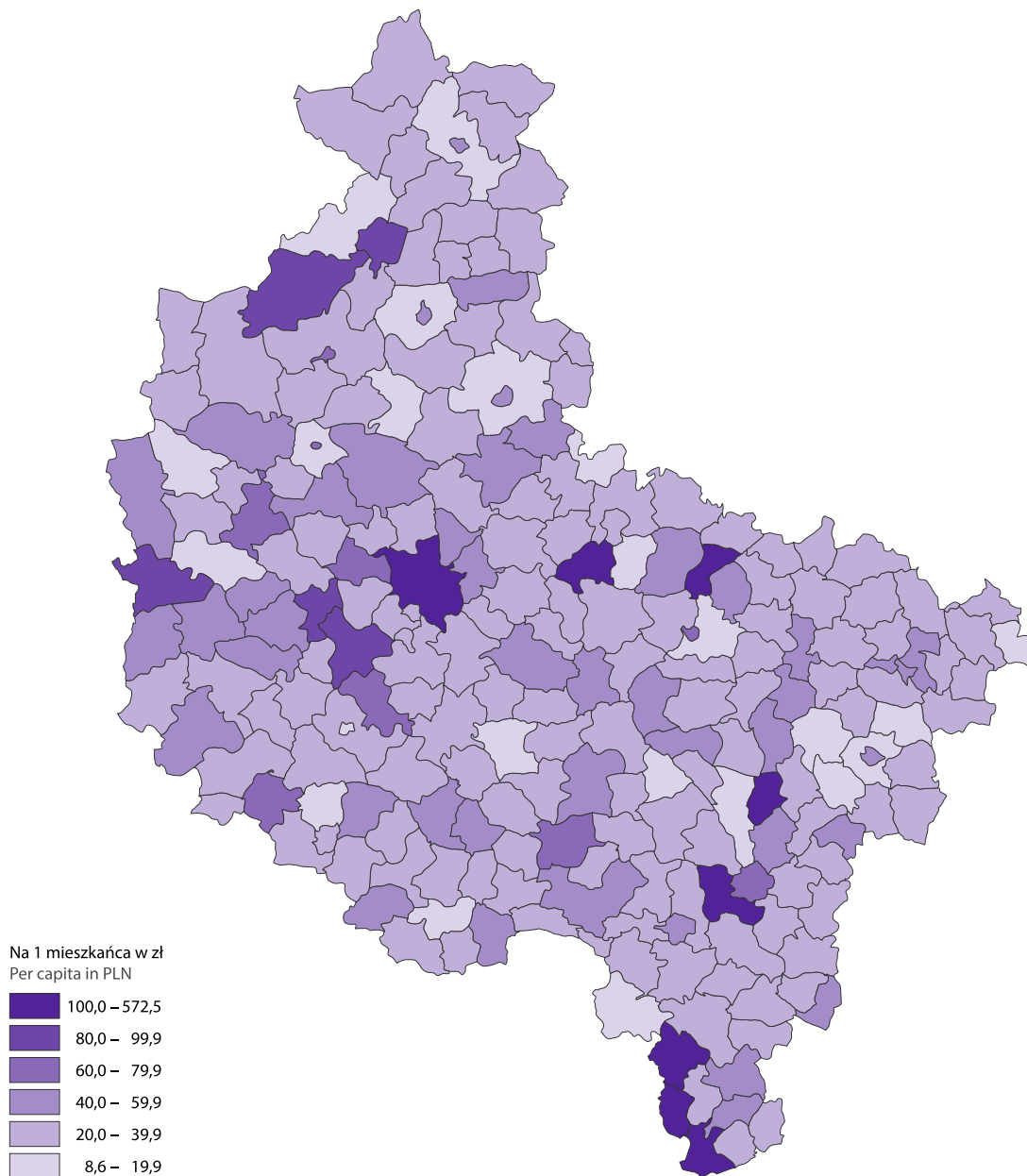

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim łącznie wydały na ochronę zdrowia 577,3 mln zł (8,6% wydatków na ten cel samorządów w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki na ochronę zdrowia zmalały o 22,3% (w kraju o 5,3%), a w stosunku do 2015 r. wzrosły o 57,5% (w kraju o 71,0%).

Wydatki na ochronę zdrowia kształtowały się różnie w zależności od poziomu jednostki terytorialnej. W województwie wielkopolskim w 2024 r. samorząd województwa wydał na ten cel 307,4 mln zł (53,2% wydatków JST w dziale „Ochrona zdrowia”), powiaty – 72,8 mln zł (12,6%), miasta na prawach powiatu – 81,6 mln zł (14,1%), a gminy – 115,5 mln zł (20,0%).

W 2024 r. w województwie wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” na 1 mieszkańca wyniosły 56,58 zł (w kraju 66,09 zł) i były o 0,63 zł niższe niż rok wcześniej (w kraju spadek o 2,87 zł) oraz o 25,53 zł wyższe niż w 2015 r. (w kraju wzrost o 24,06 zł).

Mapa 36. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.
Map 36. Expenditures of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2024

Kultura

Culture

W 2025 r., w porównaniu z 2024 r., odnotowano zwiększenie liczby zwiedzających muzea, a także widzów i słuchaczy w teatrach, instytucjach muzycznych oraz kinach. W 2024 r. placówki kulturalne zorganizowały więcej imprez niż rok wcześniej i w roku 2015, z większą liczbą uczestników niż w 2023 r., choć nadal niekiedy mniejszą niż w roku 2015. Wartość wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego plasowała województwo na 4. miejscu w kraju. Podobnie jak w roku poprzednim pod względem wydatków na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca wielkopolskie znalazło się na 15. miejscu w Polsce.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim działało 629 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 38 punktów bibliotecznych, co w skali kraju stanowiło odpowiednio 8,3% oraz 5,5%. Na 1 placówkę biblioteczną przypadało średnio 5217 osób, podczas gdy w kraju jedna taka placówka obsługiwała przeciętnie 4555 osób. Księgozbiór bibliotek publicznych w końcu 2024 r. obejmował 11409,9 tys. woluminów, co stanowiło 9,2% zasobów bibliotecznych w kraju.

Tabela 27. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 27. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	813	724	667	.
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	91	86	93	91
Galerie i salony sztuki Art galleries	18	18	19	19
Teatry i instytucje kultury Theatres and music institutions	12	15	15	15
Centra, domy i ośrodki kultury Centre of culture, cultural centres and establishments	215	219	217	.
Kluby i świetlice Clubs and community centres	98	86	80	.
Kina stałe Indoor cinemas	44	46	51	51
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	4275	4884	4555	.
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	350	119	393	470
Ludność na 1 instytucję kultury ^c Population per 1 culture institution ^c	11103	11499	11717	.

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Działalność wystawienniczą w 2025 r. prowadziło 91 muzeów i oddziałów muzealnych, tj. 9,2% wszystkich placówek tego typu w Polsce i o 2 mniej niż w roku poprzednim. Wystawy muzealne obejrzało 1633,1 tys. osób (o 19,3% więcej niż przed rokiem), co stanowiło 3,5% ogółu odwiedzających takie ekspozycje w kraju. W 2025 r. liczba zwiedzających muzea na 1000 ludności wyniosła 469 (w kraju 1236), podczas gdy w 2024 r. było to 393 osoby.

W 2025 r. na terenie województwa znajdowało się także 19 galerii i salonów sztuki (tyle samo co rok wcześniej), z których 8 zlokalizowanych było w Poznaniu. W 2025 r. galerie i salony sztuki zorganizowały 430 wystaw (o 11,4% więcej w porównaniu z 2024 r.), w tym 17 wystaw za granicą oraz 147 z obszaru „nowych mediów”. Z oferty tych instytucji skorzystało 585,2 tys. zwiedzających, w tym 82,7% w Poznaniu. W porównaniu z rokiem poprzednim w 2025 r. liczba zwiedzających wzrosła o 141,4%, a z 2015 r. – o 244,2%.

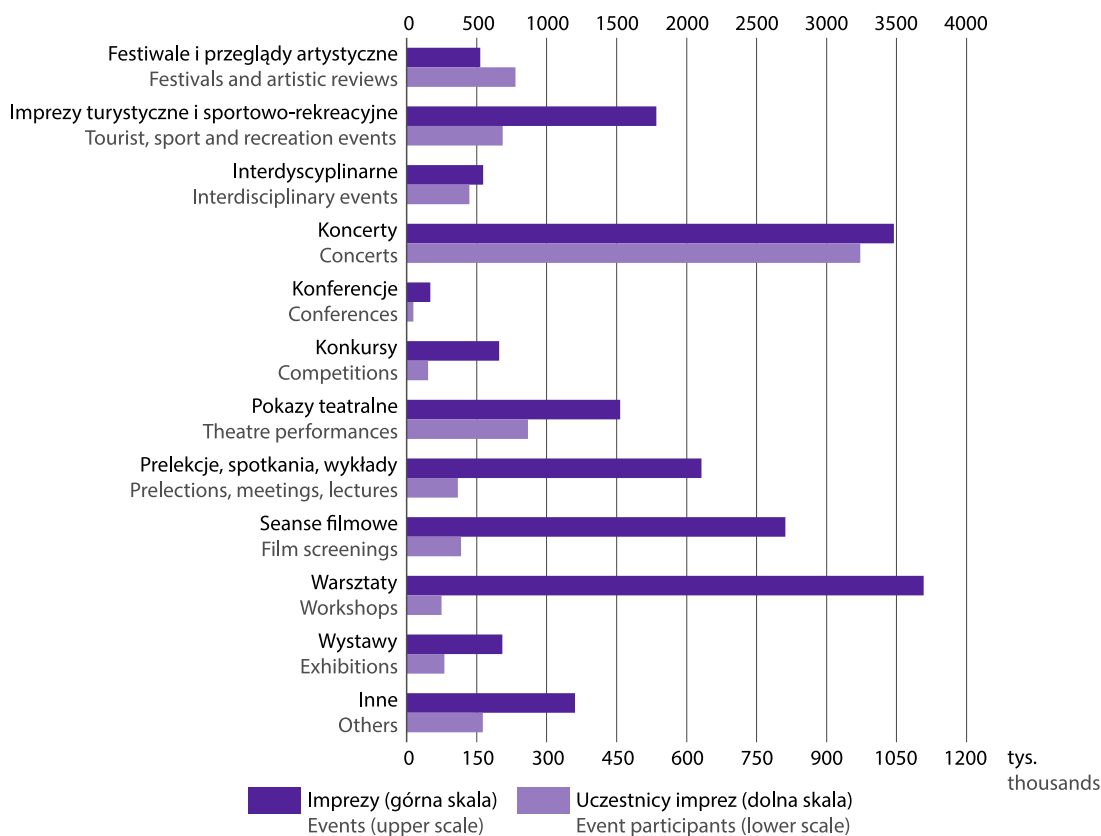
Informacje o teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną. W 2025 r. w województwie wielkopolskim działalność sceniczną prowadziło 15 teatrów i instytucji muzycznych, tyle samo co w roku poprzednim. Na obszarze całego kraju teatry i instytucje muzyczne z wielkopolskiego zorganizowały łącznie 3154 przedstawienia i koncerty, tj. 5,0% ogólnej liczby spektakli w kraju (w 2024 r. – 3412, tj. 5,6%). 61,7% przedstawień i koncertów odbyło się w stałej sali ich siedziby (w 2024 r. – 63,1%). We wszystkich imprezach uczestniczyło łącznie 562,5 tys. widzów (o 5,8% więcej niż w 2024 r., ale o 7,2% mniej niż w 2015 r.).

W 2025 r. w województwie działało 51 kin stałych, tyle samo co w roku poprzednim, co stanowiło 9,6% takich obiektów w Polsce. Seanse te obejrzało łącznie 4949,9 tys. widzów (o 2,5% więcej niż w 2023 r., 9,9% widzów w kraju), tj. 97,1 tys. w przeliczeniu na 1 kino stałe (7. miejsce w Polsce). W stosunku do roku poprzedniego liczba widzów wzrosła o 2,5% (w kraju o 0,3%), natomiast w przeliczeniu na 1 kino stałe o 2,5%.

Ważną rolę w kreowaniu aktywnych form uczestnictwa w kulturze odgrywają placówki prowadzące wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną, kierujące swą ofertę do różnych grup wiekowych i środowiskowych. W 2024 r. w wielkopolskim działalność taką, służącą upowszechnianiu i popularyzacji kultury, prowadziło 50 centrów, 54 domy i 113 ośrodków kultury oraz 18 klubów i 62 świetlice. Zdecydowana większość klubów i centrów kultury działała w miastach, natomiast świetlice dominowały na wsi. W 2024 r. we wszystkich placówkach tego typu funkcjonowało łącznie 588 pracowni specjalistycznych. Najbardziej popularne wśród nich były pracownie plastyczne (27,0% wszystkich pracowni), sale baletowe i taneczne (24,3%) oraz pracownie muzyczne (21,3%).

W 2024 r. placówki kulturalne zorganizowały 19084 imprezy (niemal tyle samo co w 2023 r. i 17,0% więcej niż w 2015 r.), w których uczestniczyło 2409,8 tys. osób (o 5,0 % więcej niż w roku poprzednim; o 24,8% mniej niż w 2015 r.). Najczęściej były to warsztaty (19,4% ogółu zorganizowanych imprez), koncerty (18,2%), seanse filmowe (14,2%) oraz prelekcje, spotkania i wykłady (11,0%). Największym zainteresowaniem cieszyły się festiwale i przeglądy artystyczne, w których przeciętna liczba uczestników na imprezę wynosiła 444 osoby (przy średniej dla wszystkich imprez w województwie – 126 osób i wobec przeciętnej frekwencji na festiwalach w kraju – 642 osoby), a ponadto koncerty (279 osób wobec 303 w kraju), imprezy interdyscyplinarne (246 osób wobec 257) oraz pokazy teatralne (170 osób wobec 176).

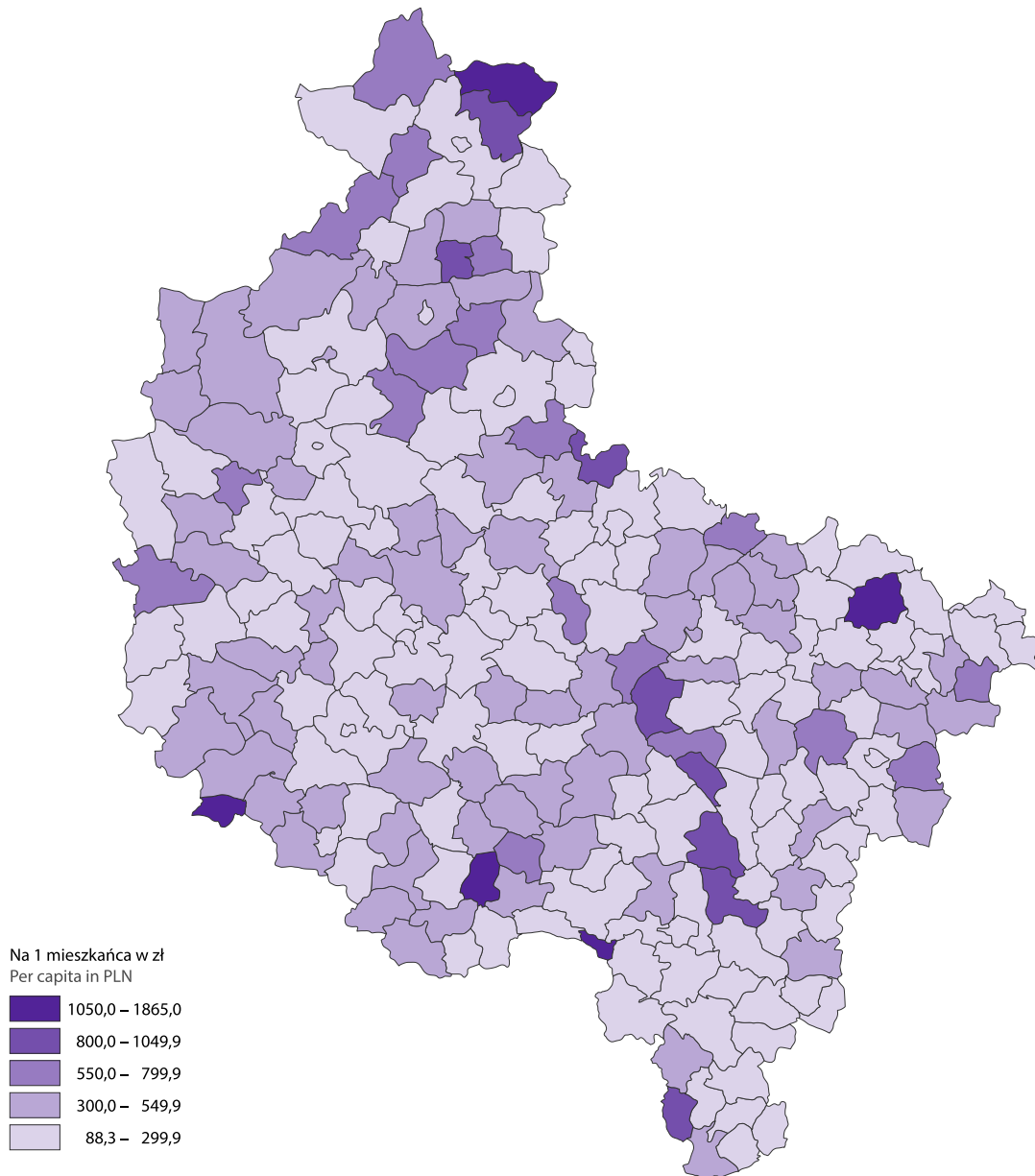
Wykres 35. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.
Chart 35. Events organised by culture institutions and event participants in 2024

W 2024 r. wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 1 357 mln zł, tj. o 20,3% więcej niż przed rokiem. W skali kraju ta kwota stanowiła 8,4% i wśród pozostałych województw stawiła wielkopolskie na 4. miejscu, tak jak przed rokiem. W przypadku wydatków w rozdziale biblioteki było to miejsce 3. (podobnie jak rok wcześniej), a centra kultury i sztuki – 4. miejsce (jak rok wcześniej). W budżecie JST (gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i województwa łącznie) wydatki na kulturę stanowiły 3,6% wobec 3,8% średnio w kraju i 3,4% przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wydatki na kulturę wynosiły 389 zł (wobec 323 zł przed rokiem), przy średniej krajowej na poziomie 432 zł (przed rokiem 369 zł). Pod względem tej kwoty wśród ogółu województw wielkopolskie znalazło się na 15. miejscu, tak samo jak w 2023 r.

Mapa 37. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 37. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była o 3,6% niższa niż przed rokiem, a wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw uległ poprawie wobec roku poprzedniego. Mniej było wypadków drogowych, rannych oraz ofiar śmiertelnych.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

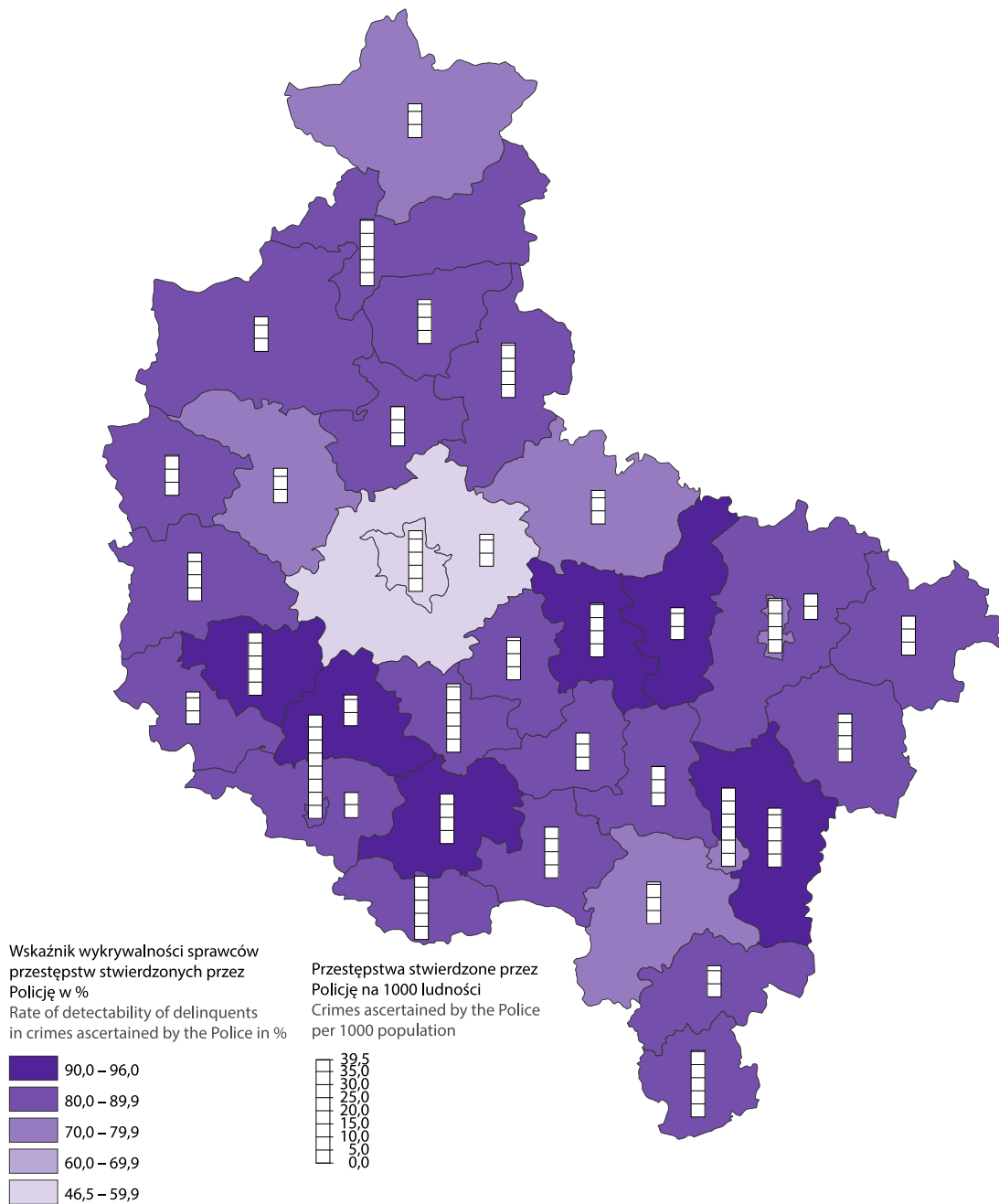
W 2025 r. w wielkopolskim liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych wyniosła 62282 (8,0% przestępstw stwierdzonych w kraju) i była o 3,6% niższa niż przed rokiem oraz o 9,5% niższa w porównaniu z 2015 r.

Przestępstwa kryminalne stanowiły 54,0% w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w województwie (wobec 54,5% w kraju), gospodarcze – 19,0% (w kraju 17,9%), a cyberprzestępczość – 4,6% (w kraju 6,1%).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie wielkopolskim w 2025 r. kształtował się na poziomie 75,1% (przed rokiem 72,5%), oraz wyżej niż przeciętnie w kraju – 72,2% (przed rokiem 69,8%). Wskaźnik wyższy niż w wielkopolskim zanotowano w 6 województwach, największy w zachodniopomorskim – 83,6%.

Zarówno poziom przestępczości, jak i wykrywalność sprawców przestępstw nie są jednakowe na obszarze całego województwa. W 2025 r. największą skutecznością Policji charakteryzowały się powiaty: kaliski (gdzie wskaźnik wykrywalności sprawców wyniósł 96,0%), gostyński (94,1%) i słupecki (93,7%). Nadal najniższy pozostaje poziom wykrywalności sprawców przestępstw w Poznaniu i powiecie poznańskim, tj. na tych obszarach, gdzie liczba przestępstw stwierdzonych jest największa (w 2025 r. stwierdzono tam 28,9% wszystkich przestępstw w województwie, a wskaźniki wykrywalności wyniosły odpowiednio 46,5% w Poznaniu i 58,9% w powiecie poznańskim).

Mapa 38. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.
 Map 38. Crime risk in 2025

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tabela 28. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki

Table 28. Road accidents^a and their results

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	2196	2822	2469	2257
Ofiary śmiertelne Fatalities	245	217	213	159
na 100 wypadków per 100 road accidents	11,2	7,7	8,6	7,0
Ranni Injured persons	2523	3234	2803	2593
na 100 wypadków per 100 road accidents	114,9	114,6	92,9	114,9

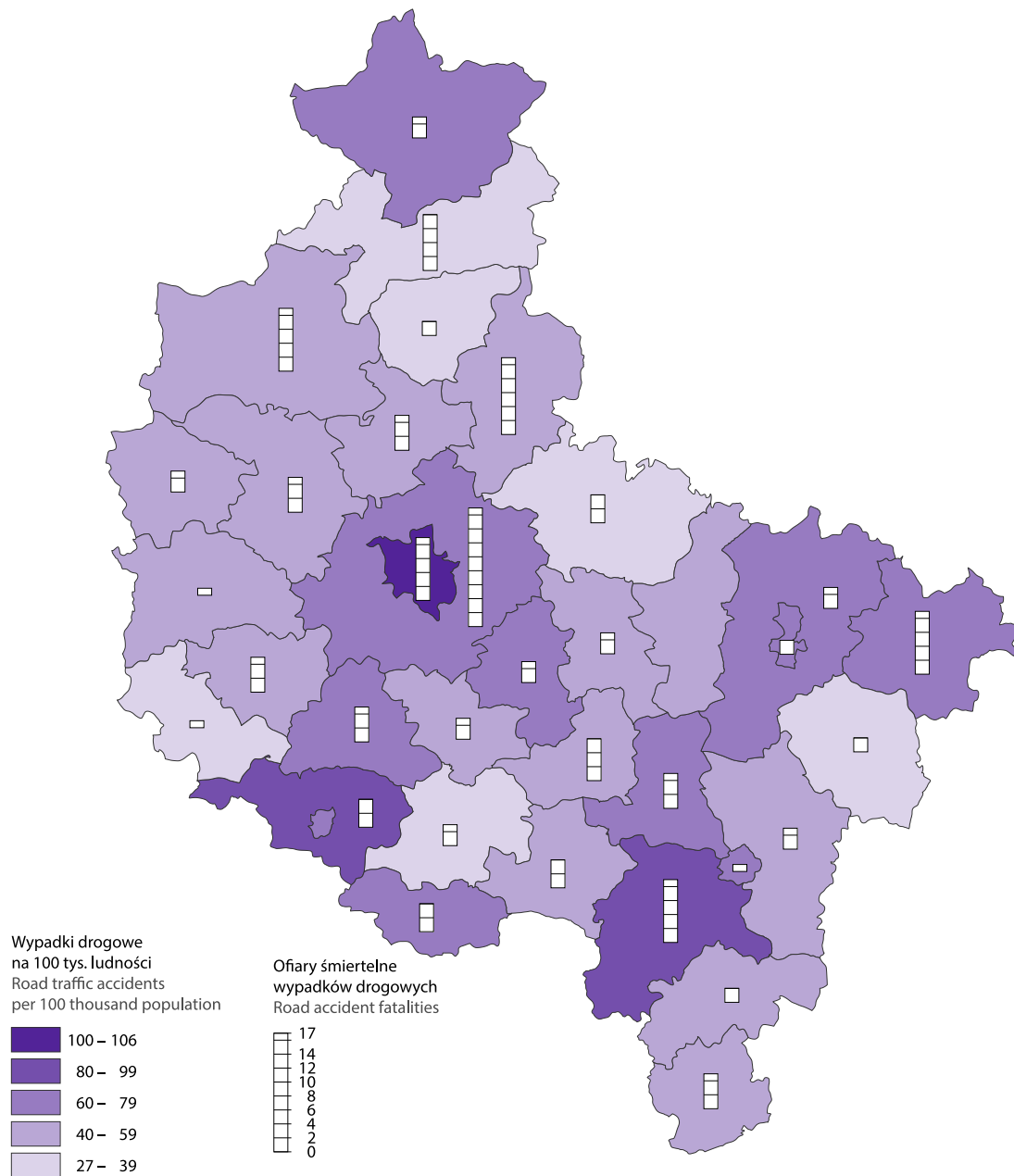
^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
Source: data of the National Police Headquarters.

W 2025 r. na drogach województwa wielkopolskiego Policja zarejestrowała 2257 wypadków drogowych (10,8% wypadków w kraju). W ich wyniku 159 osób poniosło śmierć (9,6% ofiar w kraju), a 2593 zostały ranne (10,5% poszkodowanych w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim wypadków drogowych było mniej o 212, ale więcej niż w 2015 r. – o 61.

Liczba wypadków w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniosła 65,0 (przed rokiem 70,9) a większą wartość wskaźnika odnotowały województwa: łódzkie (89,9), małopolskie (70,7) oraz dolnośląskie (68,6) przy wartości średnio dla Polski – 55,9 (przed rokiem 57,3). Wskaźnik rannych na 100 tys. ludności wyniósł 74,6 (przed rokiem 80,4) i był wyższy niż w kraju – 65,7 (przed rokiem 66,0), ale niższy niż w województwach: łódzkim (108,0), małopolskim (82,8), dolnośląskim (81,3) i pomorskim (76,3). Natomiast pod względem ofiar śmiertelnych na 100 tys. ludności wielkopolskie z wynikiem 4,6 (przed rokiem 6,1) osiągnęło 7. najniższy wynik wśród województw, przy średniej dla kraju – 4,4 (przed rokiem 5,0).

Mapa 39. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
 Map 39. Road safety in 2025

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W 2025 r. w województwie wielkopolskim dostęp do Internetu w domu miało więcej gospodarstw domowych niż przeciętnie w kraju. Odsetek osób korzystających z Internetu oraz osób zamawiających przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego nie uległ znaczącym zmianom, rośnie natomiast udział osób korzystających z narzędzi sztucznej inteligencji.

Dostęp do Internetu przez komputer lub inne urządzenia miało 97,8% gospodarstw domowych w województwie, w kraju przeciętnie 96,2%. Wśród mieszkańców w wieku 16–74 lat z Internetu korzystało 93,0% osób (w kraju 91,9%), przy czym 90,2% regularnie (w kraju 88,9%), a 86,2% codziennie lub prawie codziennie (w kraju 84,9%).

Tabela 29. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

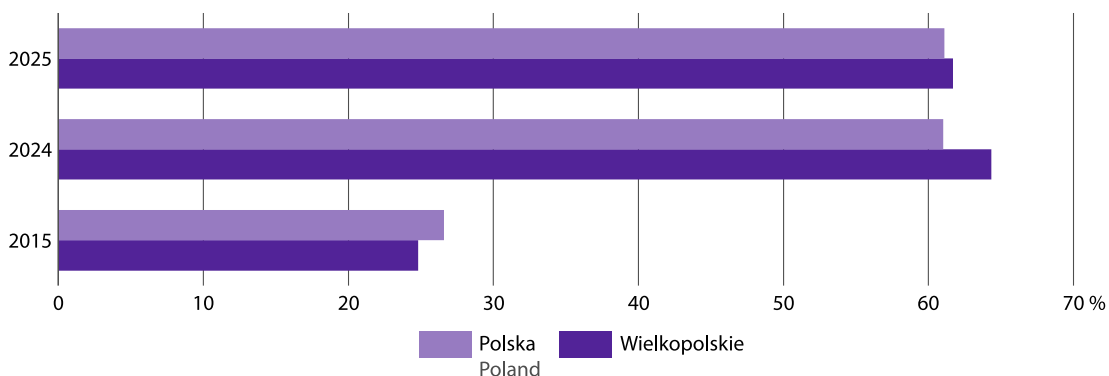
Table 29. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	80,1	91,8	97,0	97,8
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	70,1	82,9	93,4	93,0
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	61,1	78,2	90,0	90,2

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Wykres 36. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 36. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

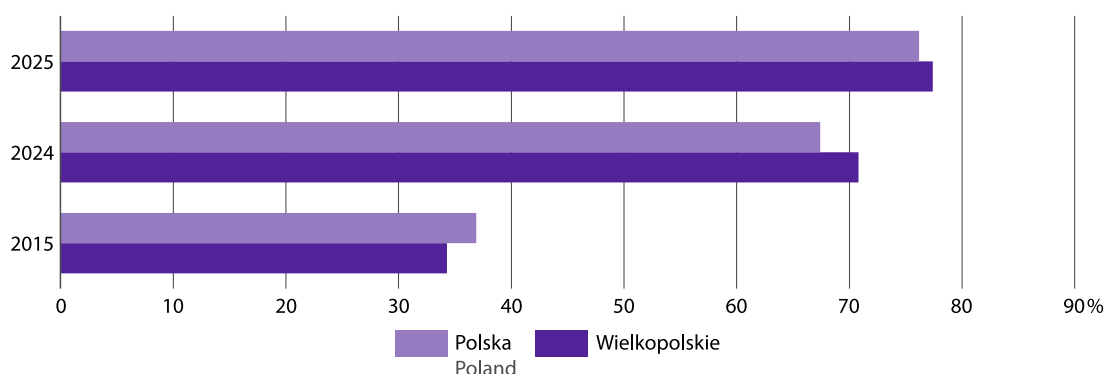
a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W badaniu przeprowadzonym w 2025 r. spośród osób w wieku 16–74 lata, z usług administracji publicznej za pomocą Internetu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, skorzystało 61,7% mieszkańców województwa (w kraju 61,1%); 28,2% pobierało lub drukowało formularze urzędowe (w kraju 28,5%), 38,1% wyszukiwało informacje na stronach urzędów (w kraju 36,2%), a 36,3% wysyłało, edytowało lub akceptowało deklaracje podatkowe (w kraju 39,4%). W tym samym okresie 77,4% osób w województwie, w ciągu ostatnich

12 miesięcy, zamawiało przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego (w kraju 76,2%), a 16,2% deklarowało korzystanie w ciągu ostatnich 3 miesięcy z narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję (w kraju 22,7%). Narzędzia AI używane były w tej grupie wiekowej najczęściej w celach prywatnych (13,1%, w kraju 19,1%) i zawodowych, związanych z pracą (5,5%, w kraju 8,4%), natomiast rzadziej w związku z kształceniem formalnym (4,4%, w kraju 4,6%).

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Aktywność społeczna

Social activity

W 2025 r. liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych w województwie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim w rejestrze REGON wpisanych było 17135 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (9,3% podmiotów tego typu w kraju), tj. o 3,4% więcej niż rok wcześniej i o 35,9% więcej niż w 2015 r. (w Polsce wzrost o odpowiednio 3,5% i 36,5%). W ciągu roku w województwie z rejestru wykreślono 241 podmiotów, a zarejestrowano 797 nowych. Liczba fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. mieszkańców wynosiła 49 zarówno w województwie jak i w kraju. Najwyższy w wielkopolskim wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. ludności odnotowano w Poznaniu (85), Lesznie (61) oraz powiatach międzychodzkiem (59) i pleszewskim (56), a najniższy w powiatach grodziskim i poznańskim (po 34) oraz konińskim (36).

Tabela 30. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

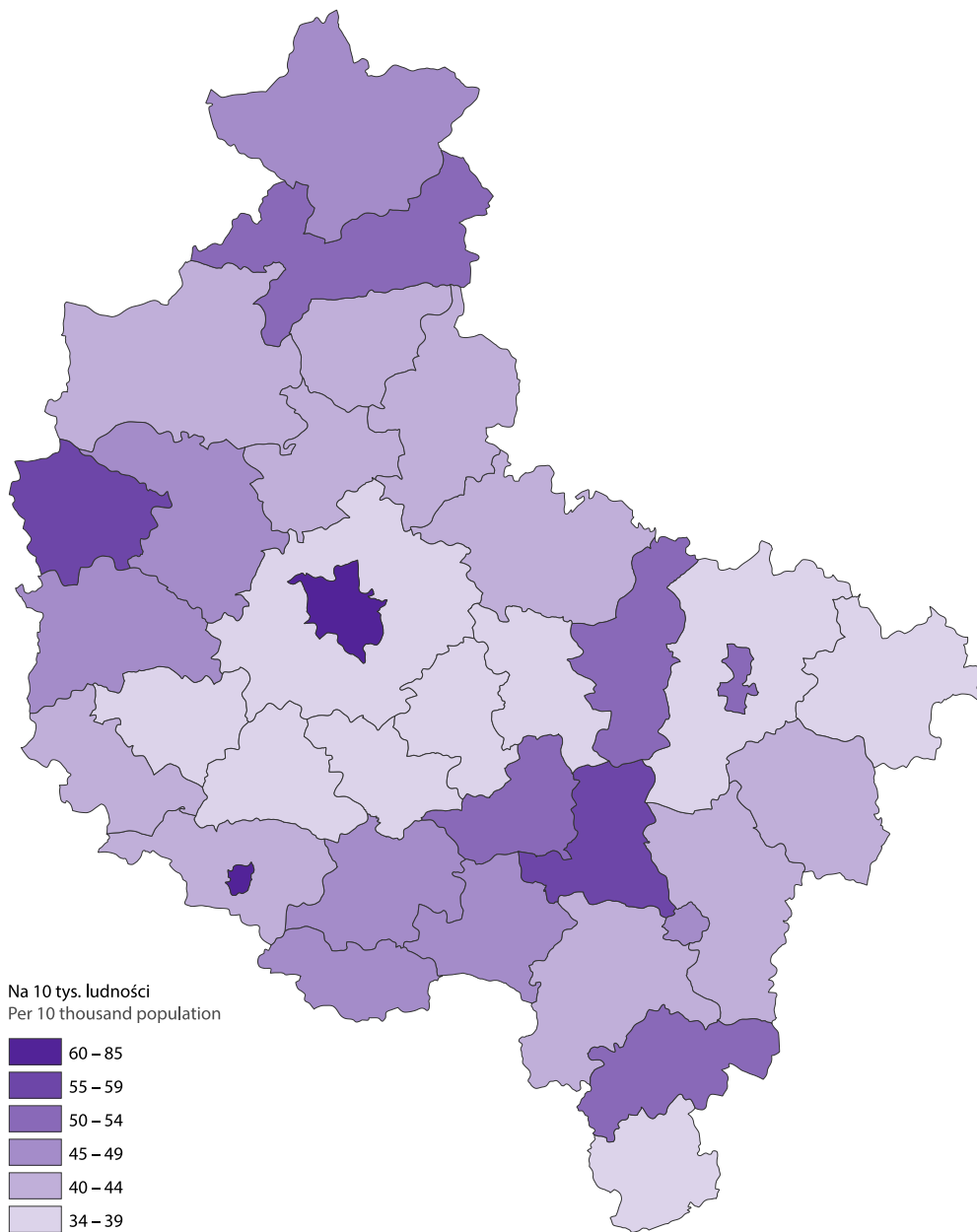
Stan w dniu 31 grudnia

Table 30. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	12604	14321	16578	17135
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	36	41	48	49

Mapa 40. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 40. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025
 As of 31 December

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Według wstępnego szacunku za 2024 r., wartość wytworzonego produktu krajowego brutto (PKB) w wielkopolskim stanowiła 9,8% wartości wytworzonej w kraju. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca lokował województwo na 3. miejscu w Polsce, ale wskaźnik ten w podregionach był mocno zróżnicowany – najwyższy w Poznaniu, najniższy w podregionie pilskim.

Najwięcej wartości dodanej brutto (WDB) w 2023 r. wypracowały podmioty prowadzące działalność w usługach obejmujących: handel; naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację. Rosła wydajność pracy ogółem mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego, ale dla województwa była nadal niższa od średniej w kraju. Wyższą od średniej krajowej wydajność uzyskano jedynie w Poznaniu.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Według wstępnego szacunku za 2024 r., wartość wytworzonego produktu krajowego brutto wyniosła w wielkopolskim 359824 mln zł i stanowiła 9,8% wartości wytworzonej w kraju. W porównaniu z 2023 r. PKB w województwie był wyższy w cenach bieżących o 7,2%, a w odniesieniu do 2015 r. – wyższy o 102,7%, podczas gdy w kraju wzrósł odpowiednio o 7,0% i 101,9%. Udział PKB wytworzonego w województwie w odniesieniu do krajowego wyniósł 9,8% zarówno w 2023 r. jak i 2015 r.

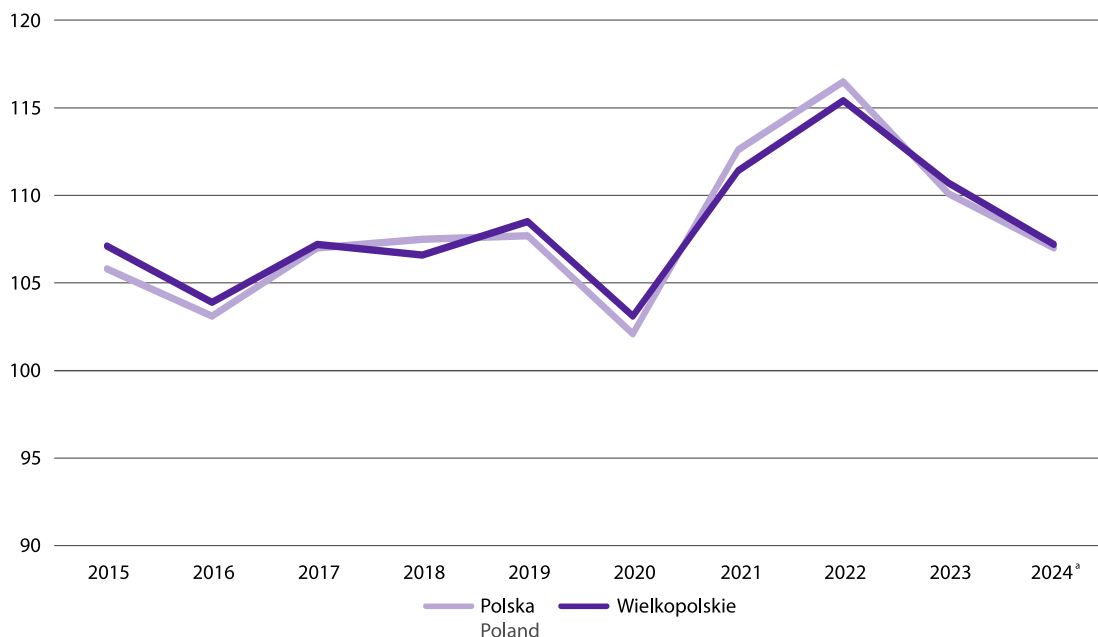
Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa w 2024 r. kształtowała się na poziomie 102,1 tys. zł, tj. wzrosła o 7,4% w stosunku do roku poprzedniego i o 98,4% w odniesieniu do 2015 r. W relacji do średniej krajowej PKB na 1 mieszkańca stanowił 104,9% w 2024 r., 104,8% w 2023 r. i 108,0% w 2015 r. W porównaniu do innych regionów wielkopolskie w 2024 r. plasowało się na 3. miejscu, za warszawskim stołecznym (195,1 tys. zł) i dolnośląskim (103,6 tys. zł).

Według parytetu siły nabywczej PKB na 1 mieszkańca województwa, w porównaniu do średniej Unii Europejskiej (UE27=100), wynosił 82 w 2024 r., 81 w 2023 r. oraz 75 w 2015 r.

Wykres 38. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

rok poprzedni=100

Chart 38. Indices of gross domestic product (current prices)
previous year=100

a Wstępny szacunek.

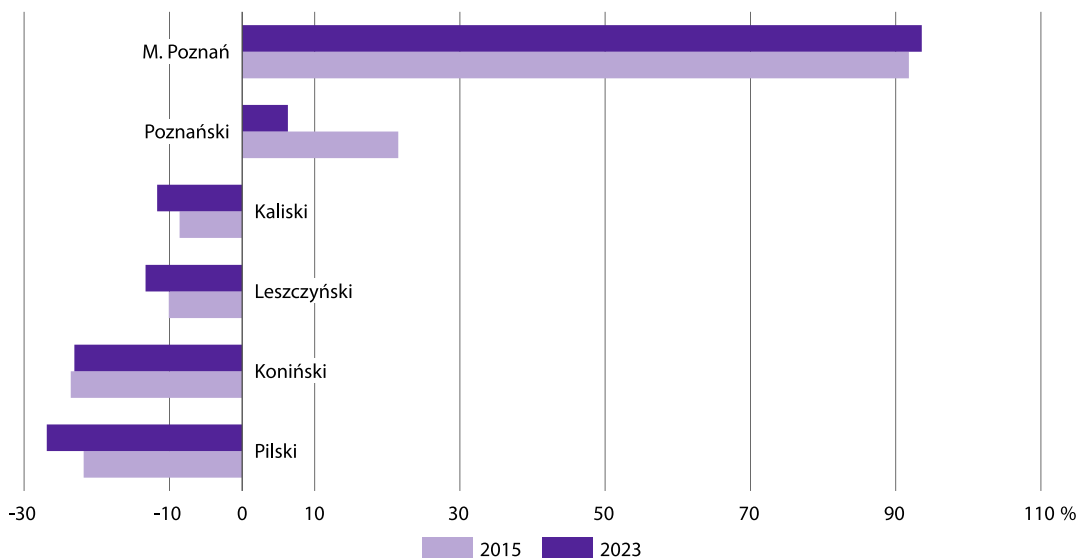
a Preliminary estimate.

W 2023 r. ponad połowę PKB województwa wytworzono w Poznaniu (29,3%) i podregionie poznańskim (21,2%). Podregion kaliski odpowiadał za 15,7%, koniński i leszczyński – po 13,1%, a piłski – 7,7%. Struktura wytwarzania PKB w podregionach nie zmieniła się znacząco – w porównaniu z 2015 r. wzrósł udział Poznania (o 1,2 p.proc.) i powiatu poznańskiego (o 0,7 p.proc.), natomiast zmniejszył się piłskiego (o 0,9 p.proc.), kaliskiego (o 0,6 p.proc.), konińskiego (o 0,3 p.proc.), leszczyńskiego (o 0,2 p.proc.). W 2023 r. Poznań partycypował w krajowym PKB na poziomie 2,9% tj. więcej o 0,1 p.proc. niż w 2022 r. i o 0,2 p.proc. niż w 2015 r.

W 2023 r. wartość PKB na 1 mieszkańca w podregionach wielkopolskiego była mocno zróżnicowana – najwyższa w Poznaniu (175,7 tys. zł; 184,7% przeciętnej w województwie), najniższa w podregionie piłskim (66,4 tys. zł; 69,8%) oraz konińskim (69,8 tys. zł; 73,4%). W 2015 r. relacje do średniej wartości w województwie wynosiły w Poznaniu 177,6%, w piłskim 72,4%, a w konińskim 70,7%.

Wykres 39. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)

Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju
 Chart 39. Gross domestic product per capita (current prices)
 Relative deviations from the national average value

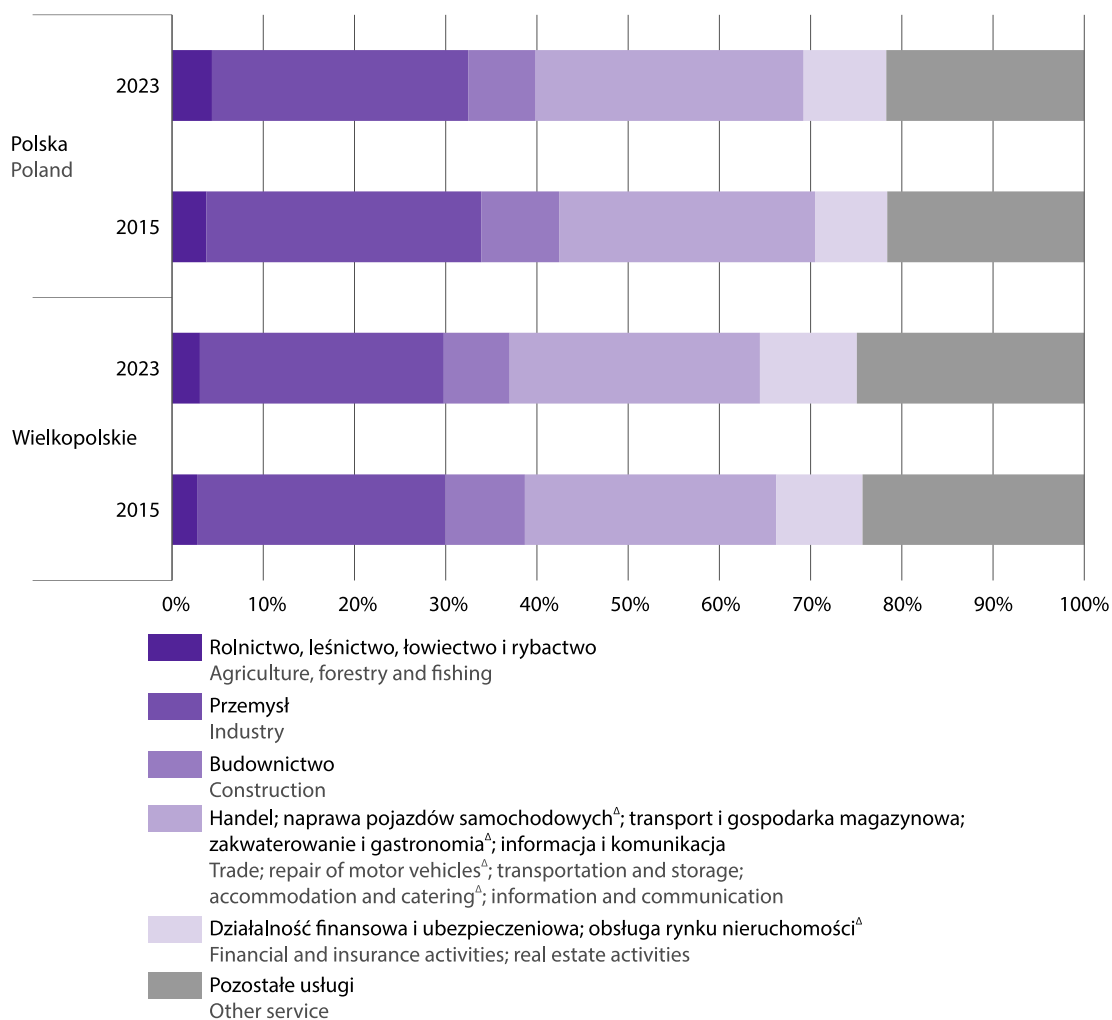

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

Wartość dodana brutto (WDB) wygenerowana w wielkopolskim w 2023 r. wyniosła 303213 mln zł (o 12,1% więcej niż w 2022 r.). Największą część WDB, tj. 29,4%, wypracowały podmioty prowadzące działalność w usługach obejmujących: handel; naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację – mniej o 0,6 p.proc. niż w 2022 roku, ale więcej o 1,3 p.proc. niż w 2015 r. Jednostki prowadzące działalność w przemyśle w 2023 r. wytworzyły 28,1% wartości dodanej brutto w województwie. W porównaniu z 2022 r. odnotowano wzrost jego udziału w generowaniu wartości dodanej brutto o 0,3 p.proc., ale w stosunku do 2015 r. spadek o 2,0 p.proc.

Wydajność pracy w województwie w 2023 r. mierzona WDB na 1 pracującego wyniosła 195952 zł i wzrosła w odniesieniu do poprzedniego roku o 12,3%, a do 2015 r. o 75,4%. Wydajność pracy, w relacji do średniej krajowej, wyniosła 95,2% w 2023 r. i była wyższa niż w 2022 r. o 0,7 p.proc., ale niższa niż w 2015 r. o 2,5 p.proc.

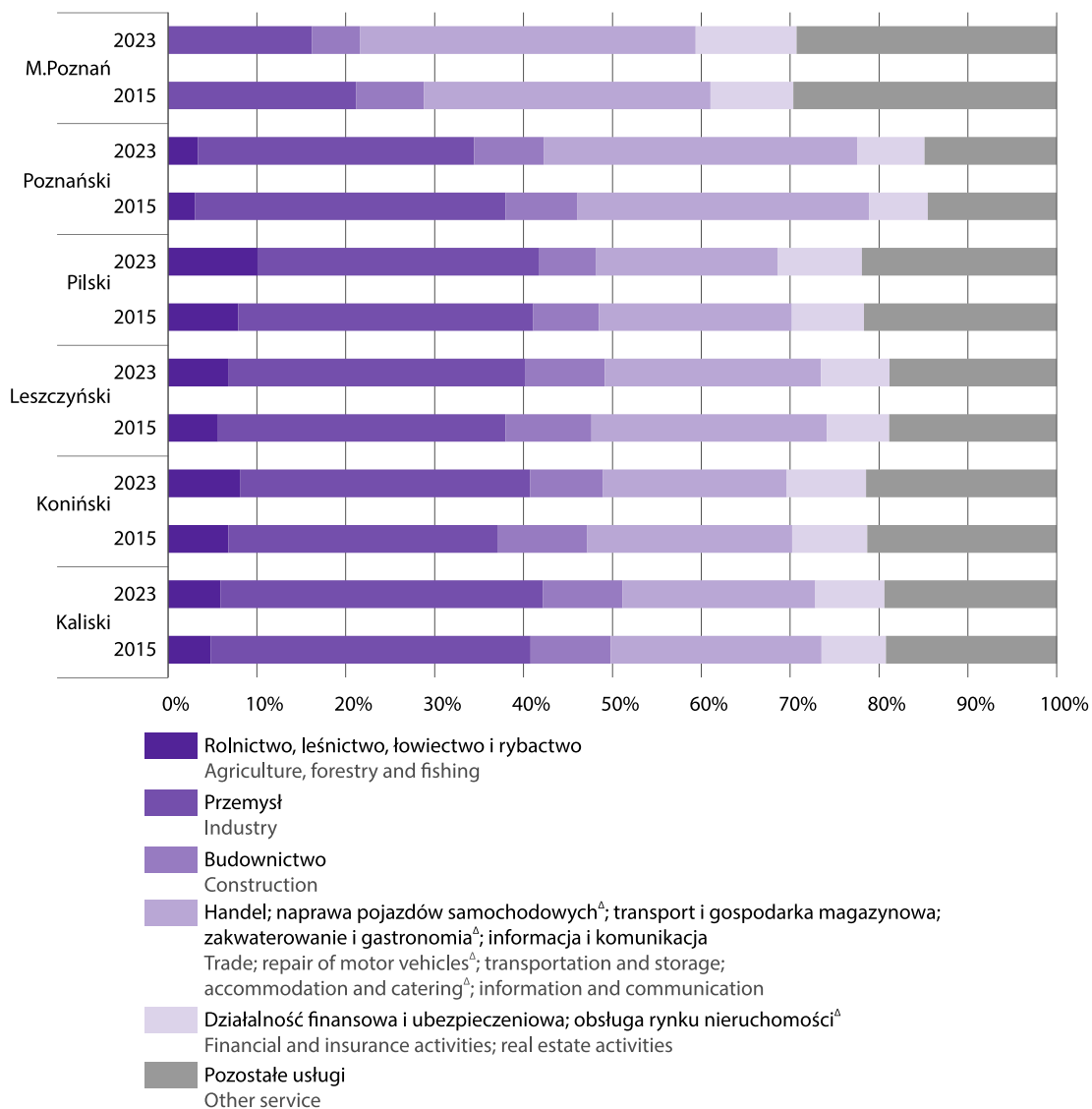
Wykres 40. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 40. Gross value added by kind of activity (current prices)

Występuje zróżnicowanie udziałów poszczególnych rodzajów działalności w tworzeniu WDB w podregionach. W kaliskim, konińskim, leszczyńskim i pilskim dominował przemysł, natomiast w poznańskim i Poznaniu usługi obejmujące: handel; naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację. Rolnictwo w pilskim było odpowiedzialne w 2023 r. za 10,1% WDB, a w Poznaniu zaledwie za 0,1%.

Wydajność pracy w 2023 r. mierzona WDB na 1 pracującego była najwyższa w Poznaniu – 245,3 tys. zł, a najniższa w pilskim 162,4 tys. zł. Od 2015 r. wzrost wydajności pracy w obu podregionach wyniósł odpowiednio 80,5% i 63,0%. W relacji do średniej krajowej wydajność w Poznaniu w 2023 r. wyniosła 119,2%, natomiast w pozostałych podregionach wydajność była niższa od przeciętnej w kraju, najniższa w pilskim (78,9%). W odniesieniu do 2015 r. wydajność w relacji do średniej krajowej wzrosła w Poznaniu o 0,3 p.proc. oraz podregionie konińskim o 2,7 p.proc., natomiast w pozostałych podregionach spadła, największy spadek odnotowano w podregionie poznańskim – o 9,9 p.proc.

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 41. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

W województwie wielkopolskim z roku na rok wzrasta liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Występuje duże zróżnicowanie przestrzenne. Podobnie jak w latach poprzednich w strukturze podmiotów wg sekcji PKD najczęściej było związanych z handlem (18,7%) oraz budownictwem (15,9%). Najliczniejszą grupę podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (77,3%).

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Na koniec 2025 r. w rejestrze REGON dla województwa wielkopolskiego zarejestrowanych było 530,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. 9,8% ich łącznej liczby w kraju. Podobnie jak w poprzednich latach uplasowało to województwo na 3. miejscu, po mazowieckim (20,0%) i śląskim (10,2%). Liczba wpisanych do REGONU jednostek w wielkopolskim była wyższa o 2,3% w porównaniu z 2024 r. oraz o 29,5% w stosunku do 2015 r.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim na 1000 ludności przypadało 152,9 podmiotów gospodarki narodowej (w kraju 145,8). Ponad ¼ była zarejestrowana w Poznaniu. W 2025 r. na 1000 ludności przypadało tam 258 jednostek, co plasowało stolicę wielkopolski na 1. miejscu w województwie przed gminą Suchy Las (251) i Puszczykowo (246). Najniższym wskaźnikiem charakteryzowały się gminy: Chodów, Przedecz oraz Łobżenica (po 72). W ciągu roku w rejestrze REGON najczęściej jednostek przybyło w gminach Wierzbiniek (8,4%), Łubowo (8,0%) i Chocz (7,7%), natomiast zmalała ich liczba w 20 gminach, najbardziej w Liskowie i Miasteczku Krajeńskim (po 2,0%) oraz Powidzu (1,8%).

W 2025 r. w województwie zarejestrowano 35,3 tys. nowych podmiotów (o 3,7% mniej niż przed rokiem), z czego 77,3% stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 16,1% spółki handlowe. W tym samym roku wyrejestrowano 22,8 tys. jednostek, tj. o 4,7% mniej niż przed rokiem. Wśród wykreślanych przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,4%), a spółki handlowe stanowiły 14,2%. W 2025 r. na każde 100 nowo zarejestrowanych podmiotów przypadały 64 wykreślone (wobec 59 w 2024 r.). W grupie spółek handlowych zanotowano 57 wyrejestrowań na 100 nowych rejestracji (w tym dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – 50). Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wskaźnik wyniósł 68. Najmniej korzystnie relacja ta kształtowała się w przypadku spółek cywilnych (119 wykreślonych podmiotów na 100 nowo powstałych).

W końcu grudnia 2025 r. liczba podmiotów, które zawiesiły swoją działalność wyniosła 76,4 tys., tj. o 5,2% więcej niż przed rokiem. Stanowiły one 14,4% wszystkich jednostek w bazie REGON (wobec 14,0% w końcu 2024 r.). Największy przyrost podmiotów z zawieszoną działalnością w przekroju terytorialnym odnotowano w powiatach: średzkim (o 11,4%), kolskim (o 10,8%) oraz leszczyńskim (o 10,2%), a najmniejszy w złotowskim (o 1,0%) i ostrzeszowskim (o 1,6%).

Tabela 31. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 31. Entities of the national economy in the REGON register^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	409865	461225	518833	530897	9,8
sektor publiczny ^a public sector ^a	9653	8797	8850	8920	8,0
sektor prywatny ^a private sector ^a	396329	444341	499276	510182	9,8
W tym: Of which:					
spółki companies	70929	81309	92788	95089	9,3
fundacje foundations	1586	2283	3266	3797	7,9
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organizations	11018	12038	13583	13906	9,8
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	300484	337723	378172	386514	10,0

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

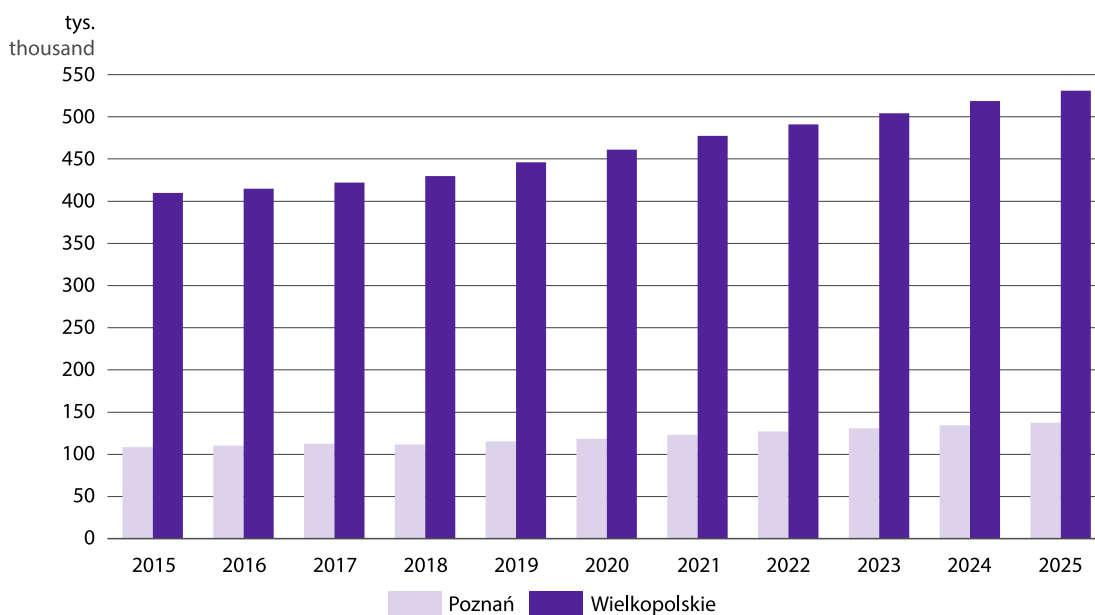
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Wykres 42. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 42. Entities of the national economy

As of 31 December

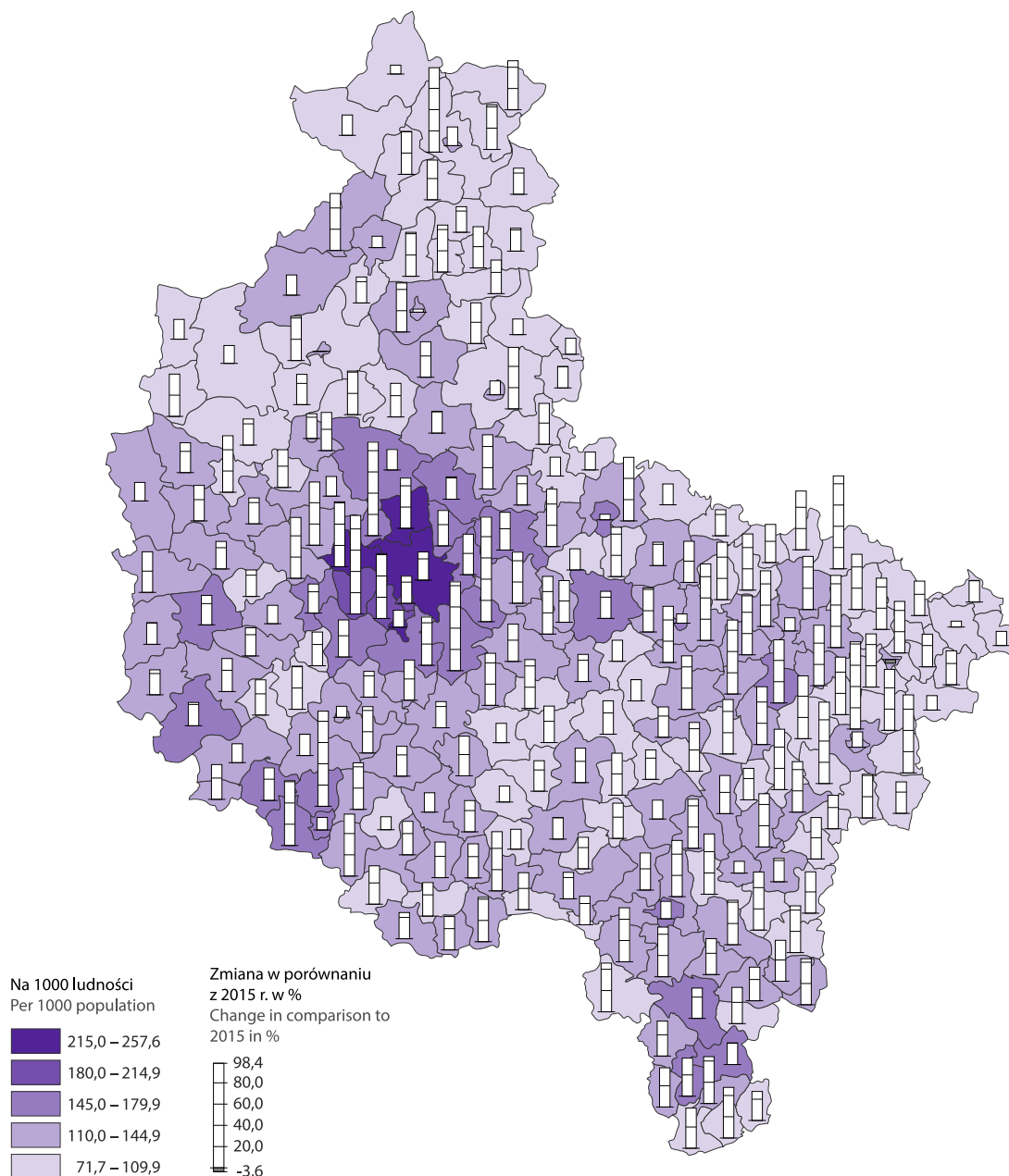

Mapa 41. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 41. Entities of the national economy in 2025

As of 31 December

W 2025 r. w strukturze podmiotów wg sekcji PKD najwięcej było jednostek związanych z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (18,7%) oraz budownictwem (15,9%). Na kolejnych miejscach uplasowały się: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (10,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (8,1%). W porównaniu z 2015 r. dominowały te same cztery sekcje, przy czym handel i przetwórstwo przemysłowe zmniejszyły swoje udziały, a pozostałe sekcje zwiększyły. W porównaniu z 2024 r. liczba podmiotów najbardziej wzrosła w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 16,0%), administrowanie i działalność wspierająca (o 12,9%), edukacja (o 5,6%) oraz opie-

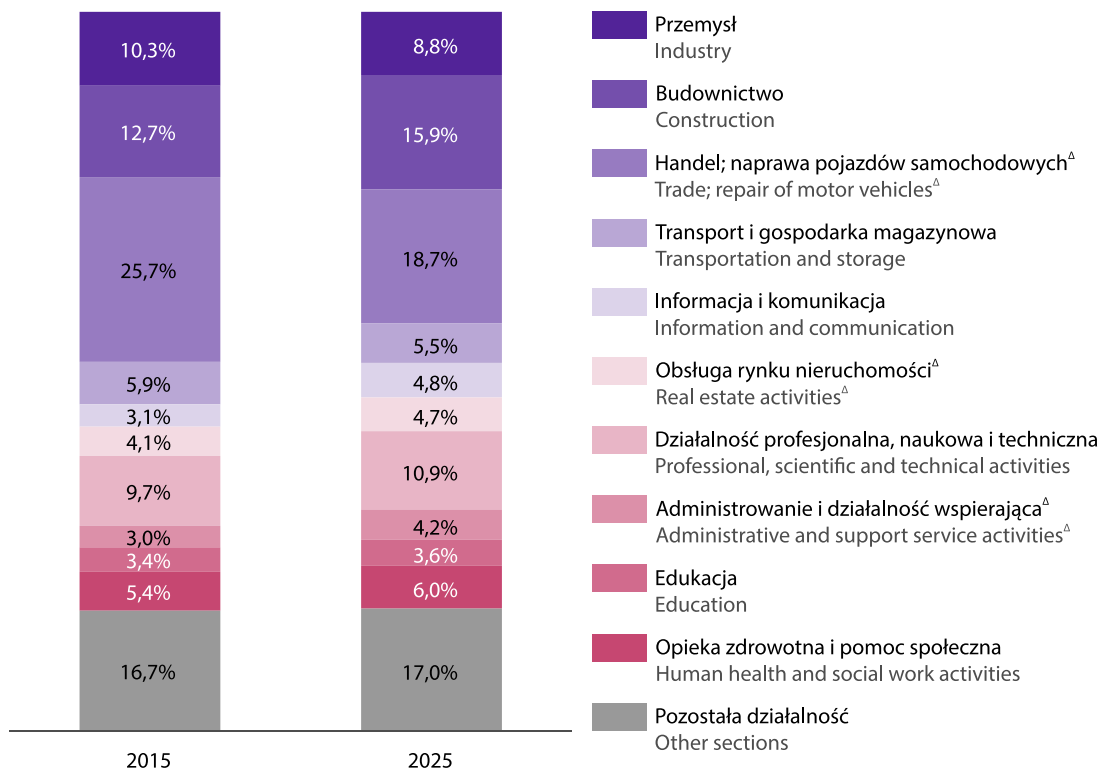
ka zdrowotna i pomoc społeczna (o 5,1%). Spadek odnotowano natomiast w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,3%), górnictwie i wydobywaniu (o 1,4%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,3%).

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Entities of the national economy by selected PKD sections

As of 31 December

Najliczniejszą grupę podmiotów w strukturze według form prawnych stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu grudnia 2025 r. ich udział w ogólnej liczbie podmiotów w województwie wielkopolskim wyniósł 72,8%. W dalszej kolejności były spółki – 17,9%, w tym najliczniejsze wśród nich spółki handlowe. W 2025 r. w bazie REGON zarejestrowanych było 69,0 tys. takich spółek, tj. więcej o 3,6% niż w 2024 r. i o 53,1% niż w 2015 r. Spośród spółek handlowych 9,1% stanowiły jednostki z udziałem kapitału zagranicznego, których liczebność wzrosła w ciągu roku o 0,6%, a w porównaniu do 2015 r. spadła o 12,4%. Zdecydowaną większość spółek handlowych stanowiły spółki kapitałowe (88,3%) i były to przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (86,8%). Udział spółek osobowych wyniósł 11,7%.

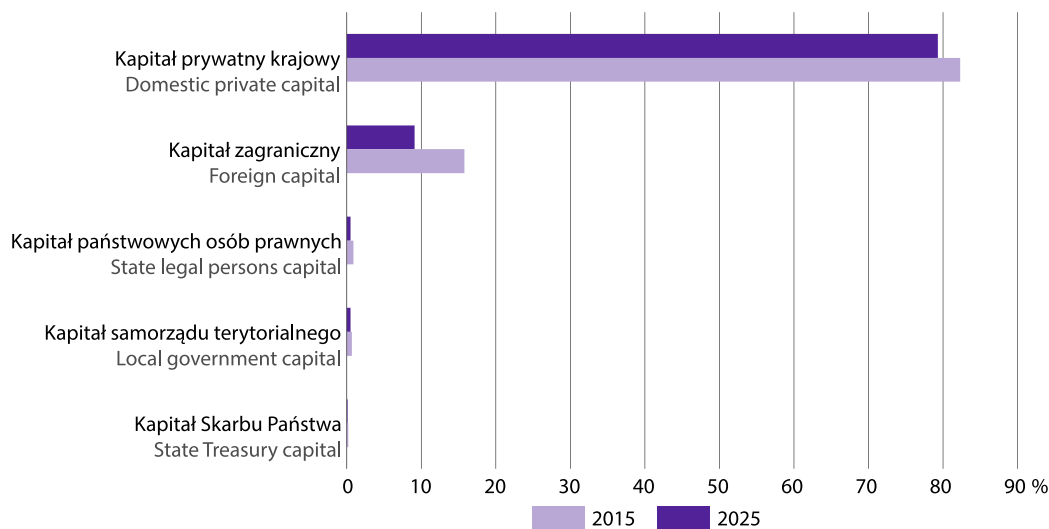
Wśród spółek handlowych według rodzaju kapitału w 2025 r. największy udział miały spółki handlowe o kapitale prywatnym krajowym – 79,3% (o 3,0 p.proc. mniej niż w 2015 r.), w dalszej kolejności spółki handlowe o kapitale zagranicznym – 9,1% (o 6,7 p.proc. mniej), państwowych osób prawnych i samorządu terytorialnego – po 0,5% (odpowiednio mniej o 0,4 p.proc. i o 0,2 p.proc.).

Wykres 44. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Commercial companies by type of capital^a

As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna**Research and development as well as innovation activity**

W województwie nakłady na działalność badawczą i rozwojową spadły w porównaniu do poprzedniego roku, a na 1 mieszkańca były o ponad 1/3 niższe niż w kraju. Również mniej niż w kraju o 1/3 przypadło pracujących w B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo. Nakłady na działalność B+R były finansowane przede wszystkim ze środków zewnętrznych, w tym głównie instytucji rządowych i samorządowych.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W 2024 r. nakłady na działalność badawczą i rozwojową w województwie wyniosły 3165,4 mln zł i były niższe o 17,3% niż rok wcześniej, ale wyższe o 140,7% niż 2015 r. Udział województwa w nakładach w kraju równał się 6,1%. Liczba podmiotów zaangażowanych w działalność B+R w województwie wyniosła 642 (o 10 mniej niż w 2023 r.), ale w porównaniu do 2015 r. wzrosła o 46,9%. Działalność badawczo-rozwojowa była finansowana głównie przez sektor rządowy oraz przedsiębiorstwa.

Tabela 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 32. Intramural expenditures^a on R&D by source of funds (current prices)

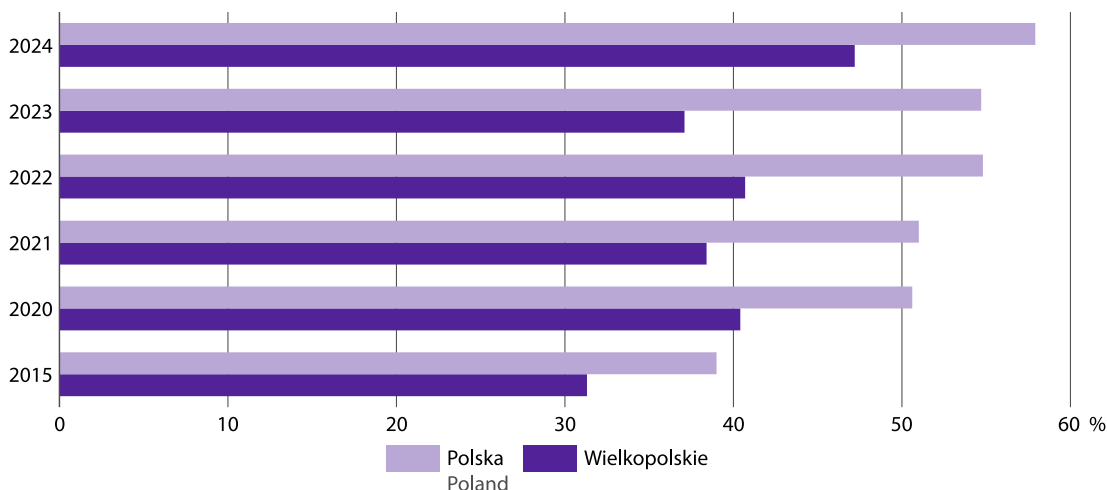
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	1315,1	2008,0	3829,6	3165,4
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	574,4	993,2	1402,2	1462,8
Przedsiębiorstw Business enterprise	413,1	810,5	1421,3	1492,7
Szkolnictwa wyższego Higher education	18,5	55,8	141,6	42,8
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	4,9	2,9	9,6	12,4
Reszta świata Rest of the world	304,2	145,5	854,9	154,8

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2024 r. udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność B+R wyniósł w województwie 47,2%, a w kraju 57,9%. W porównaniu z rokiem 2015 udział ten wzrósł o 15,9 p.proc. w wielkopolskim i 18,9 p.proc. w Polsce.

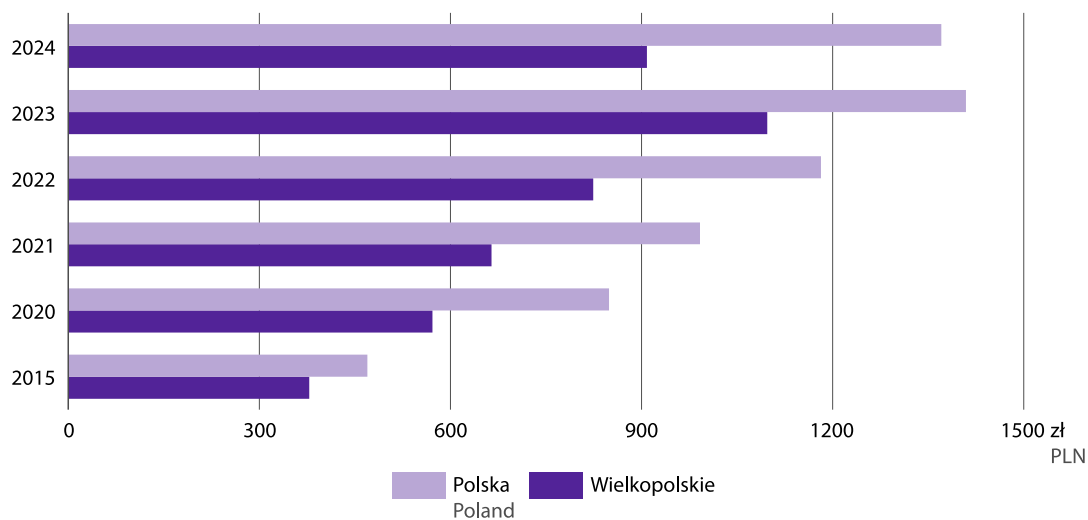
Wykres 45. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 45. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

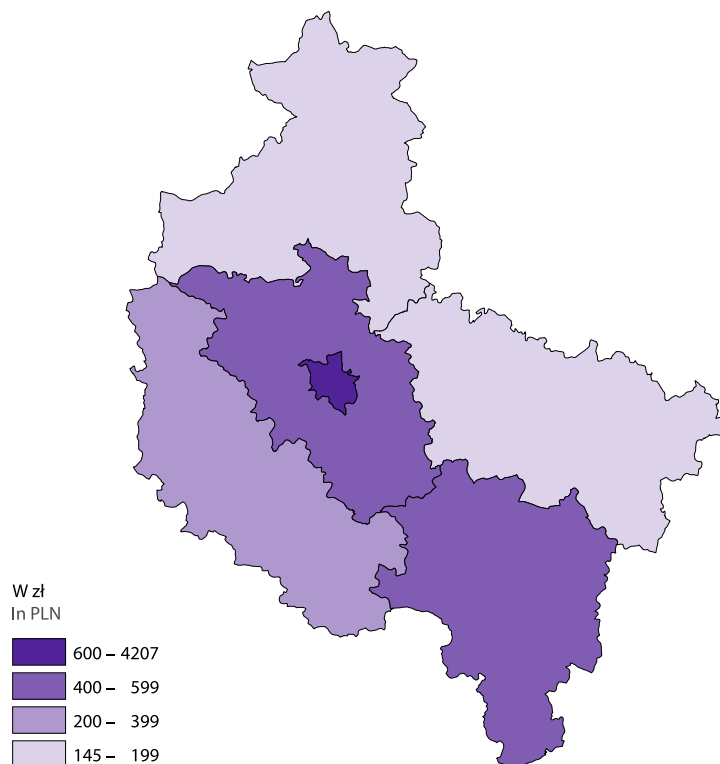
Nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosły 909 zł w województwie i 1370 zł w kraju. Dynamika do roku poprzedniego w wielkopolskim wyniosła 82,8, w Polsce 97,3, a w porównaniu do 2015 r. odpowiednio 240,0 oraz 291,8. Podregiony województwa bardzo różniły się między sobą. Największe nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca w 2024 r. poniesiono w Poznaniu – 4207 zł, podczas gdy w pozostałych podregionach nie przekroczyły 491 zł, a najmniejsze były w konińskim – 145 zł.

Wykres 46. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca
 Chart 46. Intramural expenditures^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 42. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca według podregionów w 2024 r.
 Map 42. Intramural expenditure^a on R&D per capita by subregions in 2024

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Nakłady na działalność B+R w województwie wielkopolskim były w 2024 r. w większym stopniu finansowane ze środków zewnętrznych (52,4%) niż wewnętrznych (47,6%). Wśród środków zewnętrznych 86,6% pochodziło od instytucji rządowych i samorządowych. Struktura finansowania w poprzednich latach była podobna. Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych na działalność B+R różnił się znacząco w podregionach.

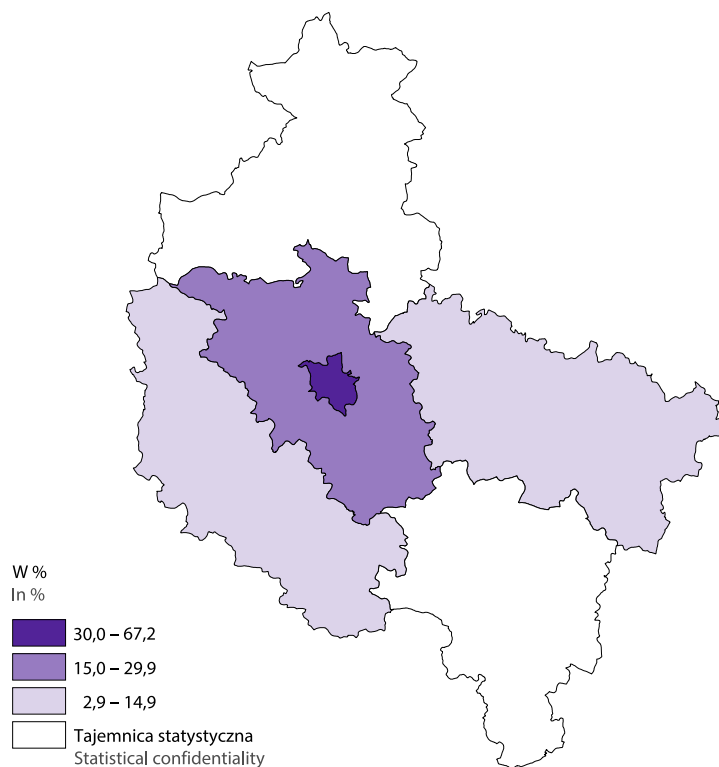
Tabela 33. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 33. Intramural expenditures^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	1552,4	2008,0	3829,6	3165,4	6,1
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	634,2	814,1	1545,2	1507,7	5,0
Zewnętrznych External funds	918,2	1193,9	2284,4	1657,8	7,7
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	756,8	987,2	1373,0	1435,3	8,0

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 43. Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych^a na działalność B+R według podregionów w 2024 r.

Map 43. Share of external funds in intramural expenditures^a on R&D by subregions in 2024

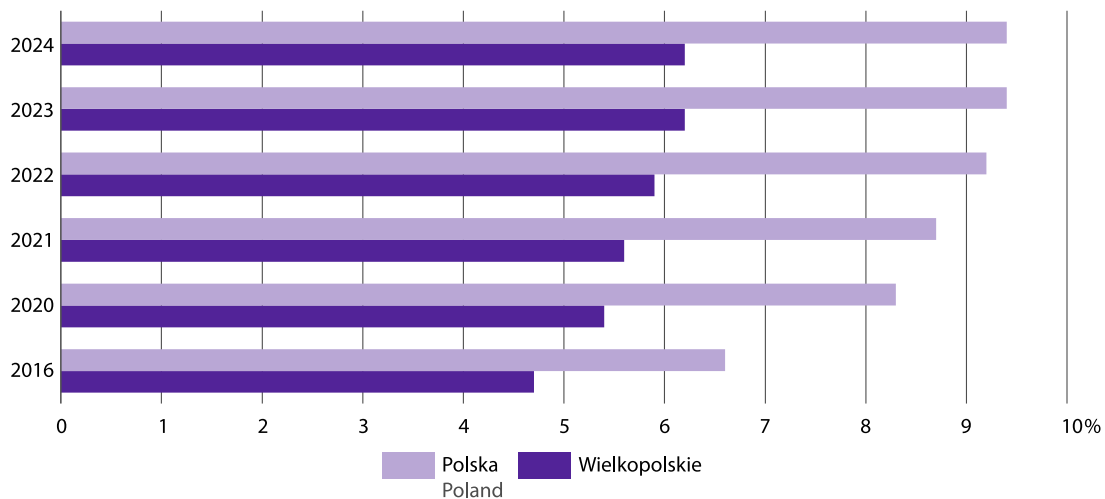

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza wymiar roczny jednego pełnego etatu poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Wykres 47. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 47. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

W województwie liczba pracujących w B+R wyniosła 10549,9 EPC, co stanowiło 6,3% EPC pracujących w kraju w 2024 r. Na 1000 osób aktywnych zawodowo w wielkopolskim przypadało 6,2 pracujących w B+R, podczas gdy w kraju 9,4. Udział personelu wewnętrznego B+R (w osobach) w ludności aktywnej zawodowo w województwie wyniósł 1,16%, w Polsce 1,49%.

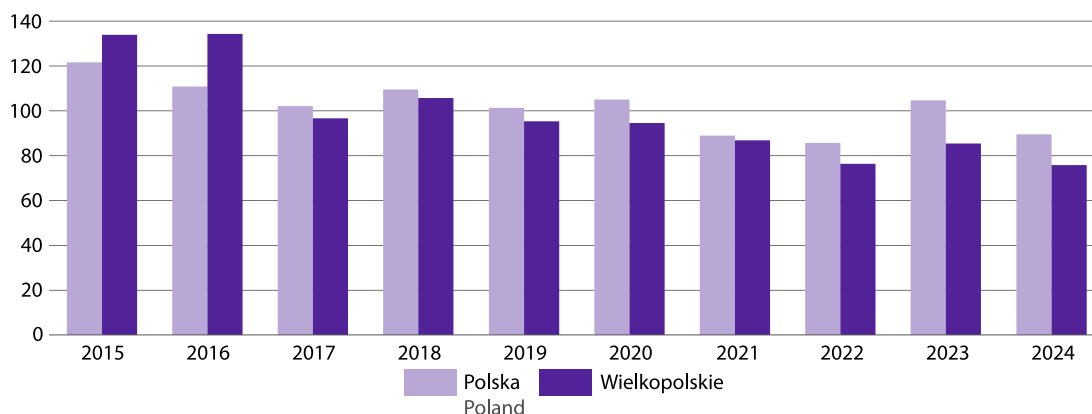
W województwie wśród personelu wewnętrznego 63,0% to badacze. W 2024 r. było ich 6641,9 EPC, co stanowiło 5,4% EPC badaczy w kraju. Na 1000 osób aktywnych zawodowo w wielkopolskim przypadało 3,9 badaczy w B+R, podczas gdy w kraju 6,9.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W województwie wielkopolskim w 2024 r. dokonano zgłoszeń 264 patentów (tj. 7,9% ich łącznej liczby w kraju) oraz 54 wzorów użytkowych (9,3%). Udzielone prawa ochronne przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej stanowiły 67,8% zgłoszeń patentów i 63,0% wzorów użytkowych. W porównaniu do 2015 r. liczba zgłoszeń patentowych spadła o 43,2%, a udzielonych o 9,6%, natomiast w przypadku wzorów użytkowych liczby spadły odpowiednio o 33,3% i 40,4%.

Wskaźnik zgłoszeń wynalazków na 1 mln mieszkańców w 2024 r. w województwie wyniósł 75,8, podczas gdy w kraju 89,5. W porównaniu do roku poprzedniego wskaźnik ten spadł o 9,6, a do 2015 r. o 58,1, podczas gdy w kraju spadki wyniosły odpowiednio 15,2 oraz 32,1.

Wykres 48. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
 Chart 48. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Using of information and communication technologies in enterprises

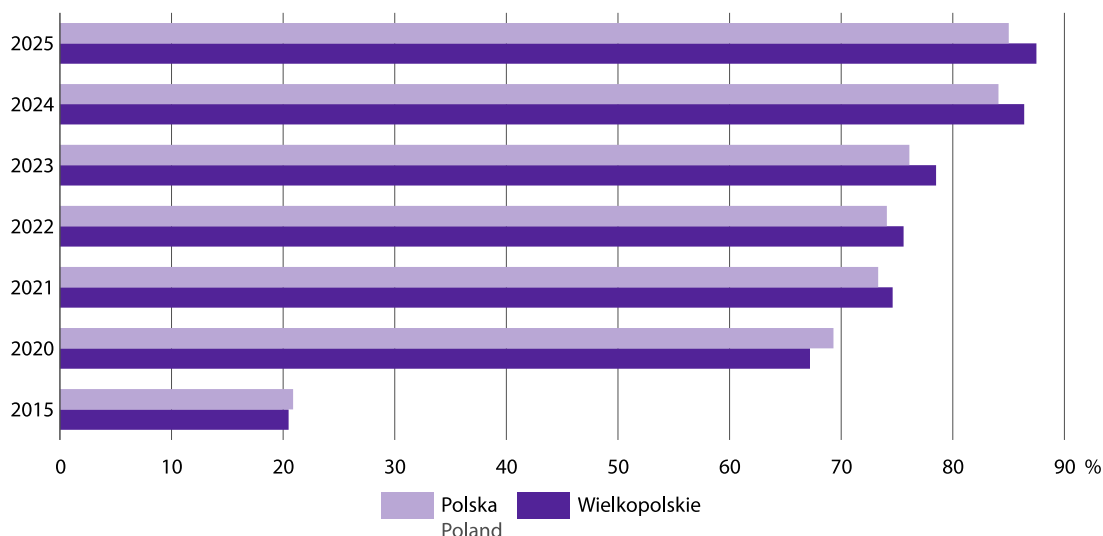
W 2025 r. dostęp do Internetu szerokopasmowego posiadało 93,0% przedsiębiorstw, w tym niemal ⅓ o prędkości przynajmniej 100 Mb/s. Udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez Internet nie zmienił się w ciągu roku i wyniósł 19,1%. Z otwartych danych publicznych korzystało mniej niż 1 na 7 przedsiębiorstw.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9.

W województwie wielkopolskim w 2025 r. dostęp do Internetu deklarowało 98,8% przedsiębiorstw (w kraju 98,6%), tj. więcej o 0,6 p.proc. niż w 2024 r. i o 8,6 p.proc. niż 2015 r. Przedsiębiorstw korzystających ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych było 93,0%, tj. o 1,2 p.proc. więcej niż w kraju. Najczęściej, tj. w 33,5%, były one wyposażone w stałe łącza o prędkości przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mb/s (w kraju 32,0%). Na drugim miejscu (z udziałem 21,1%) były przedsiębiorstwa, którym operatorzy dostarczają przynajmniej 30 Mb/s, ale mniej niż 100 Mb/s, przy czym od 2021 r. udział tej szybkości połączenia internetowego maleje.

Wykres 49. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
 Chart 49. Enterprises with Internet^a access

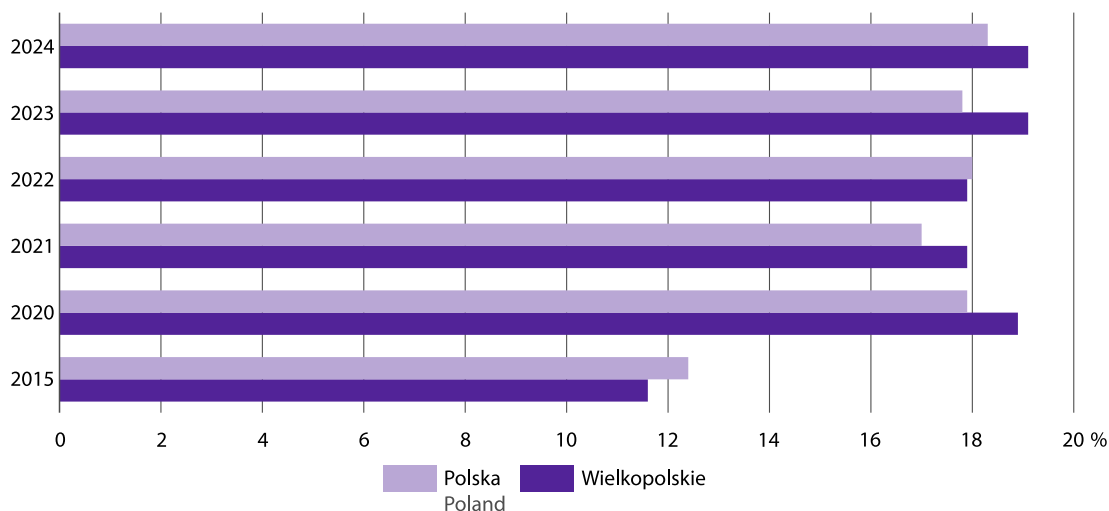
^a Dostęp do Internetu o prędkości przynajmniej 30 Mbit/s.
^a Internet access at least 30 Mbit/s.

W 2024 r. prowadzenie sprzedaży internetowej deklarowało 19,1% ogółu jednostek, tyle samo co rok wcześniej, ale o 7,5 p.proc. więcej niż w 2015 r., natomiast w kraju 18,3% (odpowiednio wzrost o 0,5 oraz wzrost o 5,9 p.proc.). E-sprzedaż za pośrednictwem własnej strony internetowej lub aplikacji mobilnej w 2024 r. prowadziło 13,0% podmiotów (o 0,2 p.proc. więcej niż rok wcześniej). Przedsiębiorstwa decydowały się także na korzystanie z internetowych platform handlowych oraz serwisów aukcyjnych i powiązanych z nimi aplikacji mobilnych – takie rozwiązanie wybrało 10,6% jednostek (o 0,6 p.proc. mniej niż w 2023 r.).

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Z otwartych danych publicznych w 2024 r. korzystało w województwie 13,6% przedsiębiorstw (o 3,3 p.proc. mniej niż w 2023 r.). W kraju 17,4 jednostek (19,5% w 2023 r.) użytkowało otwarte dane. Podobnie jak w kraju oraz w latach poprzednich przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie danymi z kategorii gospodarka i finanse (11,7%), natomiast najmniejsze – informacjami z zakresu kultury, sportu i rekreacji (1,8%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych wyniósł 3,8% (o 0,5 p.proc. mniej niż w kraju).

Wykres 50. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 50. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W województwie w 2025 r. poprawiły się wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw. Korzystnie kształtowała się również większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wzrosły przychody z eksportu oraz ich udział w przychodach ze sprzedaży.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

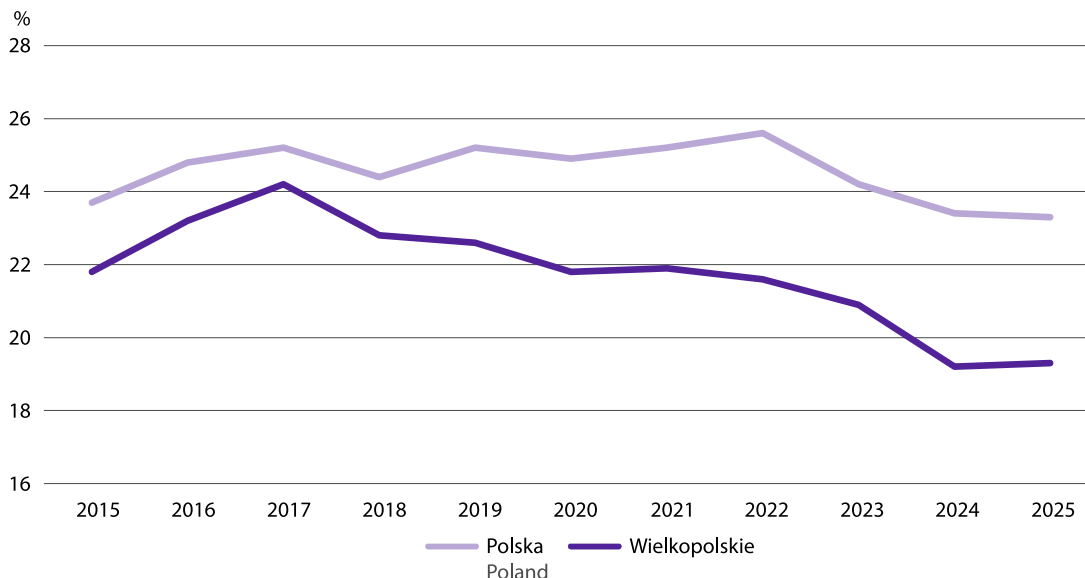
W województwie wielkopolskim w 2025 r. przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 732947,2 mln zł i były wyższe w odniesieniu do poprzedniego roku o 5,0% (do 2015 r. o 130,7%), natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 694614,1 mln zł i rosły wolniej tj. o 4,6% (do 2015 r. o 129,5%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 718321,9 mln zł i w ciągu roku wzrosły o 5,0%, podczas gdy odpowiadające im koszty zwiększyły się o 6,0%. Większość sekcji odnotowała wzrost przychodów netto, największy – informacja i komunikacja (o 20,5%) oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 19,5%). Największy spadek wystąpił w sekcji edukacja (o 17,9%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim z eksportu pochodziło 138877,1 mln zł, tj. 19,3% przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. W porównaniu z rokiem poprzednim przychody z eksportu wzrosły o 5,6%, ale ich udział zwiększył się o 0,1 p.proc.

Wykres 51. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Chart 51. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Wyniki finansowe:

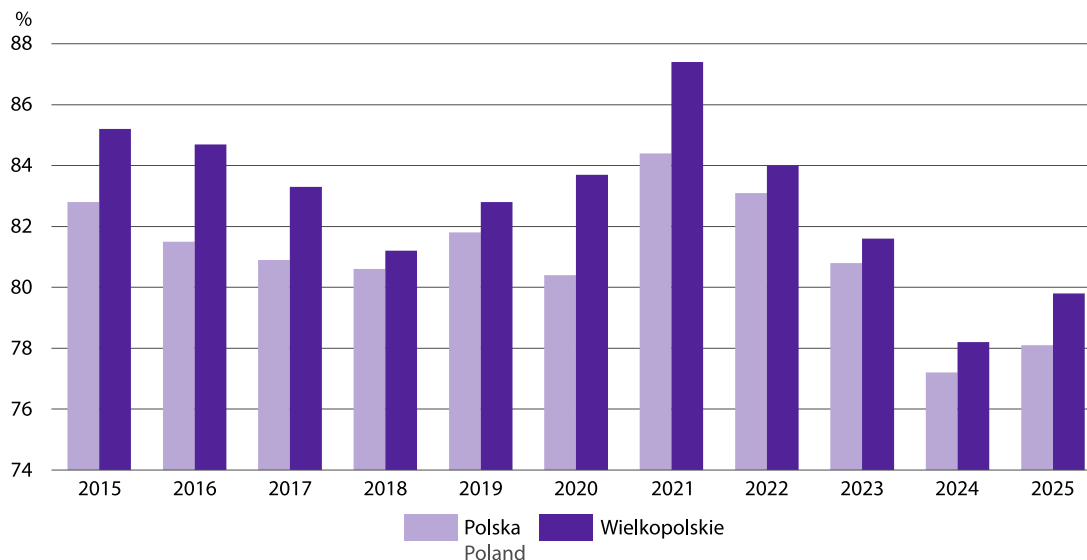
- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 38911,1 mln zł i był o 8,2% większy od osiągniętego w 2024 r. Pozostałe przychody operacyjne w skali roku wzrosły o 17,4%, podczas gdy koszty ich uzyskania spadły (o 1,5%), co spowodowało polepszenie wyniku na pozostałej działalności operacyjnej. Pozytywny rezultat (tj. poprawę wyniku) przyniósł również spadek przychodów finansowych – o 2,1%, przy spadku kosztów tych operacji – o 5,5%, choć nadal wynik na operacjach finansowych pozostał ujemny.

Wynik finansowy brutto za 2025 r. wyniósł 38333,2 mln zł, tj. o 13,3% więcej niż przed rokiem. Po odliczeniu obciążeń (w kwocie 6307,5 mln zł) wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 32025,6 mln zł, tj. o 16,9% wyżej niż w 2024 r. Zysk netto w ciągu roku wzrósł o 11,7%, podczas gdy strata netto obniżyła się w tym czasie o 25,4%. Zysk netto wykazało 79,8% przedsiębiorstw (78,2% w 2024 r.). Przychody uzyskane przez te przedsiębiorstwa stanowiły 91,2% przychodów ogółem (wobec 88,3% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 78,1% przedsiębiorstw (76,6% przed rokiem), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 90,6% (wobec 87,9% przed rokiem).

Wykres 52. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 52. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W przedsiębiorstwach objętych badaniem w 2025 r. odnotowano poprawę podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wskaźnik poziomu kosztów dla ogółu podmiotów wyniósł 94,8% wobec 95,2% w 2024 r. Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów w ciągu roku wzrósł z 5,3% do 5,4%. Wskaźnik rentowności obrotu brutto wyniósł 5,2% wobec 4,8% przed rokiem, a netto wzrósł w tym czasie o 0,5 p.proc., osiągając 4,4%.

Poprawę wskaźników obserwowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, transporcie i gospodarce magazynowej, administrowaniu i działalności wspierającej oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją. Gorzej niż przed rokiem wskaźniki kształtowały się m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się budownictwem, zakwaterowaniem i gastronomią, edukacją, opieką zdrowotną i pomocą społeczną oraz pozostałą działalnością usługową. W przypadku rentowności obrotu netto najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w przedsiębiorstwach związanych z pozostałą działalnością usługową (21,9% wobec 24,3% przed rokiem), natomiast najmniejsza rentowność, a jednocześnie największy spadek wskaźnika odnotowały podmioty z sekcji edukacja (-1,1% wobec 17,5% w 2024 r.).

Tabela 34. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
 Table 34. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,2	95,1	95,2	94,8	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	5,2	5,8	5,3	5,4	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,8	4,9	4,8	5,2	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,1	4,1	3,9	4,4	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	31,1	37,9	43,3	47,2	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	83,6	86,5	95,5	98,7	109,0

W 2025 r. na poziomie województwa odnotowano poprawę płynności finansowej przedsiębiorstw, wyrażającą się wzrostem wskaźników I i II stopnia (odpowiednio o 3,9 p.proc. do 47,2% oraz o 3,2 p.proc. do 98,7%). Poprawę płynności odnotowały m.in. jednostki z sekcji: przetwórstwo przemysłowe, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, zakwaterowanie i gastronomia, obsługa rynku nieruchomości, administrowanie i działalność wspierająca oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna. Płynność finansowa pogorszyła się natomiast m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, informacją i komunikacją, edukacją, działalnością związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz pozostałą działalnością usługową.

Wskaźniki ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwa w województwie wielkopolskim w 2025 r. były lepsze niż kraju, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej. W Polsce w 2025 r. w odniesieniu do 2024 r. nieznacznie polepszyły się podstawowe wskaźniki finansowe: spadł poziom kosztów (o 0,3 p.proc.), wzrosły rentowności: sprzedaży (o 0,2 p.proc.), obrotu brutto oraz netto (po 0,3 p.proc.). Poprawiły się także wskaźniki płynności – I stopnia o 4,3 p.proc., a II stopnia o 1,5 p.proc. W porównaniu do 2015 r. zarówno w województwie, jak i w Polsce, wszystkie omawiane wskaźniki finansowe osiągnęły korzystniejszy poziom.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Według stanu na koniec grudnia 2025 r. aktywa obrotowe przedsiębiorstw objętych badaniem wyniosły 21320,4 mln zł, tj. o 9,2% więcej niż rok wcześniej. Wartość zapasów w ciągu roku wzrosła o 4,8%, ale ich udział w aktywach zmniejszył się o 1,3 p.proc. do 30,6%. Największą część aktywów obrotowych stanowiły należności krótkoterminowe, których udział w końcu grudnia 2025 r. wynosił 34,7%, tj. o 0,9 p.proc. mniej niż przed rokiem. Wartość należności w skali roku zwiększyła się o 6,5%. Udział inwestycji krótkoterminowych wzrósł w ciągu roku o 2,4 p.proc. do 31,9%, przy wzroście ich wartości o 17,9%.

Według stanu na koniec grudnia 2025 r. zobowiązania przedsiębiorstw niefinansowych wyniosły łącznie 19777,8 mln zł, przy czym zobowiązania krótkoterminowe w ciągu roku zwiększyły się o 8,0%, natomiast długoterminowe zmniejszyły się o 1,8%. W ogólnej kwocie zobowiązań krótkoterminowych 61,4%

stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług. Relacja zobowiązań krótkoterminowych do należności krótkoterminowych w 2025 r. wyniosła 194,5%, podczas gdy relacja do inwestycji krótkoterminowych kształtowała się na poziomie 211,7%.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

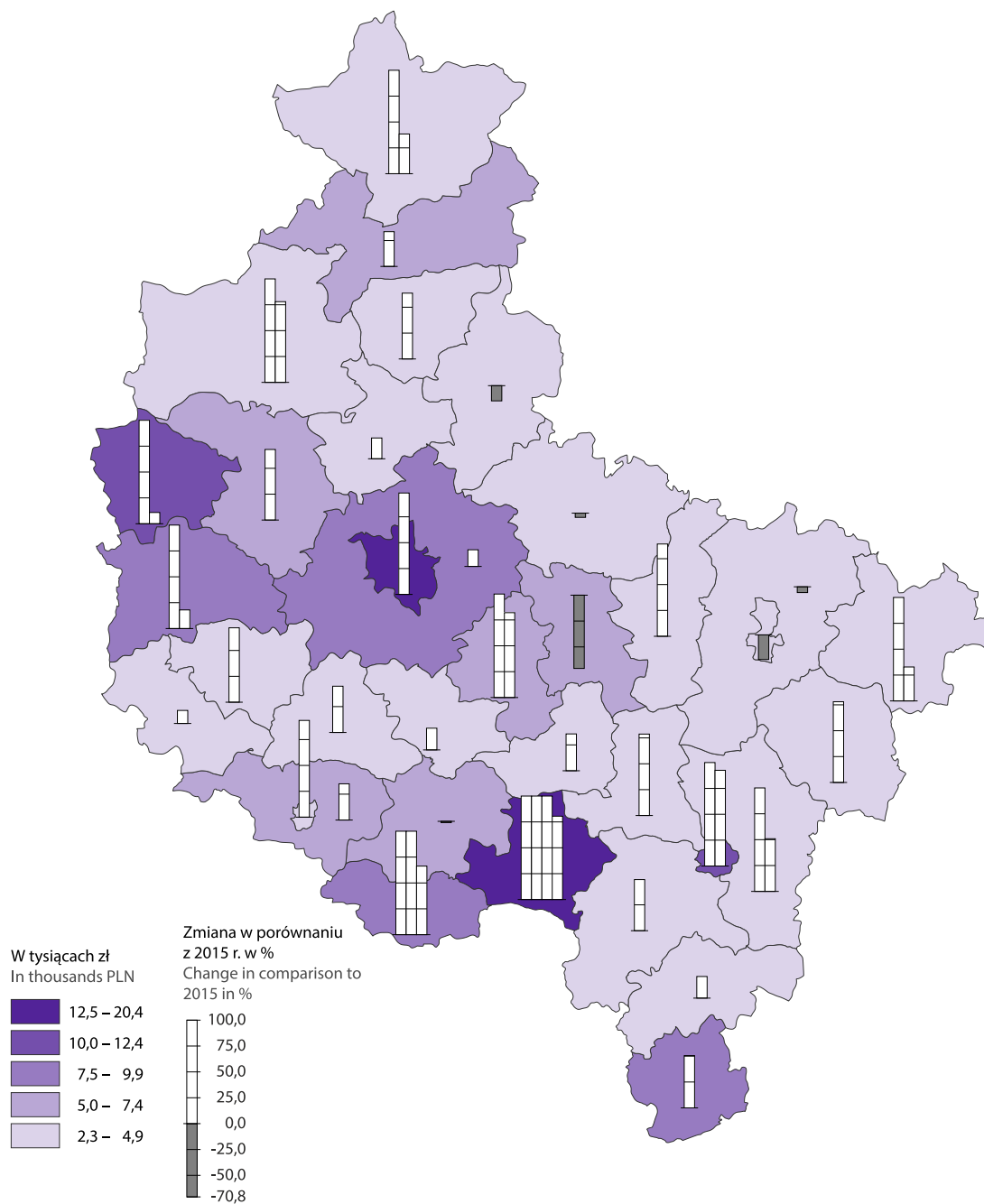
Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie wielkopolskim w 2025 r. były wyższe niż rok wcześniej. Większe były zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Spadła natomiast liczba inwestycji nowo rozpoczętych oraz ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw, w których **liczba pracujących przekracza 9** (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2024 r. nakłady inwestycyjne realizowane w województwie wielkopolskim przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 wyniosły 24020,0 mln zł, co stanowiło 9,1% ogółu nakładów w kraju. W przeliczeniu na 1 mieszkańca było to 6894 zł, tj. o 1,9% mniej niż średnio w Polsce. W nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących stosunkowo najwięcej zainwestowano w powiecie krotoszyńskim (20400 zł na mieszkańca), Poznaniu (13198 zł) oraz Kaliszu (11124 zł). Relatywnie najniższy poziom nakładów inwestycyjnych był w powiecie gnieźnieńskim (2278 zł). Nakłady inwestycyjne w wielkopolskim w porównaniu do 2023 r. spadły o 8,6%, ale do 2015 r. wzrosły o 53,6%.

Mapa 44. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 44. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

W drugiej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których **liczba pracujących przekracza 49** (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

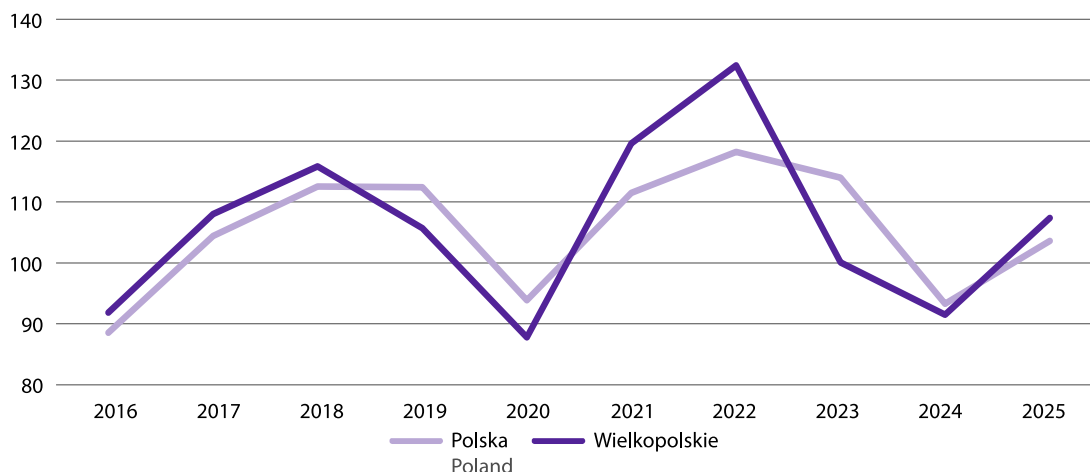
Nakłady inwestycyjne poniesione w 2025 r. przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe, mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, w których liczba pracujących przekracza 49, wyniosły 21323,5 mln zł (w cenach bieżących tj. o 7,4% więcej niż rok wcześniej). W kraju w 2025 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 3,6% w odniesieniu do poziomu z 2024 r. Udział województwa wielkopolskiego w krajowych nakładach inwestycyjnych w 2025 r. wyniósł 9,8%, co oznacza wzrost o 0,3 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego.

W budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej w 2025 r. zainwestowano średnio 34,4% ogółu środków. Wartość inwestycji dla tej kategorii środków trwałych w ciągu roku zwiększyła się o 6,1%. Kwota przeznaczona na zakupy wzrosła średnio o 8,1%, przy czym wartość inwestycyjna maszyn, urządzeń technicznych, narzędzi i wyposażenia zwiększyła się o 8,8%, a nakłady na środki transportu wzrosły o 4,6%. Na zakup maszyn i urządzeń technicznych oraz narzędzi w całym roku 2025 przedsiębiorstwa przeznaczyły 54,9% środków, natomiast na środki transportu – 10,3%. Udział zakupów w nakładach ogółem w ciągu roku wzrósł z 64,7% do 65,2%.

W 2025 r., porównaniu z poprzednim rokiem, wzrost wartości nakładów inwestycyjnych odnotowano m.in. w sekcjach transport i gospodarka magazynowa oraz informacja i komunikacja (w obu przypadkach ponad 2-krotny wzrost), a także w przedsiębiorstwach związanych z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 30,5%) oraz dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 13,3%). Mniej zainwestowano natomiast m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 29,6%), budownictwie (o 10,3%), przetwórstwie przemysłowym (o 7,7%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,9%).

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące) rok poprzedni=100

Chart 53. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
previous year=100

Kwotowo najwięcej w 2025 r. zainwestowały przedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (34,3% ogółu nakładów inwestycyjnych wobec 37,2% w 2024 r.) i przetwórstwo przemysłowe (29,9% wobec 34,8%), a w dalszej kolejności wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (14,6% wobec 12,0%), transport i gospodarka magazynowa (9,5% wobec 4,3%), informacja i komunikacja (3,7% wobec 1,9%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (2,8% wobec 2,7%).

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tabela 35. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 35. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: w milionach złotych Total: in million PLN	12845,8	13695,4	19862,9	21323,5
Polska=100 Poland=100	9,4	9,1	9,5	9,8
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	38,2	34,7	34,9	34,4
zakupy purchases	61,5	65,1	64,7	65,2
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	55,4	55,0	54,1	54,9
środków transportu transport equipment	6,1	10,1	10,6	10,3

W 2025 r. w województwie wielkopolskim rozpoczęto 23557 nowych zadań inwestycyjnych, tj. o 0,9% mniej niż rok wcześniej. Ich wartość kosztorysowa wyniosła 5045,9 mln zł i była o 5,0% mniejsza od wartości inwestycji rozpoczętych przed rokiem. W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 2,2%, ale ich wartość kosztorysowa wzrosła o 9,8%.

Podobnie jak w poprzednich okresach, najwięcej inwestycji w województwie dotyczyło sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (82,8% ogólnej liczby zadań, o wartości kosztorysowej stanowiącej tylko 14,7% inwestycji nowo rozpoczynanych). Największą wartość kosztorysową miały natomiast inwestycje przedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (43,0% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczynanych w województwie, choć w ogólnej liczbie zadań stanowiły one zaledwie 8,3%) oraz przetwórstwo przemysłowe (27,9% wartości i 6,4% liczby zadań).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W 2025 r. w województwie wielkopolskim uzyskano mniejszą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost dostaw do skupu podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych, ziemniaków, a także produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem żywca wołowego. Czerwcowe badanie pogłowia zwierząt gospodarskich wykazało wzrost liczebności stada bydła oraz owiec, natomiast zmniejszeniu uległo pogłowie świń.

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2025 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 719,1 tys. ha i była mniejsza zarówno od notowanej w poprzednim roku, jak i w 2015 r. (odpowiednio o 1,4% i o 20,2%). Areal przeznaczony pod uprawę tych gatunków w wielkopolskim stanowił 13,1% ich powierzchni w kraju (o 0,3 p.proc. więcej niż przed rokiem). Średni plon uzyskany w 2025 r. wyniósł 52,9 dt z ha, tj. był wyższy od uzyskanego w roku poprzednim, jak i w 2015 r., a także od średniego plonu w kraju (odpowiednio o: 3,1 dt, 14,7 dt i 4,3 dt). Produkcja ziarna w 2025 r. została oszacowana na 3806,6 tys. ton, tj. o 4,8% więcej niż przed rokiem oraz o 10,6% więcej niż w 2015 r. Ziarno zebrane w wielkopolskim stanowiło 14,3% ogółem (podobnie przed rokiem) i był to największy udział w krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi spośród wszystkich województw.

Tabela 36. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych

Table 36. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	39,5	50,9	55,4	59,4	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	38,2	46,3	49,8	52,9	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	47,5	55,1	56,5	59,1	55,9
żyto rye	28,5	35,9	39,1	41,8	38,2
jęczmień barley	37,3	47,5	50,2	54,5	48,2
owies oats	25,8	33,4	37,1	39,4	34,9
pszenżyto triticale	40,5	48,6	53,1	55,6	47,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	31,6	33,6	34,3	33,3	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	202	368	335	403	327
Buraki cukrowe Sugar beets	527	625	685	782	719

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

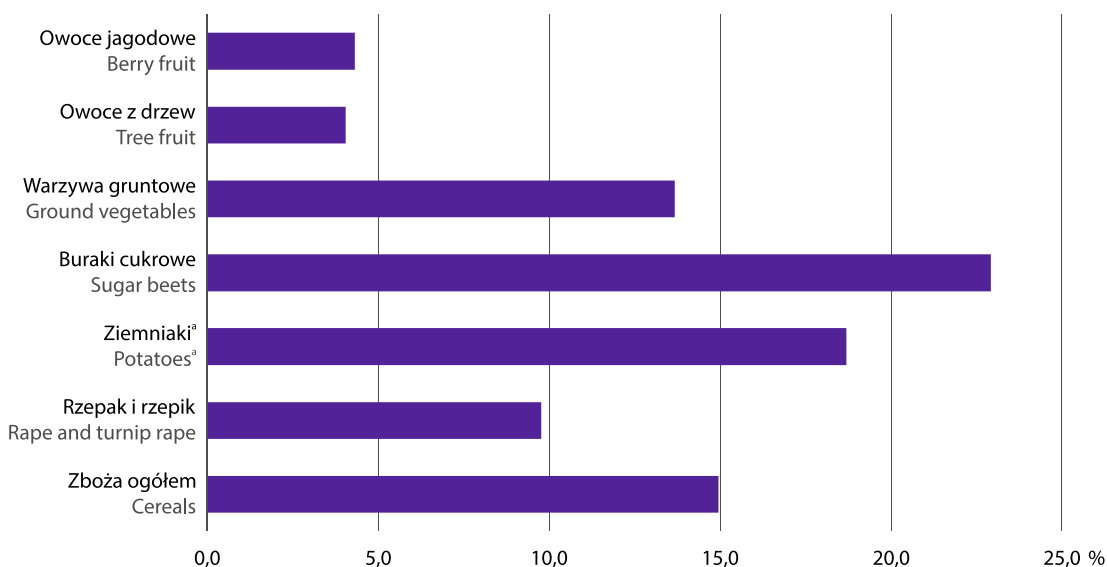
Areał uprawy rzepaku i rzepiku w 2025 r. wyniósł 106,4 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększył się o 9,7%, a w stosunku do 2015 r. był mniejszy o 7,1%. Powierzchnia ta stanowiła 9,7% przeznaczonych pod uprawę tych gatunków w kraju (wobec 9,6% przed rokiem). Średni plon wyniósł 33,3 dt z ha, co oznacza, że był niższy od uzyskanego w roku poprzednim (o 1,0 dt), ale wyższy zarówno od plonu z 2015 r., jak i od średniego w kraju (odpowiednio o 1,7 dt i o 0,2 dt). Łącznie w 2025 r. zebrano 354,3 tys. ton ziarna rzepaku i rzepiku, tj. więcej niż w roku 2024 (o 6,6%), ale mniej niż w 2015 (o 2,3%). Zbiór na takim poziomie stanowił 9,8% krajowego zbioru rzepaku i rzepiku (wobec 10,2% w poprzednim roku).

W 2025 r. pod ziemniaki (bez uprawy w ogrodach przydomowych) przeznaczono 32,4 tys. ha, czyli o 11,1% więcej niż przed rokiem i o 3,1% niż w 2015 r. Powierzchnia ta stanowiła 15,1% areálu ziemniaków w kraju (w 2024 r. 14,9%). Z 1 ha zebrano przeciętnie 403 dt ziemniaków, czyli o 68 dt więcej niż rok wcześniej i jednocześnie 2 razy więcej niż w 2015 r. W odniesieniu do średniego plonu w kraju, wydajność z jednostki powierzchni uzyskana w województwie była wyższa o 76 dt. Produkcja ziemniaków ukształtowała się na poziomie 1308,7 tys. ton, tj. o 33,8% wyżej niż w 2024 r. i ponad dwukrotnie przekraczała wielkość zbioru uzyskanego w 2015 r. Ziemniaki zebrane w wielkopolskim w 2025 r. stanowiły 18,7% ogółem (przed rokiem 16,5%) i województwo znajdowało się pod tym względem na 1. miejscu w kraju.

Powierzchnia zasiewów buraków cukrowych w 2025 r. wynosiła 54,4 tys. ha i była o 8,3% mniejsza niż przed rokiem i o 36,3% większa niż w 2015 r. W skali kraju areał przeznaczony pod uprawę buraków cukrowych w wielkopolskim stanowił 21,0% (przed rokiem 21,3%). Średnia masa korzeni zebranych z 1 ha wyniosła 782 dt, była o 97 dt wyższa niż w 2024 r. i przewyższała średni plon w kraju oraz uzyskany w 2015 r. (odpowiednio o 63 dt i o 255 dt). Produkcja buraków cukrowych w 2025 r. została oszacowana na 4257,0 tys. ton, tj. najwięcej w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem zbiory buraków zwiększyły się o 4,7%, a w stosunku do 2015 r. wzrosły dwukrotnie. Udział w krajowej produkcji buraków cukrowych kształtował się na poziomie 22,9% (wobec 22,1% przed rokiem).

Wykres 54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnicych w 2025 r.

Chart 54. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

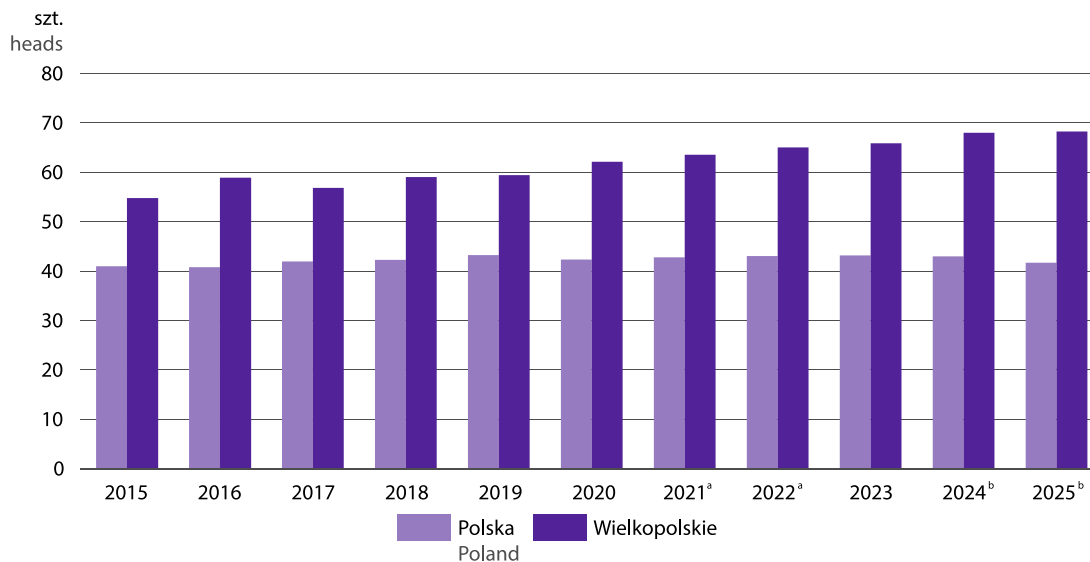

a Bez upraw w ogrodach przydomowych.
a Excluding those grown in home gardens.

W czerwcu 2025 r. w województwie wielkopolskim w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano wzrost pogłowia bydła oraz owiec, natomiast w przypadku świń zarejestrowano spadek ich liczebności.

Wykres 55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

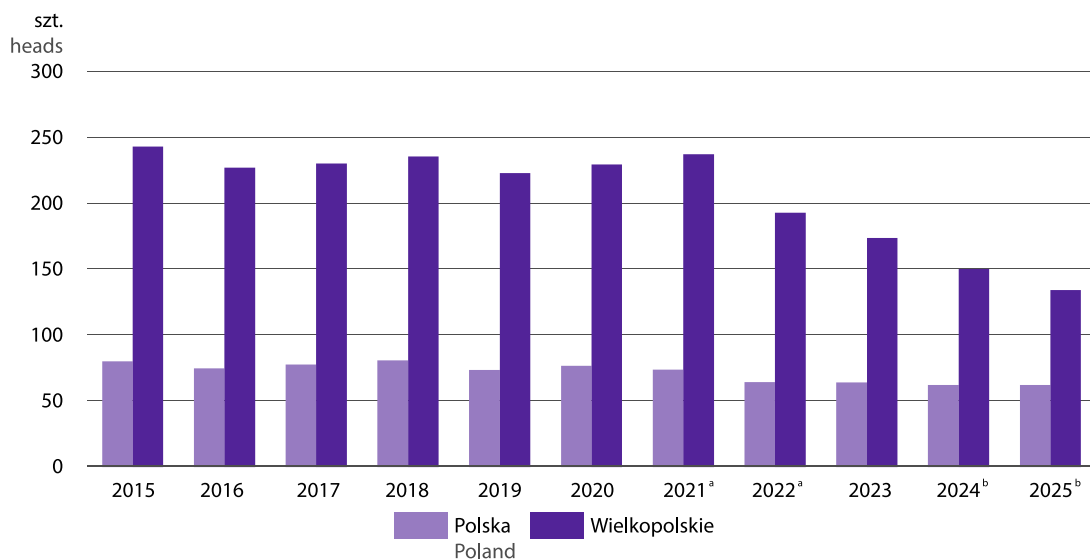
Chart 55. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Dla danych za lata 2021 i 2022 przyjęto do przeliczeń użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020. b Dla danych za lata 2024 i 2025 przyjęto do przeliczeń użytki rolne z 2023 r.

a Data for 2021 and 2022 were calculated by agricultural land coming from the Agricultural Census 2020. b Data for 2024 and 2025 were calculated by agricultural land coming from 2023.

Wykres 56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Dla danych za lata 2021 i 2022 przyjęto do przeliczeń użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020. b Dla danych za lata 2024 i 2025 przyjęto do przeliczeń użytki rolne z 2023 r.

a Data for 2021 and 2022 were calculated by agricultural land coming from the Agricultural Census 2020. b Data for 2024 and 2025 were calculated by agricultural land coming from 2023.

Pogłowie bydła liczyło 1202,0 tys. szt., tj. o 0,4% więcej niż w czerwcu 2024 r. (w kraju o 3,0% mniej). Stado krów w skali roku zmniejszyło się o 4,5% (w kraju o 7,6%). Odsetek krów w stadzie zmalał o 1,3 p.proc. i wyniósł 25,5% (wobec spadku w kraju o 1,8 p.proc., do 35,1%). Dominowały krowy mleczne, które stanowiły 96,2% stada krów (w porównaniu z czerwcem 2024 r. oznacza to spadek udziału o 0,2 p.proc.). W kraju ich odsetek wyniósł 93,1% (tj. o 0,7 p.proc. mniej niż przed rokiem). Pogłowie bydła w wielkopolskim stanowiło 19,6% stada krajowego, co lokowało ten region na 1. miejscu w Polsce (podobnie jak rok wcześniej). Na 100 ha użytków rolnych przypadało 68,2 szt. bydła, w tym 17,4 szt. krów, przy średniej obsadzie w kraju na poziomie 41,8 szt. i 14,7 szt. W 2024 r. było to 67,9 szt. bydła na 100 ha, w tym krów – 18,2 szt.

Stado świń w wielkopolskim w czerwcu 2025 r. obejmowało 2362,3 tys. szt., tj. o 10,6% mniej niż przed rokiem (w kraju odnotowano niewielki spadek o 0,1%). Wielkopolskie od lat jest największym producentem świń w Polsce, a udział w krajowym pogłowie ukształtował się na poziomie 25,9%, tj. o 3,0 p.proc. niżej aniżeli rok wcześniej. Pogłowie loch na chów, decydujące o możliwościach reprodukcyjnych stada, stanowiło 8,2% pogłowia świń w województwie (wobec 6,7% w kraju i 8,0% przed rokiem). W grupie tej przeważały lochy prośne, których odsetek wyniósł 70,3% (wobec 69,4% w 2024 r.), a w skali kraju 68,8% (wobec 68,4%). Obsada świń na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2025 r. wyniosła 134,0 szt., w tym loch na chów – 11,0 szt. i była największa w kraju (średnio w Polsce przypadało 62,0 szt. trzody chlewnej, w tym 4,2 szt. loch na chów). W poprzednim roku obsada świń w wielkopolskim była większa i wyniosła odpowiednio 150,0 szt. i 12,0 szt. w przypadku loch.

W ciągu roku pogłowie owiec w wielkopolskim zwiększyło się o 3,9% (przy średnim spadku w kraju o 2,3%) i w czerwcu 2025 r. liczyło 30,9 tys. szt. Stanowiło to 10,6% stada krajowego (przed rokiem 10,0%). Pod względem wielkości stada województwo zajmowało 2. lokatę za małopolskim (tak jak rok wcześniej). W wielkopolskim zanotowano wzrost liczby maciorek owczych (o 3,1%), natomiast w kraju spadek (o 3,6%). Udział maciorek wyniósł 49,1% wobec 49,4% w 2024 r. (w kraju 47,6% wobec 48,3%). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2025 r. liczyła 1,8 szt. (przed rokiem 1,7 szt.) wobec 2,0 szt. przeciętnie w kraju.

Z uwagi na zmianę metodologii badań produkcji zwierzęcej od 2022 r. zrezygnowano z badania R-ZW-B przeprowadzanego w czerwcu. Dane dla pogłowia drobiu dostępne są według stanu w grudniu 2025 r.

W grudniu 2025 r. według wstępnych danych pogłowie drobiu w województwie wielkopolskim kształtowało się na poziomie 60987,2 tys. szt. i w skali roku zwiększyło się o 2,4% (w kraju o 1,5%). Udział wielkopolskiego w krajowym pogłowie drobiu wyniósł 22,3% (o 0,1 p.proc. więcej niż rok wcześniej), co oznaczało 2. lokatę wśród województw, za mazowieckim. W strukturze gatunkowej zdecydowanie przeważał drób kurzy, który stanowił 83,5% pogłowia ogółem (wobec 90,7% w kraju i 90,1% w poprzednim roku). Obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2025 r. kształtowała się na poziomie 3460,5 szt., w tym kurzego – 2890,4 szt., przy średniej dla kraju odpowiednio 1854,2 szt. i 1681,2 szt. Przed rokiem na 100 ha użytków rolnych w województwie przypadało 3380,9 szt. drobiu, w tym drobiu kurzego – 3047,0 szt.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost dostaw do skupu podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych ogółem, ziemniaków oraz omawianych produktów zwierzęcych, z wyjątkiem żywca wołowego. Spadek podaży dotyczył pszenicy i żyta.

W 2025 r. skupiono 1217,8 tys. ton podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 0,3 więcej niż w poprzednim roku (w kraju mniej o 1,6%). Udział wielkopolskiego w wielkości krajowej skupu zbóż wyniósł 13,7% (13,4% przed rokiem). Skup pszenicy ukształtował się na poziomie 731,3 tys. ton, co w porównaniu z 2024 r. oznacza spadek dostaw o 1,3%. W przypadku skupu żyta, stanowiącego 128,3 tys. ton, w skali roku zaobserwowano spadek o 3,9%.

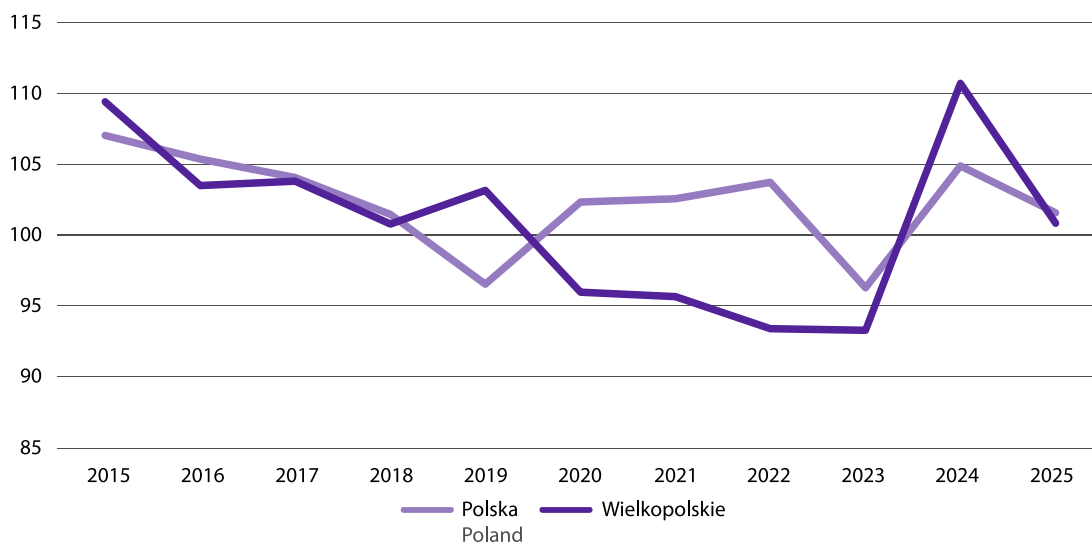
W 2025 r. wielkopolscy producenci dostarczyli do skupu 578,9 tys. ton ziemniaków, tj. 26,0% podaży ziemniaków ogółem w kraju (wobec 25,4% przed rokiem). W porównaniu z 2024 r. dostawy ziemniaków zwiększyły się o 14,5%, przy przeciętnym wzroście w Polsce o 12,0%.

Skup żywca rzeźnego w wielkopolskim w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami (w wadze poubojowej ciepłej) wyniósł 931,1 tys. ton i stanowił 18,1% skupu ogółem (podobnie jak przed rokiem). Skup na takim poziomie był wyższy od ubiegłorocznego o 1,9% (w kraju zanotowano wzrost dostaw średnio o 2,0%).

Wykres 57. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

rok poprzedni=100

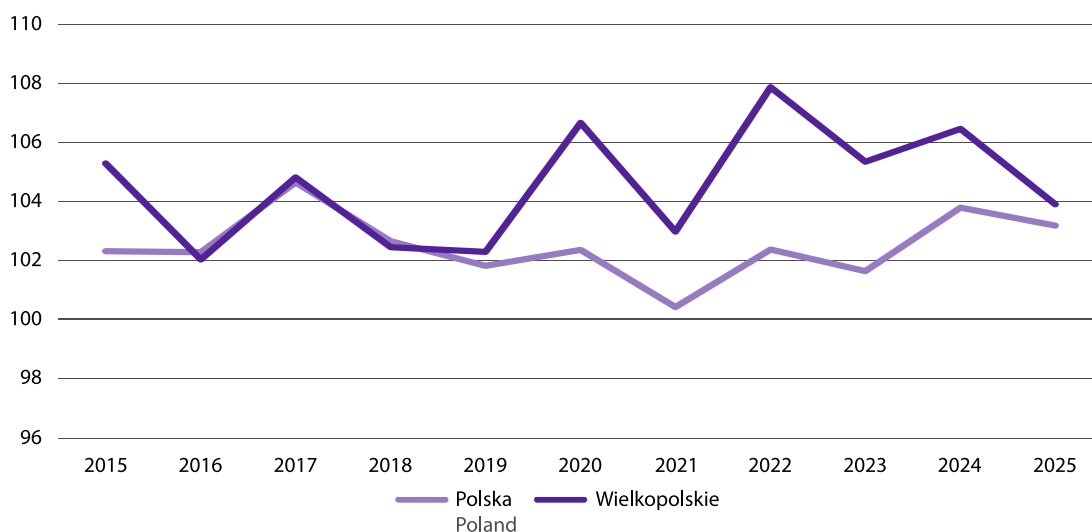
Chart 57. Indices of total animals for slaughter procurement (in live weight)
previous year=100

Wykres 58. Dynamika skupu mleka

rok poprzedni=100

Chart 58. Indices of cows' milk procurement
previous year=100

Wielkość skupu wyrażona w wadze żywej dla żywca wieprzowego kształtowała się na poziomie 533,8 tys. ton, tj. o 1,9% wyższym niż w 2024 r. (w Polsce wyżej o 5,1%). Udział wielkopolskiego w krajowym skupie trzody chlewnej w 2025 r. wyniósł 21,9%, tj. o 0,7 p.proc. mniej niż rok wcześniej. Dostawy żywca wołowego w wadze żywej wyniosły 179,5 tys. ton i były o 14,9% mniejsze od notowanych w poprzednim roku (w kraju podaż zmniejszyła się w ciągu roku o 5,9%). Skup żywca wołowego w województwie stanowił 25,2% wielkości krajowej (wobec 27,9% przed rokiem). Dostawy żywca drobiowego w badanym okresie kształtowały się na poziomie 561,9 tys. ton, tj. o 6,2% więcej niż w 2024 r. (wobec wzrostu w Polsce o 1,0%). W skali kraju skup żywca drobiowego w wielkopolskim stanowił 14,7%, tj. o 0,7 p.proc. więcej niż w poprzednim roku.

W 2025 r. producenci z województwa wielkopolskiego dostarczyli do skupu łącznie 2506,1 mln litrów mleka, tj. o 3,9% więcej niż rok wcześniej (w kraju więcej o 3,2%). W stosunku do poprzedniego roku udział województwa w skupie mleka ogółem zwiększył się o 0,1 p.proc. i wyniósł 18,5%.

W 2025 r. w porównaniu z poprzednim rokiem w wielkopolskim odnotowano spadek cen skupu większości omawianych produktów (oprócz żyta i żywca wołowego).

Średnia cena skupu pszenicy (konsumpcyjnej i paszowej) w województwie wyniosła 82,46 zł za 1 dt i była o 0,3% niższa aniżeli w 2024 r. (w kraju 81,72 zł; spadek o 1,1%). Na targowiskach w 2025 r. za 1 dt pszenicy płacono 112,28 zł, w odniesieniu do 2024 r. było to o 2,8% mniej (w kraju 111,09 zł; o 2,3% więcej).

Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 64,52 zł za dt, tj. o 12,9% wyżej niż w 2024 r. (w kraju 64,79 zł, o 9,2% wyżej). W obrocie targowiskowym cena żyta wyniosła 90,74 zł za dt, czyli była niższa o 4,2% od ceny zanotowanej w 2024 r. (w kraju 86,34 zł, o 4,3 % wyższa).

Za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie płacono średnio 105,12 zł, tj. o 22,8% mniej niż w 2024 r. (w kraju przeciętna cena skupu ziemniaków wyniosła 92,26 zł; spadek o 22,4%). Cena ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach w wielkopolskim kształtowała się na poziomie 217,82 zł za dt, a w kraju – 197,70 zł i okazała się niższa w porównaniu z 2024 r. odpowiednio o 9,2% i o 11,8%.

Cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) w 2025 r. osiągnęła wartość 14,13 zł za kg i w ciągu roku zwiększyła się o 32,1% (w kraju 13,54 zł, wzrost o 27,5%).

W 2025 r. za 1 kg żywca wieprzowego w skupie rolnicy uzyskali cenę 6,22 zł, co w skali roku oznacza spadek o 12,2% (w kraju 6,31 zł; o 11,2% niżej). W 2025 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta uległa pogorszeniu, zarówno w odniesieniu do poprzedniego roku, jak i do 2015 r. (6,9 wobec odpowiednio 7,5 i 7,4; w kraju 7,3 wobec odpowiednio 8,6 i 7,3). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia również pogorszyła się, tj. osiągnęła wartość 6,0 wobec 6,8 w 2024 r., ale nieco polepszyła w porównaniu z 2015 r. (5,8; w kraju odpowiednio: 6,0, 6,9 i 6,1).

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2025 r. wyniosła 6,22 zł za kg i o 17,4% była wyższa od ceny notowanej przed rokiem (w kraju 6,26 zł; wzrost o 17,3%). Za 1 hl mleka płacono w tym czasie 217,64 zł, tj. o 5,0% więcej niż przed rokiem (w kraju 222,07 zł; wzrost o 5,4%).

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym w 2024 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost zarówno wartości rolniczej produkcji globalnej, jak i wartości produkcji końcowej oraz towarowej. Wartość produkcji globalnej w 2024 r. (w cenach stałych z 2023 r.) w ciągu roku zwiększyła się o 17,5% w wyniku wzrostu produkcji zwierzęcej – o 26,0%, jak i roślinnej – o 5,5%. Zdecydowanie przeważała produkcja zwierzęca – przypadała na nią 62,6% ogólnej wartości produkcji globalnej, podczas gdy na roślinną 37,4%. Udział województwa w krajowej wartości globalnej w 2024 r. wyniósł 18,9% (wobec 15,6% w poprzednim roku).

Wartość produkcji końcowej była o 19,3% większa niż w 2023 r. W przypadku produkcji zwierzęcej odnotowano udział na poziomie 70,6%, a w skali roku jej wartość zwiększyła się o 27,1%. Wkład produkcji roślinnej w końcową produkcję rolniczą wyniósł 29,4%, a jej wartość była większa o 4,1% od notowanej rok wcześniej. Udział województwa w końcowej produkcji krajowej w 2024 r. kształtował się na poziomie 19,7% (przed rokiem 15,8%).

Wartość produkcji towarowej w ujęciu rocznym była wyższa o 19,0%. Produkcja zwierzęca, której odsetek wyniósł 70,5%, w ciągu roku zwiększyła się o 24,0%. Wartość sprzedaży produktów roślinnych, stanowiąca 29,5% produkcji towarowej, zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 8,4%. W skali kraju udział produkcji towarowej zrealizowanej w wielkopolskim w 2024 r. kształtował się na poziomie 20,9% i był większy o 4,4 p.proc. od obserwowanego rok wcześniej.

Przemysł Industry

W 2025 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu była (w cenach stałych) wyższa niż w roku poprzednim. Zanotowano także wzrost wydajności pracy w cenach stałych przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

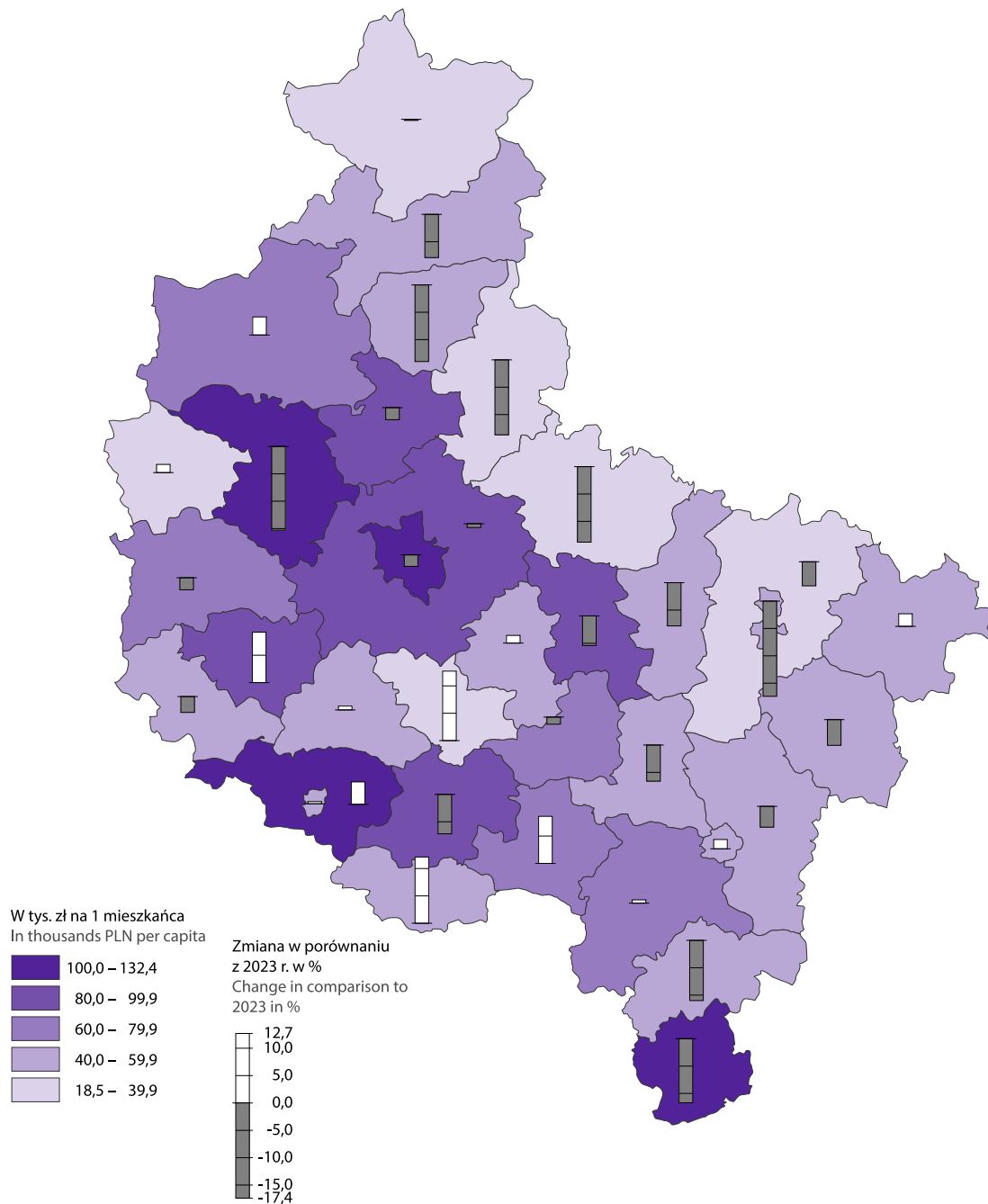
Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu w 4206 przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 wyniosła łącznie 245783,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,6% (w cenach stałych) wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęła wartość 70543 zł (w cenach bieżących) i zmniejszyła się o 3,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział produkcji sprzedanej przemysłu województwa wielkopolskiego w produkcji krajowej wyniósł 11,1% i w skali roku odnotowano wzrost o 0,4 p.proc. W kraju produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie 2214980,4 mln zł (w cenach bieżących) i w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 58967 zł. Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu województwo wielkopolskie zajmowało 3. lokatę w kraju, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca 4.

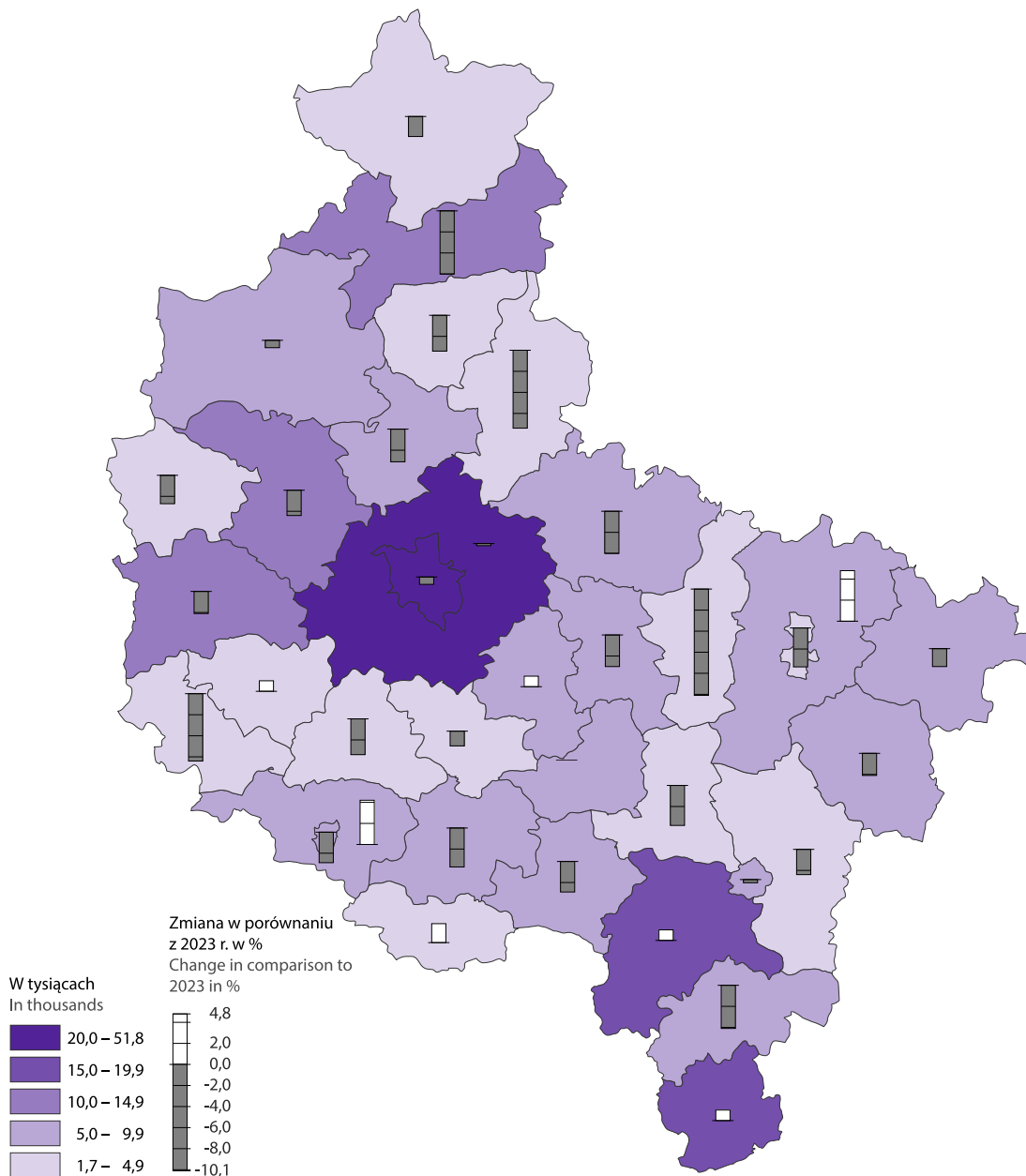
Wg systemu zintegrowanego w 2024 r. największą część produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zrealizowano w Poznaniu (24,5%), powiecie poznańskim (14,8%) oraz szamotulskim (4,8%). Udziały sześciu powiatów: międzychodzkiego, złotowskiego, wągrowieckiego, śremskiego, chodzieskiego i słupeckiego były niższe niż 1%. W 2024 r. w porównaniu do 2023 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w 13 powiatach, najbardziej w śremskim o 12,7%, a spadła w 24, najsilniej w Koninie o 18,7%. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2024 r. była najwyższa w powiecie kępińskim (132,4 tys. zł), szamotulskim (127,7 tys. zł), oraz leszczyńskim (125,7 tys. zł), a najniższa w złotowskim (18,5 tys. zł), konińskim (23,1 tys. zł) i międzychodzkiem (27,1 tys. zł).

Mapa 45. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.
 Map 45. Sold production of industry (current prices) in 2024

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie wielkopolskim wyniosło 329,9 tys. osób i w skali roku zmniejszyło się o 1,4%. Spośród powiatów najwyższe przeciętne zatrudnienie w przemyśle odnotowano w powiecie poznańskim (15,7% w województwie) oraz w Poznaniu (14,7%), a najniższe w powiecie międzychodzkiem (0,5%). W porównaniu do 2023 r. przeciętne zatrudnienie wzrosło w 7 powiatach (najsilniej w konińskim o 4,8%), a w pozostałych spadło (najbardziej w słupeckim o 10,1%).

Mapa 46. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.
Map 46. Average paid employment in industry in 2024

Wydajność pracy w przemyśle w 2024 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, wyniosła w wielkopolskim 745,1 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 1,8% niższa niż rok wcześniej. Spośród powiatów najwyższą wydajność odnotowano w Poznaniu (1235,9 tys. zł), jarocińskim (1055,4 tys. zł) oraz leszczyńskim (989,0 tys. zł), a najniższą w powiecie złotowskim (398,3 tys. zł). W porównaniu do 2023 r. wydajność zwiększyła się w 17 powiatach, najbardziej w powiecie śremskim o 14,3%. Natomiast w 5 powiatach spadła powyżej 10 p.proc. (najbardziej w Koninie o 15,6%).

W drugiej części analizy dane o produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; opracowane zostały na podstawie **danych krótkookresowych** pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej **DG-1**.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2025 r. osiągnęła w województwie wartość 263423,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 4,5% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 9,0% większa niż w 2021 r. W skali kraju sprzedaż produkcji przemysłowej (w cenach stałych) była w 2024 r. o 0,3% wyższa niż w 2023 r. Udział produkcji sprzedanej przemysłu województwa w produkcji sprzedanej kraju wyniósł 11,2%, co lokowało je na 3. miejscu w Polsce.

Tabela 37. Przemysł
Table 37. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2021	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln zł in million PLN	140100,8	214785,4	255830,2	263423,6
Polska=100 Poland=100	11,7	11,5	11,1	11,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	93,4	94,0	92,9	93,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	308,6	344,6	335,2	333,3

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2025 r. w województwie wielkopolskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (245384,1 mln zł), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (9874,6 mln zł), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (6597,1 mln zł) oraz górnictwo i wydobywanie (1567,8 mln zł).

Wzrost sprzedaży odnotowały przedsiębiorstwa przemysłowe związane z dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 7,3%) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 4,7%). Spadek wartości produkcji sprzedanej obserwowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu (o 13,7%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,2%).

Wykres 59. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2021=100

Chart 59. Indices of sold production of industry (constant prices)

2021=100

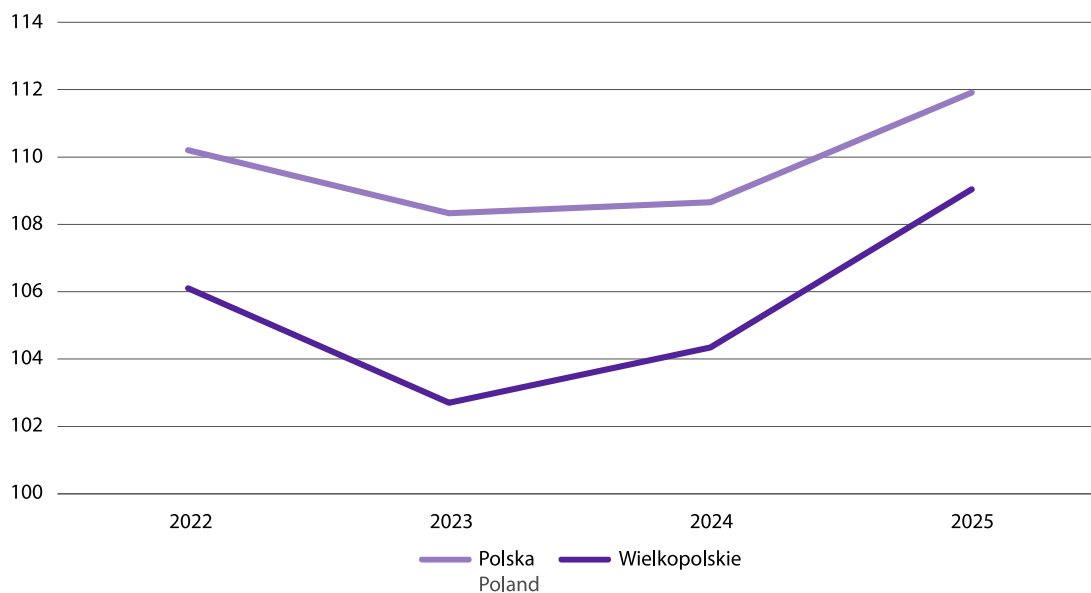
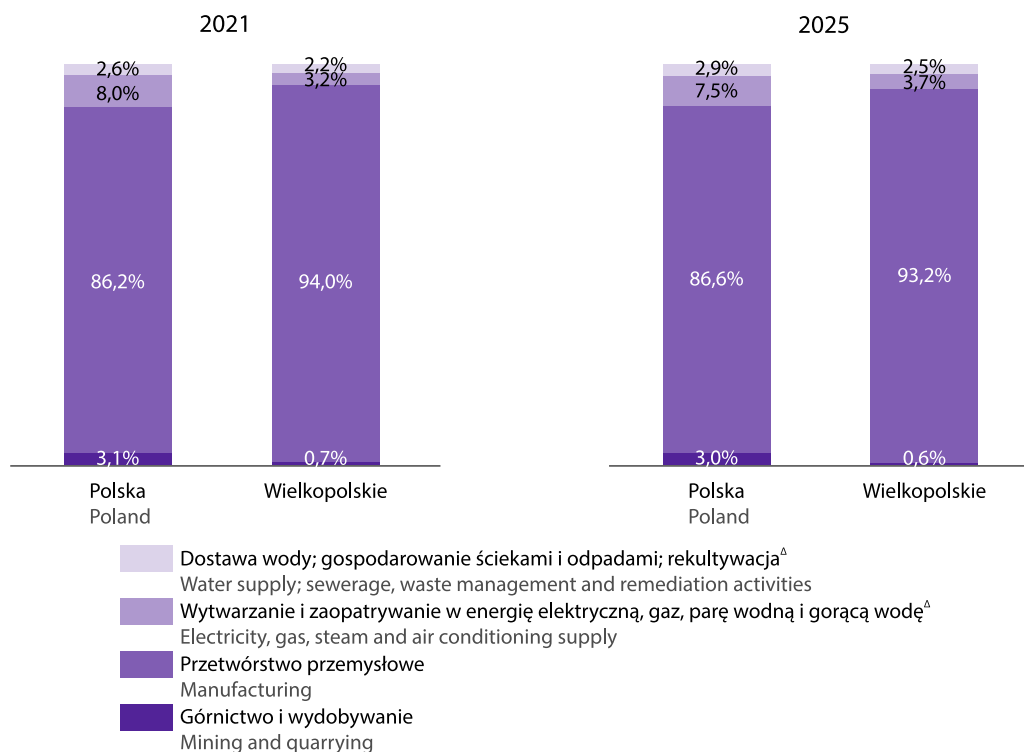
Wykres 60. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)

Chart 60. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

Wykres 61. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2021=100

Chart 61. Indices of average paid employment in industry

2021=100

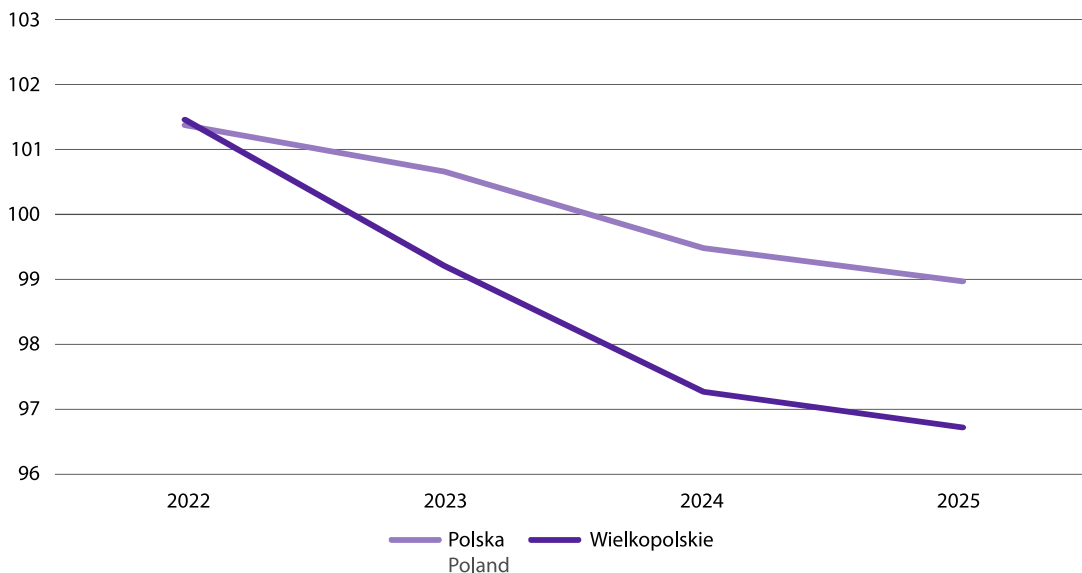
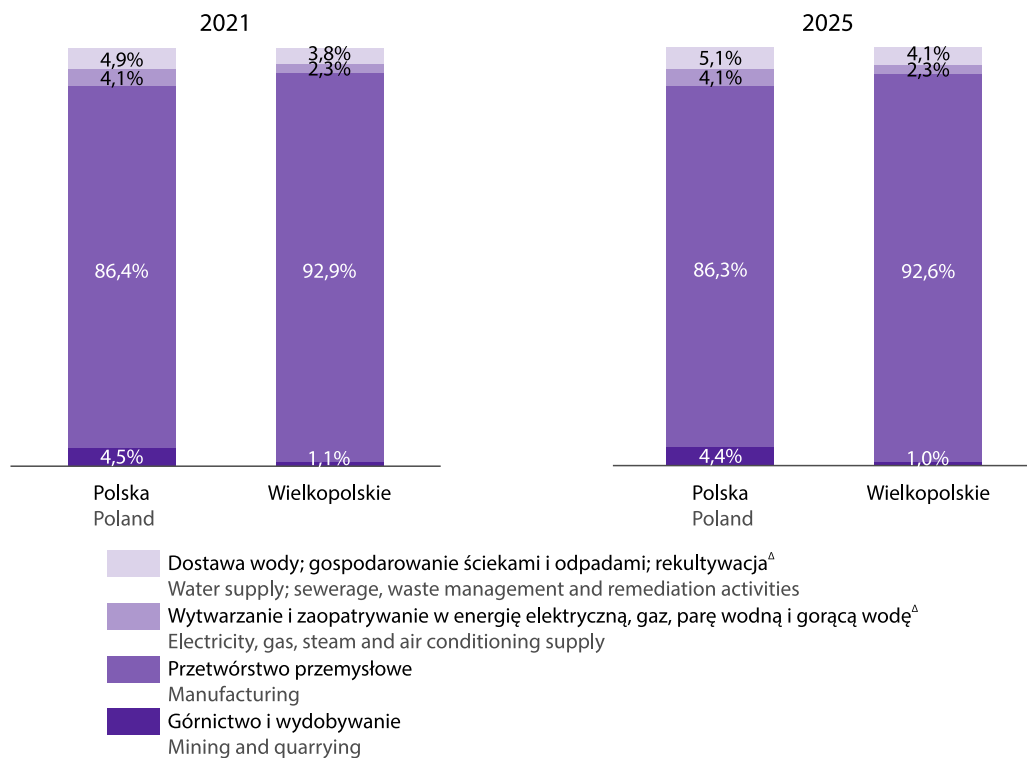
Wykres 62. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 62. Average paid employment in industry by PKD sections

W 2025 r. produkcja większości działów przetwórstwa przemysłowego była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych), w tym w 4 z 5 działów dominujących. Należały do nich: produkcja artykułów spożywczych (24,1% wartości produkcji sprzedanej przemysłu całego województwa, wzrost o 6,6%), mebli (7,6%, wzrost o 4,4%), wyrobów z metali (6,6%, wzrost o 9,1%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (6,0%, wzrost o 1,0%). Spadek produkcji dotyczył produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (14,2%, spadek o 2,2%).

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się w województwie na poziomie 333,3 tys. osób (12,3% w kraju), z czego 92,6% to zatrudnienie w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle spadło o 0,6% w stosunku do 2024 r. i o 3,3% wobec 2021 r. W kraju zanotowano odpowiednio spadek o 0,5% i o 1,0%.

Produkcja sprzedana przemysłu na 1 zatrudnionego, w 2025 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 790,4 tys. zł (w cenach bieżących) i w ciągu roku zwiększyła się w cenach stałych o 5,1%, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 0,6% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 8,1%. W Polsce wydajność pracy w przemyśle w 2025 r. wzrosła w cenach stałych o 3,5%.

Budownictwo Construction

W 2025 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa oraz wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w odniesieniu do roku poprzedniego. W omawianym okresie nastąpiło też zwiększenie wydajności pracy w budownictwie. Mieszkań oddanych do użytkowania w województwie w 2025 r. było więcej niż rok wcześniej. Nieznacznie zwiększyła się też liczba mieszkań na budowę których wydano pozwolenia. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) kształtowała się na poziomie 49756,3 mln zł i zwiększyła się w ciągu roku o 7,4%, a w porównaniu z 2015 r. o 161,3%. W kraju wzrost wyniósł odpowiednio 4,2% i 135,4%. Udział produkcji sprzedanej budownictwa w produkcji krajowej w 2025 r. stanowił 11,6%. W 2025 r. województwo wielkopolskie zajęło 2. miejsce wśród województw pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa i 5. lokatę pod względem dynamiki tego wskaźnika.

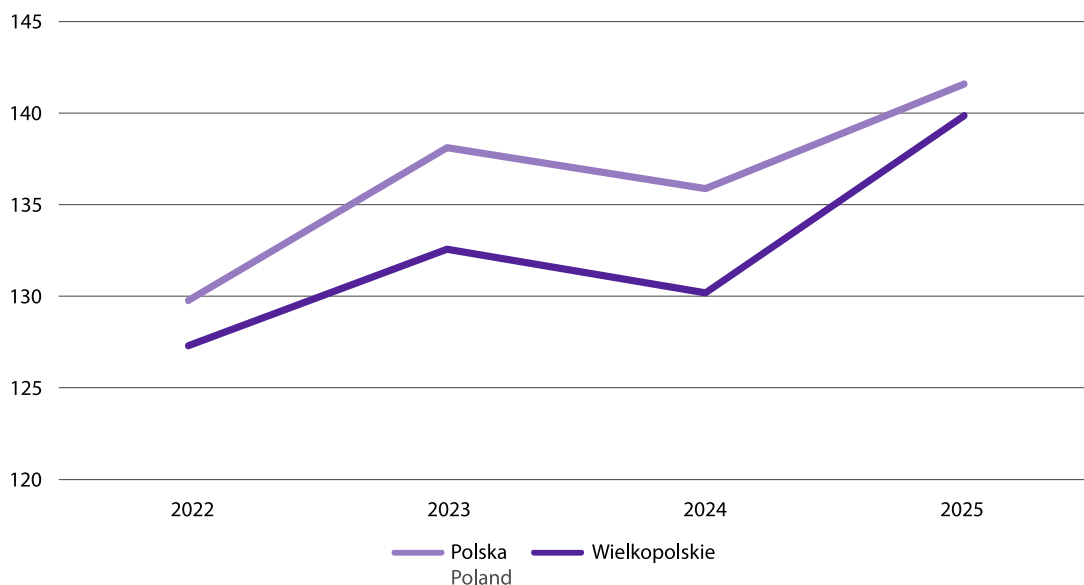
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji Budownictwo.

Tabela 38. Budownictwo
Table 38. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) Sold production of construction (current prices)				
w mln zł in million PLN	19044,9	29349,7	46313,5	49756,3
Polska=100 Poland=100	10,5	11,0	11,3	11,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	47,7	41,3	38,3	36,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	36,1	39,6	40,6	40,4

Wykres 63. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100

Chart 63. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji Budownictwo. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

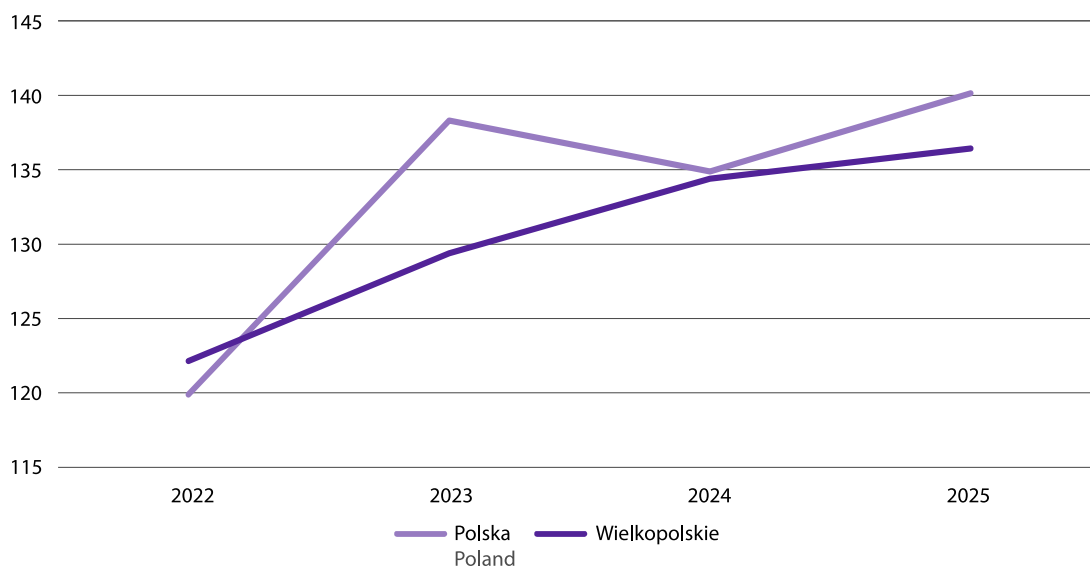
Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2025 r. w województwie wielkopolskim wyniosła (w cenach bieżących) 18025,9 mln zł i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 1,5%, a do 2015 r. o 98,3%. W kraju wzrost wyniósł odpowiednio 0,7% oraz 88,5%. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem sekcji budownictwo w województwie w 2025 r. wyniósł 36,2%.

Wykres 64. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2021=100

Chart 64. Indices of construction and assembly production (current prices)

2021=100

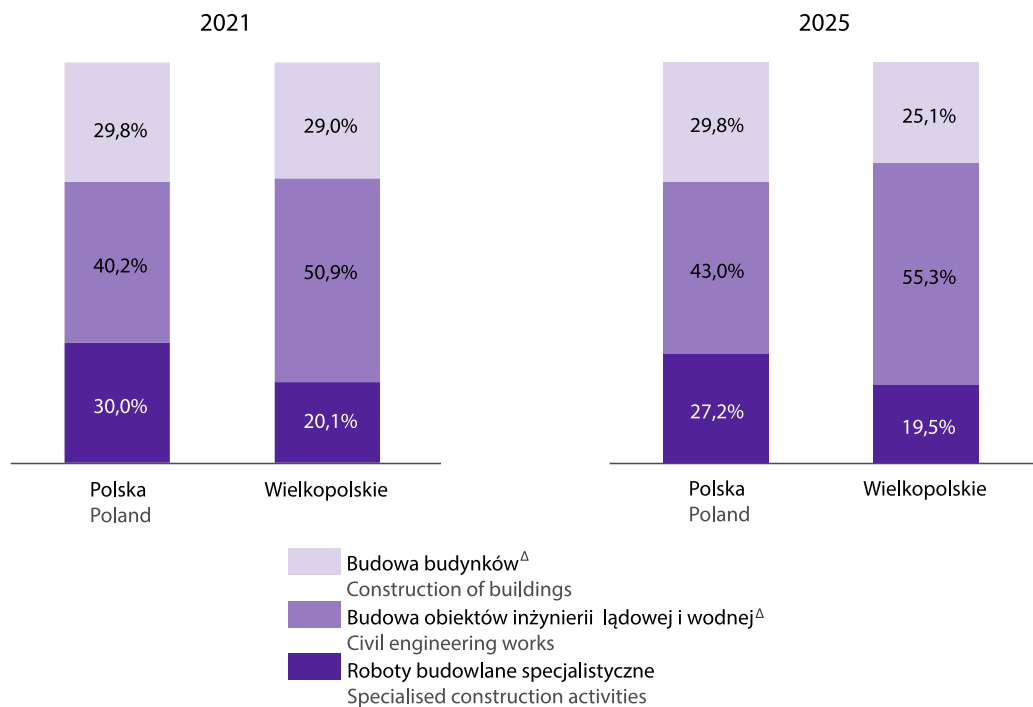

Wśród przedsiębiorstw budowlano-montażowych najwyższy udział w produkcji (55,3%) miały podmioty zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a ich produkcja wzrosła w ciągu roku o 13,3%. Na drugim miejscu, z udziałem równym 25,1%, ale spadkiem produkcji o 25,2%, znalazły się przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Natomiast podmioty zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi osiągnęły 19,5% udziału w produkcji (wzrost o 21,5% w ciągu roku). W porównaniu z 2024 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej spadł udział przedsiębiorstw zajmujących się budową budynków, a zwiększył się dwóch pozostałych działów.

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa w 2025 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 0,5% (w kraju spadek o 0,7%). Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w 2025 r. wyniosło w województwie wielkopolskim 40,4 tys. osób.

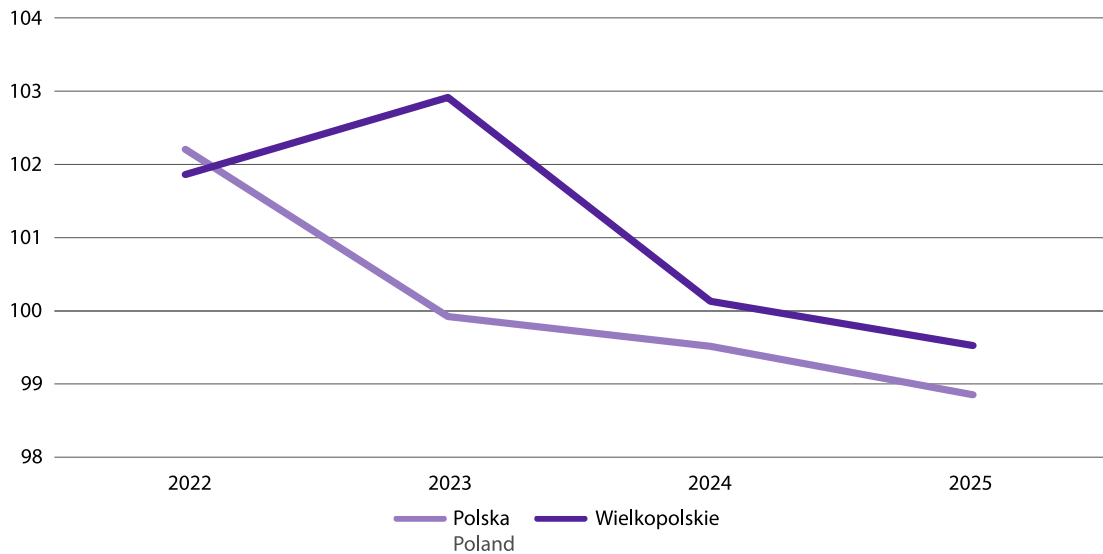
Wydajność pracy w budownictwie w 2025 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, kształtowała się w województwie wielkopolskim na poziomie 1232,8 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 8,1% w stosunku do roku poprzedniego. W Polsce wydajność wyniosła 1025,0 tys. zł i wzrosła o 4,9%.

Wykres 65. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 65. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

Wykres 66. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 2021=100

Chart 66. Indices of average employment in construction
 2021=100

W 2025 r. w województwie wielkopolskim według wstępnych danych oddano do użytkowania 21537 mieszkań (10,3% w Polsce), tj. o 11,7% więcej niż przed rokiem, i o 34,0% więcej niż w 2015 r. W kraju w tym czasie liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania wrosła odpowiednio o 4,1% i 41,0%.

Wykres 67. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2021=100

Chart 67. Indices of the number of dwellings completed

2021=100

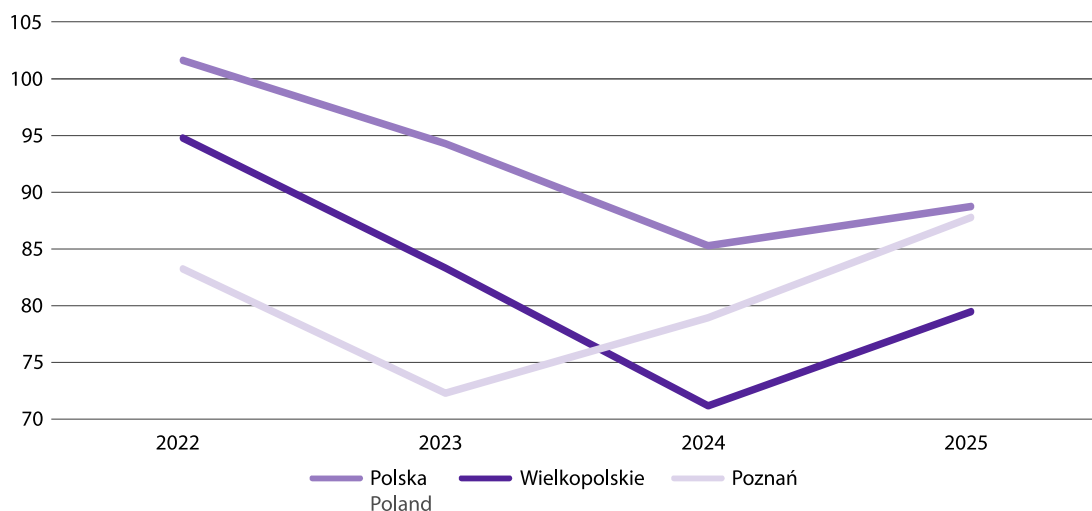

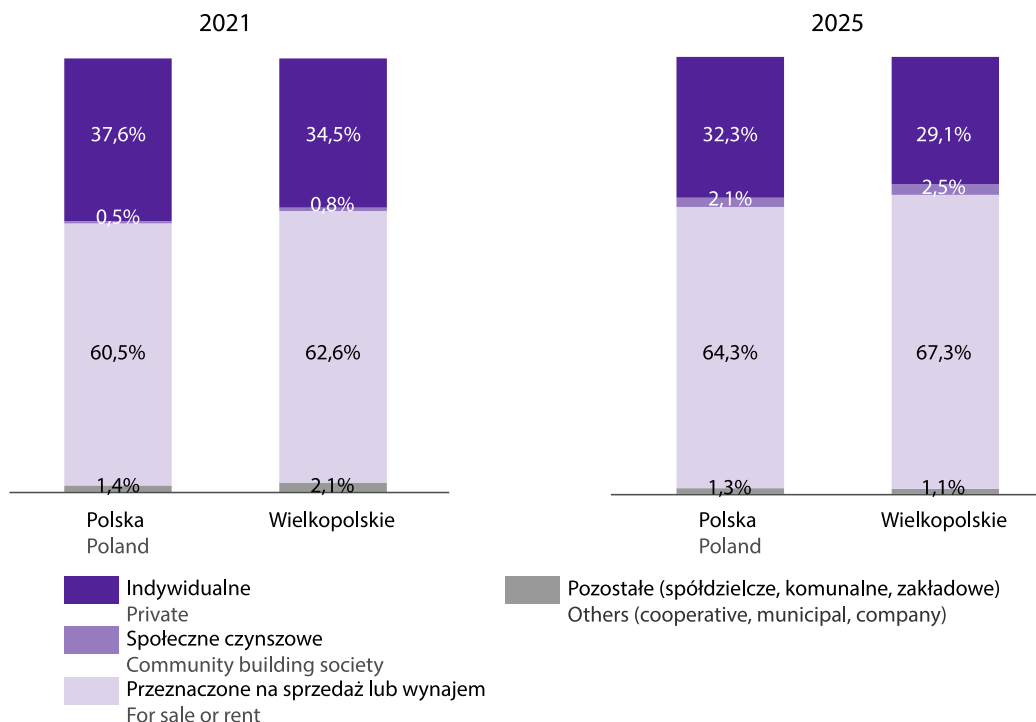
Tabela 39. Budownictwo mieszkaniowe

Table 39. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,6	6,3	5,5	6,2	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	102,9	91,6	88,9	84,4	87,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for permits were granted or which were registered with a construction project per 1000 population	5,6	8,3	7,4	7,6	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	5,4	6,4	6,4	5,2	5,7

W 2025 r., w stosunku do 2024 r., w województwie wielkopolskim wyniki budownictwa mieszkaniowego w dwóch największych kategoriach kształtowały się następująco: liczba lokali przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wrosła o 17,9%, przy ich udziale w liczbie mieszkań oddanych ogółem wynoszącym 67,3%, a liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym zmniejszyła się o 5,0% przy udziale 29,1%. Ponadto: spadek odnotowano w kategorii mieszkań spółdzielczych o 32,4% (przy udziale 0,1%), natomiast wzrosty wystąpił w liczbie mieszkań: komunalnych o 125,3% (przy udziale wynoszącym 0,8%) i społeczno-czynszowych o 103,8% (przy udziale 2,5%).

Wykres 68. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
 Chart 68. Dwellings completed by forms of construction

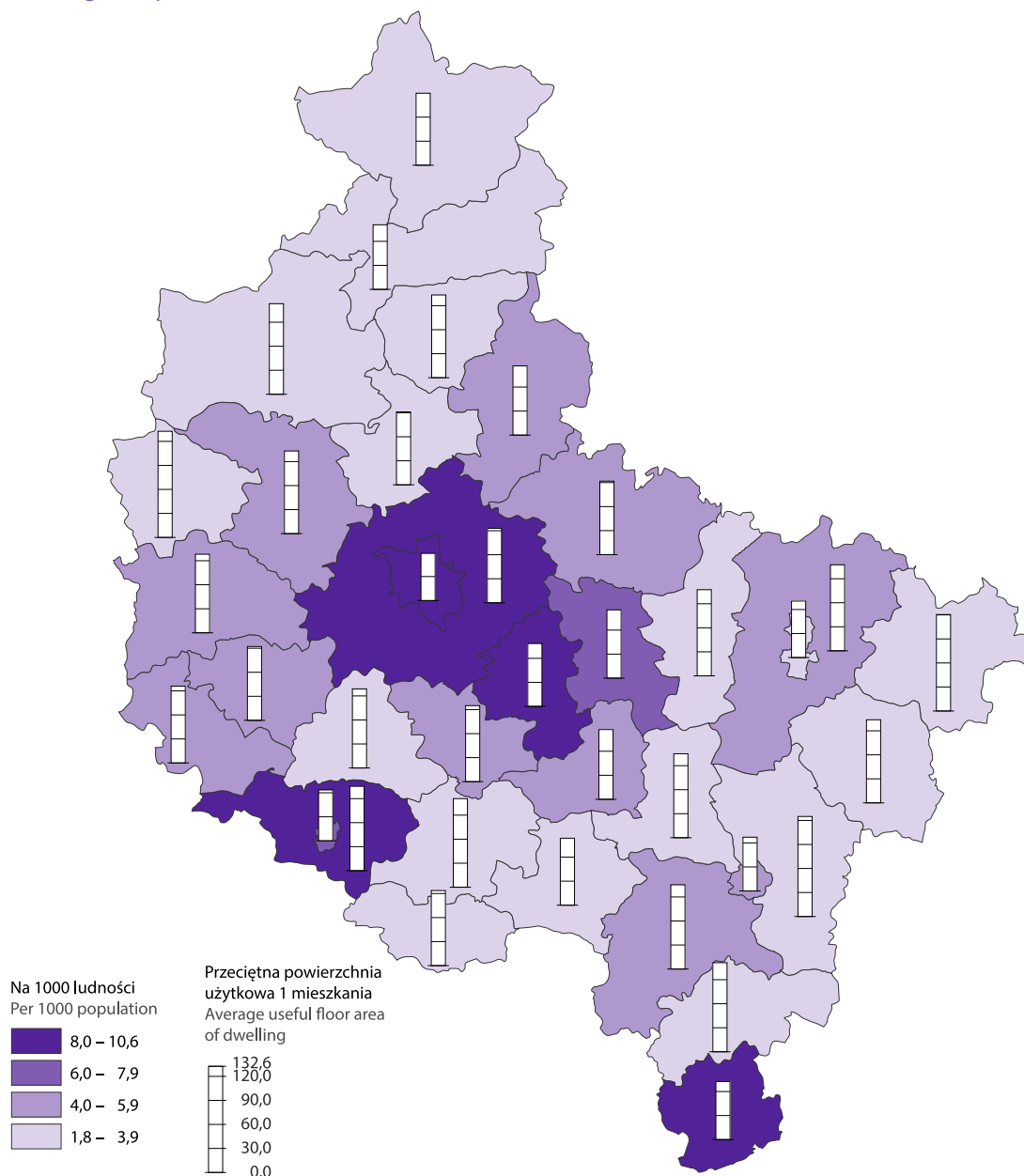
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wielkopolskim w 2025 r. wyniosła 84,4 m² (w kraju – 87,0 m²) i zmniejszyła się o 4,5 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju zmalała o 2,2 m²), a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 18,5 m² (w kraju o 12,9 m²). Powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania oraz przeciętna liczba izb w mieszkaniu na wsi jest wyższa niż w mieście. W 2025 r. powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania w województwie wielkopolskim wynosiła średnio na wsi 107,5 m² (w kraju 120,4 m²), a w mieście 65,1 m² (w kraju 68,4 m²). Podobnie przeciętna liczba izb w mieszkaniu wynosiła na wsi 4,5 (w kraju podobnie: 4,8), a w mieście 2,9 (w kraju podobnie – 3,0).

W 2025 r. najwięcej nowych mieszkań oddano do użytkowania w Poznaniu (5608, tj. 26,0% mieszkań oddanych w województwie), powiecie poznańskim (4857, tj. 22,6%), a dalej w gnieźnieńskim (683, tj. 3,2%). Najmniej mieszkań przybyło w tym czasie w powiatach: chodzieskim (82), międzychodzkiem (86) i Koninie (128). Na 1000 mieszkańców najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w powiecie poznańskim (10,6), w Poznaniu (10,5%), kępińskim (9,6) i średzkim (9,2), natomiast najmniej w powiecie chodzieskim (1,8), Koninie (2,0) oraz czarnkowsko-trzcianeckim (2,3). Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania była najwyższa w powiecie międzychodzkiem (132,6 m²) i kaliskim (125,0 m²), a najniższa w Poznaniu (58,9 m²) oraz w Lesznie (63,6 m²).

W województwie wielkopolskim w 2025 r. rozpoczęto budowę 17954 mieszkań, tj. o 19,4% mniej niż w 2024 r. (w kraju spadek o 9,2%) oraz o 4,1% mniej niż w 2015 r. (w kraju wzrost o 26,1%). Najwięcej inwestycji rozpoczęli deweloperzy (budowa 11034 mieszkań stanowiących 61,5% ogółu inwestycji), a także inwestorzy indywidualni (6566, tj. 36,6%). W odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w 13 powiatach, najwyższy w Kaliszu (o 73,5%), Koninie (66,4%) i kolskim (58,7%). Najwyższy spadek wystąpił w Lesznie (o 87,7%), powiecie gostyńskim (o 68,9%) i kościańskim (o 61,6%).

Mapa 47. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.
 Map 47. Dwellings completed in 2025

W 2025 r. w województwie odnotowano o 1,8% większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na budowę i zgłoszeń z projektem budowlanym (tj. 26372), przy spadku w kraju o 8,7%. W odniesieniu do 2015 r., nastąpił wzrost zarówno w wielkopolskim (o 35,4%), jak i w kraju (o 41,1%). Wydane pozwolenia w województwie dotyczyły przede wszystkim deweloperów (18329 mieszkań na sprzedaż lub wynajem) oraz inwestorów indywidualnych (7342 mieszkań na własne potrzeby).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2025 r. w województwie wielkopolskim odnotowano, jak w latach poprzednich, ogólny wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Sprzedaż hurtowa towarów również wzrosła, po okresie dwuletniego spadku.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2025 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 7,0% w województwie oraz o 4,6% w kraju. W 2024 r. sprzedaż w województwie wzrosła o 7,9%, a w kraju o 3,3%.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabela 40. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
Table 40. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	104,4	106,3	107,9	107,0	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	110,8	80,1	105,9	83,3	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	97,3	72,3	145,9	146,0	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	98,9	118,3	113,0	103,9	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	119,0	101,5	112,3	114,8	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	123,7	89,8	21,4	113,7	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	111,0	111,3	53,7	321,7	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	107,0	69,9	121,6	95,6	98,0
Pozostałe Others	64,6	100,4	234,0	101,5	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

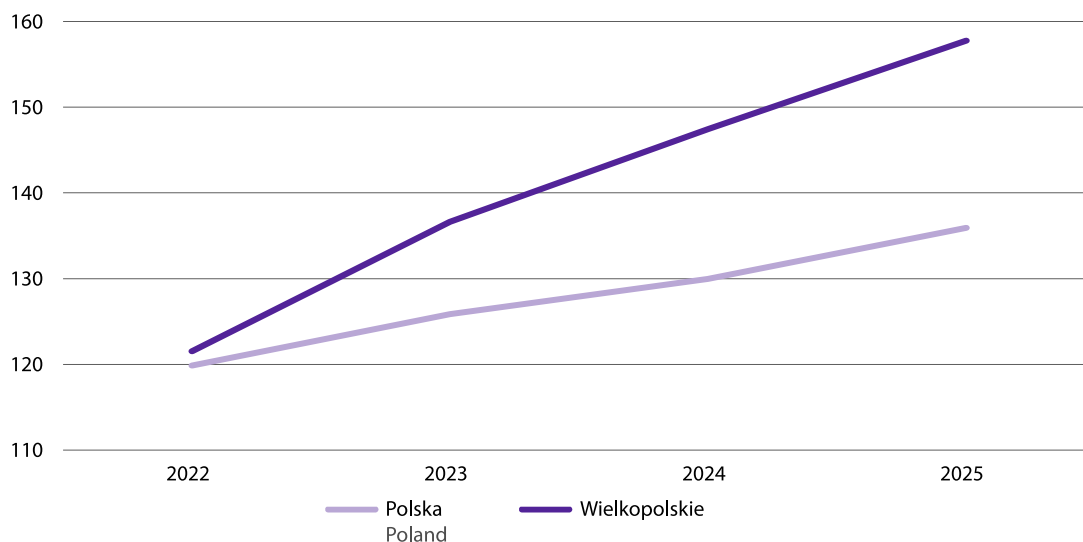
a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The retail sales index may results interalia from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Wykres 69. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2021=100

Chart 69. Indices of retail sales of goods (current prices)

2021=100

Największy wzrost sprzedaży w 2025 r. w odniesieniu do 2024 r. odnotowały jednostki zajmujące się sprzedażą mebli oraz sprzętu RTV, AGD (ponad 3-krotny), a także paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 46,0%). Spadek obserwowano przy sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli i ich części (o 16,7%) oraz prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 4,4%).

W strukturze sprzedaży detalicznej województwa dominowała grupa żywność, napoje i wyroby tytoniowe z udziałem 34,3%. Na drugim miejscu w 2025 r. uplasowały się paliwa stałe, ciekłe i gazowe (4,4%). Sprzedaż mebli, RTV, AGD stanowiła 3,1% ogółu sprzedaży detalicznej, pojazdów samochodowych, motocykli i ich części (2,5%), farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego 2,2%, a prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach – 1,5%. W porównaniu do roku poprzedniego w strukturze sprzedaży detalicznej spadł o 1,1 p.proc. udział żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, zaś wzrósł o 2,1 p.proc. udział mebli, RTV, AGD oraz o 1,2 p.proc. paliw stałych, ciekłych i gazowych.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

W 2025 r. w województwie wielkopolskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 3,9% w stosunku do poziomu notowanego przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 4,1%. W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych była o 4,6% wyższa niż w 2024 r., a zrealizowana przez jednostki hurtowe o 2,2%. W roku 2025 dynamika sprzedaży hurtowej wyniosła w województwie 105,0, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych 106,0 (w kraju odpowiednio 104,7 i 102,2).

Sprzedaż prowadzona przez jednostki hurtowe w 2024 r. w województwie wzrosła w ciągu roku w 6 grupach, a spadła w 5. Największy wzrost odnotowała sprzedaż hurtowa żywności (o 44,1%), a także narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 23,5%). Najwyższy spadek dynamiki sprzedaży przez jednostki hurtowe w województwie nastąpił w grupie sprzedaży realizowanej na zlecenie (o 51,2%) oraz produktów rolnych i żywych zwierząt (o 38,3%).

Transport

Transport

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nie odnotowano istotnych zmian w strukturze dróg publicznych. O 8,7% zwiększyła się długość ścieżek rowerowych w województwie. Znacznie wzrosła liczba podmiejskich linii regularnej komunikacji autobusowej oraz linii komunikacji regionalnej, choć w tym przypadku wzrost był niewielki. Wskaźnik gęstości linii kolejowych eksploatowanych na obszarze województwa wielkopolskiego był nieznacznie wyższy niż w kraju. Zaobserwowano wzrost liczby pasażerów wszystkich rodzajów komunikacji zbiorowej, w tym dalszy znaczny wzrost liczby pasażerów w komunikacji samolotowej.

Według stanu na koniec 2024 r. sieć dróg publicznych w województwie wielkopolskim wyniosła 41,2 tys. km (tj. 9,8% dróg w kraju), w tym 210,5 km autostrad i 274,8 km dróg ekspresowych. Drogi o nawierzchni twardej stanowiły w województwie 76,0% długości dróg publicznych (31,3 tys. km), były to głównie drogi gminne (49,6% w 2024 r.) i powiatowe (36,0%). W odniesieniu do 2015 r. o 0,9% wzrosła długość dróg publicznych, a o 10,0% dróg o nawierzchni twardej. W ogólnej długości dróg publicznych zwiększył się również udział dróg ekspresowych i autostrad (z 1,1% do 1,2%). Nie zmienił się natomiast udział dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg (34,0%). W porównaniu z 2023 r. nie odnotowano istotnych zmian w strukturze dróg publicznych.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

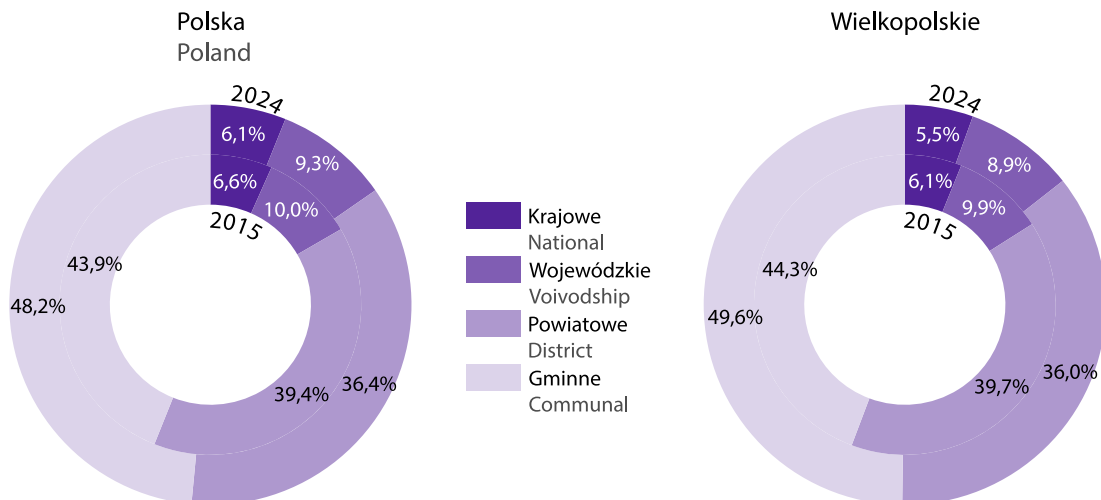
W 2024 r. wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni twardej na obszarze województwa wielkopolskiego wyniósł 104,9 km na 100 km² i zwiększył się w stosunku do 2015 r. o 9,5 km. Na każde 100 km² przypadało 5,8 km dróg krajowych (w odniesieniu do 2015 r. bez zmian), 9,4 km wojewódzkich (tak jak w 2015 r.), oraz 89,8 km gminnych i powiatowych (wzrost o 9,6 km). Drogi ekspresowe i autostrady na 1000 km² stanowiły 16,3 km w 2024 r., tj. więcej o 4,2 km w porównaniu z 2015 r., w tym autostrady – 7,1 km, a ich wskaźnik gęstości nie zmienił się od 2011 r.

Wykres 70. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 70. Structure of hard surface public roads

As of 31 December

Mapa 48. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 48. Improved hard surface communal and district roads in 2024

As of 31 December

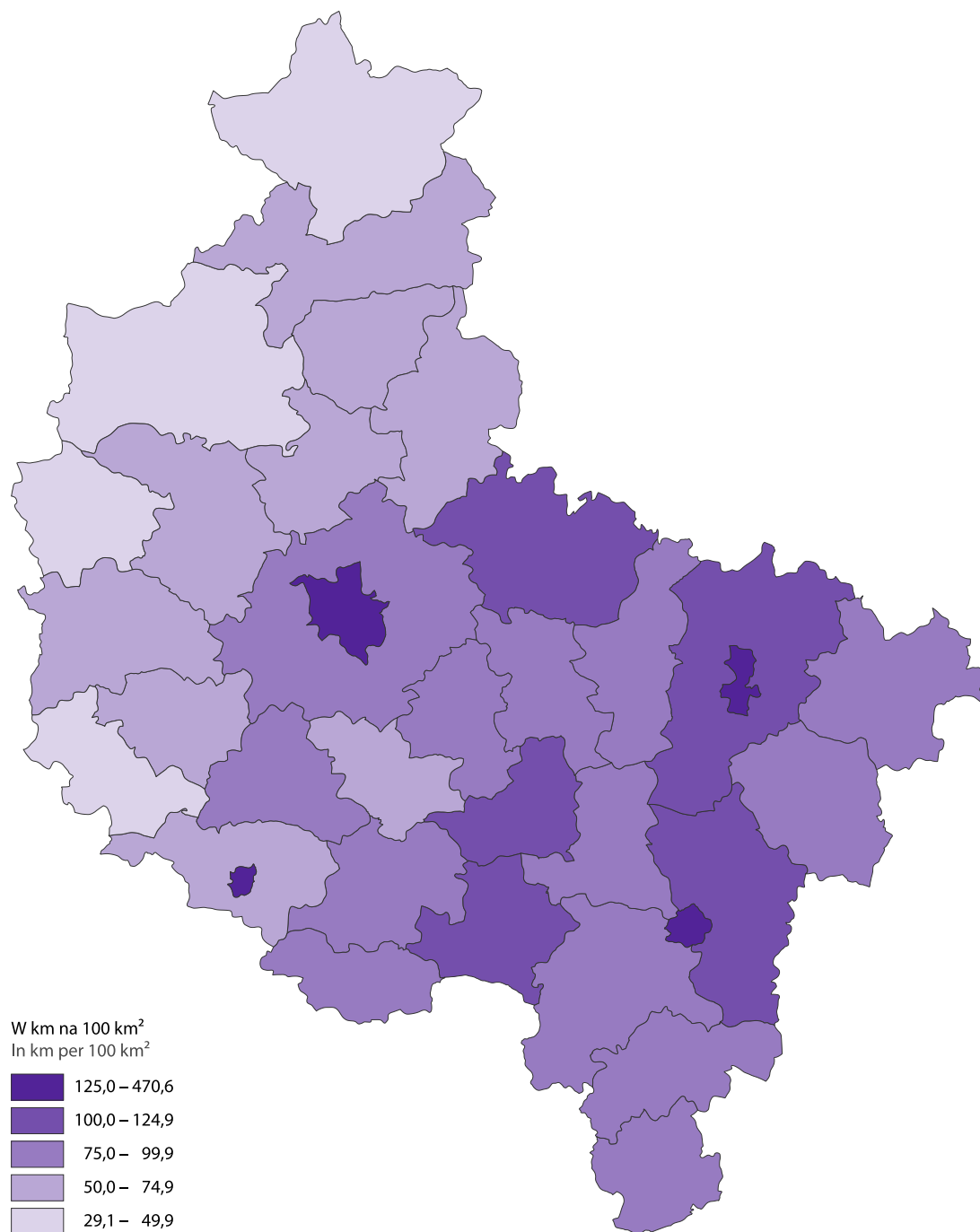

Tabela 41. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Public roads by type of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	40795,3	41707,5	42182,9	41167,4
O nawierzchni twardej Hard surface	28463,5	30728,0	31479,1	31296,8
w tym ulepszonej of which improved	26261,8	28382,9	29164,3	29028,9
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	12331,8	10979,5	10690,9	9870,6

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Tabela 42. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Hard surface public roads

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2023
Ogółem w km Total in km	28463,5	30728,0	31479,1	31296,8
na 100 km ² per 100 km ²	95,4	103,0	105,5	104,9
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	26261,8	28382,9	29164,3	29028,9
ekspresowe expressways	150,2	267,7	274,8	274,8
autostrady motorways	210,5	210,5	210,5	210,5

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W województwie wielkopolskim w 2024 r. łączna długość dróg rowerowych wyniosła 3062,3 km i wzrosła w porównaniu z 2023 r. o 8,7%, natomiast w odniesieniu do roku 2015 o 141,3%. Na 100 km² powierzchni przypadało 10,3 km ścieżek rowerowych, podczas gdy w kraju – 7,4 km. Wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 10 tys. mieszkańców (8,8 km) również był wyższy niż w Polsce (6,2 km) i lokował wielkopolskie na 2. miejscu wśród województw, za lubuskim (9,5 km).

Wśród powiatów pod względem długości ścieżek rowerowych na 100 km² powierzchni ogólnej zdecydowanie wyróżniają się miasta na prawach powiatu; w Lesznie było ich 211,6 km (wobec 204,0 km w 2023 r.), w Poznaniu – 137,5 km (wobec 131,8 km), w Kaliszu – 94,8 km (wobec 92,3 km), a w Koninie – 66,8 km (bez zmian). Najmniej ścieżek w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej odnotowano natomiast w powiatach: międzychodzkiem (1,3 km) złotowskim (2,9 km) oraz czarnkowsko-trzcianieckim (3,6 km).

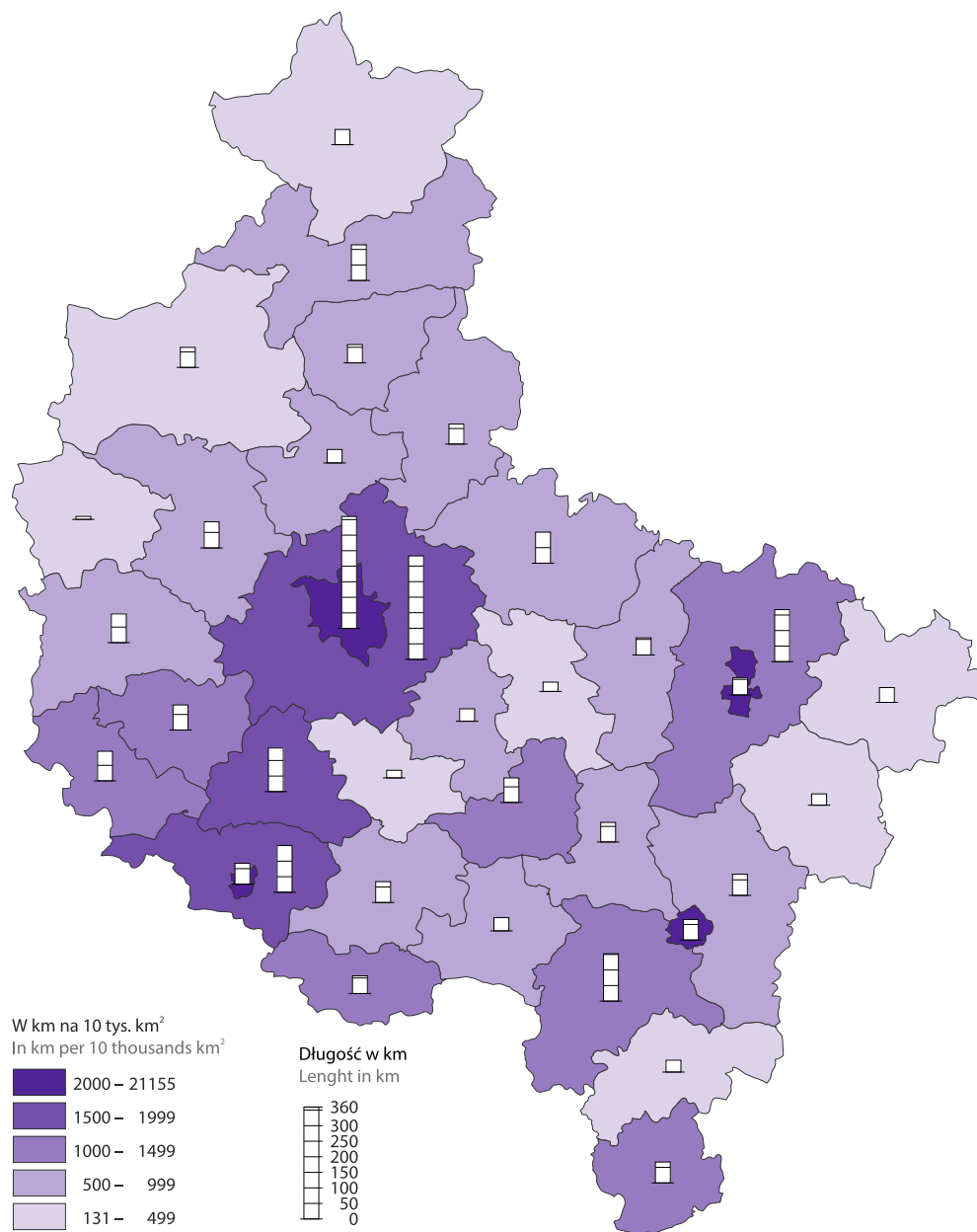
W odniesieniu do 2015 r. przyrost długości dróg rowerowych odnotowano we wszystkich powiatach, w tym największy w kaliskim (ponad 20-krotny), jarocińskim (prawie 6-krotny) i słupeckim (prawie 5-krotny).

Mapa 49. Ścieżki rowerowe w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 49. Bicycle lanes in 2024

As of 31 December

W województwie wielkopolskim w 2024 r. działały 1044 krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej o łącznej długości 35,1 tys. km. Większość, tj. 980, to linie podmiejskie o łącznej długości 30,6 tys. km. Funkcjonowało 63 linie regionalnych o długości 4,2 tys. km. Po znacznym spadku w roku 2021, w 2024 w odniesieniu do roku poprzedniego liczba krajowych linii komunikacji autobusowej zwiększyła się o kolejne 46 (tj. 4,6%, w roku 2023 wzrosła o 28, tj. 2,3%), z tego linii podmiejskich o 42 (4,5%). W porównaniu z 2015 r. liczba linii ogółem spadła o 143 (12,0%), w tym wygaszono 20 linii dalekobieżnych i 95 regionalnych, 22 podmiejskie i 6 miejskich.

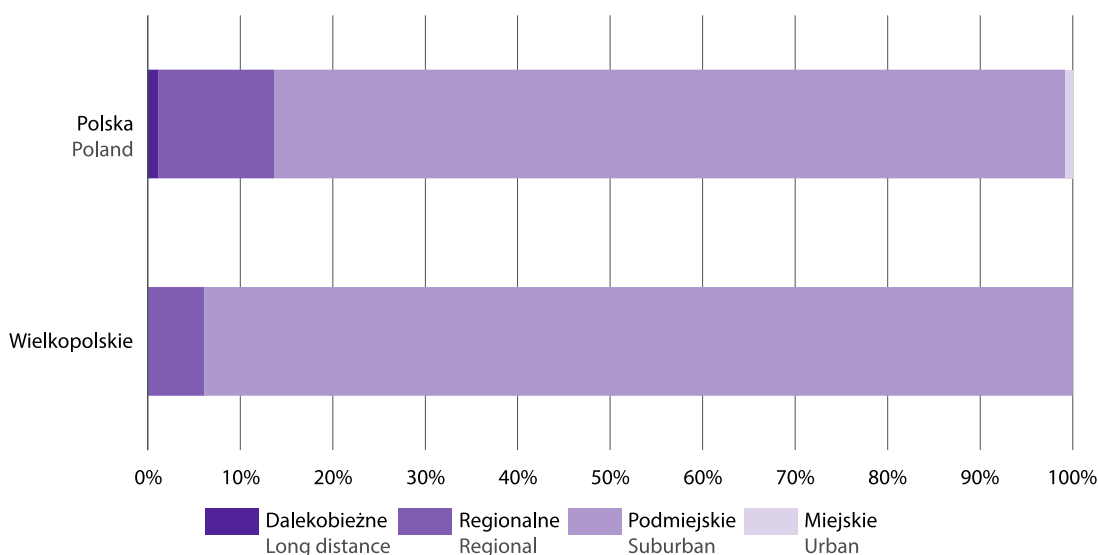
W 2024 r. komunikacja miejska realizowana była na liniach o długości 6,6 tys. km, tj. mniejszej o 0,8% niż w roku poprzednim (o 0,9% mniejszej na liniach autobusowych i o 1,4% większej na liniach tramwajowych), ale o 9,6% większej niż w 2015 r. Całkowita liczba autobusów wyniosła 993 (łącznie 95,7 tys. miejsc), a tramwajów – 229 (50,3 tys. miejsc). Wielkość taboru komunikacji miejskiej była nieznacznie niższa niż przed rokiem (o 4 autobusy), natomiast liczba tramwajów nie zmieniła się. W porównaniu z 2015 r. liczebność autobusów zwiększyła się o 17,0%, natomiast tramwajów spadła o 27,1%. Z roku na rok dokonuje się też jakościowa wymiana taboru, stare pojazdy wymieniane są na nowe nisko lub zeroemisyjne. Już niemal co piąty z nich posiadał napęd ekologiczny: elektryczny 10,7%, hybrydowy 6,1% lub wodorowy 2,9% – łącznie linie komunikacji miejskiej obsługiwało 196 takich pojazdów. W 2024 r. taborom komunikacji miejskiej przewieziono łącznie 315,1 mln pasażerów, tj. o 5,7% więcej niż w 2023 r., o 57,4% więcej niż w 2020 r. i o 12,6% więcej niż w 2015 r.

Wykres 71. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 71. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2024

As of 31 December

Długość linii kolejowych eksploatowanych w województwie wielkopolskim w 2024 r. wyniosła 1900 km (bez zmian w stosunku do 2023 r.). Stanowiły one 9,7% linii kolejowych w Polsce. W odniesieniu do roku 2015 r. długość linii zwiększyła się o 0,6%. W 2024 r. wskaźnik gęstości linii kolejowych eksploatowanych na obszarze województwa wielkopolskiego wyniósł 6,4 km na 100 km² (w Polsce 6,3) i nieznacznie wzrósł w porównaniu z 2015 r. (o 0,1).

W województwie wielkopolskim jest jeden port lotniczy, obsługujący połączenia krajowe i międzynarodowe (Poznań-Ławica). W porcie tym w 2024 r. odbyło się 18344 startów (w tym 6231 krajowych) oraz 18510 lądowań (w tym 6281 krajowych). W ciągu roku, ruch krajowy zmniejszył się o 8,3%, natomiast ruch międzynarodowy zwiększył o 23,8%. W stosunku do 2015 r. ruch krajowy wzrósł o 61,2%, natomiast międzynarodowy o 73,1%. Samoloty polskie były odpowiedzialne za 98,1% ruchu krajowego oraz 53,4% ruchu międzynarodowego. W odniesieniu do roku poprzedniego udział polskich samolotów w operacjach prowadzonych w porcie lotniczym w Poznaniu zmniejszył się o 1,8 p.proc. w ruchu krajowym, natomiast w ruchu międzynarodowym wzrósł o 4,4 p.proc.

Tabela 43. Komunikacja miejska^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 43. Urban transport^a
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	6026	6885	6653	6601
w tym: of which:				
linii autobusowych bus lines	5782	6690	6422	6367
linii tramwajowych tram lines	244	195	231	235
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	849	977	997	993
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	729	862	938	930
tramwaje trams	314	226	229	229
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	94	177	180	180
Liczba miejsc w autobusach w tysiącach Number of seats in buses in thousands	87,6	97,4	97,4	95,7
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	77,9	88,1	92,6	91,0
Liczba miejsc w tramwajach w tysiącach Number of seats in trams in thousands	49,1	49,8	50,3	50,3
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	20,8	39,5	39,9	39,9
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	279,8	200,2	298,0	315,1
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	81	57	85,4	90,4

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9.
^a Data concern entities, and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

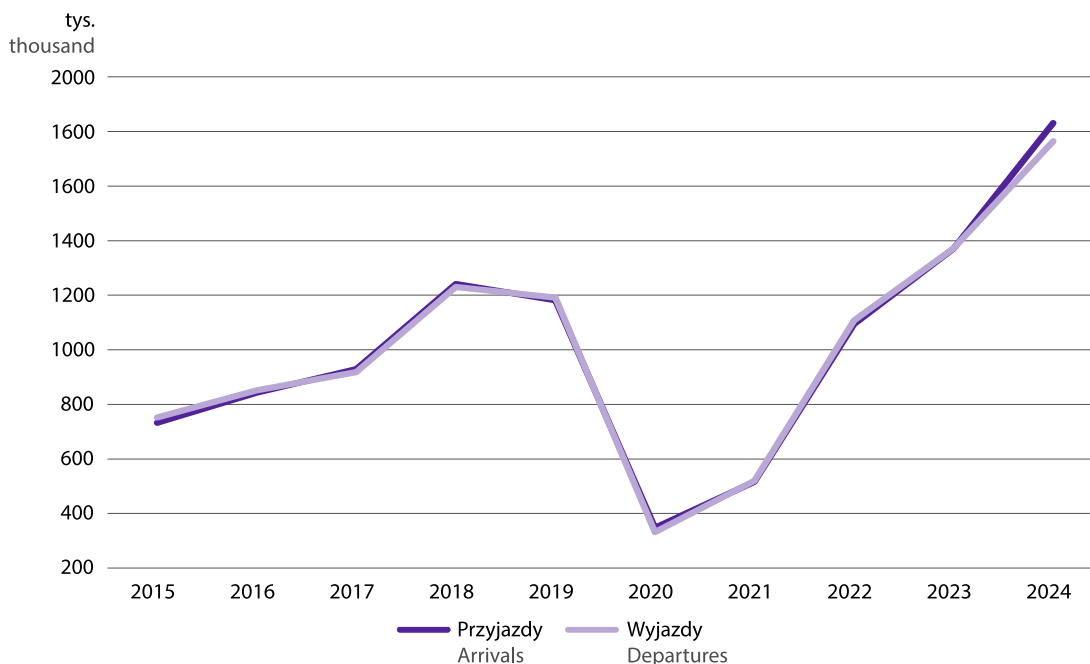
Tabela 44. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Ławica
Table 44. Passenger traffic at Lawica Airport

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :	731899	347011	1370917	1831437
krajowych domestic	46850	30788	66407	82420
zagranicznych foreign	685049	316223	1304510	1749017
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	681029	314421	1304510	1749017
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :	751911	331365	1371820	1764137
krajowych domestic	46134	31417	68384	83949
zagranicznych foreign	705777	299948	1303436	1680188
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	701697	296824	1303436	1680188

^a W lotach komunikacyjnych.
^a In transport flights.

W 2024 r. przybyło 1831,4 tys. pasażerów z innych portów, a 1764,1 tys. pasażerów zostało odprawionych. Razem odprawiono 3595,6 tys. osób, z czego 95,4% stanowili pasażerowie w komunikacji międzynarodowej. Samolotami polskimi zostało przewiezionych 61,4%. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba pasażerów wzrosła o 31,1%, a z 2015 r. o 142,3%. Liczba pasażerów obsługiwanych w Poznaniu stanowiła w 2024 r. 6,1% ruchu pasażerów na wszystkich lotniskach w Polsce. W 2024 r. w odniesieniu do 2023 r. udział ten wzrósł o 0,8 p.proc., a w porównaniu z 2015 r. o 1,2 p.proc.

Wykres 72. Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 72. Passenger traffic at airport/airports (arrivals and departures)

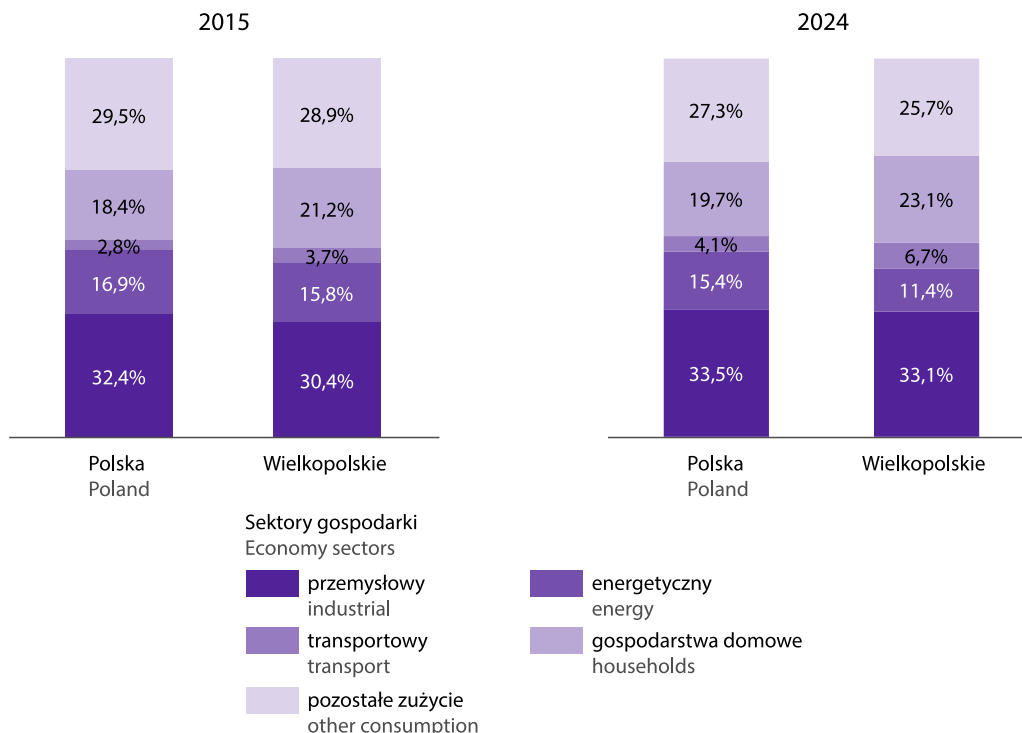

Energia Energy

Głównym źródłem pozyskiwania energii w województwie były w 2024 r. elektrownie wodne i niekonwencjonalne ogółem, a udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej wyniósł 72,2%. Za zużycie energii elektrycznej w ponad 1/5 odpowiadają gospodarstwa domowe, a liczba odbiorców zwiększa się. Gospodarstwa domowe na wsi zużywają przeciętnie o ponad 50% więcej energii niż gospodarstwa w miastach.

W 2024 r. moc zainstalowana w elektrowniach w województwie wielkopolskim wynosiła 7498,9 MW, co stanowiło 10,2% mocy zainstalowanej w kraju. W porównaniu z 2015 r. moc zainstalowana wzrosła w województwie o 114,3% (w kraju o 82,2%), natomiast w odniesieniu do 2023 r. odnotowano wzrost w wielkopolskim o 19,1% i w Polsce o 11,2%. Moc osiągalna w 2024 r. była w województwie niższa od zainstalowanej o 10,5%, przy czym w kraju o 2,9%. Głównym źródłem pozyskiwania energii w województwie były elektrownie wodne i niekonwencjonalne, a ich udział w mocy zainstalowanej ogółem wyniósł 76,1% i zwiększył się w stosunku do 2023 r. o 5,2 p.proc. W kraju nadal przeważały elektrownie ciepłe.

Wykres 73. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 73. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2024 r. w województwie wielkopolskim produkcja energii elektrycznej wyniosła 10937,1 GWh (6,3% energii wyprodukowanej w kraju). Produkcja energii zwiększyła się o 11,5% w porównaniu z 2023 r. i zmniejszyła się o 18,6% z 2015 r. W 2024 r. w Polsce odnotowano wzrost o 3,1% w odniesieniu do roku poprzedniego oraz o 4,5% w odniesieniu do 2015 r.

W 2024 r. elektrownie ciepłe konwencjonalne w województwie wielkopolskim były odpowiedzialne za 34,0% wytworzonej energii, tj. mniej o 0,8 p.proc. niż w roku poprzednim. W Polsce w tym czasie elektrownie ciepłe wyprodukowały 72,9% energii ogółem, tj. mniej o 3,2 p.proc. niż w 2023 r. Udział ener-

gii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem w województwie wielkopolskim rósł od 14,6% w 2015 r. i 52,2% w 2022 r. do 72,2% w roku 2024. Natomiast w Polsce udział energii odnawialnej w 2024 r. wyniósł 29,0% i był wyższy o 1,6 p.proc. niż w roku poprzednim i o 15,2 p.proc. w porównaniu z 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tabela 45. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 45. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	1176,9	1315,5	1403,7	1428,2
miasta urban areas	731,7	807,8	852,5	867,8
wieś rural areas	445,3	507,7	551,2	560,4
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	2554,1	2958,0	2780,5	2819,4
miasta urban areas	1349,1	1506,1	1412,3	1424,1
wieś rural areas	1205,0	1451,9	1368,2	1395,3
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	2170,1	2248,5	1980,9	1974,1
miasta urban areas	1843,9	1864,3	1656,8	1641,2
wieś rural areas	2706,2	2859,8	2482,2	2489,6

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

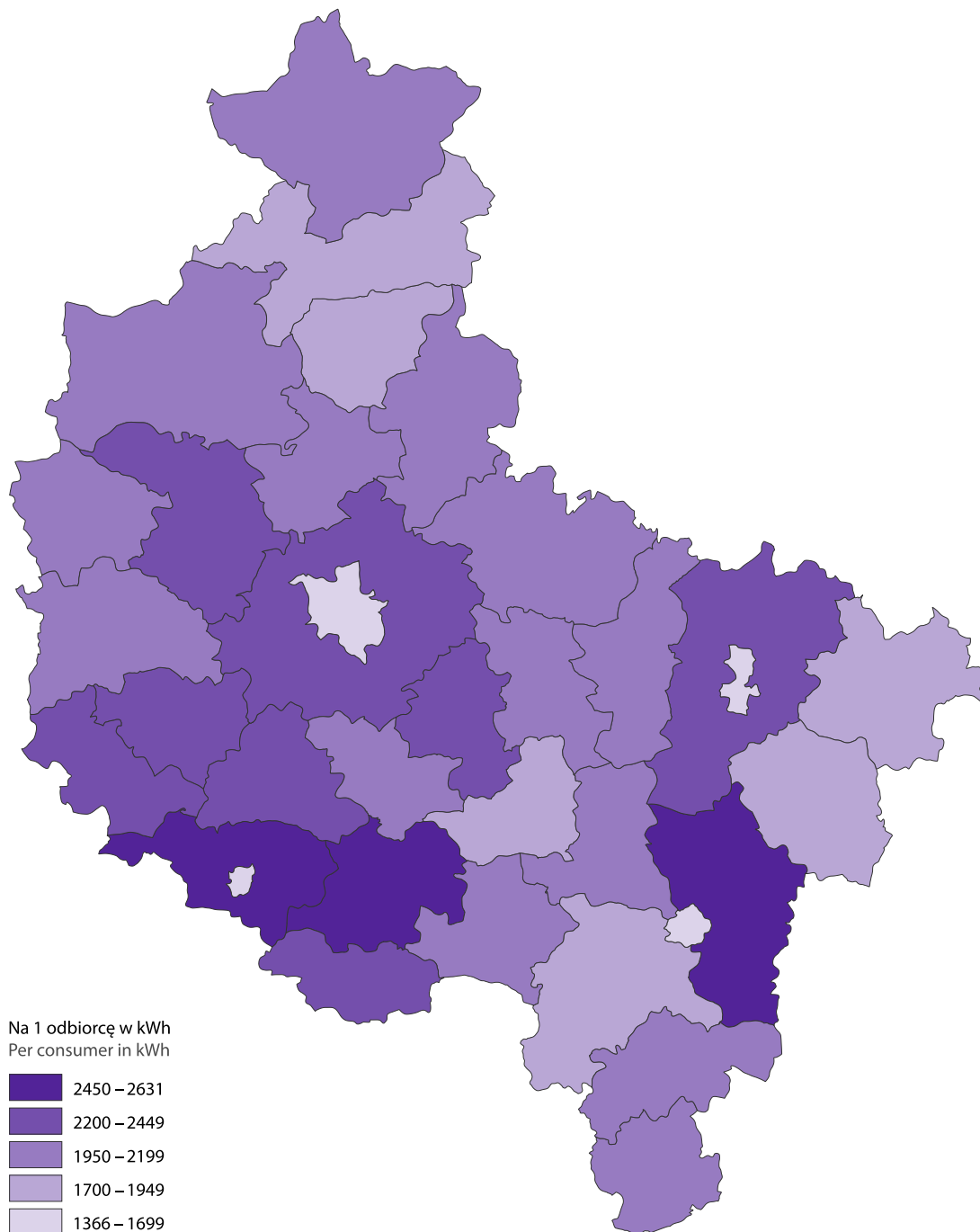
Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Source: data of Ministry of Climate and Environment.

Odbiorcami energii są przede wszystkim sektor przemysłowy i gospodarstwa domowe. W 2024 r. w województwie wśród gospodarstw domowych było 1428,2 tys. odbiorców. Stanowili oni 8,6% wszystkich odbiorców w Polsce. Liczba odbiorców w województwie wzrosła o 24,5 tys. w stosunku do 2023 r. i o 251,3 tys. do 2015 r. W 2024 r. odbiorcami w województwie wielkopolskim w 39,2% byli mieszkańcy wsi (w kraju 33,5%). W porównaniu z rokiem poprzednim ich udział został na podobnym poziomie, tak samo jak w kraju.

W 2024 r. zużycie energii elektrycznej ogółem w gospodarstwach domowych województwa wielkopolskiego wyniosło 2,8 mln MWh, co stanowiło 9,3 % zużycia w kraju. Zużycie energii na wsi stanowiło w województwie 49,5% zużycia ogółem w gospodarstwach domowych (w kraju 41,5%). Na 1 mieszkańca województwa wielkopolskiego przypadało 809,2 kWh, podobnie jak w kraju (809,3 kWh). W 2024 r. mieszkańcy wsi zużywali średnio więcej energii niż mieszkańcy ogółem (w województwie o 5,3%, a w kraju o 2,4%).

Mapa 50. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 50. Consumption of electricity in households in 2024

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W przeliczeniu na 1 mieszkańca łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie wielkopolskim w 2024 r. były o 1/3 wyższe niż w roku poprzednim. Najwyższy udział w dochodach łącznych miały gminy. Dochody własne stanowiły średnio w JST ponad połowę dochodów ogółem. Istotnym elementem budżetu wszystkich szczebli samorządu były dotacje.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 38316,6 mln zł i były o 20,6% wyższe od uzyskanych w 2023 r. Na tę kwotę składały się przede wszystkim dochody gmin (55,1%) i miast na prawach powiatu (22,9%), a w mniejszym stopniu – powiatów (14,6%) i województwa (7,4%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2024 r. wyniosły 10997 zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły o 20,8%. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca miały miasta na prawach powiatu i one odnotowały największy wzrost w porównaniu do 2023 r. - o 24,8%.

W 2024 r. łączne dochody gmin (bez mających status miasta na prawach powiatu) zamknęły się kwotą 21115,2 mln zł i w porównaniu z 2023 r. były wyższe o 19,8%. Podobnie jak w poprzednich latach, ponad połowę dochodów (51,7%) wygenerowały gminy miejsko-wiejskie (100 jednostek, tj. 45,0% gmin). Udział dochodów gmin wiejskich (107 jednostek, tj. 48,2%) wyniósł 35,6%, a miejskich (15 jednostek, tj. 6,8%) – 12,7%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ogółem wyniosły 7739 zł, tj. o 1279 zł więcej niż w 2023 r. Najwyższy wskaźnik zanotowano w jednostkach wiejskich (8409 zł) i był on o 10,6% większy niż w miejsko-wiejskich (7606 zł) i o 25,2% większy niż w gminach miejskich (6714 zł). Najwyższe dochody per capita uzyskano w gminach: Powidz (19369 zł), Przykona (13733 zł) i Perzów (13422 zł), a najniższe – w gminach: Rokietnica (6008 zł), Luboń (6033 zł) oraz Duszniki (6096 zł).

Powiaty w 2024 r. osiągnęły dochody ogółem w wysokości 5582,5 mln zł, co oznacza wzrost o 19,9% w porównaniu z 2023 r. Na 1 mieszkańca wyniosły one średnio 2046 zł, tj. o 340 zł więcej niż w 2023 r. Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie wolsztyńskim (2983 zł) i pleszewskim (2745 zł), a najniższy w leszczyńskim (1341 zł) i w poznańskim (1427 zł).

Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Tabela 46. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 46. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4835	7795	9101	10997	52,0
Gminy ^a Gminas ^a	3307	5797	6460	7739	49,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5710	8041	9291	11599	60,2
Powiaty Powiats	856	1264	1706	2046	38,8
Województwo Voivodship	321	517	689	819	72,9

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim wśród JST dochody własne stanowiły 52,0% dochodów ogółem, w gminach 49,3%, w miastach na prawach powiatu 60,2%, w powiatach 38,8%, a w województwie 72,9%. Największy udział tej kategorii budżetowej wśród gmin odnotowano w Tarnowie Podgórnym (74,0%), Baranowie (71,2%) i Kórniku (70,9%), a najmniejszy – w gminach Chocz (18,0%), Mycielin (18,9%) i Grodziec (19,5%). Z miast na prawach powiatu największy udział dochodów własnych wykazał budżet Poznania (64,8%), najmniejszy – Leszna (46,7%). Wśród powiatów największy udział dochodów własnych miały: poznański (64,4%), kaliski (50,3%) i grodziski (46,6%), a najmniejszy – gnieźnieński (27,6%).

W strukturze dochodów własnych gmin oraz miast na prawach powiatu największymi pozycjami były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (odpowiednio 38,5% i 41,7%) oraz z podatku od nieruchomości (25,6% i 16,6%). W strukturze dochodów własnych powiatów wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowiły 49,3%, a pozostałe dochody (m.in. wpływy z usług, z opłaty komunikacyjnej, wpływy z opłaty eksploatacyjnej oraz wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych) – 46,3%. Największą część dochodów własnych budżetu samorządu województwa stanowiły natomiast wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (77,5%) i od osób fizycznych (11,5%).

Dochody własne na 1 mieszkańca w gminach wyniosły w 2024 r. 3816 zł. Najwyższe dochody uzyskały: Tarnowo Podgórne (9416 zł), Powidz (8688 zł) oraz Suchy Las (8582 zł). Wymienione gminy miały wyższe dochody własne na 1 mieszkańca niż Poznań (7674 zł), miasto na prawach powiatu o najwyższej wartości wskaźnika. Dochód własny na 1 mieszkańca wyższy niż przeciętny miały 66 gminy spośród 222.

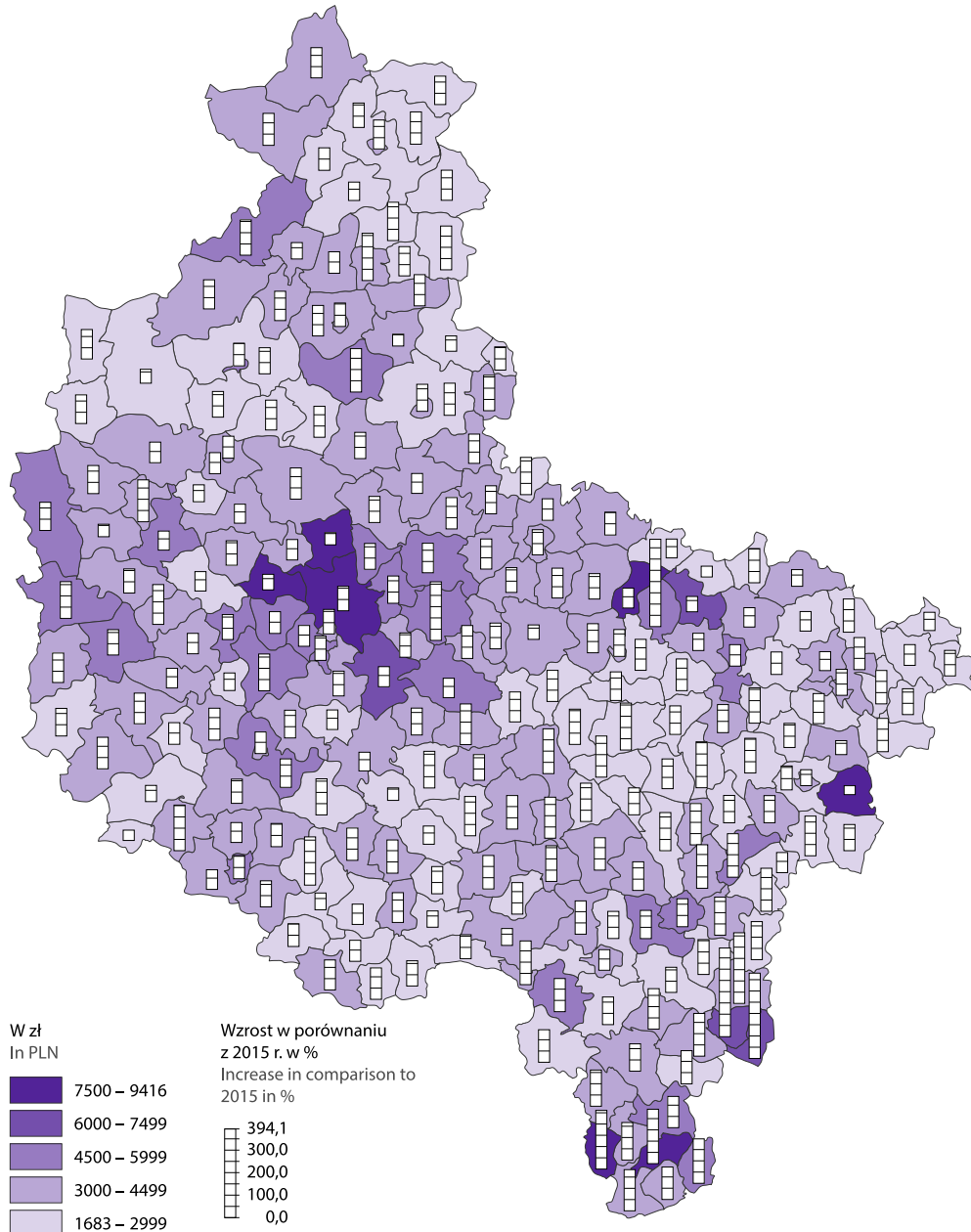
W 2024 r., w porównaniu do 2015 r., wszystkie gminy odnotowały wzrost dochodu własnego na 1 mieszkańca. Najwyższy wzrost wystąpił w gminie wiejskiej Kraszewice (o 294,1% do 6811 zł), natomiast w 162 innych gminach wzrost wyniósł ponad 100%.

Oprócz dochodów własnych, w 2024 r. na rachunki JST wpłynęły dotacje w wysokości 8283,4 mln zł, z czego 996,6 mln zł to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. W ciągu roku dotacje zwiększyły się średnio o 16,7% i łącznie stanowiły 21,6% ogółu dochodów.

Główna część dotacji pochodziła z budżetu państwa (49,7% wobec 44,4% rok wcześniej). W 2024 r. dotacje z tego źródła wyniosły 4117,3 mln zł, tj. o 30,7% więcej niż w 2023 r. Dotacje z budżetu państwa były przeznaczone przede wszystkim na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (77,8%).

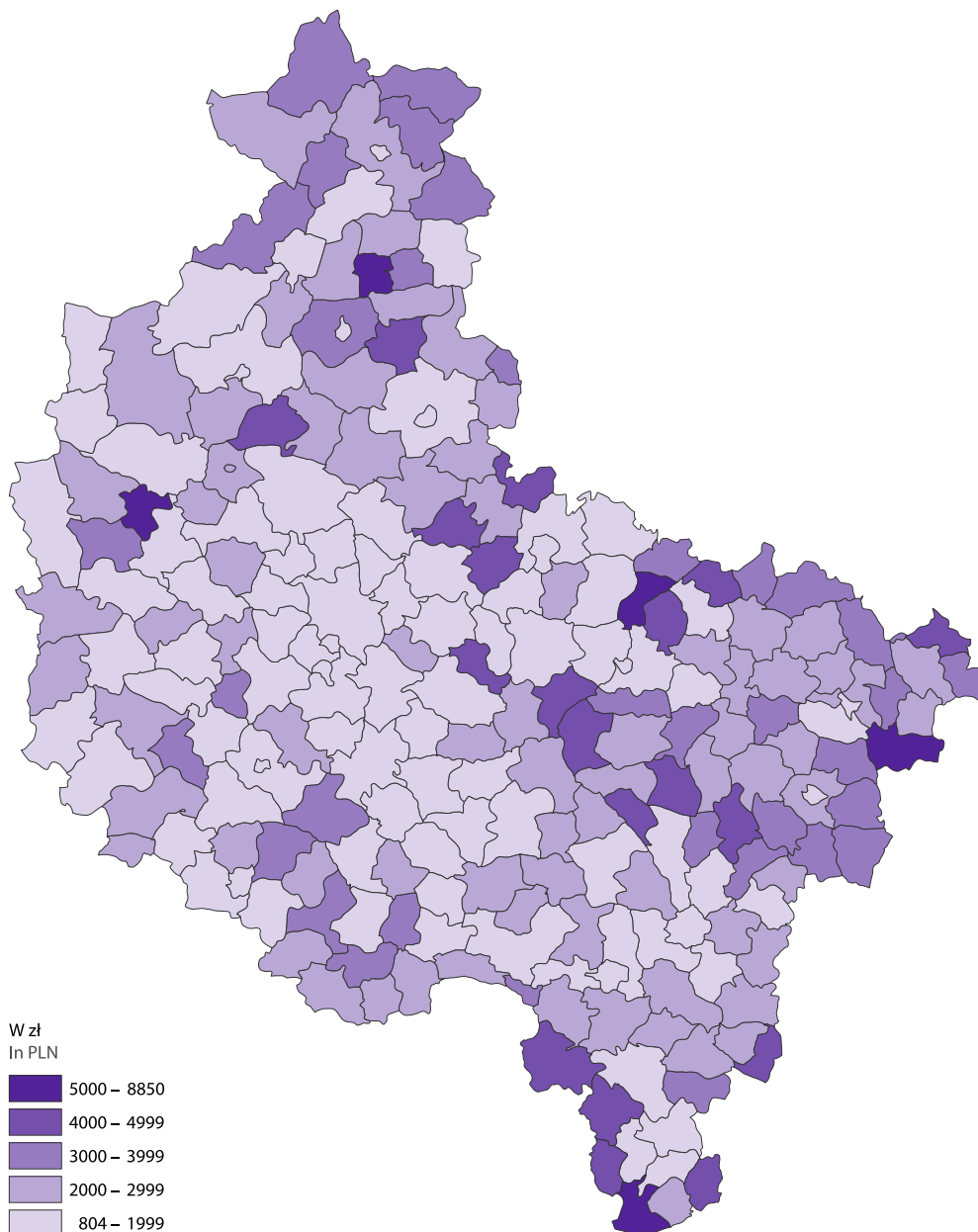
Ponadto jednostki samorządu terytorialnego otrzymały subwencję ogólną z budżetu państwa w wysokości 10094,5 mln zł, tj. 26,3% ogółu dochodów. W ujęciu rocznym oznacza to wzrost o 18,8%. Subwencja ogólna miała największy udział w dochodach powiatów (41,1%), a najmniejszy – województwa (7,4%). Największą część subwencji ogólnej (81,0%) stanowiła część oświatowa (8175,1 mln zł).

Mapa 51. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 51. Own revenue of gminas^a per capita in 2024

^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Own revenue of cities with powiat status comprise gmina and powiat parts.

Mapa 52. Dotacje^a dla gmin^b na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 52. Grants^a for gminas^b per capita in 2024

a Suma dotacji celowych oraz dotacji z paragrafów 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej b Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.

a Sum of targeted grants and grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification b Own revenue of cities with powiat status comprise gmina and powiat parts.

W 2024 r. dotacje ogółem dla gmin wyniosły 5371,6 mln zł i zwiększyły się w ciągu roku o 23,2%. Udział tej pozycji budżetowej w dochodach ogółem wzrósł z 24,7% w 2022 r. do 25,4%, największy był w gminach: Chrzypsko Wielkie i Dąbie (po 50,0%) oraz Przedecz (48,9%). Ponad połowa dotacji ogółem pochodziła z budżetu państwa (51,2%). Dotacje na 1 mieszkańca były najwyższe w Powidzu (8850 zł), a najniższe w Rokietnicy (804 zł).

Miasta na prawach powiatu w ramach dotacji w 2024 r. otrzymały 1230,3 mln zł, tj. o 11,6% więcej niż przed rokiem. Środki uzyskane z tego tytułu stanowiły 14,0% dochodów ogółem. Największy udział dotacji w dochodach zanotowano w Koninie (21,7%, na 1 mieszkańca 2657 zł), a najmniejszy w Poznaniu (11,9%, na 1 mieszkańca 1413 zł.). W powiatach dotacje wyniosły 1118,5 mln zł, tj. o 1,2% mniej niż w 2023 r. W strukturze dochodów stanowiły one 20,0%.

W budżecie samorządu województwa z dotacji pochodziło 19,7% środków, czyli 563,0 mln zł, tj. o 11,8% więcej niż w 2023 r. Z tej kwoty 59,1% stanowiły dotacje w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Wyniosły one 332,5 mln zł, tj. o 15,2% więcej niż w 2023 r.

W 2024 r. dotacje przeznaczone na środki inwestycyjne stanowiły w gminach 43,6% dotacji ogółem, w miastach na prawach powiatu – 21,1%, w powiatach – 45,5%, a w województwie – 24,6%. Spośród gmin najwyższe dotacje inwestycyjne na 1 mieszkańca były w Powidzu – 7476 zł, najniższe w mieście Gniezno – 28 zł, podczas gdy w stolicy województwa wyniosły one 278 zł.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. były wyższe niż przed rokiem. Średni udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 18,8%. Najwięcej środków z budżetów rozdysponowano na wydatki w działach: oświata i wychowanie oraz transport i łączność.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. wyniosły 37983,3 mln zł (o 14,0% więcej niż przed rokiem), z czego wydatki gmin stanowiły 55,9%, miast na prawach powiatów – 23,1%, powiatów – 14,4% i samorządu województwa – 6,7%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w 2024 r. wyniosły 10902 zł. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 18,8%, przy czym najniższy udział wydatków inwestycyjnych – 11,4% odnotowano w miastach na prawach powiatu. Najwyższy udział – 28,6% w wydatkach województwa.

Tabela 47. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 47. Expenditure of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN			udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditures in % of total expenditure	
Ogółem Total	4653	7587	9546	10902	18,8
Gminy ^a Gminas ^a	3199	5629	6802	7775	20,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5415	8094	9980	11596	11,4
Powiaty Powiats	842	1212	1764	1998	18,3
Województwo Voivodship	299	467	671	733	28,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Wydatki gmin w 2024 r. zamknęły się kwotą 21214,1 mln zł i były o 14,3% wyższe niż w 2023 r. Ponad połowę z nich stanowiły wydatki jednostek miejsko-wiejskich (51,3%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 7775 zł i były o 973 zł wyższe niż w 2023 r. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminach wiejskich (średnio 8430 zł) i był on o 1446 zł większy niż w miejskich (6984 zł) i o 843 zł większy niż w miejsko-wiejskich (7587 zł). Największe wydatki per capita poniosły gminy: Powidz (20433 zł), Rychtal (13313 zł), Perzów (12959 zł), a najniższe – gmina Duszniki (5781 zł), Rokietnica (5881 zł) i Świąciechowa (5941 zł).

Głównym obciążeniem dla budżetów wszystkich szczebli były wydatki bieżące. W 2024 r. w gminach wyniosły one 16673,2 mln zł, stanowiąc 78,6% wydatków ogółem. Z tej kwoty najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (7498,6 mln zł) oraz zakup materiałów i usług (3999,2 mln zł). Wydatki majątkowe w 2024 r. wyniosły w gminach 4540,9 mln zł i były o 5,7% większe niż przed rokiem. Na inwestycje przekazano 4431,1 mln zł (97,6% wydatków majątkowych), tj. o 6,1% więcej niż w 2023 r. Największy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w gminach: Łubowo (50,0%), Rychtal (49,5%) i Powidz (46,1%)

W miastach na prawach powiatu na wydatki majątkowe przeznaczono łącznie 1073,5 mln zł, czyli o 5,4% mniej niż w 2023 r. Środki te przekazano w większości (92,7%) na zadania inwestycyjne. Największy odsetek wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w Poznaniu (12,0%), a najmniejszy w Koninie (8,4%).

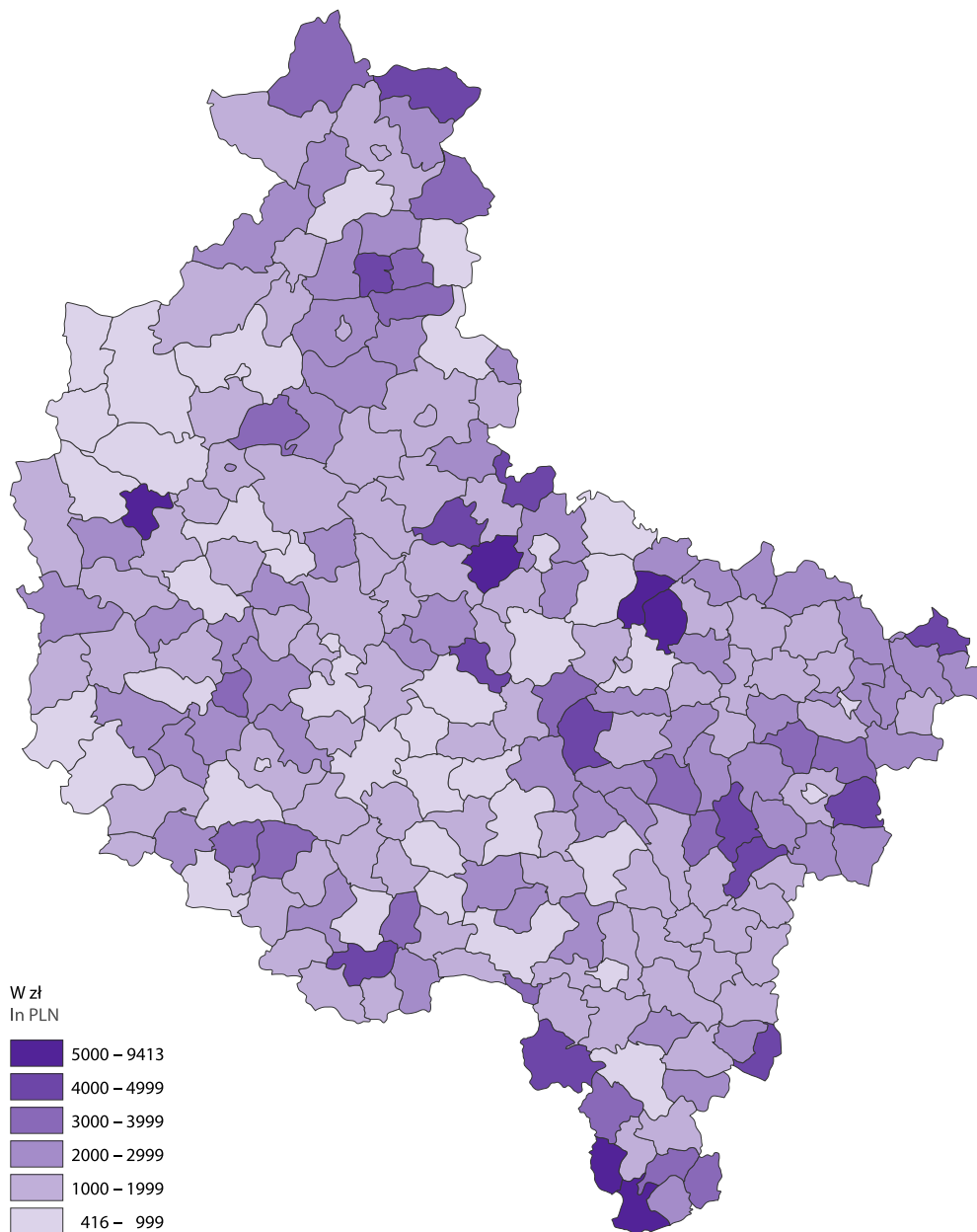
Wydatki ogółem powiatów osiągnęły wartość 5451,0 mln zł, tj. o 13,2% wyższą niż w 2023 r. Z tej kwoty 81,4% stanowiły wydatki bieżące. Wydatki majątkowe wyniosły 1012,2 mln zł i w ciągu roku spadły o 16,7%. Środki te niemal w całości przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych (98,5%). Udział inwestycji w wydatkach ogółem był największy w powiatach: złotowskim (38,5%), leszczyńskim (32,3%) i konińskim (30,8%), podczas gdy w powiatach: wrzesińskim, ostrzeszowskim, wągrowieckim i jarocińskim nie przekroczył 10%, przy średniej wynoszącej 18,3%.

W województwie wydatki majątkowe w ciągu roku spadły o 13,3% i wyniosły 751,1 mln zł, które w 97,3% (731,1 mln zł) przeznaczono na inwestycje. Z budżetu na 1 mieszkańca wydano w ramach wydatków inwestycyjnych średnio 210 zł wobec 248 zł przed rokiem i 92 zł w 2015 r.

Na 1 mieszkańca gminy i miast na prawach powiatu w województwie wielkopolskim w 2024 r. przeznaczyły na inwestycje średnio 1558 zł. W 137 gminach (61,7% jednostek) wydatki na inwestycje były wyższe niż przeciętnie w województwie. Największe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w 2024 r. wykazała gmina Powidz (9413 zł), a najmniejsze Trzemeszno (416 zł). W roku 2024 w porównaniu do roku 2015 średnie wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca gminy wzrosły o 949 zł. W 5 gminach wydatki inwestycyjne per capita w 2024 r. były niższe niż 9 lat wcześniej.

W 2024 r. przeciętne wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu wyniosły 1317 zł, z czego najwyższe były w Poznaniu (1402 zł). W porównaniu do 2015 r. średnie wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu były wyższe o 203 zł, najwięcej w Lesznie (o 152 zł).

Mapa 53. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 53. Investment expenditures of gminas^a per capita in 2024

^a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
^a Expenditures of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

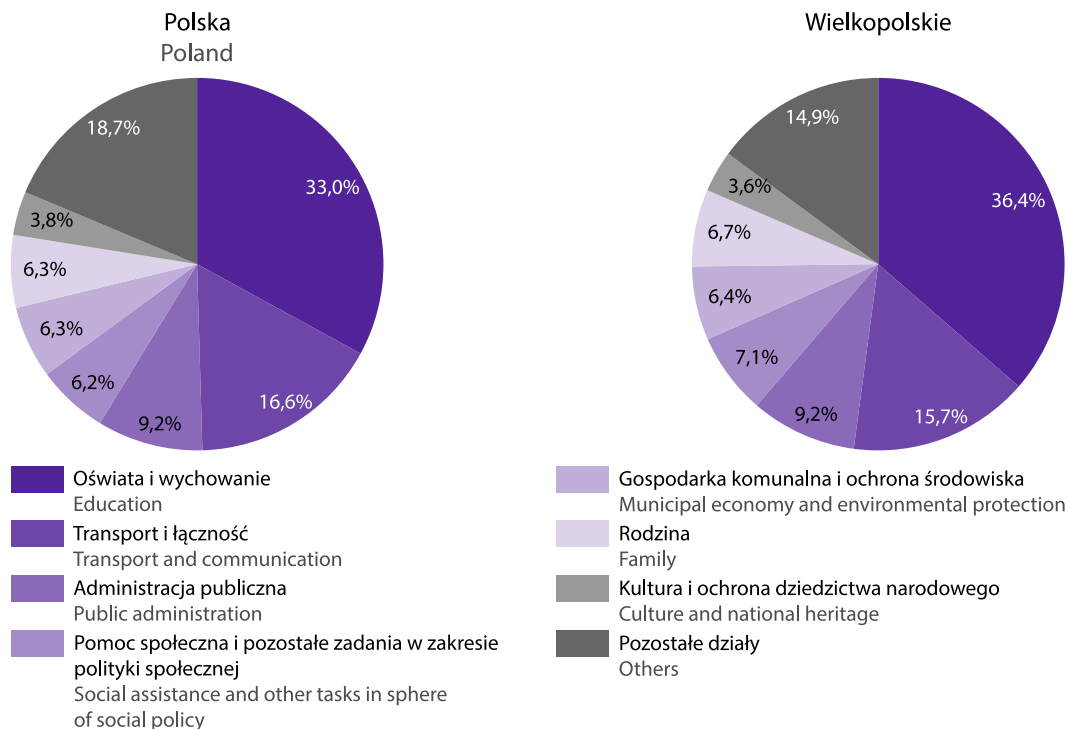
W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2024 r. największy udział miała oświata i wychowanie (36,4%). Wydatki z tego działu stanowiły obciążenie dla budżetów gmin oraz miast na prawach powiatu w wysokości po 38,9% wydatków ogółem, a powiatów 34,9%. Ważną pozycję w wydatkach JST zajmował również transport i łączność ze średnim udziałem 15,7% (najwyższy w budżecie samorządu województwa – 41,2%, a następnie miast na prawach powiatu – 18,5%). Wydatki na administracją publiczną stanowiły średnio 9,2% wydatków ogółem (maksymalny udział w powiatach – 11,8%, a także wysoki w budżecie województwa – 11,3%). Ponadto z budżetu

województwa 12,0% wydatkowano na ochronę zdrowia, a 10,0% na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Dla gmin istotnym obciążeniem były również wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,9%), a dla powiatów – środki przeznaczone na pomoc społeczną (9,4%).

Struktura wydatków budżetowych JST w wielkopolskim była podobna do przeciętnej struktury wydatków województwa w Polsce. Największe różnice to wyższy o 3,4 p.proc. udział w województwie wielkopolskim wydatków na oświatę i wychowanie, a o 0,9 p.proc. na politykę społeczną, natomiast niższy o niecały punkt procentowy udział wydatków na transport i łączność.

Wykres 74. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.

Chart 74. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2024 r. łączny wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego był dodatni. Relacja nadwyżki do dochodów ogółem ukształtowała się na poziomie 0,9. W porównaniu do roku poprzedniego znacznie zmalała liczba jednostek z deficytem budżetowym na korzyść tych z nadwyżką.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego wykazały w 2024 r. zbiorczo nadwyżkę w wysokości 333,3 mln zł (wobec deficytu w kwocie 1551,0 mln zł notowanego przed rokiem). Na tę kwotę złożył się przede wszystkim dodatni wynik budżecie województwa (297,8 mln zł) oraz budżetów powiatów (131,5 mln zł), a także w mniejszym stopniu – miast na prawach powiatu (3,0 mln zł). Deficyt wykazało jedynie w budżetach gmin (-98,9 mln zł). Relacja nadwyżki w budżetach JST do dochodów ogółem w 2024 r. ukształtowała się na poziomie 0,9%, przy czym w budżecie województwa wyniosła ona 10,4%, w powiatach – 2,4%, a w miastach na prawach powiatu – 0,0%. Natomiast w gminach relacja deficytu do dochodów sięgnęła – 0,5%.

Na 258 jednostek samorządu terytorialnego funkcjonujących w województwie wielkopolskim, 131 wypracowało nadwyżkę, a 127 zamknęło swoje budżety deficytem (w 2023 r. odpowiednio 43 i 215). Dla 93 JST, czyli 71,0% wszystkich jednostek z nadwyżką budżetową, relacja dodatniego wyniku do wykonanych dochodów była niższa niż 5%, a w przypadku 29 JST (tj. 22,1%) – od 5% do 10%. Wśród JST, które wykazały niedobór budżetowy najliczniejszą grupę tworzyły jednostki z relacją wyniku do dochodów poniżej 5% (81, tj. 63,8%), a następnie – od 5% do 10% (28 JST, tj. 22,0%).

Tabela 48. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 48. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	634,4	733,1	-1551,0	333,3	0,9
Gminy ^a Gminas ^a	289,4	457,8	-933,0	-98,9	-0,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	232,8	-41,2	-525,2	3,0	0,03
Powiaty Powiats	37,0	142,5	-157,9	131,5	-2,4
Województwo Voivodship	75,3	174,0	65,1	297,8	10,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Spośród 222 gmin w 114 wydatki przekroczyły dochody, podczas gdy w 108 nie wydatkowano wszystkich środków budżetowych. Do gmin, które osiągnęły największą nadwyżkę budżetową w stosunku do swoich dochodów należały Dąbie (relacja 19,8%) oraz Kleczew (16,7%). Natomiast do jednostek, które wykazały relatywnie największy deficyt zaliczono gminę Lipka, gdzie wydatki przewyższyły dochody o 24,3%, a także gminy Czermin (o 19,6%) i Kamieniec (o 19,2%). Wśród miast na prawach powiatu w 2024 r. jedynie budżet Poznania zamknął się nadwyżką (98,1 mln zł wobec niedoboru w kwocie 481,6 mln zł rok wcześniej). Relatywnie najwyższy deficyt był w Koninie (wyniósł 4,5% ogółu jego dochodów), a najniższy

w Lesznie (3,4%). Wśród 31 powiatów województwa nadwyżkę odnotowano w 21. Największą nadwyżkę budżetową w relacji do dochodów osiągnął powiat wrzesiński (12,5%), natomiast największy deficyt wykazał powiat kaliski (-8,9%).

Wykres 75. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 75. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

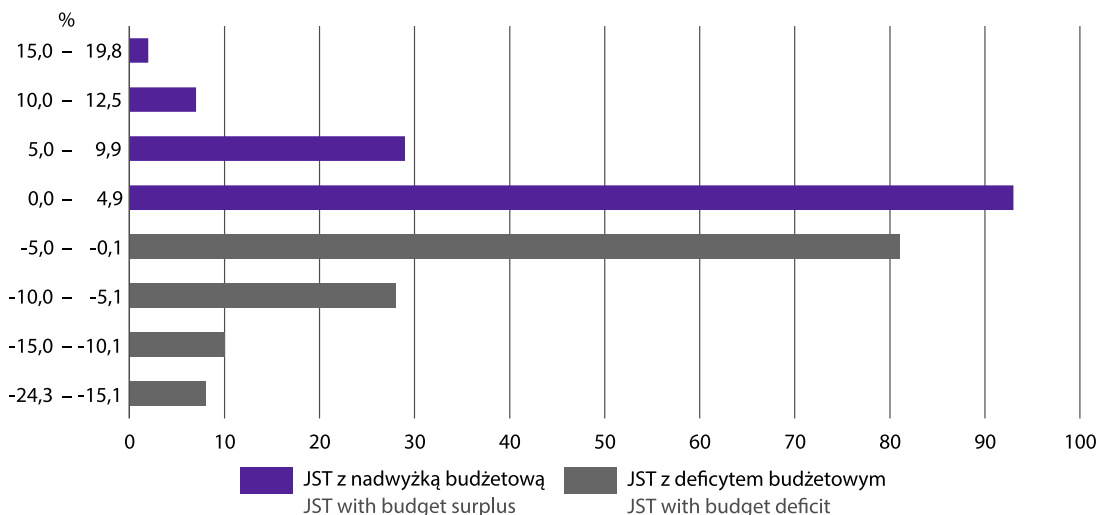

Tabela 49. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 49. Debt of local government units in 2024

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in mil- lion PLN	Na 1 miesz- kańca w zł Per capita in PLN	W % docho- dów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	8714,4	2501	22,7	107,1
Gminy ^a Gminas ^a	4502,0	1650	21,3	110,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	3125,2	4135	35,6	109,7
Powiaty Powiats	897,4	329	16,1	94,2
Województwo Voivodship	189,7	54	6,7	72,3

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego ogółem wyniosło 8714,4 mln zł, co stanowiło 22,7% ich dochodów (wobec 25,6% w roku poprzednim). Źródłem finansowania zadłużenia były: kredyty i pożyczki, papiery wartościowe oraz zobowiązania wymagalne. Na 1 mieszkańca województwa wielkopolskiego zadłużenie wyniosło w 2024 r. 2501 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 7,1%.

W 2024 r. zadłużenie gmin wyniosło 4502,4 mln zł i wzrosło w porównaniu do roku poprzedniego o 10,6%. W województwie 13 gmin, tj. Brudzew, Budzyń, Chodzież (gmina wiejska), Gostyń, Krzemieniewo, Margonin, Okonek Opatówek, Pogorzela, Rakoniewice, Sulmierzyce, Złotów (gmina miejska) i Żelazków,

nie miało żadnego zadłużenia. Dla 134 gmin relacja zobowiązań do dochodów kształtowała się poniżej średniej czyli 21,3%. Zadłużenie w 7 gminach stanowiło ponad 50% dochodów uzyskanych w 2024 r. Należały do nich: Kłecko, Wieleń, Jarocin, Buk, Czerwonak, Lipka, Lubasz.

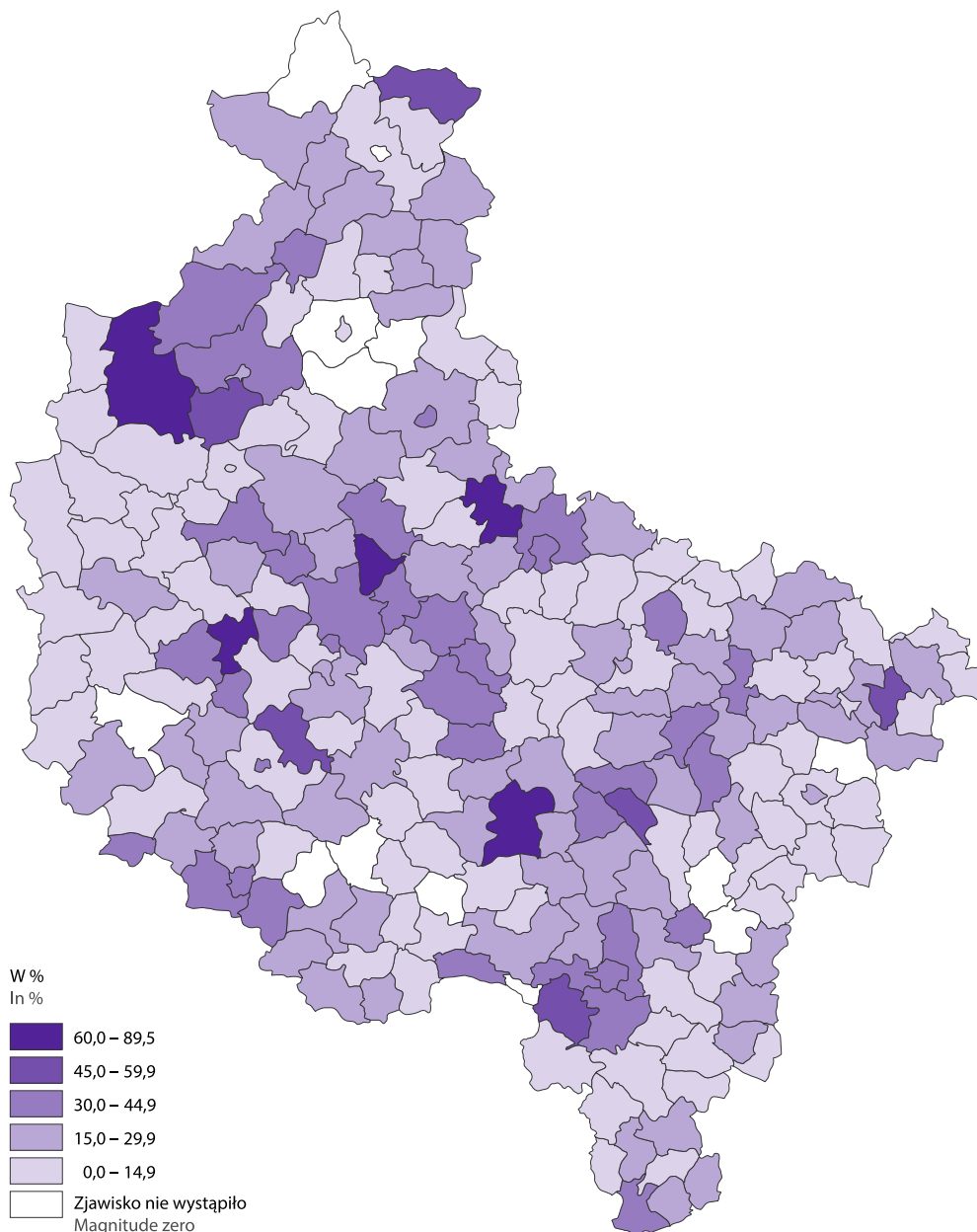
Zadłużenie powiatów wyniosło 897,4 mln zł i spadło w porównaniu do roku poprzedniego o 5,8%. W 2024 r., podobnie jak w poprzednim, powiat leszczyński jako jedyny nie miał zadłużenia, natomiast w powiecie śremskim relacja zobowiązań do dochodów była najwyższa i wyniosła 56,0%. W 21 powiatach wskaźnik zadłużenia kształtował się poniżej średniej czyli 16,1%.

Mapa 54. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 54. Debt of gminas in % of revenue in 2024

As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa wielkopolskiego do końca 2025 r. stanowiła 5,3% wartości całkowitej dla Polski. Najwięcej, bo ponad 57%, zaplanowano w ramach projektów Regionalnych Funduszy Europejskich.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych: na lata 2000-2006, 2007-2013 i 2014-2020. Obecnie jest beneficjentem perspektywy na lata 2021-2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 obowiązuje „**Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce**” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

W województwie wielkopolskim na koniec 2025 roku wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie osiągnęła poziom 14888,4 mln zł, co dało regionowi 7. miejsce w Polsce. Udział wielkopolskiego w ogólnopolskiej puli kontraktacji wyniósł 5,3%. Wartość wniosków o płatność przekazana do certyfikacji zamknęła się na koniec roku kwotą 22571,1 mln zł, co oznacza, że rozliczono dotychczas 15,2% zakontraktowanych środków. Ten relatywnie niski wskaźnik wskazuje, że większość inwestycji znajduje się obecnie w fazie realizacji, a nie końcowego rozliczania.

Najwięcej pieniędzy wydatkowano dotychczas w ramach Regionalnych Funduszy Europejskich (1510,9 mln zł) oraz programu Infrastruktura, Klimat, Środowisko (356,4 mln zł). Wskaźniki certyfikacji dla tych programów wyniosły odpowiednio 17,7% i 9,1%. W ramach wszystkich 6 programów na 1 mieszkańca województwa zrealizowano projekty o wartości 650 zł. Najwięcej środków, 435 zł na 1 mieszkańca, wydano w ramach Regionalnych Funduszy Europejskich, najmniej (2 zł) w ramach programu Rozwoju Społecznego, który charakteryzował się najwyższym stopniem dofinansowania ze środków UE (81,8%). Najwyższy wskaźnik certyfikacji miał program dla rybactwa (34,8%), a najniższy Rozwój Cyfrowy (7,2%).

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Tabela 50. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r

Table 50. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021-2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		Razem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^a in PLN
Ogółem Total	14888,4	2257,1	1291,0	57,2	650
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastruktury, Klimat, Środowisko (FEnIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	3913,0	356,4	213,6	59,9	103
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	2106,8	336,0	137,4	40,9	97
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) European Funds for Digital Development	169,5	12,2	8,7	71,5	4
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	59,2	7,7	6,3	82,6	2
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) European Funds for Fisheries	97,7	34,0	15,4	45,3	10
Regionalne Fundusze Europejskie Regional European Funds	8542,1	1510,9	909,5	60,2	435

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.
a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej
Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafunduszowe oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa,
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

7.5. Planowanie przestrzenne

7.5. Spatial planning

W 2024 r. w wielkopolskim obowiązywało 10426 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmowały 22,9% powierzchni województwa. Powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosiła 114058 ha i zamieszkiwało go 15,7% ludności województwa. Działania rewitalizacyjne były prowadzone w 35 gminach. Ponad 1/3 obszaru rewitalizacji stanowiły tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi.

W 2024 r. w województwie wielkopolskim obowiązywało 10426 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, więcej o 280 (tj. o 2,8%) niż w roku poprzednim. Plany te objęły 683,6 tys. ha, co stanowiło 22,9% powierzchni województwa, o 0,3 p.proc. więcej niż w 2023 r. W 4 gminach nie obowiązywał żaden plan zagospodarowania, w 7 – pojedyncze, w pozostałych gminach od 2, przez kilka, do 335 w Tarnowie Podgórnym oraz 320 w Poznaniu. W 117 gminach udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem był mniejszy niż 10%, a w 41 większy niż 50%. W miastach na prawach powiatu udział ten wynosił od 28,6% w Kaliszu do 95,5% w Koninie.

Spośród wszystkich aktualnych w 2024 r. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego 7348, tj. 70,5% zostało sporządzonych na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. Plany te dotyczyły 477,90 tys. ha, tj. 70,0% powierzchni objętej planami ogółem. W porównaniu do roku poprzedniego liczba planów wzrosła o 343 (4,9%), a powierzchnia o 19,2 tys. ha (4,2%).

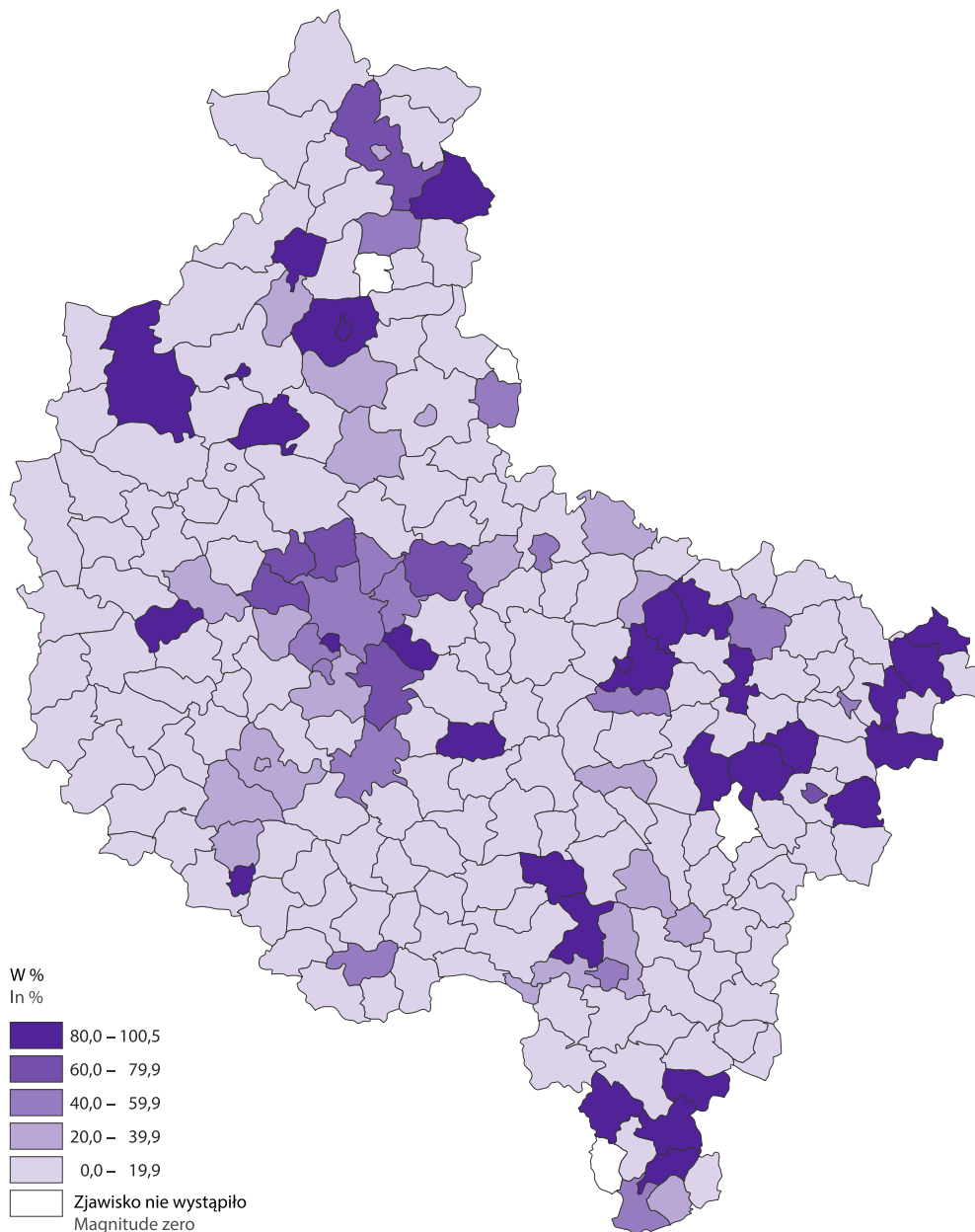
W 2024 r. gminny program rewitalizacji posiadało 35 gmin (tj. 15,5% z 226), w tym wszystkie miasta na prawach powiatu, 6 z 15 (40,0%) pozostałych gmin miejskich, 13 z 107 (12,1%) gmin wiejskich oraz 12 ze 100 (12%) gmin miejsko-wiejskich. Liczba gmin posiadających gminny program rewitalizacji wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 12, jednak do końca 2023 r. gminy mogły prowadzić działania rewitalizacyjne także na podstawie innych programów rewitalizacji (w roku 2023 było to 115 gmin) oraz dokumentów strategicznych (6 gmin).

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR) wprowadzone ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS).

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Mapa 55. Udział^a powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Map 55. Share^a of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024

^a Wartość wskaźnika większa od 100 % wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGIK z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by GUGIK, taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Pierwszym etapem działań prowadzących do rewitalizacji jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego. W 2024 r. powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosiła w województwie 114058 ha, tj. o 119,3% więcej niż w 2023 r. Obszar zdegradowany zamieszkiwało 545,1 tys. osób, co stanowiło 15,7% ludności województwa.

Tabela 51. Obszary zdegradowane w gminach w 2024 r.
Table 51. Degraded area in gminas in 2024

Wyszczególnienie Specification	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area		powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	w ha in ha	w % in %
Ogółem Total	35	15,5	114058	3,8
Gminy miejskie Urban gminas	6	40,0	3970	11,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4	100,0	11000	24,7
Gminy wiejskie Rural gminas	13	12,1	40017	3,1
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	12	12,0	59071	3,7

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji w gminach, które w 2024 r. prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR wynosiła 41,6 tys. ha, tj. 1,4% powierzchni województwa. W porównaniu do 2023 r. zwiększyła się o 23,4 tys. ha, tj. o 128,9%. Obszar objęty rewitalizacją w dniu 31 grudnia 2024 r. zamieszkiwało 254,4 tys. osób, o 11,6 tys. osób więcej niż w 2023 r. oraz o 30,9 tys. osób mniej niż w momencie uchwalenia programu.

Największą część obszaru rewitalizacji w 2024 r. stanowiły tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi – na wsi (36,2%) i w mieście (17,2%). Następnie tereny niezamieszkałe zabudowane i pozostałe (łącznie 44,6%), oraz tereny zieleni (2,1%).

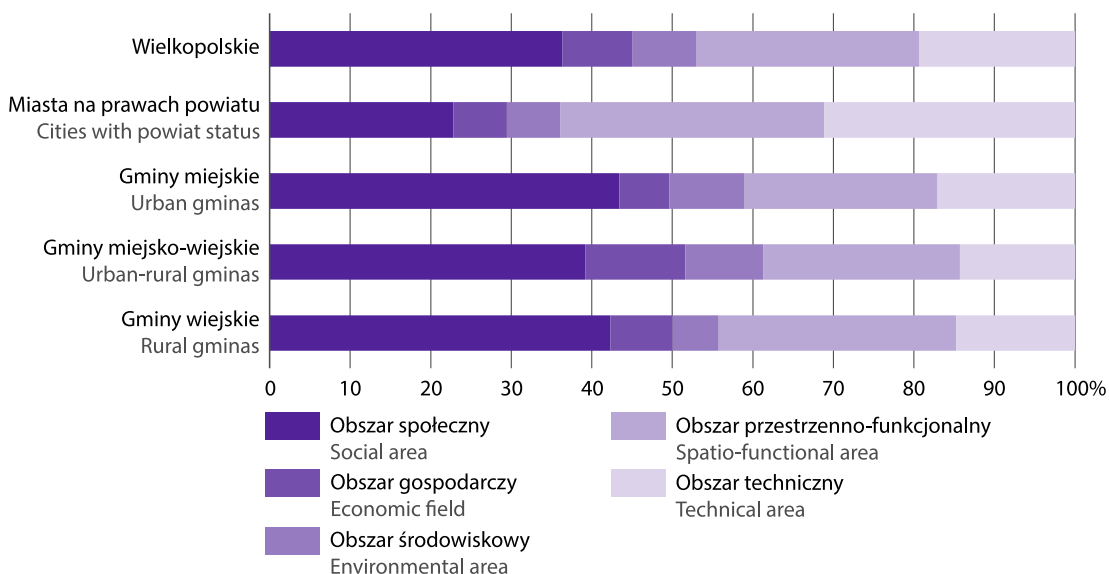
Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji - stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W 2024 r. gminy, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR na cały okres obowiązywania programu zaplanowały ogółem 682 przedsięwzięcia. Najwięcej, tj. 36,4%, stanowiły działania, dla których dominowały interwencje w obszarze społecznym. Ponad ¼ obejmowała głównie interwencje w obszarze przestrzenno-funkcyjnym, 19,4% w obszarze technicznym, 8,7% gospodarczym, a 7,9% w środowiskowym. W porównaniu do 2023 r. liczba przedsięwzięć ogółem była o 28 mniejsza, przy podobnej strukturze.

Najwięcej – 45,3% – działań rewitalizacyjnych było realizowanych przez gminy miejskie, z czego 58,3% przez miasta na prawach powiatu, natomiast najmniej przez gminy wiejskie – 22,9%. Także struktura obszarów interwencji była różna w zależności od rodzaju gminy. Na pierwszym miejscu we wszystkich typach gmin znalazły się działania w obszarze społecznym, jednak w gminach miejskich stanowiły one nieco ponad 31% działań, natomiast w gminach wiejskich ponad 42%, interwencje o charakterze przestrzenno-funkcyjnym, zarówno w gminach miejskich, jak i w gminach wiejskich stanowiły nieco ponad 29%, natomiast w gminach miejsko-wiejskich niespełna ¼. W obszarze technicznym mieściło się co czwarte działanie w gminach wiejskich i nieco ponad 14% w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich.

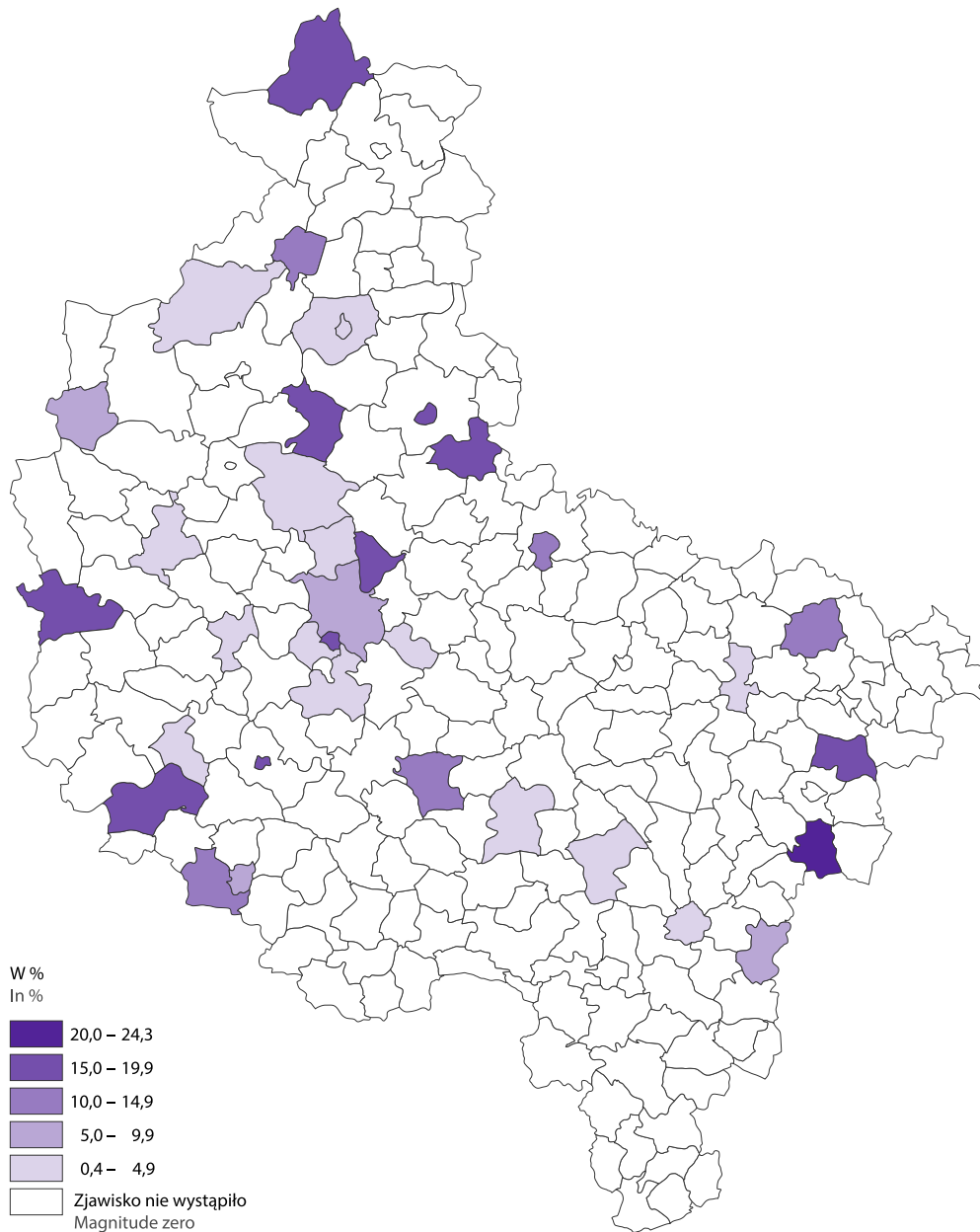
Wykres 76. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w 2024 r.

Chart 76. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR by intervention areas in 2024

Mapa 56. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 56. Share of area of revitalisation area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie wielkopolskim

Selected data on wielkopolskie voivodship

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
1	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	2021785,6	551254,6	577956,2	865236,4	1150696,0
2	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	139483,3	112100,7	99940,9	160470,7	163567,0
3	Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,032	0,033	0,034	0,034	0,035
4	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	18,4	20,2	24,2	25,9	29,0
5	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,03	1,70	2,06	1,05	0,92
6	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,58	10,99	11,61	11,11	10,72
7	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,03 ^a	0,30	0,33	0,40	0,42
8	Wskaźnik starości demograficznej w %	14,6	15,2	15,7	16,3	16,8
9	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	876	832	888	917	916
10	Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	54,1	55,2	57,2	57,7	57,5
11	Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	57,5	58,0	59,1	59,0	59,0
12	Stopa bezrobocia według BAEL ^c w % (przeciętne w roku)	5,9	4,9	3,2	2,2	2,6
13	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	21	13	14	13	14
14	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^e w zł	3676,42	3870,60	4147,65	4436,31	4732,26
15	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	744,8	749,5	754,2	779,4	788,4
16	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1897,51	1935,97	1991,99	2089,24	2193,73
17	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ^c w gospodarstwie domowym w zł	1287,79	1399,99	1606,64	1629,98	1806,98
18	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	14,6
19	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	6,4	5,7	5,1	4,6	4,3
20	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	61	75	84	103	122
21	Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	339,0	342,8	347,2	352,2	357,8
22	Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m ³	36,9	37,4	36,8	39,3	40,3
23	Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,1	7,2	7,3	7,4	7,4
24	Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1356	1325	1345	1363	1379

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą; w 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3–5 lat. c Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. d Dane nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification	No.
1028606,2	1142045,4	1513813,3	2153074,6	1995628,0	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN	1
164973,0	215243,8	334190,0	181945,2	319661,2	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN	2
0,035	0,035	0,036	0,037	0,038	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³	3
34,9	38,9	39,8	40,8	43,1	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in %	4
-1,18	-2,74	-2,16	-2,18	-2,80	-3,21	Natural increase per 1000 population	5
10,22	9,57	8,72	7,89	7,31	6,85	Live births per 1000 population	6
0,50	0,57	0,40	0,58	0,62	0,78	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	7
17,2	17,6	18,2	18,7	19,2	19,2	Old age index in %	8
896	922	967	977	982	.	Children attending pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6	9
56,9	59,5	59,3	58,8	58,5	58,6	Employment rate by LFS ^c in % (annual averages)	10
58,0	60,9	60,6	60,5	59,9	60,3	Activity rate by LFS ^c in % (annual averages)	11
1,8	2,3	2,0	2,8	2,3	2,8	Unemployment rate by LFS ^c in % (annual averages)	12
16	10	16	17	9	28 ^d	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	13
4922,32	5330,52	5989,34	6019,68	7446,51	8013,38	Average monthly gross wages and salaries in enterprise ^e sector in PLN	14
794,9	793,8	794,7	801,9	809,1	816,1	Average number of retirees and pensioners in thousand	15
2320,35	2483,11	2722,25	3197,97	3663,58	3989,39	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	16
1789,13	1836,57	2074,11	2678,30	3066,87	.	Average monthly available income per capita ^c in households in PLN	17
15,6	16,2	14,4	14,9	13,3	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %	18
3,9	3,5	3,3	3,3	3,0	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	19
121	143	169	181	202,0	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3	20
372,8	379,5	386,9	393,6	399,8	.	Dwelling stocks per 1000 population (as of 31 December)	21
39,6	39,2	39,8	40,2	40,5	.	Consumption of water from water supply system in households (during the year) per capita w m ³	22
6,5	7,2	7,7	8,0	8,4	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita	23
1446	1455	1459	1438	1362	.	Population per out-patient health care unit (as of 31 December)	24

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year; in 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. d Data are not fully comparable with earlier periods due to methodological changes. e Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
25	Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^a niefinansowych w %	95,2	94,9	95,5	95,6	94,9
26	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach ^a niefinansowych w %	4,1	4,3	3,8	3,7	4,3
27	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^a niefinansowych w mln zł (ceny bieżące)	12845,8	11797,4	12744,9	14764,2	15606,4
28	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^a niefinansowych (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	110,3	91,8	108,0	115,8	105,7
29	Nakłady wewnętrzne ^b na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	378,6	310,9	357,0	444,7	528,5
30	Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	104,4	111,6	109,3	109,9	111,8
31	Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	80,2	82,0	83,7	84,6	86,0
32	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	14,6	15,4	14,7	21,3	25,3
	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %					
33	ogółem	52,9	50,5	49,9	50,5	49,9
34	gminy ^d	53,2	46,4	45,4	46,1	45,6
35	miasta na prawach powiatu	58,3	61,2	61,0	61,6	59,7
36	powiaty	37,7	40,1	40,1	40,6	44,8
37	województwo	60,3	69,4	70,5	71,9	62,7
	Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł					
38	ogółem	1147,3	440,2	573,0	1035,1	1199,0
39	gminy ^d	261,9	150,9	212,7	509,9	530,4
40	miasta na prawach powiatu	569,9	105,2	101,2	159,8	162,5
41	powiaty	111,1	103,9	165,5	276,6	191,8
42	województwo	204,5	80,2	93,7	88,8	314,3
	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %					
43	ogółem	16,7	13,6	16,1	19,4	16,9
44	gminy ^d	14,4	11,9	15,9	19,9	15,0
45	miasta na prawach powiatu	20,6	15,0	12,6	14,0	15,8
46	powiaty	11,6	13,3	17,5	23,6	16,4
47	województwo	30,9	25,7	29,4	26,6	39,7
	Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł					
48	ogółem	634,4	558,5	-282,7	-956,2	136,7
49	gminy ^d	289,4	304,1	-305,1	-717,4	97,2
50	miasta na prawach powiatu	232,8	63,1	91,4	48,1	-113,3
51	powiaty	37,0	54,8	-32,8	-252,2	181,3
52	województwo	75,3	136,4	-36,1	-34,6	-28,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. e Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification	No.
95,1	94,4	94,4	92,8	95,2	94,8	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %	25
4,1	4,7	4,5	5,9	3,9	4,4	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %	26
13695,4	16383,8	21688,2	21708,6	19862,9	21323,5	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)	27
87,8	119,6	132,4	100,1	91,5	107,4	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)	28
571,9	664,6	824,2	1097,2	908,5	.	Intramural expenditure ^b on research and development per capita in PLN (current prices)	29
106,3	113,5	121,5	112,4	107,9	107,0	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)	30
87,9	89,6	90,3	90,4	89,8	.	Hard surface communal and district roads per 100 km ² of total area	31
29,2	34,2	52,2	65,2	66,0	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %	32
						Share of own revenue in total revenue of local government units in %	
48,9	48,4	51,4	50,9	52,0	.	total	33
45,3	44,7	48,0	48,9	49,3	.	gminas ^d	34
56,9	55,4	60,2	58,6	60,2	.	cities with powiat status	35
45,0	43,0	44,5	36,4	38,8	.	powiats	36
60,0	66,8	64,0	71,2	72,9	.	voivodship	37
						Total investment grants ^e for local government units in milion PLN	
1136,1	1276,6	1554,6	2974,1	3249,0	.	total	38
461,0	529,3	672,2	1934,3	2342,4	.	gminas ^d	39
177,2	328,4	281,5	258,5	259,7	.	cities with powiat status	40
127,4	132,8	242,3	594,0	508,4	.	powiats	41
370,5	286,1	358,5	187,3	138,5	.	voivodship	42
						Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %	
16,1	15,7	17,6	21,9	18,8	.	total	43
13,5	12,7	16,1	22,5	20,9	.	gminas ^d	44
15,2	16,9	13,0	13,9	11,4	.	cities with powiat status	45
18,0	17,1	21,5	25,0	18,3	.	powiats	46
40,6	39,9	41,1	36,9	28,6	.	voivodship	47
						Result of budgets of local government units in milion PLN	
733,1	1492,8	-832,8	-1551,0	333,3	.	total	48
457,8	1059,3	-526,6	-933,0	-98,9	.	gminas ^d	49
-41,2	106,2	-189,5	-525,2	3,0	.	cities with powiat status	50
142,5	152,1	-176,0	-157,9	131,5	.	powiats	51
174,0	175,2	95,3	65,1	297,8	.	voivodship	52

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern economic entities employing more than 9 persons. d Excluding gminas which are also cities with powiat status. e Sum of all types of investment grants.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Poznaniu

Selected data on Poznań

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:					
1	gazowych	1556054	1507892	1582539	1833477	1649487
2	pyłowych	301	205	146	167	114
3	Odpady wytworzone ^a w tys. t	513,5	599,6	474,6	358,2	319,4
4	Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	312,2	328,0	299,1	292,0	269,3
5	Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	542348	540372	538633	536438	534813
6	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,27	1,00	1,46	0,70	0,55
7	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,47 ^b	-3,34	-3,46	-3,51	-3,16
8	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	63,0	65,5	68,1	70,3	72,2
9	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	2,4	1,9	1,4	1,2	1,1
10	Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	31,0	32,3	33,6	30,9	25,6
11	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	13	9	10	7	5
12	Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,16	2,13	2,09	2,05	2,01
13	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	995	899	958	979	956
14	Liczba osób na 1 przychodnię ^e (stan w dniu 31 grudnia)	1121	1027	1026	1030	1025
15	Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^e na 1 mieszkańca	11,0	11,4	11,7	11,9	12,2
16	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	4,3	4,1	3,9	3,7	3,5
17	Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką ^f w żłobkach ^f i klubach dziecięcych w %	16,7	18,6	20,6	21,1	23,0
18	Miejsca w żłobkach ^f i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	186	200	224	243	259
19	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	201	205	209	208	216
20	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	124	123	123	128	132
21	Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	42,8	47,1	50,7	46,5	49,2
22	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^g w %	4,1	3,7	3,5	4,3	4,6
23	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^h na 1 mieszkańca w zł	6665	6791	7633	8651	11444
24	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	6,7	5,4	7,5	7,5	9,4
25	Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	3681	3929	4259	4559	4958
26	Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	1414	1082	815	923	1372

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. c Dane nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi ze względu na zmiany metodologiczne. d W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. e łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. f Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017–2021 żłobkami przyzakładowymi. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. h Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.

2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification	No.
						Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:	
1708598	1885985	1599276	1541525	1474063	.	gaseous	1
95	130	89	90	97	.	particulates	2
304,7	281,4	425,9	497,1	631,3	.	Waste generated ^a in thousand tonnes	3
245,5	243,8	279,6	542,6	292,9	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg	4
547777	545073	541316	538439	536151	534239	Population (as of 31 December)	5
-1,44	-2,79	-2,59	-2,66	-3,12	-2,91	Natural increase per 1000 population	6
-3,14	-2,20	-2,85	-1,98	-2,03	-0,66	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	7
64,2	64,8	65,6	66,0	66,4	66,2	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)	8
2,0	1,6	1,0	1,0	1,0	1,4	Registered unemployment rate (as of 31 December)	9
29,9	44,6	42,3	32,4	30,2	26,7	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %	10
9	7	5	9	5	11 ^c	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	11
1,90	1,87	1,82	1,78	1,75	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)	12
1034	1053	1115	1107	1043	.	Children attending pre-primary education establishments ^d per 1000 children aged 3–6	13
1066	1044	982	910	788	.	Population per out-patient department ^e	14
10,6	12,1	13,1	13,6	14,4	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^e per capita	15
3,3	3,2	3,2	2,8	2,8	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	16
24,7	26,5	29,1	29,0	30,3	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^f and children's club in %	17
287	305	329	349	366	.	Places in nurseries ^f and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 (as of 31 December)	18
217	226	235	243	251	258	Entities of the national economy per 1000 population (as of 31 December)	19
132	137	143	149	154	160	Natural persons conducting economic activity per 1000 population (as of 31 December)	20
50,3	53,9	56,7	57,8	59,4	60,5	Commercial companies per 1000 population (as of 31 December)	21
4,7	6,5	3,7	4,5	5,3	5,8	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^g in %	22
8980	8983	11958	15419	13198	14938	Investment outlays in enterprises (current prices) ^h per capita in PLN	23
9,0	11,7	9,8	8,6	9,4	10,3	Dwellings completed per 1000 population	24
4848	5328	6075	5931	7674	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN	25
1250	1774	1819	1783	1443	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN	26

a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c Data are not fully comparable with earlier periods due to methodological changes. d In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activities throughout the school year. e Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. f Until 2021 including nursery wards as well as in 2017–2021 workplace nurseries. g Data concern economic entities employing more than 49 persons. h Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	Kalisz	Konin	Leszno	Poznań
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:				
gazowych gaseous	97819	2815366	60048	1474063
pyłowych particulates	42	120	45	97
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t Waste generated ^a in 2024 in thousand tonnes	18,0	167,2	43,2	631,3
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg	272,3	317,8	211,3	292,9
Ludność w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population in 2025 (as of 31 December)	91059	65233	58766	534239
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-6,47	-7,44	-5,48	-2,91
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	-2,84	-7,26	-6,36	-0,66
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Non-working age population per 100 persons of working age in 2025 (as of 31 December)	79,8	82,1	77,1	66,2
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/2025 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6 in 2024/2025 school year	1129	1298	1290	1043
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Registered unemployment rate in 2025 (as of 31 December) in %	4,3	7,0	3,7	1,4
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons in 2025 (as of 31 December) in %	47,8	53,2	38,9	26,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons per 1 job offer in 2025 (as of 31 December)	9	27	14	11
Liczba osób na 1 przychodnię w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per out-patient department in 2024 (as of 31 December)	1069	689	960	788
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2024 r. Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2024	13,0	14,2	12,7	14,4

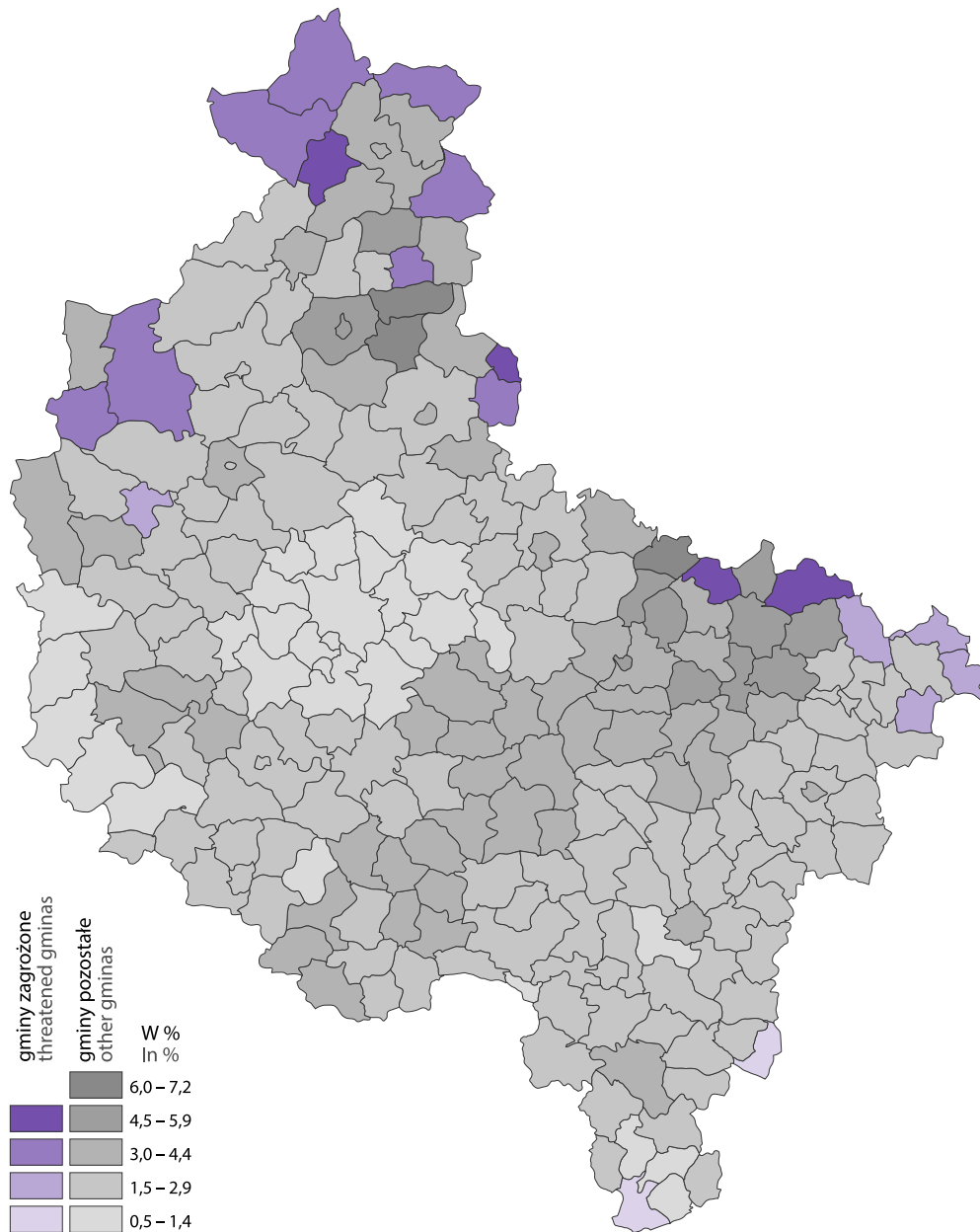
a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a During the year; excluding municipal waste. b In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout the school year.

Wyszczególnienie Specification	Kalisz	Konin	Leszno	Poznań
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %	4,5	4,9	2,8	2,8
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w 2024 r. w % Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club in 2024 in %	33,1	25,9	33,8	30,3
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)	381	336	445	366
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per dwelling in dwelling stocks in 2024 (as of 31 December)	1,96	2,13	2,21	1,75
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 1000 population in 2025 (as of 31 December)	143	141	171	258
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Natural persons conducting economic activity per 1000 population in 2025 (as of 31 December)	102	105	119	160
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies per 1000 population in 2025 (as of 31 December)	19,1	16,4	23,0	60,5
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Investment outlays in enterprises ^c (current prices) per capita in 2024 in PLN	11124	4962	4555	13198
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,8	1,9	6,7	10,3
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN	5199	5843	4872	7674
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN	1316	1669	1107	1443

^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.
^c Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Mapa 58. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 58. Share of the registered unemployed persons in the population in the working age in 2024
 As of 31 December

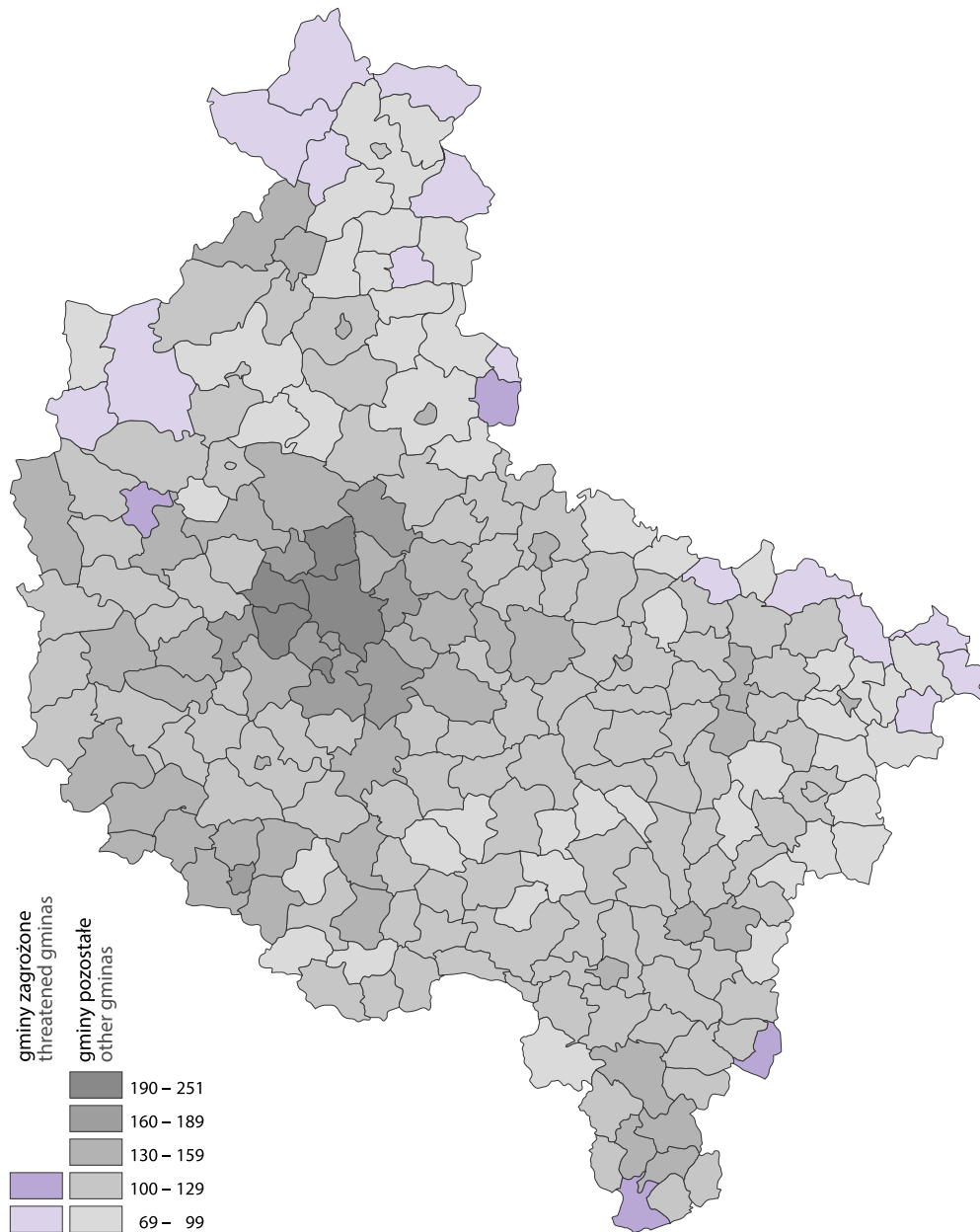

Mapa 59. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w 2024 r.

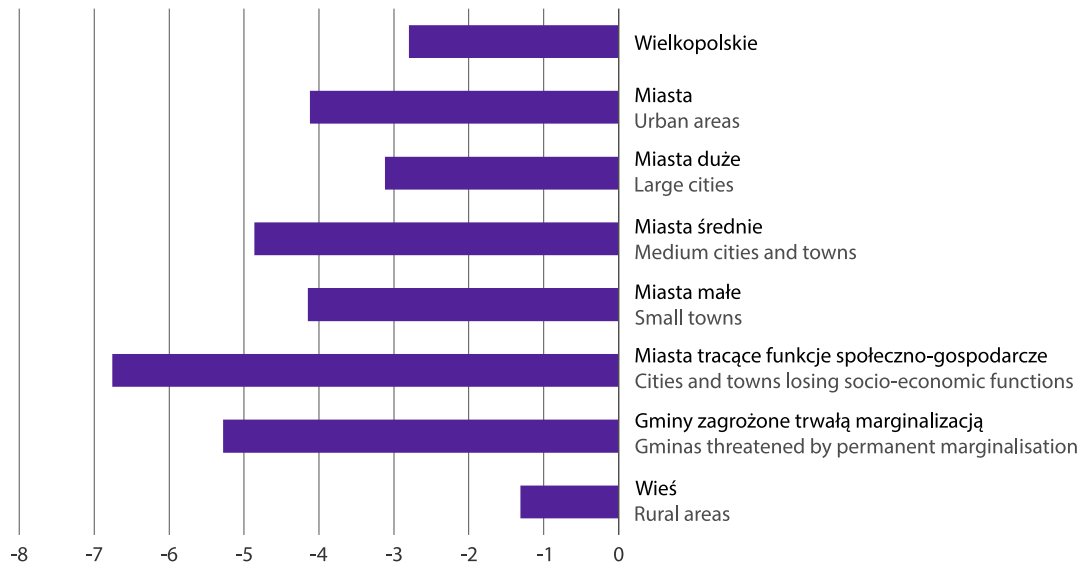
Stan w dniu 31 grudnia

Map 59. Entities entered in the REGON register per 1000 population in 2024

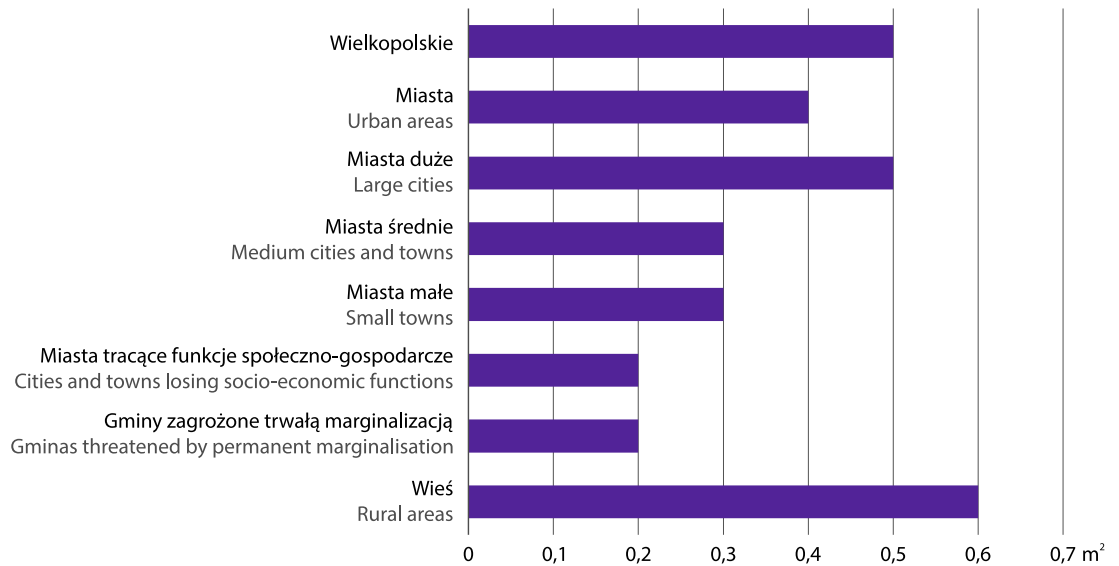
As of 31 December

Wykres 77. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 77. Natural increase per 1000 population in 2024

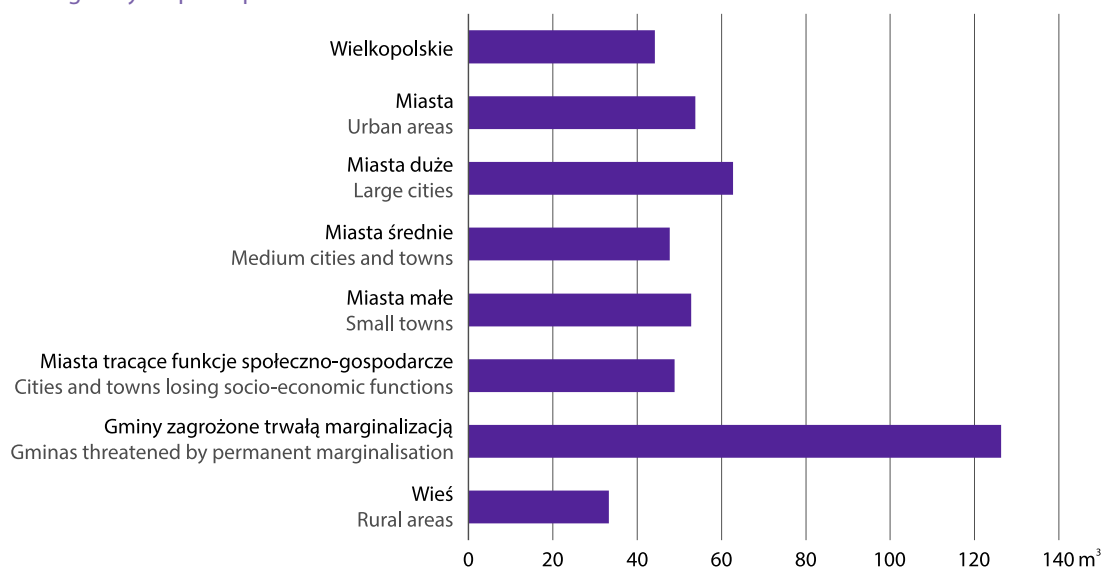

Wykres 78. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddana do użytku na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Chart 78. Useful floor area of dwellings completed per capita in 2024

Wykres 79. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca w 2024 r.

Chart 79. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground during the year per capita in 2024

Wykres 80. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.

Chart 80. Consumption of water for needs of the national economy and population per capita in 2024

